

UCHWAŁA NR LXXXIV/409/23
RADY GMINY RYTWIANY

z dnia 21 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa
na lata 2022–2030**

Na podstawie art. 10g ust. 1 i ust. 8 oraz art. 18 ust. 2 pkt 6a Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz w związku z art. 34 ust. 6 pkt. 2) i art. 34 ust. 9 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.), a także w związku z Uchwałą Nr LXXXIX/682/2023 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 24 marca 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XLV/369/2021 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa Rada Gminy Rytwiany uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się *Strategię dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022 – 2030*, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rytwiany.

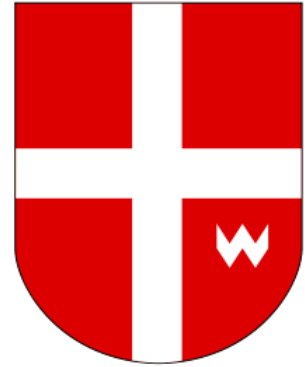
§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Gwizdowski

*Załącznik do
Uchwały Nr LXXXIV/409/23
Rady Gminy Rytwiany
z dnia 21 grudnia 2023 r.*

***Strategia dla Miejskiego Obszaru
Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030***

grudzień 2023

Opracowano przy współpracy
Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie,
Urzędu Miasta i Gminy w Oleśnicy
Urzędu Gminy Rytwiany
Komitetu Monitorującego ZIT
mieszkańców i innych interesariuszy
z firmą

INICJATYWAŁOKALNA.PL
SP. Z O.O.

InicjatywaLokalna.pl sp. z o.o.
ul. Sienkiewicza 78, piętro IV, 25-501 Kielce
tel./fax 41 3430124 lub 507 048 678
www.inicjatywalokalna.eu

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Część wprowadzająca	9
1.1. Strategia jako instrument kreowania polityki rozwoju.....	9
1.2. Metodologia prac nad Strategią.....	10
2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.....	12
2.1. Analiza SWOT z wnioskami.....	12
2.2. Bariery i potencjały rozwojowe.....	16
2.3. Drzewo problemów.....	18
2.4. Drzewo celów	19
3. Część programowa.....	20
3.1. Wizja, misja, cele.....	20
3.2. Plan operacyjny rozwoju.....	22
3.2.1. Projekty strategiczne.....	32
3.2.2. Szacunkowe ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania	65
3.3. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu.....	77
3.4. Opis podejścia zintegrowanego.....	94
4. Wymiar przestrzenny polityki rozwoju – podejście zintegrowane w strategii rozwoju ...	95
4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	97
4.2. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań	118
4.2.1 Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa i inne ponadlokalne	118
4.2.2 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla obszaru, jeżeli takie zidentyfikowano	120
5. System realizacji Strategii.....	124
5.1. Wdrażanie i monitoring Strategii dla MOF Staszowa	125

5.2. Ewaluacja i aktualizacja Strategii dla MOF Staszowa.....	139
5.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	140
6. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i innych podmiotów..	144
6.1 Podsumowanie konsultacji społecznych i procesu opiniowania dokumentu przez Zarząd Województwa	145
6.2 Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii – partycypacja społeczna	149
6.3 Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – wpływ zadań na środowisko i udział podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska w opracowaniu Strategii	152
 <i>Załącznik nr 1- Lista projektów planowanych do dofinansowania w ramach działań programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021 – 2027 .....</i>	
<i>Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021 – 2027 .....</i>	
<i>Spis schematów .....</i>	
<i>Spis tabel.....</i>	
<i>Spis map.....</i>	

Wstęp

Zarządzanie danym obszarem wiąże się z podejmowaniem szeregu działań i decyzji ważnych dla lokalnej i ponadlokalnej społeczności. Aby efektywnie nim zarządzać potrzebny jest wieloletni plan, który będzie wskazywać kierunki jego dalszego rozwoju. Działania właściwe ze strategicznego punktu widzenia mają większe znaczenie niż działania nastawione na przynoszenie natychmiastowych efektów. Zarządzanie strategiczne jest procesem zarządzania nastawionym na formułowanie i wdrażanie Strategii, które ma na celu sprzyjanie wyższemu stopniowi zgodności organizacji, w tym wypadku Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, z jego otoczeniem zewnętrznym oraz zachowaniem spójności wewnętrznej, a co za tym idzie – osiągnięciem przyjętych celów strategicznych. Zmieniające się nowe uwarunkowania zewnętrzne, wynikające m.in. z celów i kierunków wsparcia jakie zaproponowała Komisja Europejska w ramach perspektywy finansowej 2021–2027, oraz zmieniające się podejście do finansowania i współpracy z samorządami, wynikające z polityk krajowych, wpłynęły na zmiany dokumentów strategicznych na wszystkich szczeblach administracji publicznej w kraju.

Niniejszy dokument stanowi Strategię dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa (MOF Staszowa) w rozumieniu *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559). W dniu 13 listopada 2020 r. wszedł w życie nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – *Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378), której celem jest realizacja postanowień *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)* w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii (krajowej, wojewódzkiej, gminnej i ewentualnie ponadlokalnej, sporządzanej dla grupy sąsiadujących lub powiązanych ze sobą funkcjonalnie gmin). Poza integracją strategii rozwoju na różnych poziomach administracji, celem nowelizacji przepisów była także integracja w dokumentach strategicznych wymiaru społecznego i gospodarczego z przestrzennym.

Niniejsza strategia spełnia również funkcję strategii terytorialnej zgodnie z art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060¹, w tym Strategii ZIT

---

¹ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu*

zgodnie z wymogami projektu *Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021–2027 w Polsce*. Zgodnie z tym dokumentem samorządy tworzące ZIT² nie muszą przygotowywać dwóch odrębnych dokumentów, tj. strategii rozwoju ponadlokalnego i strategii ZIT, jeśli jedna z wybranych form zawiera elementy wymagane dla drugiej. Strategia terytorialna ZIT zawiera następujące elementy:

- syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych;
- cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT, ze wskazaniem podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu, powiązania z właściwym programem;
- listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami;
- źródła finansowania;
- warunki i procedury obowiązujące w realizacji Strategii ZIT;
- opis procesu zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT oraz sprawozdanie z jego konsultacji społecznych.

Gminy: Staszów, Oleśnica i Rytwiany, zawarły Porozumienie międzygminne z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie współdziałania celem realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa. Porozumienie to zostało zawarte na mocy podjętych wcześniej uchwał w sprawie podjęcia współpracy, celem współdziałania w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa oraz opracowania Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa. Partnerzy postanowili o opracowaniu niniejszej Ponadlokalnej Strategii Rozwoju i realizacji wspólnych przedsięwzięć. W celu przygotowania i realizacji strategii rozwoju ponadlokalnego gminy

---

Spolecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

² ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, są instrumentem rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 28–30 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 oraz w art. 9 i art. 11 Rozporządzenia EFRR i Funduszu Spójności. ZIT są realizowane w miejskich obszarach funkcjonalnych wskazanych jako obszary strategicznej interwencji w strategii rozwoju województwa.

mogą tworzyć w szczególności związek międzygminny, stowarzyszenie lub zawierać, tak jak w tym przypadku, porozumienie międzygminne. Również w zakresie wymagań dotyczących Strategii ZIT projekt *Ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027*³ stanowi, że: *ZIT są zarządzane przez związek ZIT utworzony w jednej z form współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 64 (związek międzygminny), art. 74 (porozumienie międzygminne) i art. 84 (stowarzyszenie) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) albo, w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2021 r. poz. 1277)*⁴.

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 (Strategia MOF Staszowa) określa główne cele i kierunki polityki rozwoju MOF Staszowa, oczekiwane rezultaty planowanych działań, model struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na obszarze. Dodatkowo, zgodnie z wymogami ustawy o samorządzie gminnym, określa obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa i obszary strategicznej interwencji kluczowe dla MOF Staszowa. W dokumencie zawarto również system realizacji strategii oraz ramy finansowe i źródła finansowania zaplanowanych zadań i projektów, a także tryb wyboru projektów strategicznych.

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to terytoria, do których adresowana ma być polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian. Wyróżnić można dwa rodzaje OSI:

- obszary charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej lub/i przyrodniczej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych;
- obszary wzrostu, wyróżniające się szczególnymi potencjałami (tj. bieguny wzrostu, obszary tematyczne lub klastry zaawansowanych technologii), które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagi konkurencyjne.

OSI wyznaczone są zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym.

---

³ Portal Funduszy Europejskich, funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/zapoznaj-sie-z-projektem-ustawy-wdrozeniowej/o-ustawie-wdrozeniowej, inf. z dn. 24.02.2022 r., projekt ustawy z dnia 8 września 2021 r.

⁴ jw., rozdział 12, art. 34, ust. 5.

Miasto Staszów zostało wskazane w *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030* jako jedno z miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. W tym samym dokumencie gmina Oleśnica znalazła się wśród gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Wśród OSI regionalnych zaproponowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* znalazły się między innymi OSI MOF Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, a wśród nich MOF Staszowa, w granicach którego znalazły się gminy: Staszów, Oleśnica, Rytwiany⁵.

Mapa 1. Położenie MOF Staszowa na tle województwa świętokrzyskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju – PRG, z wykorzystaniem programu QGIS 3.16.6 – Hannover

⁵ *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*. Załącznik do uchwały nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r.

1. Część wprowadzająca

1.1. Strategia jako instrument kreowania polityki rozwoju

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 (Strategia) stanowi odpowiedź samorządów gminnych na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą wymagającą nowego spojrzenia na posiadane aspiracje, zasoby i perspektywy rozwoju obszaru. Dokument ten pozwoli zmierzyć się ze wspólnymi problemami i wyzwaniem oraz zdefiniować cele rozwoju wykorzystujące wspólne szanse i potencjały samorządów tworzących MOF Staszowa.

W Strategii zaprezentowana została wizja, misja oraz cele strategiczne i szczegółowe przewidziane do realizacji we wskazanym okresie jej obowiązywania, wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia. Wyróżniono również działania priorytetowe, które należy podjąć, aby osiągnąć wyznaczone cele. W ramach działań przedstawiono konkretne zadania, a po przeprowadzeniu hierarchizacji planowanych przedsięwzięć, wskazano konkretne i uszczegółowione projekty strategiczne, najważniejsze i najpilniejsze do realizacji w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym we wskazanym okresie – przedstawiono dla nich ramy finansowe oraz plan finansowania, a także tryb wyboru. Projekty te mają charakter zintegrowany – obejmują różne sektory (społeczny, gospodarczy, środowiskowy), integrują kilka rodzajów interesariuszy (władze publiczne, podmioty prywatne, inne) i obejmują różne terytoria administracyjne (trzy gminy). Projekty strategiczne są ze sobą powiązane i komplementarne nie tylko względem siebie, ale też w stosunku do już zrealizowanych inwestycji na obszarze, dzięki czemu ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia efektu synergii. Proces tworzenia Strategii umożliwił partycypację mieszkańców i innych interesariuszy w „grze o rozwój” i zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych już od etapu analiz i diagnozy stanu sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej obszaru. Strategia zawiera również obligatoryjne elementy, zdefiniowane nowelizacją przepisów (model struktury funkcjonalno-przestrzennej gmin, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminach, obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa oraz fakultatywnie obszary strategicznej interwencji dla obszaru).

Ponadlokalna Strategia dla MOF Staszowa, spełniająca wymogi dla strategii ZIT, jest instrumentem pozyskiwania środków zewnętrznych, a jednocześnie pełnoprawną strategią rozwoju, stanowiącą element zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem kraju.

1.2. Metodologia prac nad Strategią

Opracowanie *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* było okazją do przeprowadzenia otwartych rozmów z przedstawicielami różnych środowisk gminnych. Dyskusje obejmowały analizę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej gmin Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz możliwości ich dalszego rozwoju. Efektem prowadzonych rozmów było uzyskanie odpowiedzi na pytania: „dokąd zmierzamy?”, „co chcemy osiągnąć?” oraz „w jaki sposób chcemy to osiągnąć?”. Dało to podstawy do skonstruowania dokumentu, który ma służyć wszystkim mieszkańcom obszaru.

Proces prac związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrożeniem Strategii rozpoczęto w II kwartale 2021 r. Duże znaczenie i wpływ na ostateczny kształt dokumentu miały działania partycypacyjne i udział interesariuszy w pracach nad dokumentem.

Prace nad dokumentem Strategii opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod prac analitycznych i partycypacyjnych, do których należały:

- analiza danych zastanych (w tym analiza trendów / tendencji społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących na obszarze i jego otoczeniu w ostatnich latach wraz z określeniem konsekwencji i wyzwań rozwojowych);
- badanie ankietowe wśród mieszkańców;
- analizy strategiczne;
- spotkania warsztatowe władz i przedstawicieli Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, Urzędu Miasta i Gminy w Oleśnicy oraz Urzędu Gminy Rytwiiany;
- spotkania informacyjne, warsztatowe i konsultacyjne z przedstawicielami samorządu lokalnego, mieszkańcami, przedsiębiorcami.

Podstawą założeń Strategii jest *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa* (Diagnoza), w której przedstawiono pogłębioną analizę społeczno-gospodarczą, przestrzenną i środowiskową gmin obszaru. Strategia powstała w oparciu o Diagnozę, a także na podstawie wniosków zgłoszonych podczas konsultacji społecznych oraz spotkań organizowanych w trakcie procesu jej tworzenia. Po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich danych opracowano Projekt 1.0 *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*, który został poddany konsultacjom społecznym.

Do głównych materiałów źródłowych, stanowiących materiał analityczny i podstawę opracowania Strategii (a wcześniej również Diagnozy), należą:

- dane Głównego Urzędu Statystycznego;
- dane i informacje pozyskane z samorządów gmin oraz jednostek im podległych;
- treści udostępniane na oficjalnych stronach internetowych instytucji i podmiotów cytowanych w Diagnozie i Strategii;
- dane publikowane na serwisach Związku Miast Polskich (Monitor Rozwoju Lokalnego, System Analiz Samorządowych);
- wnioski z badania ankietowego;
- wnioski zebrane na podstawie przekazanych przez podmioty fiszek projektowych;
- wnioski z dyskusji podczas spotkań informacyjnych i warsztatów grupowych;
- inne dokumenty strategiczne gmin i ponadlokalne, a także publikowane raporty i opracowania eksperckie.

Proces prac związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrożeniem Strategii ma charakter partycypacyjny.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

2.1. Analiza SWOT z wnioskami

Analiza SWOT to jedno z najpopularniejszych i najskuteczniejszych narzędzi analitycznych wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Jej nazwa pochodzi od akronimów angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

SWOT jest metodą syntezy ustaleń diagnostycznych. Różnice w analizie SWOT wskazanej w Diagnozie i analizie SWOT w tabeli 2 wynikają z ewaluacji – upływu czasu, spotkań i rozmów jakie miały miejsce między przygotowaniem Diagnozy, a ostatecznej wersji Strategii. Analizy te nie są ze sobą sprzeczne – są spójne, jednak ta wskazana w Strategii określa najważniejsze elementy najbardziej wyróżniające MOF Staszowa wśród innych gmin/obszarów czy powszechnie zauważanych tendencji i problemów. Dodatkowo uwzględniono najważniejsze dla rozwoju MOF Staszowa kwestie przestrzenne/ transportu publicznego, wynikające z analiz przeprowadzonych na rzecz *Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla MOF Staszowa na lata 2022–2030*.

Tabela 1. Schemat analizy SWOT

S	<i>Strengths</i>	Silne strony, atuty, zalety	ZASOBY
W	<i>Weaknesses</i>	Słabe strony, słabości, wady	
O	<i>Opportunities</i>	Szanse, możliwości, okazje	OTOCZENIE
T	<i>Threats</i>	Zagrożenia, trudności	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tereny inwestycyjne będące podstrefą SSE „Starachowice”. 2. Tereny inwestycyjne o powierzchni ponad 35 ha w ramach planowanych do utworzenia stref „B” i „C”. 3. Tereny inwestycyjne w Grzybowie o łącznej powierzchni ok. 150 ha, z uregulowanym prawem własności. 4. Ogromny potencjał linii kolejowych: LHS i normalnotorowej. 5. Dogodny układ komunikacyjny. 6. Wskaźnik rozwoju w wymiarze społecznym dodatni i wyższy we wszystkich gminach MOF Staszowa od średnich wskaźników grup porównawczych (MRL). 7. Bogata historia i dziedzictwo kulturowe, w tym Pałac Radziwiłłów w Rytwianach i Zespół Pałacowy w Kurozwękach – jedna z najciekawszych atrakcji regionu. 8. Bogate dziedzictwo naturalne i unikatowe walory przyrodnicze, w tym zespół przyrodniczo-krajobrazowy Golejów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Malejąca liczba ludności wynikająca z ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji. 2. Mała liczba istniejących i niewystarczająca liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych. 3. Niezadowalający dostęp do atrakcyjnych miejsc pracy. 4. Wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym ujemny i gorszy w 2 z 3 gmin MOF od średnich wartości wskaźników gmin z grup porównawczych (MRL). 5. Braki w zakresie infrastruktury sieci kanalizacyjnych oraz potrzeby modernizacyjne sieci wodociągowych. 6. Wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach porównawczych (MRL). 7. Niezadawalające dochody mieszkańców oraz dochody własne gmin obszaru. 8. Brak przedsięwzięć społecznych i słabo rozwinięta ekonomia społeczna oraz słaba konsolidacja i współdziałanie sektora pozarządowego. 9. Trudności w pozyskiwaniu środków finansowych przez organizacje pozarządowe oraz niewykorzystany potencjał tych organizacji. 10. Brak efektywnych partnerstw trójsektorowych. 11. Brak wspólnej marki, sieci wzajemnych relacji wyróżniających MOF wśród innych w województwie. 12. Słabe wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych. 13. Niewystarczająca dla profesjonalizacji przemysłu turystycznego infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna, jak i związana z nią oferta usługowa. 14. Słabo rozwinięty system wewnętrznej i zewnętrznej informacji turystycznej. 15. Brak kompleksowego długofalowego wsparcia osób starszych i słaba polityka senioralna. 16. Niski poziom rozwinięcia infrastruktury rowerowej. 17. Brak centrum komunikacyjnego. 18. Brak rozwiniętego systemu transportu publicznego niskoemisyjnego. 19. Niedostosowana oferta transportu publicznego do potrzeb mieszkańców. 20. Braki w świadomości ekologicznej mieszkańców i stosowaniu odpowiednich zachowań prośrodowiskowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Członkostwo Polski w UE. 2. Wzrost mobilności społeczeństwa. 3. Wzrost świadomości obywatelskiej, w tym poczucia tożsamości i identyfikacji z miejscem zamieszkania. 4. Pozytywne zjawiska gospodarcze – wzrost znaczenia rozwiązań innowacyjnych i rozwój rynków zbytu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego. 2. Depopulacja województwa świętokrzyskiego. 3. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z występowaniem pandemii COVID-19 i innych nieprzewidzianych wydarzeń. 4. Zmiany klimatyczne oraz położenie MOF Staszowa na

5. Cyfryzacja życia codziennego.	terenach zalewowych.
6. Wzrost świadomości i potrzeby wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	5. Zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję.
7. Wzrost średniej długości życia.	6. Malejąca opłacalność produkcji rolnej.
8. Moda na zdrowy styl życia.	7. Konkurencja ze strony innowacyjnej gospodarki w dużych ośrodkach.
9. Wskazanie w <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> jako OSI regionalnego – Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa.	8. Wykluczenie cyfrowe.
10. Zwiększenie roli kolei w równoważeniu transportu towarów.	9. Wzrost kosztów życia mieszkańców MOF Staszowa.
	10. Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i usług publicznych.
	11. Emigracja mieszkańców Polski.

Źródło: Opracowanie własne

Analizując wyżej zaprezentowane mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia MOF Staszowa możemy wyłonić te, które w największym stopniu oddziałują bądź mogą oddziaływać na obszar. Słabe strony oraz zagrożenia powinny być pokonywane przez mocne strony oraz szanse rozwoju, które stoją przed obszarem. Z przeprowadzonej analizy SWOT można wysunąć następujące wnioski:

MOF Staszowa zlokalizowany jest w dogodnym korytarzu komunikacyjnym pod względem inwestycyjnym. Posiadane zasoby dają szansę na realizację działań przyczyniających się do pozyskania inwestorów zewnętrznych, którzy potencjalnie stworzą miejsca pracy dla mieszkańców obszaru. Atrakcyjność inwestycyjna powinna odzwierciedlić się w liczbie nowo powstających przedsiębiorstw. Sytuacja taka nie ma jednak miejsca w chwili obecnej. W kontekście posiadanych potencjałów jak i deficytów, istotne wydaje się być pobudzanie aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru, np. poprzez utworzenie obok Staszowskiego Obszaru Gospodarczego – Inkubatora Przedsiębiorczości, którego zadaniem byłoby zachęcanie młodych osób do prowadzenia własnej firmy oraz wspieranie ich w początkowym okresie działalności. Obecnie wskaźniki gospodarcze charakteryzujące obszar nie są zadawalające. W kontekście gospodarki i wzrostu konkurencyjności inwestycyjnej obszaru, bardzo ważne jest wykorzystanie potencjału dwóch linii kolejowych przebiegających przez Staszów i Grzybów: towarowej linii szerokotorowej nr 65 (LHS) umożliwiającej bezpośredni eksport i import towarów do i z krajów Dalekiego Wschodu (łączy Polskę z Ukrainą, Rosją, Kazachstanem i Chinami) oraz linii normalnotorowej nr 70 umożliwiającej dalszy transport towarów na szlakach kolejowych w Polsce i Europie. Dużą szansę w tym zakresie stanowi pożądanym obecnie w kontekście polityki europejskiej wzrost udziału kolei w transporcie towarów.

Malejąca liczba mieszkańców wynika między innymi z odpływu młodych osób w poszukiwaniu lepszych perspektyw życiowych. Młodzi ludzie wyjeżdżają na studia, po których nie wracają. Stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

będzie pierwszym czynnikiem, który zachęci do powrotu do Staszowa, Oleśnicy i Rytwian i być może prowadzenia własnej działalności gospodarczej na obszarze. Innymi czynnikami, które wpłyną na chęć mieszkania w MOF Staszowa będą odpowiednie warunki do spędzania czasu wolnego, związane z kulturą i rekreacją oraz warunki stricte mieszkaniowe.

MOF Staszowa posiada dziedzictwo kulturowe, historię (w tym tradycje przemysłu) oraz dziedzictwo naturalne, o które należy dbać, chronić je i w odpowiedni sposób udostępniać. Występują tutaj atrakcje turystyczne takie jak Zespół Pałacowy w Kurozwękach (jedna z najciekawszych atrakcji regionu świętokrzyskiego), Pustelnia Złotego Lasu w Rytwianach czy kompleks jezior w Golejowie. Słabą stroną obszaru jest brak współpracy w zakresie tworzenia i promocji wspólnych produktów turystycznych. Pomimo posiadanych potencjałów obszar ten nie jest kojarzony i promowany pod kątem turystyki. Wynika to też między innymi ze słabo rozwiniętego systemu wewnętrznej i zewnętrznej informacji turystycznej. Wzmocnienie roli turystyki poprzez efektywną współpracę międzysektorową oraz odpowiednie wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego, powinno być jednym z najważniejszych wyzwań partnerstwa.

Na jakość życia, pracy i przebywania w danym miejscu duży wpływ ma jakość środowiska i czyste powietrze. Zagrożenia wynikające z zanieczyszczeń środowiska poprzez niską emisję można niwelować. Należy zwiększać świadomość ekologiczną wśród mieszkańców. Wysoki udział nieekologicznych pojazdów w ruchu drogowym, niski poziom rozwinięcia infrastruktury rowerowej oraz brak rozwiniętego systemu transportu publicznego niskoemisyjnego wpływają na negatywne uwarunkowania wewnętrzne obszaru.

Istotne zagrożenia dla dalszego rozwoju obszaru stanowią: znaczny wzrost kosztów życia mieszkańców (niskie dochody mieszkańców to niższe dochody własne gmin, mniejszy obieg pieniądza w gospodarce lokalnej oraz zwiększona grupa osób potrzebujących wsparcia socjalnego), znaczny wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i usług publicznych, występowanie zdarzeń nieprzewidzianych, istotnych dla gospodarki lokalnej, krajowej i globalnej, wywołujących negatywne skutki i zaburzających proces planowania rozwoju (pandemie, wojny, inne).

2.2. Bariery i potencjały rozwojowe

Przeprowadzona analiza danych statystycznych dla MOF Staszowa oraz porównanie ich do danych dla gmin sąsiednich, województwa, kraju, a także porównanie niektórych ze wskaźników do wartości dla wybranych innych MOF z województwa świętokrzyskiego, dają możliwość zobrazowania obecnej sytuacji obszaru oraz określenia barier i potencjałów rozwojowych.

Wśród deficytów, potrzeb i barier hamujących rozwój obszaru, wynikających z przeprowadzonego procesu diagnozy, wymienić można m.in.:

- niekorzystną strukturę demograficzną – malejąca liczba mieszkańców wynikająca z ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji, a także postępujący proces starzenia się społeczeństwa;
- niewystarczająco dostosowaną infrastrukturę i usługi publiczne do zachodzących zmian demograficznych;
- braki w przedsiębiorczości i innowacyjności – niedostateczny rozwój lokalnej przedsiębiorczości;
- niezadawalającą konkurencyjność lokalnej gospodarki – mało atrakcyjny rynek pracy, niewykorzystane potencjały;
- niedostatecznie zagospodarowany potencjał kulturowy, przyrodniczy i turystyczny;
- zbyt małą ilość obiektów związanych z obsługą turystyki i wypoczynku;
- niedostateczną aktywność społeczną mieszkańców;
- niezadawalającą jakość powietrza – niska emisja, stosowanie nieekologicznych źródeł ciepła na niektórych obszarach, duże natężenie ruchu samochodowego w miastach;
- niezadawalającą dostępność komunikacyjną – niewystarczająca siatka połączeń transportu publicznego, brak centrum komunikacyjnego i cyfryzacji transportu, nierozwinięte alternatywne do samochodowego formy transportu.

Potencjały obszaru to przede wszystkim posiadane zasoby, oferowane produkty i usługi, które przynoszą lub mogą przynosić korzyści w postaci dochodów lub wartości dodanej dla mieszkańców i innych interesariuszy partnerstwa, w tym lepszej jakości ich życia.

Najważniejsze potencjały rozwojowe MOF Staszowa to m.in.:

- atrakcyjność inwestycyjna obszaru i możliwości jej rozwoju, w tym posiadane i możliwe do uzbrojenia tereny inwestycyjne z uregulowanym prawem własności;

- linie kolejowe na obszarze: LHS i normalnotorowa;
- korzystne położenie komunikacyjne;
- zasoby instytucjonalne;
- istniejące stowarzyszenia, fundacje, kluby, lokalni liderzy;
- walory przyrodnicze i krajobrazowe;
- zasoby związane z dziedzictwem kulturowym, m.in. liczne obiekty zabytkowe;
- warunki umożliwiające rozwój funkcji osiedleńczej obszaru.

2.3. Drzewo problemów

Wykorzystując zgromadzone dane ilościowe i jakościowe, wskazano problem kluczowy dla rozwoju MOF Staszowa, a więc taki, który generuje najwięcej trudności, a jego skutki są najbardziej odczuwalne dla większości interesariuszy procesu rozwojowego. Dla problemu kluczowego przeprowadzono również analizę przyczynowo-skutkową (tabela 3).

Tabela 3. Drzewo problemów

GLÓWNE PRZYCZYNY	PROBLEM KLUCZOWY	GLÓWNE SKUTKI
<ul style="list-style-type: none"> - Brak pełnego uzbrojenia i rozpoznawalności Staszowskiego Obszaru Gospodarczego; - Niewystarczające wykorzystanie LHS; - Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców; - Wysokie wykorzystanie nieekologicznych nośników ciepła w gospodarstwach domowych; - Niski udział transportu niskoemisyjnego na obszarze; - Niedostateczny stan oraz dostępność infrastruktury publicznej; - Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna; - Słaba rozpoznawalność i zagospodarowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego; - Niewystarczający dostęp do szerokopasmowego Internetu gmin MOF; - Niewystarczająca dostępność mieszkańców do usług społecznych i zdrowotnych; - Brak oferty mieszkaniowej skierowanej do osób niezamożnych; - Niski stopień dostosowania infrastruktury, przestrzeni i usług do przemian demograficznych; - Niedostosowana oferta transportu publicznego do potrzeb mieszkańców. 	<p>Niski stopień wykorzystania potencjału gospodarczego MOF Staszowa i niezadawalający standard życia jego mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mało dynamiczny rozwój gospodarczy obszaru; - Niski poziom dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin; - Brak zainteresowania obszarem inwestorów zagranicznych; - Niska liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw; - Wysoki poziom bezrobocia mieszkańców gmin MOF; - Wzrost liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym; - Zagrożenie wykluczeniem cyfrowym mieszkańców; - Zanieczyszczenie powietrza; - Spadek liczby mieszkańców MOF Staszowa; - Zerwanie więzi z miejscem zamieszkania we wczesnym etapie rozwoju; - Ograniczony dostęp do wysokiej jakości usług publicznych; - Mała liczba turystów odwiedzających obszar; - Niski stopień konkurencyjności oferty turystycznej; - Niezadawalająca jakość życia; - Niewystarczająca atrakcyjność osiedleńcza obszaru.

Źródło: Opracowanie własne

2.4. Drzewo celów

Tabela 4 stanowi transformację drzewa problemów. Przedstawia ona cel główny (wizja) *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*, opisujący stan docelowy powstały w wyniku wdrożenia Strategii i będący efektem osiągnięcia celów strategicznych wskazujących generalny kierunek rozwoju.

Tabela 4. Drzewo celów

GLÓWNE ŚRODKI	CEL GŁÓWNY	GLÓWNE EFEKTY
<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gmin MOF; - Tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; - Cyfryzacja usług publicznych; - Podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie do potrzeb rynku pracy; - Stworzenie oferty mieszkaniowej sprzyjającej osiedlaniu się na terenie MOF; - Wdrożenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej; - Dążenie do samowystarczalności energetycznej; - Rozwój podstawowych usług publicznych i usług wyższego rzędu; - Zapewnienie opieki nad seniorami i tworzenie warunków do wydłużania ich aktywności; - Przeciwdziałanie zmianom klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych; - Wzmacnianie partnerstwa i współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju obszaru; - Wzmocnienie miasta Staszowa jako ośrodka wzrostu całego obszaru funkcjonalnego; - Zagospodarowanie terenów z wykorzystaniem linii LHS; - Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego; - Stworzenie sieciowego produktu turystycznego; - Zwiększenie dostępu do atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego. 	<p>Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa innowacyjnym i konkurencyjnym ośrodkiem gospodarczym, zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ożywienie gospodarcze gmin MOF Staszowa; - Wzrost poziomu dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin MOF; - Wzrost liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw MOF Staszowa; - Poprawa stanu środowiska naturalnego; - Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego; - Wzrost znaczenia regionalnego MOF Staszowa i jego konkurencyjności gospodarczej; - Zwiększone kompetencje i kwalifikacje zawodowe mieszkańców; - Wzrost efektów współpracy międzysektorowej; - Rozwój transportu zeroemisyjnego i bezemisyjnego, w tym kolejowego; - Staszowski Obszar Gospodarczy atrakcyjnym i wiodącym obszarem gospodarczym województwa świętokrzyskiego; - Wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru; - Wzrost liczby odwiedzających i turystów na obszarze.

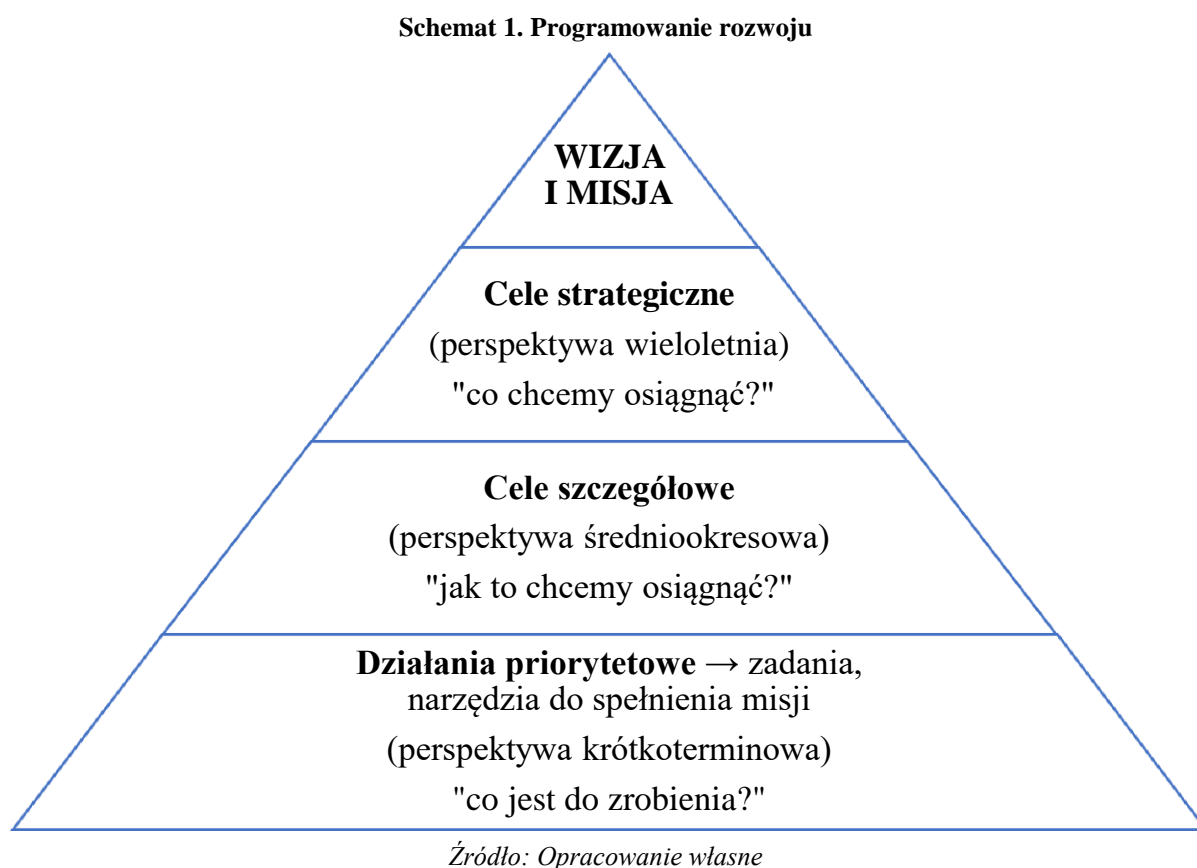
Źródło: Opracowanie własne

3. Część programowa

3.1. Wizja, misja, cele

Przedstawienie drzewa problemów (tabela 3) i celów (tabela 4) pozwoliło na określenie i zaproponowanie strategicznych kierunków działań dla MOF Staszowa. Określono wizję, misję i cele strategiczne, wokół których skoncentrowane zostały cele szczegółowe, a następnie działania priorytetowe. Wyznaczone obszary priorytetowe będą służyć realizacji celów strategicznych, do których osiągnięcia powinny dążyć zarówno władze gminy, jak i wszystkie zainteresowane jej rozwojem podmioty oraz mieszkańcy. Wykonanie zaplanowanych działań pozwoli na realizację misji MOF Staszowa oraz jej trwały rozwój.

Budowa elementów *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* opiera się na poniższym schemacie.

Wizja i misja to nie tylko określenie kierunków rozwoju, ale także wyraz aspiracji mieszkańców obszaru. Bez misji i wizji decyzje zarządcze bywają przypadkowe, zaś codzienna praca sprowadza się do mniej lub bardziej mechanicznego realizowania procedur. Wizja jest sformułowanym w sposób najbardziej zwięzły opisem stanu obszaru w perspektywie najbliższych kilku lat – obraz MOF Staszowa w 2030 roku. Wizję należy zatem

rozumieć jako logicznie zredagowane streszczenie poglądów o przyszłości. Misja zaś jest w pewnym sensie wyrażeniem w sposób zrozumiały i zwięzły priorytetów (obszarów priorytetowych) oraz nadrzędnych celów strategicznych, czyli dalekosiężnych zamierzeń. Misja pozwala na sformułowanie naszych aspiracji związanych z działaniami w danym obszarze.

Należy zapamiętać, iż misja w Strategii jest elementem, który wskazuje drogę rozwoju i motywuje do działania. Jednocześnie integruje różne aspekty rozwoju obszaru wokół jednej wspólnej dla mieszkańców idei.

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji, sformułowano wizję, misję, dwa cele strategiczne i dla każdego z nich dwa cele szczegółowe. Do celów strategicznych zostały przyporządkowane działania priorytetowe wyznaczające obszary, w ramach których będą realizowane zadania. Realizacja przedstawionych w Strategii zadań posłuży do zrealizowania zaplanowanych celów oraz osiągnięcia przyjętych wskaźników rozwoju MOF Staszowa.

WIZJA

Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa innowacyjnym i konkurencyjnym ośrodkiem gospodarczym, zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańców

MISJA

Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i aktywności społecznej

3.2. Plan operacyjny rozwoju

Głównym zadaniem jakie stoi przed władzami samorządowymi jest ukształtowanie takiego wizerunku MOF Staszowa, który będzie konkurencyjnym rynkiem pracy, terenem atrakcyjnym inwestycyjnie, a także miejscem dobrym do życia nie tylko dla obecnych, ale też przyszłych mieszkańców z różnych grup wiekowych. Wizerunek ten powinien być budowany wspólnie, w partnerstwie wielosektorowym, na bazie istniejących zasobów i potencjałów, jak i wzajemnym przekraczaniu barier rozwojowych. Wpłynie to na większą integrację mieszkańców z miejscem zamieszkania i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Wyznaczenie priorytetów pozwoli lokalnym władzom, a także innym instytucjom odpowiedzialnym za rozwój gmin MOF Staszowa, odpowiednio skoordynować zaplanowane do realizacji zadania.

W Strategii wskazane zostały dwa cele strategiczne, dla każdego z nich po dwa cele szczegółowe, z kolei dla nich po dwa działania priorytetowe (łącznie 8 działań priorytetowych), w ramach których zdefiniowane zostały kluczowe do realizacji zadania (tabela 5).

Tabela 5. Plan operacyjny

Wizja	Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa innowacyjnym i konkurencyjnym ośrodkiem gospodarczym, zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańców							
Misja	<i>Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i aktywności społecznej</i>							
Cele strategiczne	Wzrost dochodów mieszkańców				Atrakcyjne miejsce zamieszkania			
Cele szczegółowe	Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania		System wsparcia aktywności społecznej		Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych		Wysoka jakość i dostępność usług publicznych	
Działania priorytetowe	<i>Konkurencyjna oferta inwestycyjna</i>	<i>Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców</i>	<i>Włączenie społeczne</i>	<i>Integracja mieszkańców</i>	<i>Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji</i>	<i>Racjonalna gospodarka przestrzenna i infrastruktura komunalna zaspokajająca potrzeby mieszkańców</i>	<i>Zagospodarowanie czasu wolnego</i>	<i>Cyfryzacja usług</i>
Zadania	Poprawa dostępności komunikacyjnej Staszowskiego Obszaru Gospodarczego	Wdrożenie programów wsparcia dla młodych przedsiębiorców	Aktywizacja osób w wieku senioralnym	Opracowanie i wdrożenie programu współpracy lokalnych samorządów z organizacjami pozarządowymi	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej, podmiotów gospodarczych i indywidualnych gospodarstw, w tym instalacja OZE	Tworzenie warunków do rozwoju opieki zdrowotnej i społecznej	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty sportowej i rekreacyjnej, w tym modernizacja i rozbudowa infrastruktury	Zwiększenie dostępności i dalszy rozwój e-usług publicznych
	Stworzenie klimatu sprzyjającego nowym inwestycjom	Zwiększenie dostępności do szerokopasmowego Internetu	Wspieranie lokalnych inicjatyw w kierunku rozwoju sektora ekonomii społecznej	Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej mieszkańców	Likwidacja źródeł niskiej emisji	Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej oraz wysokiej jakości opieki żłobkowej i przedszkolnej	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty kulturalnej, w tym modernizacja i rozbudowa infrastruktury	Podnoszenie e-kompetencji mieszkańców i pracowników instytucji sektora publicznego

	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców	Wzmocnienie partycypacji społecznej	Wdrożenie programu grantowego wspierającego inicjatywy oddolne	Wdrożenie rozwiązań komunikacyjnych w oparciu o zrównoważoną mobilność	Modernizacja i rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i systemu oczyszczania ścieków	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, wspomaganie rozwoju pasji i talentów	Realizacja programów edukacyjnych w zakresie cyber-bezpieczeństwa
	Promocja gospodarki obszaru	Rozwój oferty turystycznej z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego i kulturowego	Wyrównanie szans edukacyjnych i kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi	Nawiązywanie partnerstw trójsektorowych do wspólnej realizacji projektów	Powstanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury oraz rozwój bioretencji	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeniach publicznych		
	Rozwój potencjału instytucji publicznych do prowadzenia interwencji wspierających rozwój przedsiębiorstw	Budowanie postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej		Zabezpieczenie przed skutkami nagłych zjawisk atmosferycznych i/lub klęsk żywiołowych	Przygotowanie terenów pod zabudowę jednorodziną i wielorodziną		
			Deinstytucjonalizacja usług opieki zdrowotnej i długoterminowej		Kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców	Realizacja przedsięwzięć poprawiających ład przestrzenny, w tym koncentracja zabudowy mieszkaniowej		
			Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej migrantów		Modernizacja infrastruktury oświetleniowej			
			Realizacja Gminnych Programów Rewitalizacji		Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym			

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 1. Wzrost dochodów mieszkańców

Cel strategiczny 1. odnosi się do stworzenia wszelkich warunków, które pośrednio lub bezpośrednio umożliwią mieszkańcom zwiększanie swoich dochodów. Wyodrębniono w tym zakresie dwa cele szczegółowe – jeden związany ze stworzeniem atrakcyjnych warunków inwestowania na obszarze partnerstwa i drugi odnoszący się do zbudowania systemu wsparcia aktywności społecznej.

Założono, że głównymi priorytetami, w ramach których realizacja zadań przyczyni się do wzrostu atrakcyjności warunków inwestowania na obszarze, są: „Konkurencyjna oferta inwestycyjna” oraz „Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców”. Cel szczegółowy „Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania” i jego działania priorytetowe odnoszą się z jednej strony do największych potencjałów obszaru (zasoby dziedzictwa kulturowego i niedostatecznie wykorzystany potencjał turystyczny, tereny inwestycyjne i możliwości ich poszerzania i uzbrojenia, Staszowski Obszar Gospodarczy, dogodne warunki do rozwoju konkurencyjności inwestycyjnej obszaru, w tym możliwości wykorzystania LHS), a z drugiej strony do jego słabości i deficytów (niezadawalająca przedsiębiorczość mieszkańców, mało atrakcyjny rynek pracy, migracje młodych). Ogromną szansą na rozwój obszaru jest propagowane zwiększenie transportu kolejowego w transporcie towarów oraz możliwość wykorzystania torów kolejowych LHS i kolei normalnotorowej. W zakresie rozwoju MŚP należy kłaść nacisk na przedsiębiorczość, która jest uważana za główny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego, a także kluczowy warunek osiągnięcia konkurencyjności gospodarki obszaru i regionu. Działania zmierzające do poprawy warunków funkcjonowania przedsiębiorstw powinny przyczyniać się do podnoszenia konkurencyjności gospodarki MOF Staszowa, rozumianej jako długookresowa zdolność do sprostania konkurencji zewnętrznej. Działania z zakresu szeroko rozumianego rozwoju przedsiębiorczości oraz dostępnych form wsparcia dla przedsiębiorców powinny przyczyniać się do powstawania nowych, trwałych miejsc pracy oraz pobudzać przedsiębiorców do dalszego inwestowania. Konieczne jest wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw celem ożywienia gospodarczego regionu. Planuje się utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości, w którym będą świadczone usługi doradcze dla rozpoczynających działalność, a także różnego rodzaju szkolenia. Należy dążyć do zwiększenia dostępu do szerokopasmowego, wysokiej jakości Internetu na całym obszarze, co ułatwi pracę już funkcjonującym przedsiębiorcom, ale też zwiększy możliwości funkcjonowania nowych firm i pracowników (sprzedaż internetowa, praca zdalna, załatwianie formalności związanych z prowadzeniem firmy w trybie on-line itp.).

Postawy przedsiębiorczości należy budować wśród mieszkańców już od najmłodszych lat, chociażby przez odpowiednie dodatkowe zajęcia w szkołach w tym zakresie czy atrakcyjne konkursy i wydarzenia uczące i promujące przedsiębiorczość. Dla młodzieży ważna jest możliwość znalezienia pracy po zakończeniu nauki szkolnej, dlatego istotne jest niwelowanie różnic w relacji: edukacja – rynek pracy, co w rezultacie może przyczynić się do lepszego przystosowania absolwentów do ulegającej ciągłym zmianom sytuacji na rynku pracy. Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zawodowemu, umożliwiających rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, będzie jednym z czynników zatrzymujących odpływ młodych ludzi z MOF Staszowa. Również osoby dorosłe, w myśl nauki przez całe życie, powinny mieć zapewnioną możliwość stałego podnoszenia kompetencji zawodowych. Istotne jest również wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego do rozwoju infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej oraz zwiększania atrakcyjności oferty turystycznej, a co za tym idzie – zwiększenia możliwości pracy i rozwoju tej branży. Należy wzmacniać rolę kultury i turystyki dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej obszaru. Budowanie turystycznej marki MOF Staszowa może być jednym z istotniejszych wyzwań, jakie stoją przed gminami partnerstwa w najbliższych latach. Jednym ze sposobów wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego będzie tworzenie wspólnych produktów turystycznych, które będą uwzględniać potrzeby ochrony przyrody i kultury.

Założono, że głównymi priorytetami, w ramach których realizacja zadań przyczyni się do zbudowania systemu wsparcia aktywności społecznej mieszkańców obszaru są: „włączenie społeczne” oraz „integracja mieszkańców”. W realizacji celu szczegółowego „System wsparcia aktywności społecznej”, w zakresie włączania społecznego, niezmiernie ważne będą działania z zakresu aktywizacji osób w wieku senioralnym, które stanowią bardzo ważną i coraz liczniejszą na tym obszarze grupę interesariuszy. Istotne będzie również tworzenie wyrównywania szans edukacyjnych i kreowania możliwości do rozwoju młodych ludzi, a także wspieranie rozwoju organizacji społecznych. Ważne jest podjęcie aktywności związanych z włączeniem społecznym (eliminacją nierówności), działalnością prozdrowotną i aktywnością fizyczną. Wiąże się to z koniecznością zapewnienia wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych świadczonych na rzecz osób w trudnej sytuacji życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym usług świadczonych na odległość. Wspieranie istniejących i tworzenie nowych, efektywnych trójsektorowych partnerstw lokalnych przyczyni się do większej integracji mieszkańców całego obszaru oraz zwiększy ich aktywność społeczną.

Wskazane powyżej działania priorytetowe, których realizacja ma się przyczynić do osiągnięcia dwóch celów szczegółowych („Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania” oraz „System wsparcia aktywności społecznej”) wynikających z założonego pierwszego celu strategicznego „Wzrost dochodów mieszkańców”, są spójne z celami polityki Unii Europejskiej oraz założeniami regionalnej polityki rozwoju. W zakresie programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027*⁶ wskazane dla celu strategicznego pierwszego działania priorytetowe są spójne w szczególności z następującymi celami szczegółowymi:

- Cel szczegółowy 1 (iii) *Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne;*
- Cel szczegółowy 3 (ii) *Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej;*
- Cel szczegółowy 4 (ii) *Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online;*
- Cel szczegółowy 4 (iii) *wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne;*
- Cel szczegółowy 4 (v) *Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej;*
- Cel szczegółowy 4 (vi) *Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych;*
- Cel szczegółowy 5 (i) *Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich;*

---

⁶ Program FEŚ 2021-2027 zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 07 grudnia 2022 r.

- Wszystkie cele szczegółowe Priorytetów: 7 *Zdrowi i aktywni zawodowo*, 8 *Edukacja na wszystkich etapach życia*, 9 *Usługi społeczne i zdrowotne*, 10 *Aktywni na rynku pracy*.

Cel strategiczny 2. Atrakcyjne miejsce zamieszkania

Cel strategiczny 2. odnosi się do wykreowania wizerunku MOF Staszowa jako miejsca atrakcyjnego do życia i osiedlania się. Wyodrębniono w tym zakresie dwa cele szczegółowe – jeden związany ze stworzeniem atrakcyjnych warunków mieszkaniowych na obszarze partnerstwa, a drugi odnoszący się do wysokiej jakości i dostępności szeroko rozumianych usług publicznych.

Założono, że głównymi priorytetami, w ramach których realizacja zadań przyczyni się do wzrostu atrakcyjności warunków mieszkaniowych na obszarze, są: „Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji” oraz „Racjonalna gospodarka przestrzenna i infrastruktura komunalna zaspokajająca potrzeby mieszkańców”. Cel „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych” z jednej strony jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i deficyty (m.in. spadek ludności spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym i migracją, niewystarczająco dostosowana infrastruktura i usługi publiczne do zachodzących zmian demograficznych, niezadowolająca jakość powietrza itd.), z drugiej strony jego osiągnięcie będzie wymagało wykorzystania istniejących potencjałów (m.in. warunki umożliwiające rozwój funkcji osiedleńczej obszaru). Istotną rolę pod względem rozpatrywania potencjalnego miejsca zamieszkania odgrywa środowisko przyrodnicze, w tym jakość powietrza, dlatego tak ważne jest, aby o nie dbać, szczególnie w miejscach takich jak MOF Staszowa, który w dużej części pokryty jest formami ochrony przyrody. W celu ochrony środowiska i ograniczenia niskiej emisji konieczne będzie wdrażanie działań mających na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię zarówno w budynkach użyteczności publicznej (w tym w sektorze zdrowia i edukacji), jak i budynkach podmiotów gospodarczych i indywidualnych gospodarstw domowych. Należy wykorzystać odnawialne źródła energii (OZE) w sektorze publicznym (przeprowadzenie w budynkach termomodernizacji przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń), jak i zachęcać przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa domowe do zastąpienia nimi paliw stałych (konwencjonalnych). Niewątpliwie, poza kwestią zwiększania jakości powietrza, należy realizować zadania w zakresie przystosowania się do ciągłych zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami.

Patrząc globalnie można zauważyć pogłębiające się skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrost średniej rocznej temperatury, częstotliwości i nasilenia pogodowych zjawisk ekstremalnych. Jest to duże zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego i zasobów przyrody, w związku z czym należy podejmować działania na rzecz ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz działania na rzecz dostosowania się do prognozowanych skutków zmian klimatu. W związku z tym na obszarze partnerstwa samorządy będą dążyć m.in. do rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, modernizacji urządzeń wodnych i infrastruktury hydrotechnicznej służącej zmniejszeniu skutków powodzi i suszy, rozwoju systemów ratownictwa (w tym wyposażenia służb ratowniczych) oraz zwiększenia świadomości mieszkańców na temat zmian klimatu. Zmniejszenie poziomu emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu na obszarach miejskich możliwe będzie dzięki interwencji w obszarze zrównoważonej mobilności miejskiej – Strategia wskazuje na konieczność wdrażania rozwiązań komunikacyjnych w oparciu o zrównoważoną mobilność – należy zrealizować założenia i działania określone w *Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla MOF Staszowa na lata 2022–2030* (m.in. wymiana taboru autobusów na niskoemisyjny, uruchomienie centrum przesiadkowego, budowa i modernizacja ciągów pieszo-jezdnych). Problemy transportowe stanowią jedną z barier rozwojowych i ograniczają zasięg rynków pracy oraz zaspokajanie potrzeb miejskiego rynku pracy przez mieszkańców z obszarów wiejskich. Zachodzące i prognozowane zmiany demograficzne, prowadzące do wzrostu odsetka osób starszych, wymagają również zapewnienia bezpiecznych form mobilności dostosowanych do potrzeb tej grupy społeczeństwa, z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnoprównościami.

Istotnym aspektem atrakcyjności danego obszaru pod kątem jakości życia jest dostęp do wysokiej jakości infrastruktury zaspokajającej potrzeby mieszkańców i umożliwiającej dalszy rozwój osiedleńczy. Należy dążyć do zapewnienia jak najlepszych warunków opieki zdrowotnej i społecznej, usług publicznych (m.in. poprawa infrastruktury obiektów wychowania żłobkowego, przedszkolnego i szkolnego, obiektów zdrowotnych, innych obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów aktywności lokalnej). Zarówno pod kątem zaspokajania potrzeb mieszkańców, jak i opisanej wcześniej potrzeby ochrony środowiska, istotny jest dostęp do wody czy możliwość korzystania z kanalizacji lub innych sposobów odprowadzania ścieków (rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej).

Poza technicznymi i środowiskowymi aspektami atrakcyjności miejsca zamieszkania, należy zwracać uwagę na zwiększanie jakości i dostępności usług publicznych. Mieszkańcy danego obszaru poza możliwością pracy i zaspokojeniem podstawowych potrzeb, oczekują

możliwości ciekawego spędzania czasu wolnego (atrakcyjna oferta sportowo-rekreacyjna, kulturalna, funkcjonalne przestrzenie publiczne, dostęp do rozrywki) oraz oszczędności tego czasu poprzez możliwość załatwiania spraw zdalnie bez wychodzenia z domu. Bardzo ważne jest tworzenie możliwości załatwiania zdalnie spraw administracyjnych (szeroka gama wysokiej jakości e-usług wraz ze szkoleniem/ edukowaniem mieszkańców w tym zakresie), a także stworzenie warunków do pracy zdalnej. W tym celu należy dążyć do umożliwienia dostępu do szerokopasmowego Internetu, co jest istotne nie tylko dla każdego mieszkańca, pracownika i ucznia, ale też przedsiębiorcy. Stworzenie warunków do pracy i nauki zdalnej to jedno – warto też dążyć do tego, aby wszelkie sprawy administracyjne mieszkańcy mogli załatwiać on-line. Wiąże się to jednak z ryzykiem wykluczenia cyfrowego niektórych z nich (m.in. osób starszych). Ważne więc będzie podjęcie działań podnoszących e-kompetencje mieszkańców, w tym pracowników instytucji publicznych.

Wskazane powyżej działania priorytetowe, których realizacja ma się przyczynić do osiągnięcia dwóch celów szczegółowych („Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych” oraz „Wysoka jakość i dostępność usług publicznych”) wynikających z założonego drugiego celu strategicznego „Atrakcyjne miejsce zamieszkania”, są spójne z celami polityki Unii Europejskiej oraz założeniami regionalnej polityki rozwoju. W zakresie programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027*⁷ wskazane dla celu strategicznego drugiego działania priorytetowe są spójne w szczególności z następującymi celami szczegółowymi:

- Cel szczegółowy 1 (ii) *Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych;*
- Cel szczegółowy 2 (i) *Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych;*
- Cel szczegółowy 2 (ii) *Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju;*
- Cel szczegółowy 2 (iv) *Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego;*
- Cel szczegółowy 2 (v) *Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej;*

---

⁷ Program FES 2021-2027 zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 07 grudnia 2022 r.

- Cel szczegółowy 2 (vi) *Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;*
- Cel szczegółowy 2 (vii) *Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia;*
- Cel szczegółowy 2 (viii) *Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej;*
- Cel szczegółowy 5 (i) *Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich;*
- Cel szczegółowy 4 (k) *Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.*

3.2.1. Projekty strategiczne

Osiągnięcie celów będzie możliwe dzięki realizacji zadań i konkretnych projektów. *Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* złożona jest z zadań ogólnych (tabela 5), które powinny być realizowane w założonym czasie. Nie są one uszczegółowione co do zakresu, kwot czy wskaźników. Istotne jest, aby samorząd, jak i ewentualni partnerzy oraz inne podmioty, realizowały projekty wpisujące się w te zadania.

W ramach Strategii określono 8 projektów strategicznych, a więc takich, które w pierwszej kolejności powinny być zrealizowane, gdyż są priorytetowe i ich efekty bezpośrednio przełożą się na założone cele. Projekty te przyczynią się do rozwiązania kluczowych problemów, przezwyciężenia barier rozwojowych i wzmocnienia potencjałów rozwojowych. Projekty strategiczne mają zarówno charakter inwestycyjny, jak i nie inwestycyjny. Odnoszą się do kwestii społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych. Poniżej, w formie tabeli, przedstawione zostały projekty wraz z podaniem szacunkowego kosztu ich realizacji, planowanego okresu realizacji i potencjalnych źródeł finansowania. Projekty strategiczne do realizacji w ramach Strategii:

I. Projekty strategiczne:

1. „Budowa portu przeładunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego;
2. Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską;
3. Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego.

II. Projekty strategiczne komplementarne:

4. Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych na terenie MOF Staszowa;
5. Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych na terenie MOF Staszowa;
6. Zmniejszanie emisyjności oraz dążenie do samowystarczalności energetycznej poprzez zwiększenie udziału energii z OZE;
7. Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa;
8. Wsparcie seniorów – edukacja, opieka, aktywność.

PROJEKTY STRATEGICZNE

Tabela 6. Projekt strategiczny nr 1

Tytuł projektu strategicznego	<i>„Budowa portu przeładunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego</i>		
Lokalizacja	gmina Staszów	Okres realizacji	2022–2030
Szacowana wartość	230 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	35 mln zł		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	195 mln zł		
Źródło finansowania	Krajowy Plan Odbudowy / Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. / inne alternatywne Zgodnie z tabelą nr 15		
Tryb wyboru projektu	<u>W zakresie budowy portu intermodalnego w Grzybowie, etap I – bocznica</u> Tryb niekonkurencyjny w ramach CS 3 (ii)		
	W pozostałym zakresie projektu tryb konkurencyjny Krajowy Plan Odbudowy / Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. / inne		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest rozwój potencjału gospodarczego MOF Staszowa, rozwój biznesu i handlu na obszarze i w regionie, spadek bezrobocia, rozszerzenie świadczonych regionalnych usług publicznych w transporcie kolejowym oraz poprawa dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa i województwa świętokrzyskiego.</p> <p>Zakres projektu obejmować będzie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Budowę intermodalnego portu przeładunkowego w Grzybowie: <ul style="list-style-type: none"> – I etap: budowa bocznic kolejowej łączącej tereny inwestycyjne strefa „B” i „C” z linią PKP LHS (tor szeroki) i PKP PLK (tor normalny); – II etap: zagospodarowanie obszaru inwestycyjnego – powstanie magazynów, stacji przeładunkowej dla materiałów sypkich, a także paliw kopalnych i gazu. Ten element projektu może zostać zrealizowany w partnerstwie publiczno-prywatnym; 2) Utworzenie kompleksowych terenów inwestycyjnych w ramach Staszowskiego Obszaru Gospodarczego – strefa „B” i „C”; 3) Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości. <p>Do powstania portu przeładunkowego w Grzybowie zostanie wykorzystany potencjał istniejącej bocznic kolejowej na obszarze obecnego przedsiębiorstwa Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A. w Grzybowie. Połączenie możliwości, jakie dają szlaki kolejowe z dostosowaniem układu drogowego w obrębie przyszłej inwestycji pozwala stworzyć w Grzybowie port przeładunkowy, działający w tzw. systemie intermodalnym, czyli takim, który pozwala transportować towary różnymi gałęziami transportu bez potrzeby przeładunku samego towaru. Terminal ten pozwoli także na transport i magazynowanie materiałów masowych i kontenerów.</p> <p>Utworzenie kompleksowych terenów inwestycyjnych w ramach Staszowskiego Obszaru Gospodarczego – strefa „B” i „C” to przedsięwzięcie polegające na uzbrojeniu terenu inwestycyjnego o powierzchni 35 ha w niezbędną infrastrukturę</p>		

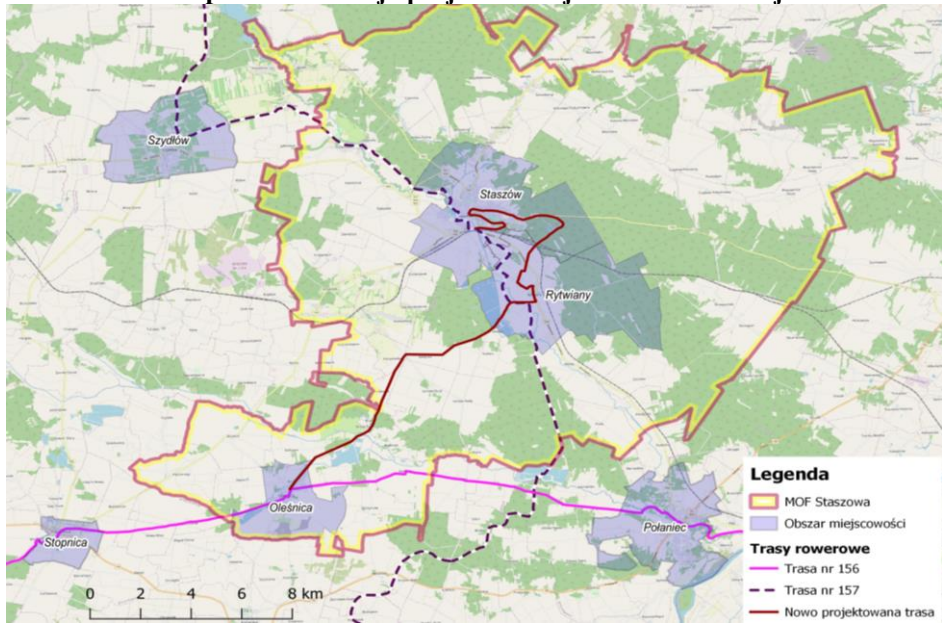
	<p>techniczną (wodociągową, kanalizacyjną, oświetleniową, drogową) oraz wyodrębnienie działek pod inwestycje. Docelowo planowane jest włączenie strefy „B” i „C” do Staszowskiej Podstrefy Ekonomicznej „Starachowice”.</p> <p>Przewiduje się realizację części projektu w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, a więc włączenia do finansowania przedsięwzięć infrastrukturalnych podmiotów prywatnych, którym w zamian zapewniona będzie możliwość czerpania korzyści z tej inwestycji oraz współpracy pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>gmina Staszów, ewentualni partnerzy – przedsiębiorstwa prywatne i/lub przedsiębiorstwa państwowe</p>
<p>Potrzeba realizacji projektu</p>	<p>Projekt wpisuje się w priorytet 4. <i>Fundusze Europejskie dla dostępności Świętokrzyskiego</i>, cel szczegółowy 3 (ii) <i>Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej</i> w ramach Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021–2027.</p> <p>W <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> w załączniku nr II <i>Obszary realizacji projektów i przedsięwzięcia strategiczne</i> wskazano przedsięwzięcie pn. „Budowa portu przeładunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich”. Biorąc pod uwagę powyższe można stwierdzić, iż jest to projekt strategiczny dla województwa.</p> <p>W <i>Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla MOF Staszowa na lata 2021–2030+</i> wskazano jako jedno z kluczowych zadań – budowę portu przeładunkowego w Grzybowie.</p> <p>Potrzeba realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie potencjału dwóch linii kolejowych przebiegających przez Staszów i Grzybów: towarowej linii szerokotorowej nr 65 (LHS) umożliwiającej bezpośredni eksport i import towarów do i z krajów Dalekiego Wschodu (łączy Polskę z Ukrainą, Rosją, Kazachstanem i Chinami) oraz linii normalnotorowej nr 70 umożliwiającej dalszy transport towarów na szlakach kolejowych w Polsce i Europie; – uzbrojenie terenów wokół toru szerokiego i toru normalnego, które przyczyni się do wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności inwestycyjnej całego MOF Staszowa; – unikatowość projektu w kontekście terenów przemysłowych możliwych do pozyskania pod inne duże projekty inwestycyjne, w założeniach których jest korzystanie z dobrze rozwiniętej infrastruktury kolejowo-drogowej; – pożądanym obecnie w kontekście polityki europejskiej wzrost udziału kolei w transporcie towarów; – stworzenie lepszych warunków do rozwoju MŚP; – zwiększenie atrakcyjności obszaru i regionu pod względem inwestycyjnym i zatrudnienia; – odpowiedź na zidentyfikowany główny problem obszaru, tj. „Niski stopień wykorzystania potencjału gospodarczego MOF Staszowa i niezadawalający standard życia jego mieszkańców”, w tym szczególnie na jego przyczyny takie jak: „Brak pełnego uzbrojenia i rozpoznawalności Staszowskiego Obszaru Gospodarczego” i „Niewystarczające wykorzystanie LHS”, których skutkami są m.in.: „Mało dynamiczny rozwój gospodarczy obszaru”, „Brak zainteresowania obszarem inwestorów zagranicznych” czy „Wysoki poziom bezrobocia mieszkańców gmin MOF”. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia jednego z oczekiwanych efektów realizacji Strategii tj. „Staszowski Obszar Gospodarczy atrakcyjnym i wiodącym obszarem gospodarczym województwa świętokrzyskiego”.

	<p>Intermodalne terminale przeładunkowe odgrywają bardzo dużą rolę w logistyce. Są to obiekty, w których odbywa się przeładunek między środkami przewozu z różnych gałęzi transportu, stanowiąc rozwiązanie w ramach międzynarodowych łańcuchów dostaw. Intermodalny port przeładunkowy w Grzybowie wyposażony zostanie w wyspecjalizowane urządzenia oraz infrastrukturę towarzyszącą, które przeznaczone będą do obsługi wagonów. Taki sprzęt przeładunkowy umożliwi szybką i sprawną zmianę środka transportu na inny, przystosowany do specyfiki transportu kolejowego.</p>
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurencyjna oferta inwestycyjna; • Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 2 <i>Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską</i>, nr 3 <i>Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego</i> oraz nr 7 <i>Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa</i>.</p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Poprawa dostępności komunikacyjnej Staszowskiego Obszaru Gospodarczego”, „Stworzenie klimatu sprzyjającego nowym inwestycjom”, „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych”, „Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców” oraz „Wdrożenie programów wsparcia dla młodych przedsiębiorców”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Utworzenie kompleksowych terenów inwestycyjnych w ramach Staszowskiego Obszaru Gospodarczego – Strefa A;</i> - <i>Staszowski Obszar Gospodarczy szansą dla regionu.</i> <p>Grzybów – obręb 6 Strefa „A” to obecnie około 15 ha powierzchni, na które składają się drogi wewnętrzne oraz 16 działek inwestycyjnych o powierzchni 11,19 ha. Zawiązana już współpraca ze Specjalną Strefą Ekonomiczną w Starachowicach, atrakcyjne działki inwestycyjne w strefie „A”, w połączeniu z realizacją planowanego uzbrojenia terenów inwestycyjnych strefy „B” i „C” oraz budową intermodalnego portu przeładunkowego w Grzybowie, będą impulsem do szybkiego, mocnego i trwałego pobudzenia i rozwoju gospodarczego całego MOF Staszowa.</p>

	<p>Mapa 2. Staszowski Obszar Gospodarczy – lokalizacja Stref „A”, „B” i „C”</p> <p><i>Źródło: staszow.pl/oferta-inwestycyjna</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwinięty biznes i handel na obszarze i w regionie świętokrzyskim; • Dostępne uzbrojone tereny inwestycyjne; • Spadek bezrobocia na obszarze; • Wzrost ilości funkcjonujących na obszarze podmiotów gospodarczych – pracodawców; • Wzrost potencjału gospodarczego / inwestycyjnego regionu świętokrzyskiego; • Zwiększona rola przewozów kolejną. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]; 2. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.]; 3. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]; 4. Liczba nowych bocznic kolejowych [szt.]; 5. Liczba nowych Inkubatorów Przedsiębiorczości [szt.]. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.]; 2. Stopień wykorzystania uzbrojonych terenów inwestycyjnych [%]; 3. Liczba nowych miejsc pracy powstałych w efekcie realizacji projektu [szt.]. <p><i>Źródło: Opracowanie własne</i></p>

Tabela 7. Projekt strategiczny nr 2

Tytuł projektu strategicznego	Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską		
Lokalizacja	gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiany	Okres realizacji	2023–2029
Szacowana wartość	70 mln zł Etap I – 36 mln, Etap II – 34 mln		
Środki własne realizatorów projektu	14 mln zł		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	56 mln zł		
Źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 inne dodatkowe/alternatywne Zgodnie z tabelą nr 15		
Tryb wyboru projektu	Tryb konkurencyjny w ramach CS2 (viii)		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest zmniejszenie poziomu emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu na obszarach miejskich, a także zwiększenie poziomu dostępności na tych obszarach poprzez rozwój zrównoważonego transportu publicznego i bezemisyjnej mobilności. Projekt przyczyni się do rozwoju infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego z uwzględnieniem zwiększenia bezpieczeństwa ruchu, w tym do zwiększenia dostępności wysokiej jakości transportu publicznego i rozwoju obszaru w kierunku gospodarki niskoemisyjnej.</p> <p>Zakres projektu obejmować będzie:</p> <p>ETAP I: Rozwój innowacyjnego transportu publicznego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury na potrzeby transportu zbiorowego w postaci uruchomienia centrum przesiadkowego dla transportu publicznego na bazie dworca autobusowego w Staszowie, w tym utworzenie obiektów P+R (Park&Ride); - ujednoczenie miejskich i gminnych przystanków autobusowych wraz z tworzeniem zielonych przystanków. <p>ETAP II: Budowa ścieżki rowerowej „Pętla Staszowska” poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wytyczenie, budowę i oznakowanie trasy (ścieżki) rowerowej łączącej gminę Staszów z gminami Oleśnica i Rytwiany o łącznej długości około 50 km; – budowę infrastruktury towarzyszącej przy trasie (ścieżce) rowerowej – wiaty, stojaki rowerowe, stacje naprawy rowerów; – kampanie informacyjno-promocyjne podnoszące świadomość mieszkańców i pracodawców w zakresie korzystania z nisko lub zeroemisyjnego transportu i ruchu niezmotoryzowanego, w tym szczególnie transportu rowerowego. <p>Zaprezentowana na mapie 3 ścieżka rowerowa („nowo projektowana trasa”) jest ściśle połączona z projektowanymi trasami nr 156 i 157, tworząc łącznie pętlę rowerową Staszów–Oleśnica–Rytwiany – „Pętla Staszowska”. Projektowana pętla połączy gminy wchodzące w skład MOF Staszowa m.in. z Połańcem, Szydłowem, Stopnicą i Rakowem. Odcinek ścieżki trasy nr 156 o długości 8,71 km do trasy nr 157 przebiegać będzie przez miasto i gminę Oleśnica. Nowo projektowana ścieżka rowerowa</p>		

	<p>prorowadzić będzie z gminy Oleśnica poprzez odgałęzienie od trasy nr 156, przez kolejne miejscowości: Brody Duże – Pacanówka – Święcica – Grobla – Rytwiany (ul. Radziwiłła, ul. Szkolna, ul. Staszowska, ul. Armii Krajowej, ul. Staszowska, ul. Golejewka) – Staszów (Obwodnica Południowa, ul. 11-go Listopada, ul. Kolejowa, ul. Mickiewicza, Obwodnica Południowa, do ronda przy ul. Kolejowej – połączenia z trasą nr 157).</p> <p style="text-align: center;">Mapa 3. Lokalizacja projektowanej ścieżki rowerowej</p> <p style="text-align: center;">Źródło: Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla MOF Staszowa na lata 2022–2030, s. 46</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiany, ewentualni partnerzy Lider: gmina Staszów lub każdy we własnym zakresie</p>
<p>Potrzeba realizacji projektu</p>	<p>Projekt wpisuje się w priorytet 3. <i>Fundusze Europejskie na mobilność miejską</i>, cel szczegółowy 2 (viii) <i>Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</i> w ramach Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021–2027. W FEŚ wskazano, iż Cel Polityki 2 (Priorytet 3. <i>Fundusze Europejskie na mobilność miejską</i>) adresowany będzie jako wsparcie w ramach strategii ZIT.</p> <p>Potrzeba realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wynika z założeń <i>Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla MOF Staszowa na lata 2021–2030+</i>, gdzie elementy niniejszego projektu wskazano wprost jako zadania, niezbędne do realizacji celów takich jak „Rozwój innowacyjnego transportu publicznego” i „Wzrost udziału rowerów w ruchu drogowym”; – zbudowanie niskoemisyjnego systemu transportu MOF Staszowa; – stworzenie zdrowego, ekonomicznie wydajnego i dostępnego środowiska życia mieszkańców MOF Staszowa; – wdrożenie rozwiązań komunikacyjnych zgodnych z zasadami zrównoważonego transportu, mających znaczący wpływ na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko, a także wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego; – skoordynowanie zaspokajania potrzeb obszaru poprzez realizację projektów partnerskich, w tym realizacja inwestycji w partnerstwie w celu stworzenia transportu niskoemisyjnego na całym obszarze;

	<ul style="list-style-type: none"> – odpowiedź na zdiagnozowane bariery rozwojowe (niezadawalająca jakość powietrza, niezadawalająca dostępność komunikacyjna), słabe strony MOF Staszowa (niski poziom rozwinięcia infrastruktury rowerowej, brak centrum komunikacyjnego, brak rozwiniętego systemu transportu publicznego niskoemisyjnego, niedostosowana oferta transportu publicznego do potrzeb mieszkańców) oraz potencjały rozwojowe (walory przyrodnicze i krajobrazowe, warunki umożliwiające rozwój funkcji osiedleńczej obszaru).
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych; • Wysoka jakość i dostępność usług publicznych; <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji; • Zagospodarowanie czasu wolnego; • Cyfryzacja usług.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 1. „Budowa portu przeladunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego, nr 3. Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego, projektami komplementarnymi nr 4. Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych na terenie MOF Staszowa, nr 5. Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych na terenie MOF Staszowa i projektem nr 6. Zmniejszanie emisyjności oraz dążenie do samowystarczalności energetycznej poprzez zwiększenie udziału energii z OZE.</p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Wdrożenie rozwiązań komunikacyjnych w oparciu o zrównoważoną mobilność” czy „Likwidacja źródeł niskiej emisji”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, lub planowanymi do realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego z uwzględnieniem zwiększania bezpieczeństwa ruchu, w tym budowa i modernizacja ciągów pieszo-rowerowych;</i> – <i>Cyfryzację transportu miejskiego i gminnego, tj. wdrożenie Inteligentnego Systemu Transportowego (ITS) oraz systemów integracji taryfowej i wdrażających koncepcję MaaS.</i> - <i>Zielone przystanki na terenie miasta Staszowa;</i> - <i>Przebudowa odcinków dróg gminnych Nr: 003804T, 003801T, 003799T, 003802T w miejscowości Wiśniowa gmina Staszów;</i> - <i>Uzupełnienie istniejącej sieci dróg publicznych poprzez budowę oraz przebudowę odcinków dróg w miejscowości Oleśnica;</i> - <i>Kompleksowa poprawa komunikacji lokalnej w gminie Oleśnica poprzez przebudowę sieci dróg gminnych o dł. 3,81 km;</i> - <i>Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Rytwiany na energooszczędne typu LED.</i>

<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszony poziom emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu na obszarach miejskich; • zwiększony ruch niezmotoryzowany; • zwiększona ilość osób korzystających z komunikacji publicznej; • zwiększone bezpieczeństwo w ruchu drogowym; • zwiększona świadomość ekologiczna mieszkańców. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]; 2. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.]; 3. Wspierana infrastruktura rowerowa [km] 4. Długość wybudowanych dróg dla rowerów [km]; 5. Długość przebudowanych dróg dla rowerów [km]; 6. Długość wyznaczonych szlaków rowerowych [km]; 7. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.]; 8. Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]; 9. Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego [pasażerowie]; 10. Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.]; 11. Liczba nowych zielonych przystanków [szt.]; 12. Liczba wspartych przystanków [szt.]. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób korzystających z wybudowanych dróg dla rowerów [osoby]⁸; 2. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO₂].
--	---

Źródło: Opracowanie własne

⁸ Liczba pojedynczych przejazdów na wybudowanych/ przebudowanych drogach dla rowerów. Wielokrotne przejazdy danej osoby każdorazowo wlicza się do wskaźnika.

Tabela 8. Projekt strategiczny nr 3

Tytuł projektu strategicznego	<i>Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego</i>		
Lokalizacja	gmina Staszów, gmina Rytwiany, gmina Oleśnica	Okres realizacji	2023–2029
Szacowana wartość	45 mln zł Etap I – 15,4 mln zł; Etap II – 13,6 mln zł; Etap III – 16 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	6,75 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	38,25 mln zł – 85%		
Źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 inne dodatkowe/alternatywne Zgodnie z tabelą nr 15		
Tryb wyboru projektu	Tryb niekonkurencyjny w ramach CS5 (i)		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest wzmocnienie turystycznego potencjału MOF Staszowa, a zarazem potencjału województwa w zakresie ochrony i udostępniania dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju kultury i rekreacji.</p> <p>Zakres projektu obejmuje:</p> <p>ETAP I:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie trasy turystycznej, odnoszącej się do walorów kulturowych i przyrodniczych obszaru – wdrożenie spójnego systemu oznakowania i informacji turystycznej, ścieżki edukacyjnej oraz małej infrastruktury informacyjnej wzdłuż „Pętli Staszowskiej”, która jest ściśle połączona z projektowanymi trasami nr 156 i 157 w KRTR w woj. Świętokrzyskim; - wzmocnienie funkcji turystycznych obszaru kompleksu lasów i jezior Golejowskich w gminie Staszów, między innymi poprzez utwardzenie i oznakowanie szlaków pieszo-rowerowych i edukacyjnych na terenie kompleksów leśnych (gmina posiada stosowne zgodny od nadleśnictwa Staszów), rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej, - promocja walorów środowiskowych obszaru; - adaptacja zbiornika wodnego w Święcicy (gmina Rytwiany) zagospodarowanie terenu z przeznaczeniem do funkcji turystycznej; <p>ETAP II:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowanie dziedzictwa kulturowego i zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do dóbr kultury poprzez prace modernizacyjne, konserwatorskie i restauratorskie obejmujące obiekty dziedzictwa kulturowego obszaru, w tym: Zamek Rytwiany, Zespół Pałacowo-Parkowy w Wiśniowej; <p>ETAP III:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie w mieście Oleśnica atrakcyjnej przestrzeni do organizacji wydarzeń kulturalnych, w tym koncertów; - rozwój oferty Staszowskiego Ośrodka Kultury poprzez rozbudowę amfiteatru plenerowego nad Zalewem nad rzeką Czarną w Staszowie oraz rozbudowę budynku SOK o salę kinową; - budowa amfiteatru plenerowego przy Zespole Pałacowo – Parkowym w Wiśniowej; - modernizacja i rozwój oferty obiektów infrastruktury kultury w tym: Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Staszów wraz z filiami na terenach wiejskich, Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w 		

	<p>Rytwianach, Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Oleśnicy, Gminnej Biblioteki Publicznej w Oleśnicy – tworzenie letnich czytelni, ogrodów czytelnika, zagospodarowanie terenów zielonych w celu zwiększenia atrakcyjności kulturalno – turystycznej.</p> <p>Koncepcja zintegrowanego podejścia sprawia, że każdy przyjęty do realizacji projekt będzie wywierał wpływ na więcej niż jedną gminę. Deklarowany będzie wspólny efekt planowanych działań – wspólne projektowanie, realizacja i wykorzystanie produktów i rezultatów projektu. W ramach tego podejścia, projekty będą planowane tak, aby mogły obejmować różne wymiary, takie jak społeczny, gospodarczy i środowiskowo-przestrzenny. Przewiduje się realizację części projektu w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, a więc włączenia do finansowania przedsięwzięć infrastrukturalnych podmiotów prywatnych, którym w zamian zapewniona będzie możliwość czerpania korzyści z tej inwestycji oraz współpracy pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiany, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, podmioty prywatne Lider: gmina Staszów lub każdy we własnym zakresie</p>
<p>Potrzeba realizacji projektu</p>	<p>Projekt wpisuje się w priorytet 6. <i>Fundusze Europejskie dla wspólnot lokalnych</i>, cel szczegółowy 5 (i) <i>Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich w ramach Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021–2027.</i></p> <p>Potrzeba realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa dostępu mieszkańców obszaru i regionu do zabytkowych i współczesnych kolekcji, zbiorów oraz zwiększenie udziału tych osób w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych; – poprawa dostępu do obiektów i atrakcji turystycznych; – wykorzystanie potencjału przyrodniczego i kulturowego obszaru; – zachowanie oraz wzmocnienie tożsamości kulturowej; – tworzenie obszaru przyjaznego, postrzeganego jako miejsce z klimatem, czyli z przestrzeniami pozwalającymi mieszkańcom na odpoczynek i zabawę, a jednocześnie kontakt z przyrodą; – zwiększenie przedsiębiorczości mieszkańców; – odpowiedź na zdiagnozowane bariery rozwojowe (niedostatecznie zagospodarowany potencjał kulturowy, przyrodniczy i turystyczny, a także zbyt mała ilość obiektów związanych z obsługą turystyki i wypoczynku), słabe strony MOF Staszowa (słabe wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych, niewystarczająca dla profesjonalizacji przemysłu turystycznego infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna, jak i związana z nią oferta usługowa, słabo rozwinięty system wewnętrznej i zewnętrznej informacji turystycznej) oraz potencjały rozwojowe (walory przyrodnicze i krajobrazowe, zasoby związane z dziedzictwem kulturowym, m.in. liczne obiekty zabytkowe). <p>Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowane deficyty i przyczyny problemu kluczowego obszaru, w szczególności: „słabą rozpoznawalność i zagospodarowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego” oraz „słabo rozwiniętą infrastrukturę turystyczną i okołoturystyczną”.</p> <p>Efektom realizacji projektu będzie zwiększona atrakcyjność oferty turystycznej oraz estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna i stworzone możliwości spędzania czasu wolnego przez mieszkańców, turystów i odwiedzających obszar.</p>
<p>Cele szczegółowe, działania</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoka jakość i dostępność usług publicznych;

<p>priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania; <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zagospodarowanie czasu wolnego; • Cyfryzacja usług; • Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 1. „Budowa portu przeladunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego (oba projekty przyczynią się do wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców i atrakcyjności inwestycyjnej obszaru), projektem nr 2. <i>Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską</i> (szczególnie w kontekście ścieżki rowerowej i planowanej wzdłuż niej ścieżki edukacyjnej) oraz projektem nr 7. <i>Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa.</i></p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Rozwój oferty turystycznej z wykorzystaniem potencjału przyrodniczego i kulturowego”, „Zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty kulturalnej, w tym modernizacja i rozbudowa infrastruktury” oraz „Zwiększenie dostępności i dalszy rozwój e-usług publicznych”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji lub planowanymi do realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Oczyszczanie jezior Golejowskich z wymianą pomostów oraz powiększeniem plaży;</i> - <i>Kompleksowe zagospodarowanie obszarów zielonych na terenie miasta Staszowa;</i> - <i>Renowacja Pałacu w Wiśniowej;</i> - <i>Renowacja parku miejskiego wraz z terenem "Zalewu nad Czarną" w Staszowie;</i> - <i>Zagospodarowanie terenu wokół zbiorników małej retencji wraz z urządzeniem parku i modernizacją ciągów komunikacyjnych - etap I;</i> - <i>Remont neogotyckiego kościoła w Oleśnicy - wymiana kamiennej posadzki i pokrycia dachowego;</i> - <i>Przebudowa budynku na potrzeby Gminnego Ośrodka Kultury, biblioteki, punktu informacji turystycznej wraz z budową filii GOK w Sydzynie, Podborku, Pacanówce;</i> - <i>Zagospodarowanie terenu wokół zamku w miejscowości Rytwiany - etap II;</i> - <i>Przeszłość dla przyszłości – Galeria Kamedulska w Pustelni Złotego Lasu projekt realizowany przez Stowarzyszenie Miłośników Pustelni Złotego Lasu w Rytwianach.</i> - <i>adaptacja zbiornika wodnego w Świącicy (gmina Rytwiany) z przeznaczeniem do funkcji turystycznej;</i> - <i>zagospodarowanie terenów rekreacyjnych wraz z budową zbiornika wodnego na terenie gminy Staszów z przeznaczeniem do funkcji turystycznych;</i> <p>Projekty planowane na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja starego młyna z zagospodarowaniem Zalewu nad Czarną w Staszowie; - modernizacja i adaptacja starego spichlerza na cele kulturalne; - modernizacja zbytkowego budynku z przeznaczeniem na Karcznię żydowską; - ochrona i udostępnianie zasobów dziedzictwa kulturowego między innymi

	<p>poprzez proces digitalizacji zasobów dziedzictwa z wykorzystaniem ICT;</p> <ul style="list-style-type: none"> – rewitalizacja obszarów zdegradowanych MOF Staszowa (projekty wynikające z GPR-ów), w tym Ratusza z płytą Rynku w Staszowie; <p>W 2021 r. zakończono I etap prac w Golejowie. Zmiany w Golejowie to nie tylko poprawa bazy turystycznej i wyeksponowanie walorów tego unikalnego – w skali Europy – miejsca, ale również poprawa warunków środowiskowych, które decydują o wyjątkowości tego kompleksu leśnych jezior. Efektem I etapu prac jest znaczne poprawienie czystości wody poprzez oczyszczenie zbiorników, zamontowanie pomostów, umocnienie skarpy i zmodernizowanie plaży. Jednym z elementów projektu strategicznego nr 3 jest wzmocnienie funkcji turystycznych Kompleksu Golejów w gminie Staszów stanowiące uzupełnienie i wzmocnienie wykonanych już prac.</p>
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i racjonalne zagospodarowanie przestrzeni miejskich i wiejskich; • Ochrona zasobów przyrody, w tym zieleni miejskiej; • Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz kształtowanie postaw i zachowań proekologicznych; • Poprawa jakości życia mieszkańców; • Zachowanie regionalnej tradycji i tożsamości kulturowej; • Wzmocnienie atrakcyjności turystycznej obszaru; • Zwiększony dostęp mieszkańców obszaru i turystów do dóbr kultury; • Poprawa dostępu mieszkańców obszaru do zabytkowych i współczesnych kolekcji, zbiorów; • Zwiększony udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby]; 2. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.]; 3. Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego [projekty] 4. Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (udział podmiotów instytucjonalnych) [szt] 5. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem [szt.]; 6. Liczba zabytków objętych wsparciem [szt.]; 7. Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.] <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [osoby]; 2. Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych [osoby].

Źródło: Opracowanie własne

PROJEKTY STRATEGICZNE KOMPLEMENTARNE

Tabela 9. Projekt strategiczny nr 4

Tytuł projektu strategicznego	<i>Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych na terenie MOF Staszowa</i>		
Lokalizacja	gmina Staszów, gmina Rytwiany, gmina Oleśnica	Okres realizacji	2023–2030
Szacowana wartość	60 mln zł Etap I – 40 mln zł; Etap II – 15 mln zł; Etap III – 5 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	12 mln zł – 20%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	48 mln zł – 80%		
Źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 inne dodatkowe/alternatywne zgodnie z tabelą nr 15		
Tryb wyboru projektu	Tryb konkurencyjny w ramach CS2 (i)		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, zwalczanie smogu i niskiej emisji, a także podniesienie świadomości i wiedzy mieszkańców w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE. Poprawa efektywności energetycznej prowadzona będzie zarówno w budynkach użyteczności publicznej, jak i wielorodzinnych budynkach mieszkalnych oraz przedsiębiorstwach. Projekt obejmuje:</p> <p>ETAP I:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w kierunku rozwiązań kompleksowych oraz zmniejszania ubóstwa energetycznego; – budowa/rozbudowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych wraz z magazynami ciepła celem transformacji w kierunku niskoemisyjnym oraz uzyskania statutu efektywnych systemów ciepłowniczych; – działania podnoszące ogólną wiedzę mieszkańców, przedsiębiorców i władz w zakresie rozwiązań zmniejszających zapotrzebowanie na energię, prowadzących do jej oszczędności; <p>ETAP II:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach; – poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w spółdzielniach mieszkaniowych oraz wspólnotach mieszkaniowych; <p>ETAP III:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymiana/modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne. <p>Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych poszczególnych gmin i możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów.</p>		
Podmioty realizujące projekt	gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiany, ewentualni partnerzy Lider: gmina Rytwiany lub każdy we własnym zakresie		
Potrzeba realizacji projektu	Projekt wpisuje się w priorytet 2. <i>Fundusze Europejskie dla środowiska</i> , cel szczegółowy 2 (i) <i>Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</i> w ramach Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021–2027. Projekt wynika z:		

	<ul style="list-style-type: none"> – potrzeby inwestycji w zakresie efektywności energetycznej; – potrzeby stosowania efektywnych energetycznie technologii; – potrzeby kompleksowej modernizacji energetycznej budynków publicznych; – potrzeby ograniczania zanieczyszczeń powietrza; – potrzeby ograniczenia zjawiska ubóstwa energetycznego; – zdiagnozowanych słabych stron obszaru – wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach porównawczych (MRL), braki w świadomości ekologicznej mieszkańców i stosowaniu odpowiednich zachowań prośrodowiskowych; konieczności niwelowania zagrożeń zanieczyszczenia środowiska poprzez niską emisję.
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 5 <i>Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych na terenie MOF Staszowa</i>, projektem nr 6 <i>Zmniejszenie emisyjności oraz dążenie do samowystarczalności energetycznej poprzez zwiększenie udziału energii z OZE</i>, oraz projektem nr 2 <i>Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską</i>.</p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Zmniejszenie zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej, podmiotów gospodarczych i indywidualnych gospodarstw, w tym instalacja OZE” oraz „Likwidacja źródeł niskiej emisji”. Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury służącej do wytworzenia energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych w budownictwie indywidualnym (gmina Staszów);</i> - <i>Głęboka termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Staszów;</i> - <i>Termomodernizacja SPZZOZ w Staszowie oraz wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych celem ograniczenia emisji CO₂ oraz wzrostu produkcji energii z odnawialnych źródeł;</i> - <i>Rozbudowa i modernizacja Ciepłowni Miejskiej w Staszowie z wykorzystaniem źródła kogeneracji gazowej.</i>
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszone zapotrzebowanie na energię w budynkach mieszkalnych, szkołach i obiektach lokalnej aktywności społecznej; • Poprawa stanu powietrza; • Zmniejszone zjawisko ubóstwa energetycznego; • Zwiększona świadomość i wiedza mieszkańców w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej [szt.]; 2. Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej [m²]; 3. Wybudowane lub zmodernizowane sieci ciepłownicze i chłodnicze [m]. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Roczne zużycie energii pierwotnej [MWh/rok]; 2. Szacowana emisja gazów cieplarnianych [Tony równoważnika CO₂/rok]; 3. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne [EUR].

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. Projekt strategiczny nr 5

Tytuł projektu strategicznego	<i>Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych na terenie MOF Staszowa</i>		
Lokalizacja	gmina Staszów, gmina Rytwiany, gmina Oleśnica	Okres realizacji	2022–2030
Szacowana wartość	20 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	4 mln zł – 20%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	16 mln zł – 80%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Krajowy Plan Odbudowy		
Tryb wyboru projektu	Tryb konkurencyjny		
Alternatywne lub dodatkowe źródła finansowania	Zgodnie z tabelą nr 15		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Projekt będzie polegał na likwidacji źródeł niskiej emisji z budynków mieszkalnych i ich zastąpieniu rozwiązaniami proekologicznymi, takimi jak m.in. pompa ciepła, podłączenie do sieci gazowej, budowa instalacji OZE itp.</p> <p>Projekt obejmuje między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych; – wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej szkół; – zwiększenie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej. <p>W ramach projektu zwiększone zostanie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Planuje się także przeprowadzić działania na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.</p> <p>Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych poszczególnych gmin i możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów. W zależności od możliwości zostanie on zrealizowany w formule partnerskiej (forma pożądana) lub osobno przez każdy podmiot.</p>		
Podmioty realizujące projekt	gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiany, jednostki organizacyjne – szkoły, organizacje pozarządowe/stowarzyszenia, mieszkańcy obszaru Lider: gmina Oleśnica, lub każdy we własnym zakresie		
Potrzeba realizacji projektu	<p>Projekt wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzeby inwestycji w zakresie efektywności energetycznej; – potrzeby stosowania efektywnych energetycznie technologii; – potrzeby kompleksowej modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych; – potrzeby ograniczania zanieczyszczeń powietrza; – zdiagnozowanych słabych stron obszaru – wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach 		

	<p>porównawczych (MRL), braki w świadomości ekologicznej mieszkańców i stosowaniu odpowiednich zachowań prośrodowiskowych; konieczności niwelowania zagrożeń, m.in. zanieczyszczenia środowiska poprzez niską emisję.</p>
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 2 <i>Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską</i> oraz projektem nr 4 <i>Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych na terenie MOF Staszowa</i> i projektem nr 6 <i>Zmniejszanie emisyjności oraz dążenie do samowystarczalności energetycznej poprzez zwiększenie udziału energii z OZE</i>.</p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Zmniejszenie zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej, podmiotów gospodarczych i indywidualnych gospodarstwach, w tym instalacja OZE” oraz „Likwidacja źródeł niskiej emisji”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury służącej do wytworzenia energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych w budownictwie indywidualnym (gmina Staszów); - Głęboka termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Staszów; - Termomodernizacja SPZZOZ w Staszowie oraz wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych celem ograniczenia emisji CO₂ oraz wzrostu produkcji energii z odnawialnych źródeł; - Rozbudowa i modernizacja Ciepłowni Miejskiej w Staszowie z wykorzystaniem źródła kogeneracji gazowej; - Kampania edukacyjna na rzecz zrównoważonego rozwoju i różnorodności biologicznej na terenie gminy Staszów.
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszone zapotrzebowanie na energię w budynkach mieszkalnych, szkołach i obiektach lokalnej aktywności społecznej; • Poprawa stanu powietrza; • Zmniejszone zjawisko ubóstwa energetycznego; • Zwiększona świadomość i wiedza mieszkańców w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budynki mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej [szt.]; 2. Szkoły o lepszej charakterystyce energetycznej [szt.]; 3. Obiekty lokalnej aktywności społecznej o lepszej charakterystyce energetycznej [szt.] <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Roczne zużycie energii pierwotnej [MWh/rok]; 2. Szacowana emisja gazów cieplarnianych [Tony równoważnika CO₂/rok]; 3. Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne [EUR].

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11. Projekt strategiczny nr 6

Tytuł projektu strategicznego	<i>Zmniejszanie emisyjności oraz dążenie do samowystarczalności energetycznej poprzez zwiększenie udziału energii z OZE</i>		
Lokalizacja	gmina Staszów, gmina Rytwiany, gmina Oleśnica	Okres realizacji	2022–2030
Szacowana wartość	40 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	6 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne – instrumenty finansowe	34 mln zł – 85%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027		
Tryb wyboru projektu	Tryb konkurencyjny		
Alternatywne lub dodatkowe źródła finansowania	Zgodnie z tabelą nr 15		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest zmniejszanie emisyjności poprzez zwiększenie udziału energii z OZE w produkcji energii ogółem z wykorzystaniem potencjału MOF w obszarze OZE i energetyki rozproszonej. Gminy dążyć będą do produkcji, magazynowania i wykorzystywania na własne potrzeby wyprodukowanej energii z odnawialnych źródeł, dzięki czemu nie będzie obciążana sieć. Produkcja energii z OZE cechuje się dużą zmiennością, w zależności od pory dnia czy warunków atmosferycznych. Budowa magazynów pozwoli na przechowywanie wygenerowanych nadwyżek energii w dowolnej postaci i ich wykorzystaniu w czasie większego zapotrzebowania na prąd. Energia ta wykorzystywana będzie m.in. w sieci oświetleniowej (np. oświetlenie uliczne), na potrzeby szkół i innych obiektów publicznych.</p> <p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowę i rozbudowę instalacji do produkcji energii elektrycznej z OZE wraz z przyłączami i budowę magazynów energii działających na potrzeby danego źródła OZE, ze szczególnym uwzględnieniem wytwarzania energii z promieniowania słonecznego; – instalacji do produkcji ciepła z odnawialnych źródeł energii i ewentualną budowę magazynów ciepła działających na potrzeby danego źródła OZE; – rozbudowę istniejących instalacji do produkcji energii i ciepła z OZE o magazyny energii działające na potrzeby istniejącego źródła. <p>Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych poszczególnych gmin i możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów. W zależności od możliwości zostanie on zrealizowany w formule partnerskiej (forma pożądana) lub osobno przez każdy podmiot.</p>		
Podmioty realizujące projekt	gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiany, Lider: gmina Staszów lub każdy we własnym zakresie		
Potrzeba realizacji projektu	Projekt wpisuje się w cel operacyjny 2.3. „Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna” <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> oraz cel szczegółowy 2 (ii) „Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju”		

	<p>programu regionalnego <i>Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027</i>. Projekt wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzeby uniezależnienia się od rosnących cen prądu, obniżenia kosztów funkcjonowania; – potrzeby ochrony środowiska; – ogólnej potrzeby stabilizacji sieci, dla której coraz większym wyzwaniem jest zwiększenie udziału w energetyce OZE; – faktu, iż stały duży przyrost liczby paneli fotowoltaicznych może spowodować, że w pewnym momencie operatorzy będą mieli problem z odbiorem nadwyżek od prosumentów. Bardzo ważne są zatem inwestycje, dzięki którym wyprodukowaną w pogodniejsze dni energię będzie można magazynować, a nie oddawać do sieci; – potrzeby zmniejszenia ryzyka przerw w dostawie prądu; – zdiagnozowanych słabych stron obszaru – wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach porównawczych (MRL), braki w świadomości ekologicznej mieszkańców i stosowaniu odpowiednich zachowań prośrodowiskowych; konieczności niwelowania zagrożeń, m.in. zanieczyszczenia środowiska poprzez niską emisję.
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 4 <i>Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych na terenie MOF Staszowa</i> oraz projektem strategicznym nr 5 <i>Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych na terenie MOF Staszowa</i>. Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „”. Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.: „Zmniejszenie zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej, podmiotów gospodarczych i indywidualnych gospodarstw, w tym instalacja OZE” oraz „Likwidacja źródeł niskiej emisji”. Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury służącej do wytworzenia energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych w budownictwie indywidualnym (gmina Staszów);</i> - <i>Głęboka termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Staszów;</i> - <i>Termomodernizacja SPZZOZ w Staszowie oraz wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych celem ograniczenia emisji CO₂ oraz wzrostu produkcji energii z odnawialnych źródeł.</i>
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększone bezpieczeństwo energetyczne gmin MOF Staszowa; • Niższe koszty funkcjonowania; • Lepsza jakość powietrza <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej [MW]; <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wytworzona energia odnawialna ogółem [MWh/r]; 2. Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii [MW].

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 12. Projekt strategiczny nr 7

Tytuł projektu strategicznego	<i>Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa</i>		
Lokalizacja	gmina Staszów, gmina Rytwiiany, gmina Oleśnica	Okres realizacji	2022–2030
Szacowana wartość	40 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	6 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	34 mln zł – 85%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 / Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027		
Tryb wyboru projektu	Tryb konkurencyjny		
Alternatywne lub dodatkowe źródła finansowania	Zgodnie z tabelą nr 15		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest wspieranie uczenia się przez całe życie, zmniejszenie bezrobocia na obszarze, a tym samym zapobieganie wykluczeniu społecznemu, a także wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podniesienie kwalifikacji i zwiększenie zakresu kompetencji mieszkańców obszaru, zarówno tych biernych, jak i aktywnych zawodowo – osób, które z własnej inicjatywy zgłoszą potrzebę i chęć kształcenia. Kwalifikacje zawodowe uczestników projektu zostaną dostosowane do wymogów lokalnego i regionalnego rynku pracy. Zorganizowane będą kursy zawodowe i szkolenia; – edukację osób dorosłych w oparciu o potrzeby rynku pracy poprzez podnoszenie podstawowych kompetencji w tym kompetencji cyfrowych; – doradztwo zawodowe; – poradnictwo indywidualne i grupowe przy wsparciu psychologicznym; – podnoszenie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy; – wsparcie środowiskowe na rzecz integracji zawodowej i społecznej – animacja społeczna, trening pracy, streetworking. <p>Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych poszczególnych gmin i możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów. W zależności od możliwości zostanie on zrealizowany w formule partnerskiej (forma pożądana) lub osobno przez każdy podmiot.</p>		
Podmioty realizujące projekt	gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiiany, ewentualni partnerzy, powiat staszowski (Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie). Lider: gmina Staszów lub każdy we własnym zakresie		
Potrzeba realizacji projektu	Projekt wpisuje się w priorytet 8 <i>Edukacja na wszystkich etapach życia</i> oraz priorytet 10 <i>Aktywni na rynku pracy</i> Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021–2027 oraz oś I <i>Lepsze polityki dla rozwoju społecznego</i> Funduszy Europejskich		

	<p>dla Rozwoju Społecznego 2021–2027.</p> <p>Projekt wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzeby aktywizacji osób biernych zawodowo oraz obniżenia poziomu bezrobocia; – potrzeby zapobiegania ubóstwu, wzrostu dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin obszaru; – potrzeby zapobiegania zagrożeniu jakim jest wykluczenie cyfrowe i wykluczenie społeczne ze względu na wykształcenie czy bezrobocie; – potrzeby podniesienia jakości kształcenia i dopasowanie do potrzeb rynku pracy; – potrzeby przygotowania kadry pracowniczej do prognozowanego rozwoju gospodarczego obszaru.
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • System wsparcia aktywności społecznej; • Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania; <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Włączenie społeczne; • Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 1 „Budowa portu przeładunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego, projektem nr 3 Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego oraz projektem nr 8 Wsparcie seniorów – edukacja, opieka, aktywność.</p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców”, „Wyrównanie szans edukacyjnych i kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi”, „Realizacja programów edukacyjnych w zakresie cyberbezpieczeństwa”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Razem Aktywni” (gmina Staszów); - Nasz projekt - Twoją szansą na zatrudnienie (gmina Staszów); - Eliminacja wykluczenia cyfrowego w Gminie Staszów; - Aktywizacja społeczno-zawodowa osób korzystających z pomocy społecznej z terenu Miasta i Gminy Staszów; - AKTYWNOŚĆ = ZATRUDNIENIE (gmina Oleśnica); - Aktywizacja społeczno-zawodowa osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Oleśnica; - Aktywizacja społeczno-zawodowa szansą na lepsze jutro mieszkańców gminy Rytwiany; - Aktywna kobieta (gmina Rytwiany).
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powrót na rynek pracy osób bezrobotnych; • Zintegrowanie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; • Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców; • Zmniejszenie zagrożenia patologiami społecznymi. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie [osoby];

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie [osoby]; 3. Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie [osoby]; 4. Liczba osób w wieku 18 – 29 lat objętych wsparciem w programie [osoby]; 5. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [osoby]. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu [osoby]; 2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [osoby]; 3. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu [osoby].
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 13. Projekt strategiczny nr 8

Tytuł projektu strategicznego	<i>Wsparcie seniorów – edukacja, opieka, aktywność</i>		
Lokalizacja	gmina Staszów, gmina Rytwiiany, gmina Oleśnica	Okres realizacji	2022–2030
Szacowana wartość	30 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	4,5 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	25,5 mln zł – 85%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 / Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027		
Tryb wyboru projektu	Tryb konkurencyjny		
Alternatywne lub dodatkowe źródła finansowania	Zgodnie z tabelą nr 15		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest aktywizacja seniorów, wspieranie uczenia się przez całe życie, zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych.</p> <p>Projekt obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację zajęć edukacyjnych i kulturalnych dla seniorów; – wzmocnienie opieki zdrowotnej poprzez umożliwienie seniorom udziału w programach prozdrowotnych; – utworzenie klubu seniora oraz dziennego domu opieki społecznej i/lub dziennego domu opieki medycznej; – utworzenie Centrum Usług Społecznych; – zapewnienie osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu usług społecznych i/lub zdrowotnych w społeczności lokalnej/w miejscu zamieszkania przez realizację usług opiekuńczych, zdrowotnych, usług asystencji osobistej, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz innowacyjnych usług społecznych. <p>Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości</p>		

	<p>finansowych poszczególnych gmin i możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów. W zależności od możliwości zostanie on zrealizowany w formule partnerskiej (forma pożądana) lub osobno przez każdy podmiot.</p>
Podmioty realizujące projekt	<p>gmina Staszów, gmina Oleśnica, gmina Rytwiany, Miejskie/Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy Lider: gmina Rytwiany lub każdy we własnym zakresie</p>
Potrzeba realizacji projektu	<p>Projekt wpisuje się w priorytet 9 <i>Usługi społeczne i zdrowotne</i> Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego 2021–2027 oraz oś I <i>Lepsze polityki dla rozwoju społecznego</i> Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021–2027. Projekt wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zdiagnozowanych barier rozwojowych i problemów na obszarze: starzejące się społeczeństwo, niedostosowanie infrastruktury i usług publicznych do zmian demograficznych, brak kompleksowego długofalowego wsparcia osób starszych i słaba polityka senioralna; – potrzeby dostosowania infrastruktury i usług do efektów wzrostu średniej długości życia; – potrzeby zwiększenia możliwości aktywności zawodowej mieszkańców – wsparcie w opiece nad seniorami; – potrzeby wsparcia jak najdłużej aktywności społecznej seniorów; – potrzeby zwalczania wykluczenia społecznego.
Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • System wsparcia aktywności społecznej; • Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Włączenie społeczne; • Integracja mieszkańców; • Racjonalna gospodarka przestrzenna i infrastruktura komunalna zaspokajająca potrzeby mieszkańców .
Komplementarność z innymi projektami	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 7 <i>Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa</i>. Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Aktywizacja osób w wieku senioralnym”, „Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej”, „Deinstytucjonalizacja usług opieki zdrowotnej i długoterminowej” czy „Tworzenie warunków do rozwoju opieki zdrowotnej i społecznej”. Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Poprawa dostępu do wysokiej jakości opieki pediatrycznej poprzez przebudowę i wyposażenie Oddziału Pediatrii Szpitala w Staszowie</i> (Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie); – <i>Udział gminy Staszów w Programie „Wspieraj Seniora”</i>; – <i>Realizacja programu „Wspieraj Seniora”</i> (Staszów)
Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększona dostępność wysokiej jakości usług społecznych; • Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; • Aktywizacja społeczna; • Zmniejszenie zagrożenia patologiami społecznymi.

	<p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [osoby]; 3. Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie [osoby]; <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie [osoby]; 4. Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej [sztuki]; 5. Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług [sztuki].
--	---

Źródło: Opracowanie własne

W tabeli 14 przedstawiono matrycę logiczną działań oraz powiązań zidentyfikowanych problemów i potencjałów z projektami i celami ZIT oraz celami polityki UE.

Tabela 14. Matryca logiczna działań oraz powiązań zidentyfikowanych problemów i potencjałów z projektami i celami ZIT oraz celami polityki UE

Diagnoza – analiza SWOT (slabe strony, zagrożenia) / drzewo problemów / bariery i deficyty	Diagnoza – analiza SWOT (mocne strony, szanse) / drzewo celów / potencjały	Projekt strategiczny	Cel strategiczny ZIT i cel szczegółowy	Działania priorytetowe ZIT	Cel Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Tryb wyboru projektu	Cel polityki UE	Cel szczegółowy / priorytet FEŚ 2021–2027	Szacowany koszt [PLN]	Szacowana kwota wsparcia
<p><u>Słabe strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mała liczba istniejących i niewystarczająca liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych; - niezadawalający dostęp do atrakcyjnych miejsc pracy; - niezadawalające dochody mieszkańców oraz dochody własne gmin obszaru; <p><u>Zagrożenia (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niska atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego; - konkurencja ze strony innowacyjnej gospodarki w dużych ośrodkach. <p><u>Deficyty, bariery:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - braki w przedsiębiorczości i innowacyjności – niedostateczny rozwój lokalnej przedsiębiorczości; - niezadawalającą konkurencyjność lokalnej gospodarki – mało atrakcyjny rynek pracy, niewykorzystane potencjały. <p><u>Problem kluczowy, przyczyny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak pełnego uzbrojenia i rozpoznawalności Staszowskiego Obszaru Gospodarczego; - niewystarczające wykorzystanie LHS. <p><u>Problem kluczowy, skutki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mało dynamiczny rozwój gospodarczy obszaru; - niski poziom dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin; 	<p><u>Mocne strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tereny inwestycyjne będące podstrefą SSE „Starachowice”; - tereny inwestycyjne o powierzchni ponad 35 ha w ramach planowanych do utworzenia stref „B” i „C”; - tereny inwestycyjne w Grzybowie o łącznej powierzchni ok. 150 ha, z uregulowanym prawem własności; - ogromny potencjał linii kolejowych: LHS i normalnotorowej <p><u>Szanse (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie roli kolei w równoważeniu transportu towarów; - członkostwo Polski w UE; - pozytywne zjawiska gospodarcze – wzrost znaczenia rozwiązań innowacyjnych i rozwój rynków zbytu. <p><u>Potencjały rozwojowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjność inwestycyjna obszaru i możliwości jej rozwoju, w tym posiadane i możliwe do uzbrojenia tereny inwestycyjne z uregulowanym prawem własności; - linie kolejowe na obszarze: LHS i normalnotorowa; - korzystne położenie komunikacyjne. <p><u>Cel główny, główne środki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gmin MOF; - tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; - wzmocnienie miasta Staszowa jako ośrodka 	<p>Projekt nr 1 <i>Budowa portu przeładunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego</i></p>	<p>Cel strategiczny: <i>Wzrost dochodów mieszkańców</i></p> <p>Cel szczegółowy: <i>Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania</i></p>	<p><i>Konkurencyjna oferta inwestycyjna</i></p>	<p>Cel operacyjny 1.1. <i>Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki</i></p> <p>Cel operacyjny 3.3. <i>Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu</i></p>	<p>Niekonkurencyjny (port przeładunkowy Grzybów – etap I) / konkurencyjny</p>	<p>Cel Polityki 3. <i>Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności</i></p>	<p>3 (ii) <i>rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej</i></p>	230 mln	195 mln, w tym ok. 34 mln Kontrakt Programowy Województwa Świętokrzyskiego

Diagnoza – analiza SWOT (slabe strony, zagrożenia) / drzewo problemów / bariery i deficyty	Diagnoza – analiza SWOT (mocne strony, szanse) / drzewo celów / potencjały	Projekt strategiczny	Cel strategiczny ZIT i cel szczegółowy	Działania priorytetowe ZIT	Cel Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Tryb wyboru projektu	Cel polityki UE	Cel szczegółowy / priorytet FEŚ 2021–2027	Szacowany koszt [PLN]	Szacowana kwota wsparcia
<ul style="list-style-type: none"> - brak zainteresowania obszarem inwestorów zagranicznych; - niska liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw; - wysoki poziom bezrobocia mieszkańców gmin MOF; - wzrost liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym. 	<p>wzrostu całego obszaru funkcjonalnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie terenów; - z wykorzystaniem linii LHS. <p><u>Cel główny, główne efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ożywienie gospodarcze gmin MOF Staszowa; - wzrost poziomu dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin MOF; - wzrost liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw MOF Staszowa; - wzrost znaczenia regionalnego MOF Staszowa i jego konkurencyjności gospodarczej; - Staszowski Obszar Gospodarczy atrakcyjnym i wiodącym obszarem gospodarczym województwa świętokrzyskiego. 									
<p><u>Slabe strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niski poziom rozwinięcia infrastruktury rowerowej; - brak centrum komunikacyjnego. - brak rozwiniętego systemu transportu publicznego niskoemisyjnego; - niedostosowana oferta transportu publicznego do potrzeb mieszkańców; - wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach porównawczych (MRL); - niewystarczająca dla profesjonalizacji przemysłu turystycznego infrastruktura turystyczna 	<p><u>Mocne strony (SWOT):</u></p> <p>-</p> <p><u>Szanse (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazanie w <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> jako OSI regionalnego – Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa. <p><u>Potencjały rozwojowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - warunki umożliwiające rozwój funkcji osiedleńczej obszaru. <p><u>Cel główny, główne środki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej; - wzmocnienie miasta Staszowa jako ośrodka wzrostu całego obszaru 	<p>Projekt nr 2</p> <p><i>Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską</i></p>	<p>Cel strategiczny:</p> <p><i>Atrakcyjne miejsce zamieszkania</i></p> <p>Cele szczegółowe:</p> <p><i>Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych;</i></p> <p><i>Wysoka jakość i dostępność usług publicznych</i></p>	<p><i>Ochrona środowiska i ograniczenie niskiej emisji</i></p> <p><i>Cyfryzacja usług</i></p>	<p>Cel operacyjny 2.1.</p> <p><i>Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego</i></p> <p>Cel operacyjny 3.3.</p> <p><i>Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu</i></p>	<p>konkurencyjny</p>	<p>Cel Polityki 2.</p> <p><i>Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki</i></p>	<p>2 (viii) <i>wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</i></p>	<p>70 mln</p>	<p>56 mln FEŚ 28,9 mln</p>

Diagnoza – analiza SWOT (slabe strony, zagrożenia) / drzewo problemów / bariery i deficyty	Diagnoza – analiza SWOT (mocne strony, szanse) / drzewo celów / potencjały	Projekt strategiczny	Cel strategiczny ZIT i cel szczegółowy	Działania priorytetowe ZIT	Cel Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Tryb wyboru projektu	Cel polityki UE	Cel szczegółowy / priorytet FEŚ 2021–2027	Szacowany koszt [PLN]	Szacowana kwota wsparcia
<p>i okołoturystyczna, jak i związana z nią oferta usługowa.</p> <p><u>Zagrożenia (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję. <p><u>Deficyty, bariery:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająco dostosowana infrastruktura i usługi publiczne do zachodzących zmian demograficznych; - niezadawalająca jakość powietrza – niska emisja, stosowanie nieekologicznych źródeł ciepła na niektórych obszarach, duże natężenie ruchu samochodowego w miastach; - niezadawalającą dostępność komunikacyjną – niewystarczająca siatka połączeń transportu publicznego, brak centrum komunikacyjnego i cyfryzacji transportu, nierozwinięte alternatywne do samochodowego formy transportu. <p><u>Problem kluczowy, przyczyny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niski udział transportu niskoemisyjnego na obszarze; - niedostateczny stan oraz dostępność infrastruktury publicznej; - niski stopień dostosowania infrastruktury, przestrzeni i usług do przemian demograficznych; - niedostosowana oferta transportu publicznego do potrzeb mieszkańców. <p><u>Problem kluczowy, skutki:</u></p>	<p>funkcjonalnego</p> <p><u>Cel główny, główne efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu środowiska naturalnego; - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego; - rozwój transportu zeroemisyjnego i bezemisyjnego, w tym kolejowego. 						<p><i>o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej</i></p>			

Diagnoza – analiza SWOT (słabe strony, zagrożenia) / drzewo problemów / bariery i deficyty	Diagnoza – analiza SWOT (mocne strony, szanse) / drzewo celów / potencjały	Projekt strategiczny	Cel strategiczny ZIT i cel szczegółowy	Działania priorytetowe ZIT	Cel Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Tryb wyboru projektu	Cel polityki UE	Cel szczegółowy / priorytet FEŚ 2021–2027	Szacowany koszt [PLN]	Szacowana kwota wsparcia
<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie powietrza; - niezadawalająca jakość życia; - niewystarczająca atrakcyjność osiedleńcza obszaru. 										
<p>Słabe strony (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wspólnej marki, sieci wzajemnych relacji wyróżniających MOF wśród innych w województwie; - słabe wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych; - niewystarczająca dla profesjonalizacji przemysłu turystycznego infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna, jak i związana z nią oferta usługowa; - słabo rozwinięty system wewnętrznej i zewnętrznej informacji turystycznej. <p>Zagrożenia (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <p>Deficyty, bariery:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niezadawalająca konkurencyjność lokalnej gospodarki – mało atrakcyjny rynek pracy, niewykorzystane potencjały; - niedostatecznie zagospodarowany potencjał kulturowy, przyrodniczy i turystyczny; - zbyt mała ilość obiektów związanych z obsługą turystyki i wypoczynku. <p>Problem kluczowy, przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna; 	<p>Mocne strony (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - bogata historia i dziedzictwo kulturowe, w tym Pałac Radziwiłłów w Rytwianach i Zespół Pałacowy w Kurozwękach – jedna z najciekawszych atrakcji regionu; - bogate dziedzictwo naturalne i unikatowe walory przyrodnicze, w tym zespół przyrodniczo-krajobrazowy Golejów. <p>Szanse (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości obywatelskiej, w tym poczucia tożsamości i identyfikacji z miejscem zamieszkania. <p>Potencjały rozwojowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasoby instytucjonalne; - istniejące stowarzyszenia, fundacje, kluby, lokalni liderzy; - walory przyrodnicze i krajobrazowe; - zasoby związane z dziedzictwem kulturowym, m.in. liczne obiekty zabytkowe. <p>Cel główny, główne środki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; - wzmacnianie partnerstwa i współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju obszaru; - ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego i 	<p>Projekt nr 3 <i>Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa wykorzystującego dziedzictwo kulturowe i potencjał turystyczny</i></p>	<p>Cel strategiczny: <i>Atrakcyjne miejsce zamieszkania</i></p> <p>Cel szczegółowy: <i>Wysoka jakość i dostępność usług publicznych</i></p> <p>Cel strategiczny: <i>Wzrost dochodów mieszkańców</i></p> <p>Cel szczegółowy: <i>Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania</i></p>	<p><i>Zagospodarowanie czasu wolnego</i></p> <p><i>Cyfryzacja usług</i></p> <p><i>Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców</i></p>	<p>Cel operacyjny 3.1. <i>Silny kapitał społeczny w regionie</i></p>	<p>niekonkurencyjny</p>	<p>Cel Polityki 5. <i>Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów i inicjatyw lokalnych</i></p>	<p>5 (i) <i>Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</i></p>	45 mln	38,25 mln FEŚ 13,27 mln

Diagnoza – analiza SWOT (slabe strony, zagrożenia) / drzewo problemów / bariery i deficyty	Diagnoza – analiza SWOT (mocne strony, szanse) / drzewo celów / potencjały	Projekt strategiczny	Cel strategiczny ZIT i cel szczegółowy	Działania priorytetowe ZIT	Cel Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Tryb wyboru projektu	Cel polityki UE	Cel szczegółowy / priorytet FEŚ 2021–2027	Szacowany koszt [PLN]	Szacowana kwota wsparcia
<ul style="list-style-type: none"> - słaba rozpoznawalność i zagospodarowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego <p><u>Problem kluczowy, skutki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mała liczba turystów odwiedzających obszar; - niski stopień konkurencyjności oferty turystycznej. 	<p>przyrodniczego;</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie sieciowego produktu turystycznego; - zwiększenie dostępu do atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego. <p><u>Cel główny, główne efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ożywienie gospodarcze gmin MOF Staszowa; - wzrost poziomu dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin MOF; - wzrost liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw MOF Staszowa; - wzrost liczby odwiedzających i turystów na obszarze. 									
<p><u>Slabe strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach porównawczych (MRL); - braki w świadomości ekologicznej mieszkańców i stosowaniu odpowiednich zachowań prośrodowiskowych. <p><u>Zagrożenia (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję. <p><u>Deficyty, bariery:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niezadawalająca jakość powietrza – niska emisja, stosowanie nieekologicznych źródeł ciepła na niektórych obszarach, duże natężenie ruchu samochodowego w miastach. <p><u>Problem kluczowy,</u></p>	<p><u>Mocne strony (SWOT):</u></p> <p>-</p> <p><u>Szanse (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości i potrzeby wykorzystania odnawialnych źródeł energii. <p><u>Potencjały rozwojowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - walory przyrodnicze i krajobrazowe (ich ochrona poprzez ograniczenie niskiej emisji). <p><u>Cel główny, główne środki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dążenie do samowystarczalności energetycznej; - przeciwdziałanie zmianom klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych. <p><u>Cel główny, główne efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu środowiska naturalnego; - wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru. 	<p>Projekt nr 4</p> <p><i>Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych na terenie MOF Staszowa</i></p>	<p>Cel strategiczny:</p> <p><i>Atrakcyjne miejsce zamieszkania</i></p> <p>Cel szczegółowy:</p> <p><i>Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych</i></p>	<p><i>Ochrona środowiska i ograniczenie niskiej emisji</i></p>	<p>Cel operacyjny 2.1.</p> <p><i>Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego</i></p>	<p><i>konkurencyjny</i></p>	<p>Cel Polityki 2.</p> <p><i>Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich,</i></p>	<p>2 (i) <i>wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</i></p>	<p>60 mln</p>	<p>48 mln</p>

Diagnoza – analiza SWOT (slabe strony, zagrożenia) / drzewo problemów / bariery i deficyty	Diagnoza – analiza SWOT (mocne strony, szanse) / drzewo celów / potencjały	Projekt strategiczny	Cel strategiczny ZIT i cel szczegółowy	Działania priorytetowe ZIT	Cel Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Tryb wyboru projektu	Cel polityki UE	Cel szczegółowy / priorytet FEŚ 2021–2027	Szacowany koszt [PLN]	Szacowana kwota wsparcia
<p><u>przyczyny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wysokie wykorzystanie nieekologicznych nośników ciepła w gospodarstwach domowych. <p><u>Problem kluczowy, skutki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie powietrza; - niezadawalająca jakość życia; - niewystarczająca atrakcyjność osiedleńcza obszaru. 							zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej			
<p><u>Slabe strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach porównawczych (MRL); - braki w świadomości ekologicznej mieszkańców i stosowaniu odpowiednich zachowań środowiskowych. <p><u>Zagrożenia (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję. <p><u>Deficyty, bariery:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niezadawalająca jakość powietrza – niska emisja, stosowanie nieekologicznych źródeł ciepła na niektórych obszarach, duże natężenie ruchu samochodowego w miastach. <p><u>Problem kluczowy, przyczyny:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wysokie wykorzystanie nieekologicznych nośników ciepła w gospodarstwach domowych. <p><u>Problem kluczowy, skutki:</u></p>	<p><u>Mocne strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <p><u>Szanse (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości i potrzeby wykorzystania odnawialnych źródeł energii. <p><u>Potencjały rozwojowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - walory przyrodnicze i krajobrazowe (ich ochrona poprzez ograniczenie niskiej emisji). <p><u>Cel główny, główne środki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dążenie do samowystarczalności energetycznej; - przeciwdziałanie zmianom klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych. <p><u>Cel główny, główne efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu środowiska naturalnego; - wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru 	<p>Projekt nr 5 Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych na terenie MOF Staszowa</p>	<p>Cel strategiczny: Atrakcyjne miejsce zamieszkania</p> <p>Cel szczegółowy: Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych</p>	Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji	Cel operacyjny 2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego	konkurencyjny	Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	Nie dotyczy FEŚ 2021–2027 nie przewiduje wsparcia efektywności energetycznej w budynkach jednorodzinnych. Projekt przewidziany do realizacji w ramach KPO – Komponent B „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”. Cel: Ograniczenie negatywnego oddziaływania gospodarki na środowisko przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjności i bezpieczeństwa energetycznego oraz ekologicznego kraju	20 mln	16 mln

Diagnoza – analiza SWOT (slabe strony, zagrożenia) / drzewo problemów / bariery i deficyty	Diagnoza – analiza SWOT (mocne strony, szanse) / drzewo celów / potencjały	Projekt strategiczny	Cel strategiczny ZIT i cel szczegółowy	Działania priorytetowe ZIT	Cel Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Tryb wyboru projektu	Cel polityki UE	Cel szczegółowy / priorytet FEŚ 2021–2027	Szacowany koszt [PLN]	Szacowana kwota wsparcia
- zanieczyszczenie powietrza; - niezadawalająca jakość życia.										
<p><u>Slabe strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik rozwoju w wymiarze środowiskowym w 2 z 3 gmin MOF poniżej średniej w grupach porównawczych (MRL); <p><u>Zagrożenia (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję. <p><u>Deficyty, bariery:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niezadawalająca jakość powietrza – niska emisja. 	<p><u>Mocne strony (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <p><u>Szanse (SWOT):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości i potrzeby wykorzystania odnawialnych źródeł energii. <p><u>Potencjały rozwojowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - walory przyrodnicze i krajobrazowe (ich ochrona poprzez ograniczenie niskiej emisji). <p><u>Cel główny, główne środki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dążenie do samowystarczalności energetycznej; - przeciwdziałanie zmianom klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych. <p><u>Cel główny, główne efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu środowiska naturalnego; - wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru. 	<p>Projekt nr 6</p> <p><i>Zmniejszanie emisyjności oraz dążenie do samowystarczalności energetycznej poprzez zwiększenie udziału energii z OZE</i></p>	<p>Cel strategiczny:</p> <p><i>Atrakcyjne miejsce zamieszkania</i></p> <p>Cel szczegółowy:</p> <p><i>Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych</i></p>	<p><i>Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji</i></p>	<p>Cel operacyjny 2.1.</p> <p><i>Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna</i></p>	<p><i>konkurencyjny</i></p>	<p>Cel Polityki 2.</p> <p><i>Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej</i></p>	<p>2 (ii) <i>Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju</i></p>	40 mln	34 mln

<p>Słabe strony (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - mała liczba istniejących i niewystarczająca liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych; - niezadawalające dochody mieszkańców oraz dochody własne gmin obszaru. <p>Zagrożenia (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - malejąca opłacalność produkcji rolnej. <p>Deficyty, bariery:</p> <ul style="list-style-type: none"> - braki w przedsiębiorczości i innowacyjności – niedostateczny rozwój lokalnej przedsiębiorczości <p>Problem kluczowy, przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców. <p>Problem kluczowy, skutki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niski poziom dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin; - wysoki poziom bezrobocia mieszkańców gmin MOF; - wzrost liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym; niezadawalająca jakość życia. 	<p>Mocne strony (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik rozwoju w wymiarze społecznym dodatni i wyższy we wszystkich gminach MOF Staszowa od średnich wskaźników grup porównawczych (MRL). <p>Szanse (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości obywatelskiej, w tym poczucia tożsamości i identyfikacji z miejscem zamieszkania <p>Potencjały rozwojowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasoby instytucjonalne; - istniejące stowarzyszenia, fundacje, kluby, lokalni liderzy. <p>Cel główny, główne środki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości; - podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie do potrzeb rynku pracy. <p>Cel główny, główne efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin MOF; - zwiększone kompetencje i kwalifikacje zawodowe mieszkańców. 	<p>Projekt nr 7 <i>Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa</i></p>	<p>Cel strategiczny: <i>Wzrost dochodów mieszkańców</i></p> <p>Cele szczegółowe: <i>Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania</i></p> <p><i>System wsparcia aktywności społecznej</i></p>	<p><i>Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców</i> <i>Włączenie społeczne</i></p>	<p>Cel operacyjny 1.2. <i>Kompetentne kadry dla gospodarki regionu</i></p>	<p><i>konkurencyjny</i></p>	<p>Cel Polityki 4. <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar spraw socjalnych - EFS+</i></p>	<p>4 (g) <i>wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej</i></p>	<p>40 mln</p>	<p>34 mln</p>
<p>Słabe strony (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak kompleksowego długofalowego wsparcia osób starszych i słaba polityka senioralna. <p>Zagrożenia (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <p>Deficyty, bariery:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niekorzystna struktura demograficzna – malejąca liczba mieszkańców wynikająca z ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji, a także postępujący proces starzenia się społeczeństwa; - niewystarczająco 	<p>Mocne strony (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik rozwoju w wymiarze społecznym dodatni i wyższy we wszystkich gminach MOF Staszowa od średnich wskaźników grup porównawczych (MRL). <p>Szanse (SWOT):</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost średniej długości życia. <p>Potencjały rozwojowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasoby instytucjonalne; - istniejące stowarzyszenia, fundacje, kluby, lokalni liderzy. <p>Cel główny, główne środki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie opieki nad 	<p>Projekt nr 8 <i>Wsparcie seniorów – edukacja, opieka, aktywność</i></p>	<p>Cel strategiczny: <i>Wzrost dochodów mieszkańców</i></p> <p>Cel szczegółowy: <i>System wsparcia aktywności społecznej</i></p>	<p><i>Włączenie społeczne</i></p>	<p>Cel operacyjny 3.2. <i>Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym</i></p>	<p><i>konkurencyjny</i></p>	<p>Cel Polityki 4. <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar spraw socjalnych - EFS+</i></p>	<p>4 (k) <i>zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci</i></p>	<p>30 mln</p>	<p>25,5 mln</p>

<p>dostosowaną infrastrukturę i usługi publiczne do zachodzących zmian demograficznych.</p> <p>Problem kluczowy, przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca dostępność mieszkańców do usług społecznych i zdrowotnych; - niski stopień dostosowania infrastruktury, przestrzeni i usług do przemian demograficznych. <p>Problem kluczowy, skutki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym; - ograniczony dostęp do wysokiej jakości usług publicznych; - niezadawalająca jakość życia; - niewystarczająca atrakcyjność osiedleńcza obszaru. 	<p>seniorami i tworzenie warunków do wydłużania ich aktywności.</p> <p>Cel główny, główne efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu dochodów mieszkańców oraz dochodów własnych gmin MOF; - wysoka atrakcyjność osiedleńcza obszaru. 							<p><i>i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej</i></p>		
---	---	--	--	--	--	--	--	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne

3.2.2. Szacunkowe ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* obejmują projekty strategiczne, które wynikają z planów projektowych gmin MOF Staszowa, podległych im jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez mieszkańców i przedsiębiorców. Ponadto plany projektowe odpowiadają na możliwości ich sfinansowania z uwzględnieniem sytuacji budżetowej gmin, ponieważ „wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2021 r.” wynosi dla poszczególnych gmin: Staszów 1 462,86 zł, Oleśnica 1 462,05 zł, Rytwiany 1 099,45 zł (przy wskaźniku dla Polski – 2 098,22 zł), co oznacza niedostateczną samodzielność finansową jednostek i w istotny sposób determinuje zdolność realizacji długookresowych zadań rozwojowych inwestycyjnych i nieinwestycyjnych.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2021–2027 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej). Realizacja Strategii i dobór źródeł finansowania będzie procesem dynamicznym, jednak kluczowymi źródłami finansowania projektów, poza budżetem gminy, będą programy polityki spójności i polityki rolnej UE na lata 2021–2027 oraz Krajowy Plan Odbudowy.

Polityka spójności na lata 2021–2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wspólna polityka rybołówstwa obejmie Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusze te wzajemnie się uzupełniają. W odniesieniu do Krajowego Planu Odbudowy należy zauważyć, że środki dostępne w ramach Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności traktowane są na poziomie unijnego budżetu jako oddzielny element nowej architektury wspólnotowych finansów, a ich celem jest ograniczenie negatywnego wpływu pandemii COVID-19 na gospodarkę Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby wzmocnienia jej odporności na podobne tego typu sytuacje w przyszłości. Fundusze te podlegają nieco innym zasadom podziału niż ma to miejsce w przypadku polityki spójności, gdzie pewnym standardem jest podejście regionalne. W zakresie programów polityki rolnej Unii Europejskiej 2021–2027 nastąpiło przesunięcie w programowaniu Wspólnej Polityki Rolnej (wydłużenie PROW 2014–2020 o dwa lata, przy jednocześnie zwiększonej alokacji na

niektóre działania), a programowanie Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023–2027 jest na wczesnym etapie. W ramach wydłużonej realizacji PROW 2014–2020 wdrażane będzie nadal wsparcie ukierunkowane na inwestycje w infrastrukturę techniczną obszarów wiejskich (tj. gmin wiejskich oraz gmin miejsko-wiejskich z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 000 mieszkańców).

Poza wskazanymi powyżej źródłami i instrumentami finansowania, jako źródła finansowania Strategii należy wziąć pod uwagę także różne programy krajowe, takie jak m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych czy Program Inwestycji Strategicznych i inne środki z budżetu państwa pozostające do dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy. Istotne mogą też być, inne niż w ramach Unii Europejskiej, fundusze ze źródeł europejskich, np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Zważywszy na złożoność i wielowątkowość projektów ujętych w Strategii, ich finansowanie powinno zostać oparte na wykorzystaniu środków pochodzących z różnych źródeł oraz łączeniu różnych instrumentów i narzędzi finansowych.

Z perspektywy partnerstw samorządowych, na szczególną uwagę zasługuje przyjęte w projekcie Umowy Partnerstwa 2021–2027 założenie, że w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej zastosowane zostaną trzy instrumenty terytorialne:

- Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS);
- Zintegrowane Instrumenty Terytorialne (ZIT);
- Inne Instrumenty Terytorialne (IIT) – projektowane.

Ponadlokalna Strategia dla MOF Staszowa będzie mogła być realizowana także w oparciu o wykorzystanie instrumentów i narzędzi międzynarodowych, takich jak:

- Horyzont Europa, Kreatywna Europa, Erasmus+, RescEU, LIFE, Fundusz InvestEU, Łącząc Europę, Cyfrowa Europa, Interreg (Komisja Europejska), a także EU4Health oraz REACT UE;
- Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG);
- instrumenty Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Banku Światowego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, a także innych międzynarodowych instytucji finansowych.

Przy tworzeniu ram finansowych warto wziąć pod uwagę analizę dochodów i wydatków gmin z ostatnich kilku lat oraz aktywności gmin w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z wynikami Diagnozy, dochody własne MOF Staszowa w przeliczeniu na 1 mieszkańca w ostatnich latach stale rosną, co jest dość powszechną tendencją w większości samorządów. Na podstawie dochodów ogółem, a także dochodów własnych, można określić sprawność finansową danej jednostki – obrazuje ją procentowy wskaźnik dochodów własnych w dochodach ogółem. Udział tych dochodów w dochodach ogółem na terenie MOF Staszowa maleje (w 2019 roku spadek niemal o 5 punktów procentowych w stosunku do 2015 roku). Dochody budżetu ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie MOF Staszowa w 2019 roku wynosiły ok. 4 880 zł. Średni udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w postaci wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych w gminach MOF Staszowa był w 2019 r. korzystny w stosunku do podobnych MOF (Jędrzejów, Sandomierz), jednak niższy niż średnia wojewódzka i znacznie niższy w stosunku do średniej Polski.

Poza dochodami, odzwierciedleniem sytuacji finansowej gminy są jej wydatki. W przypadku MOF Staszowa wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca z roku na rok są coraz wyższe, w 2015 roku wynosiły 2 991,27 zł, a w 2019 roku już 4 725,62 zł – wzrost ten jest odzwierciedleniem wyższych dochodów. Ważnym aspektem zdolności inwestycyjnych MOF Staszowa jest wykorzystanie środków unijnych na realizację zadań przez poszczególne samorzady oraz w partnerstwie (Związek ZIT – na podstawie porozumienia międzygminnego). Aktywność w tym zakresie odzwierciedla liczba umów/decyzji o dofinansowanie. Gmina Staszów, mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inni beneficjenci z jej terenu są liderem w zakresie aktywności w zdobywaniu środków z programów operacyjnych – w 2019 r. podmioty z terenu gminy (w tym gmina Staszów jako samorząd) uzyskały dofinansowanie na realizację 59 projektów z programów operacyjnych, a w 2020 r. aż 123 projektów (w tym 102 w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020). Podmioty z terenu gminy Oleśnica uzyskały dofinansowanie na realizację 34 projektów w 2019 r. i 41 projektów w 2020 r. (w tym 37 z RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020). Podmioty z terenu gminy Rytwiany uzyskały dofinansowanie na realizację 14 projektów w 2019 r. i 26 projektów w 2020 r. (w tym 22 z RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020)⁹.

---

⁹ Dane GUS.

Pracownicy urzędów z terenu MOF Staszowa, jednostek organizacyjnych, a także instytucji kultury i innych podmiotów, posiadają dużą bazę wiedzy i doświadczeń w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach, m.in.¹⁰:

- *Kompleksowe zagospodarowanie obszarów zielonych na terenie miasta Staszów*, projekt o wartości ok. 15 mln zł z dofinansowaniem ponad 9,9 mln zł z *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020* w ramach Funduszu Spójności;
- *Głęboka termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Miasta i Gminy Staszów*, projekt o wartości ponad 4 mln zł z dofinansowaniem ponad 3 mln zł z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020* w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- *Budowa, przebudowa i modernizacja infrastruktury służącej do wytworzenia energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych w budownictwie indywidualnym*, projekt o wartości ok. 4,9 mln zł z dofinansowaniem ponad 2,4 mln zł z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020* w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;
- *„Razem Aktywni”*, projekt o wartości ponad 1 mln zł z dofinansowaniem ponad 857 tys. zł z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020* w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
- *W rodzinie siła!*, projekt o wartości ponad 1 mln zł z dofinansowaniem ponad 856 tys. zł z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020* w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
- *„Renowacja Pałacu w Wiśniowej”*, projekt o wartości 2 206 036,17 z dofinansowaniem ponad 384 tys. zł z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020* w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, ponad 237,7 tys. zł dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Departament Ochrony Zabytków oraz ponad 383 tys. zł z PROW na lata 2014–2020 z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- *Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Aglomeracji Oleśnica*, projekt o wartości ponad 17,6 mln zł z dofinansowaniem ponad 9,9 mln zł z *Regionalnego Programu*

---

¹⁰Mapa dotacji UE, mapadotacji.gov.pl

Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;

- *Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Oleśnicy, projekt o wartości ponad 9,8 mln zł z dofinansowaniem ponad 3,5 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;*
- *Poprawa jakości infrastruktury sportowej i dydaktycznej na terenie Gminy Oleśnica, projekt o wartości niespełna 1,2 mln zł z dofinansowaniem prawie 846 tys. zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;*
- *AKTYWNOŚĆ = ZATRUDNIENIE (Gmina Oleśnica / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy), projekt o wartości ponad 634 tys. zł z dofinansowaniem ponad 537 tys. zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;*
- *Tworzenie nowych usług w przestrzeni i obiektach publicznych na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców miejscowości Rytwiany, projekt o wartości ponad 3,5 mln zł z dofinansowaniem ponad 1,9 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;*
- *Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Rytwiany na energooszczędne typu LED, projekt o wartości ponad 2 mln zł z dofinansowaniem ponad 1,7 mln zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego;*
- *Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK, projekt o wartości ponad 635 tys. zł z dofinansowaniem ponad 540 tys. zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;*
- *Aktywizacja społeczno-zawodowa szansą na lepsze jutro mieszkańców gminy Rytwiany, projekt o wartości ponad 539 tys. zł z dofinansowaniem ponad 446 tys. zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.*

Tabela 15. Możliwe źródła finansowania projektów strategicznych i zadań w ramach *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*

Lp.	Źródło finansowania	Obszary wsparcia w ramach zidentyfikowanego źródła finansowania
1.	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)	<p>FEnIKS to następca <i>Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko</i> (POIiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. W ramach FEnIKS będzie można inwestować w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obniżenie emisyjności gospodarki i transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym, – budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego, o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne, – poprawę bezpieczeństwa transportu, – zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia, – wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.
2.	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	<p>Program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: <i>Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013</i> (POIG) oraz <i>Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020</i> (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji.</p>
3.	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS)	<p>Następca <i>Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój</i> (POWER). W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.</p> <p>Program ten będzie szczególnie istotny dla realizacji działań priorytetowych Strategii: „Włączenie społeczne”, „Integracja mieszkańców”, ale częściowo także dla innych działań.</p>
4.	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)	<p>Program jest następcą <i>Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa</i> (POPC), który w latach 2014–2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (JST) i przedsiębiorców.</p> <p>Program ten będzie szczególnie istotny dla realizacji działania priorytetowego Strategii: „Cyfryzacja usług”, ale</p>

		częściowo także dla innych działań.
5.	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 (FEdŚ)	<p>Następca <i>Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020</i>, środki w ramach <i>Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+</i>. Priorytety programu¹¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Priorytet: 1. Fundusze Europejskie dla konkurencyjnej gospodarki; • Priorytet: 2. Fundusze Europejskie dla środowiska; • Priorytet: 3. Fundusze Europejskie na mobilność miejską; • Priorytet: 4. Fundusze Europejskie dla dostępności Świętokrzyskiego; • Priorytet: 5. Fundusze Europejskie dla rozwoju społecznego; • Priorytet: 6. Fundusze Europejskie dla wspólnot lokalnych; • Priorytet: 7. Zdrowi i aktywni zawodowo; • Priorytet: 8. Edukacja na wszystkich etapach życia; • Priorytet: 9. Usługi społeczne i zdrowotne; • Priorytet: 10. Aktywni na rynku pracy; • Priorytet: 11. Pomoc Techniczna EFRR; • Priorytet: 12. Pomoc Techniczna EFS+. <p>Przewiduje się, że znaczna część projektów i zadań realizowana będzie właśnie z dofinansowaniem w ramach tego programu. W ramach FEdŚ będzie finansowane m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie infrastruktury B+R przedsiębiorstw, organizacji badawczych; • transformacja cyfrowa gospodarki, polegająca w szczególności na wdrożeniu programów stymulujących wprowadzanie w sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych; • platformy e-usług publicznych; • usługi w zakresie e-zdrowia; • rozwój potencjału instytucji publicznych do prowadzenia interwencji wspierających rozwój przedsiębiorstw; • tereny inwestycyjne oraz infrastruktura biznesowa; • wsparcie JST w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz obsługi inwestora; • zwiększanie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, w przedsiębiorstwach, inwestycje ograniczające zużycie energii, odzyskiwanie energii w procesie produkcyjnym, zastosowanie efektywnych energetycznie technologii, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach, wymiana urządzeń na energooszczędne wraz z instalacją urządzeń OZE; • wymiana/modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne; • wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski

¹¹ Priorytety podano na podstawie dokumentu *Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027*.

		<p>żywiłowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury kanalizacyjnej zgodnie z priorytetami AKPOŚK; • rozwój infrastruktury w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych, w tym wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi, zgodnie z priorytetami AKPOŚK; • projekty z zakresu rozbudowy systemów wodociągowych; • wsparcie gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami; • zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu (z gospodarstw domowych); • inwestycje wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym w przedsiębiorstwach, w tym technologie mało i bezodpadowe, zmniejszenie zużycia surowców (w tym wody), ponowne wykorzystanie surowców i recykling w tym upcykling materiałów; • rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej; • ograniczanie antropopresji poprzez budowę i rozwój infrastruktury w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo; • rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, mającej na celu ochronę bioróżnorodności, w tym na obszarach miejskich; • działania w zakresie edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody, przyrodniczego potencjału regionu i zasad ochrony poszczególnych obszarów; • wsparcie systemów publicznego transportu zbiorowego w ramach miast i ich obszarów funkcjonalnych, w tym nisko i zeroemisyjny tabor kołowy; • rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego, z uwzględnieniem zwiększania bezpieczeństwa ruchu; • realizacja działań związanych z przygotowaniem planów zrównoważonej mobilności miejskiej przez władze miasta i podmioty zaangażowane w realizację miejskiej polityki transportowej; • rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego, w tym pozamiejskiego publicznego transportu autobusowego oraz kolei regionalnej, a także jego infrastruktury poprzez unowocześnienie; • inwestycje w infrastrukturę na potrzeby szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu oraz wyposażeniem gwarantującym wysoką jakość kształcenia, zakup niezbędnego sprzętu i pomocy dydaktycznych; • inwestycje mające na celu odwrócenie piramidy świadczeń i poprawę dostępu do opieki na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich; • wzmocnienie potencjału turystycznego zabytków o szczególnym znaczeniu i ich oddziaływania na rozwój gospodarczy; • wspieranie konkurencyjności i odporności sektora turystycznego;
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie terenów i przestrzeni na obszarze rewitalizacji, w tym istniejących terenów zielonych, w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych; • tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w szczególności na obszarach wiejskich; • usługi rozwojowe, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych (BUR), dla osób, które chcą z własnej inicjatywy podnosić kwalifikacje/kompetencje; • zapewnienie osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu usług społecznych i/lub zdrowotnych w społeczności lokalnej/w miejscu zamieszkania przez realizację m.in.: usług opiekuńczych, zdrowotnych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz innowacyjnych usług społecznych. <p>W ramach FEdŚ 2021–2027 działania wynikające ze Strategii ZIT będą realizowane za pomocą instrumentu terytorialnego – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). Celem ZIT jest realizacja partnerskich projektów, przyczyniających się do rozwiązywania problemów i wspólnego bądź skoordynowanego zaspokajania potrzeb obszaru objętego ZIT. Instrument ten będzie wykorzystywany do wspierania miejskich obszarów funkcjonalnych, w tym MOF Staszowa. Biorąc pod uwagę zapisy Umowy Partnerstwa na lata 2021–2027, wskazujące możliwy zakres interwencji wdrażanej w ramach Strategii ZIT, wsparcie będzie adresowane w ramach CP 2 (Priorytet 3. Fundusze Europejskie dla mobilności miejskiej) oraz CP 5 (Priorytet 6. Fundusze Europejskie dla wspólnot lokalnych). W ramach ZIT znajdzie zastosowanie tryb niekonkurencyjny (projekty muszą być wpisane wprost w Strategię ZIT – lista projektów do dofinansowania) lub/i konkurencyjny.</p>
6.	<p><i>Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)</i></p>	<p>Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność – jest to instrument dedykowany przede wszystkim do wsparcia obszarów wiejskich oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarach objętych RLKS. RLKS realizowany jest obecnie w ramach PROW, przewidziany do realizacji również w ramach WPR 2021–2027. Instrument ten jest planowany do wprowadzenia także do Programu Regionalnego w perspektywie 2021–2027. RLKS oparty jest na metodzie LEADER. Interwencja LEADER ukierunkowana jest na budowanie lokalnej tożsamości bazującej na aktywizacji społecznej i przy wykorzystaniu miejscowych zasobów w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym poprzez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych.</p>
7.	<p><i>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) – okres przejściowy 2021–2022</i> <i>Wspólna Polityka Rolna na lata 2023–2027 (WPR 2023–2027)</i></p>	<p>Dziewięć celów przyszłej WPR to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie rolnikom godziwych dochodów; • zwiększenie konkurencyjności; • pozycja rolnika w łańcuchach wartości; • rolnictwo i łagodzenie zmiany klimatu; • wydajne gospodarowanie glebą;

		<ul style="list-style-type: none"> • różnorodność biologiczna i krajobrazy rolnicze; • zmiany strukturalne i wymiana pokoleń; • zatrudnienie i wzrost gospodarczy na obszarach; • zdrowie, żywność i oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.
8.	<i>Krajowy Plan Odbudowy – w ramach Funduszu Odbudowy</i>	<p>Dokument programowy określający cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. KPO koncentruje swoje działania na sześciu europejskich filarach odpowiedzi na kryzys i budowy odporności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zielona transformacja, 2) transformacja cyfrowa, 3) inteligentny i trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, 4) spójność społeczna i terytorialna, 5) opieka zdrowotna oraz odporność gospodarcza, społeczna i instytucjonalna, 6) polityki na rzecz następnego pokolenia, takie jak edukacja i umiejętności.
9.	<i>Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL)</i>	<p>RFIL to program, w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całej Polsce na inwestycje bliskie ludziom. Wsparcie jest bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Środki przekazane przez rząd będzie można wykorzystać na bliskie ludziom inwestycje, m.in. budowę żłobków, przedszkoli czy drogi – a także inne niezbędne lokalnie działania.</p>
10.	<i>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</i>	<p>Program Inwestycji Strategicznych ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK.</p>
11.	<i>Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg</i>	<p><i>Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg</i> (dawniej <i>Fundusz Dróg Samorządowych</i>) ma na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego. Źródła finansowania <i>Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg</i> to wpłaty pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), dotacje z budżetu państwa (w tym z części budżetu, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej), Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i spółek, w których wszystkie akcje (udziały) są własnością Skarbu Państwa.</p>
12.	<i>Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021–2027 (FEdPW)</i>	<p>Dokument ten ma na celu <i>Utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności gospodarki oraz wyższej jakości życia w PW+</i>. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez koncentrację interwencji na następujących celach szczegółowych:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw; • wzmocnienie atrakcyjności osadniczej miast i podniesienie jakości życia mieszkańców w dobie zmian klimatu; • zwiększenie dostępności transportowej makroregionu; • wzrost wykorzystania potencjału turystyki i uzdrowisk dla rozwoju; • zapewnienie efektywnego systemu zarządzania i wdrażania Programem. <p>W ramach FEdPW możliwe będzie finansowanie m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie wód w zlewniach miejskich; • zakładanie zielono-niebieskiej infrastruktury w mieście; • opracowanie dokumentów planistycznych w zakresie adaptacji do zmian klimatu dla miast PW+; • podnoszenie świadomości ekologicznej i promowanie postaw proekologicznych; • zakup bezemisyjnego taboru tramwajowego i trolejbusowego, a także taboru autobusowego spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów”; • budowę, przebudowę i modernizację infrastruktury na potrzeby transportu zbiorowego i komplementarnych form mobilność, w tym integracja różnych form mobilności w postaci centrów przesiadkowych dla transportu publicznego; • digitalizację systemu mobilności w mieście; • wsparcie dla przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP); • przebudowę, modernizację lub rewitalizację wybranych odcinków linii kolejowych na kompleksowej sieci TEN-T; • budowę lub przebudowę dróg w celu umożliwienia wykonywania codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej; • modernizację lub budowę obiektów/ przestrzeni stanowiących element zintegrowanego produktu turystycznego; • opracowanie i wdrożenie kompleksowej strategii zarządzania i rozwoju produktu turystycznego, w tym: spójna identyfikacja wizualna, marketing, podział praw i obowiązków pomiędzy partnerami projektu. <p>Przewiduje się, że część projektów i zadań realizowana będzie właśnie z dofinansowaniem w ramach tego programu.</p>
13.	Ewentualne inne fundusze i programy międzynarodowe, europejskie i krajowe.	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 16. Generalna, przewidywana kwota wydatków na realizację Strategii, w ramach poszczególnych celów strategicznych

Lp.	Cel szczegółowy	Szacowana kwota wydatków	Środki beneficjentów	Dofinansowanie
1. Wzrost dochodów mieszkańców				
1.1	Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania	258 mln zł	78 mln zł	180 mln zł
1.2	System wsparcia aktywności społecznej	110 mln zł	33 mln zł	77 mln zł
2. Atrakcyjne miejsce zamieszkania				
2.1	Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych	200 mln zł	54 mln zł	146 mln zł
2.2	Wysoka jakość i dostępność usług publicznych	107 mln zł	32 mln zł	75 mln zł
SUMA		675 mln zł	197 mln zł	478 mln zł
W tym projekty strategiczne i komplementarne		560 mln zł	92 mln zł	368 mln zł

Źródło: Opracowanie własne

3.3. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu

Strategia rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celach głównych, strategicznych i działaniach priorytetowych) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców MOF Staszowa, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju obszaru), a także dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii. Zestawienie tych dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 17. Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Strategii do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego ¹²
POZIOM MIĘDZYNARODOWY I KRAJOWY		
1.	<i>Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju</i>	<p><i>Agenda 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju</i>, przyjęta w 2015 r. przez 193 państwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.</p> <p>Analiza spójności dokumentów strategicznych z Agendą ONZ 2030 stanowi swego rodzaju novum w polskiej polityce rozwoju. Zobowiązanie do realizacji Agendy jest dobrowolne i nie umocowane w instrumentach finansowych, z których mogłyby korzystać Polska lub polskie regiony. Niemniej układ celów Agendy wyznacza uniwersalny, globalny model zrównoważonego rozwoju, a sygnatariusze Agendy, w tym Polska, solidarnie zobowiązali się do aktywnej realizacji i monitorowania jej postępu.</p> <p>Cele Agendy, w które bezpośrednio wpisują się założenia Strategii, to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt;</i> 2. <i>Cel 4. Zapewnić wszystkim wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie;</i> 3. <i>Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;</i> 4. <i>Cel 7. Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie;</i> 5. <i>Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi;</i> 6. <i>Cel 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować</i>

¹² Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmienionej formie.

		<p><i>zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność;</i></p> <p>7. <i>Cel 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu;</i></p> <p>8. <i>Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;</i></p> <p>Spójność założeń Strategii z wyżej wymienionymi celami przejawia się bezpośrednio lub pośrednio we wszystkich celach Agendy, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cel. 1.1 „Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania” poprzez stworzenie konkurencyjnej oferty inwestycyjnej oraz wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców – spójność w szczególności z celami 8, 9 Agendy. 2. Cel. 1.2 „System wsparcia aktywności społecznej” poprzez włączenie społeczne i integrację mieszkańców – spójność w szczególności z celami 4, 11 Agendy; 3. Cel 2.1 „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych” poprzez ochronę środowiska i ograniczanie niskiej emisji oraz tworzenie infrastruktury komunalnej zaspokajającej potrzeby mieszkańców – spójność w szczególności z celami 3, 6, 7, 13 Agendy; 4. Cel 2.2 „Wysoka jakość i dostępność usług publicznych” poprzez zagospodarowanie czasu wolnego i cyfryzację usług – spójność w szczególności z celem 11 Agendy.
2.	<p><i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i></p>	<p><i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) jest dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. i jest on w pełni komplementarny do zapisów SOR w wymiarze terytorialnym. KSRR przewiduje realizację trzech głównych celów:</i></p> <p><i>Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;</i></p> <p><i>Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;</i></p> <p><i>Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych.</i></p> <p><i>W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi:</i></p> <p><i>Celu 1. tj. cel. 1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone marginalizacją, cel 1.2 Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów;</i></p> <p><i>Celu 2. tj. cel 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz cel 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym;</i></p> <p><i>Celu 3. tj. cel 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem oraz cel 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.</i></p>
3.	<p><i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030</i></p>	<p><i>Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SOR) jest: tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Cel ten uwypukla zatem aspekty związane z jakością życia i dobrobytem ludności, stawiając wymiar społeczny na pierwszym miejscu. Cel ten w pewien sposób koreluje z wizją MOF Staszowa: „Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa innowacyjnym i konkurencyjnym ośrodkiem gospodarczym, zapewniającym wysoką</i></p>

	<p>jakość życia mieszkańców”.</p> <p>Poniżej przedstawiono najważniejsze założenia SOR, w które bezpośrednio lub pośrednio wpisują się założenia niniejszej Strategii:</p> <p><i>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.</i></p> <p><i>Obszary: Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju</i></p> <p>W kontekście powyższego należy zwrócić uwagę szczególnie na spójność z celem strategicznym Strategii „Wzrost dochodów mieszkańców” – cel szczegółowy „Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania”. Istotna jest tutaj także realizacja projektu strategicznego nr 1 „Realizacja Strategii ZIT – „Budowa portu przeładunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego”, projektu strategicznego nr 3 „Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa wykorzystującego dziedzictwo kulturowe i potencjał turystyczny”, a także projektu strategicznego nr 7 „Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa”.</p> <p><i>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</i></p> <p><i>Obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie.</i></p> <p>W kontekście powyższego należy zwrócić uwagę szczególnie na spójność z celem strategicznym Strategii „Wzrost dochodów mieszkańców” – cel szczegółowy „System wsparcia aktywności społecznej” oraz celem strategicznym „Atrakcyjne miejsce zamieszkania” – cel szczegółowy „Wysoka jakość i dostępność usług publicznych”. Istotna jest tutaj także realizacja projektu strategicznego nr 2 „Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską” oraz projektu strategicznego nr 8 „Wsparcie seniorów – edukacja, opieka, aktywność”.</p> <p><i>Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</i></p> <p><i>Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Efektywność wykorzystania środków UE.</i></p> <p>W kontekście powyższego należy zwrócić uwagę szczególnie na spójność z celem strategicznym Strategii „Atrakcyjne miejsce zamieszkania” – cel szczegółowy „Wysoka jakość i dostępność usług publicznych”. Istotna jest tutaj także realizacja zadań z zakresu cyfryzacji usług, a także sam fakt podjęcia współpracy między samorządami na rzecz realizacji wspólnych projektów partnerskich, w tym w formule ZIT.</p> <p>Analizując plan operacyjny dla MOF Staszowa (tabela 5) stwierdza się, że obszary wpływające na osiągnięcie celów SOR (kapitał ludzki i społeczny, cyfryzacja, transport, energia, środowisko, bezpieczeństwo narodowe) wpływają również na osiągnięcie celów <i>Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030</i> –</p>
--	---

		szczególnie dotyczące poprawy jakości kapitału ludzkiego, wzmocnienia cyfrowego i rozwoju potencjału środowiska naturalnego.
4.	<i>Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej</i>	<p>W systemie dokumentów strategicznych <i>Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej</i> (PEP2030) stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów SOR. W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. <i>Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców</i>, został przeniesiony wprost z SOR.</p> <p>Cele szczegółowe zostały doprecyzowane i określone w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska:</p> <p><i>Cel I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;</i></p> <p><i>Cel II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;</i></p> <p><i>Cel III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.</i></p> <p>Na cele te w sposób bezpośredni lub pośredni odpowiadają w szczególności następujące działania priorytetowe Strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cel szczegółowy „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych”, działanie priorytetowe „Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji”; - Cel szczegółowy „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych”, działanie priorytetowe „Racjonalna gospodarka przestrzenna i infrastruktura komunalna zaspokajająca potrzeby mieszkańców”.
5.	<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030</i>	<p>Cele i kierunki działań <i>Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030</i>, z którymi Strategia dla MOF Staszowa jest najmocniej powiązana:</p> <p><i>Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:</i></p> <p><i>1.1.1. Wzmocnienie i upowszechnienie mechanizmów dialogu i współpracy,</i></p> <p><i>1.1.2. Wspieranie rozwoju partnerstwa i innych form współpracy w obszarze realizacji zadań publicznych,</i></p> <p><i>1.1.3. Doskonalenie rozwiązań instytucjonalno-prawnych umożliwiających rozwój sektora obywatelskiego,</i></p> <p><i>1.2.4. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej,</i></p> <p><i>1.2.5. Przeciwdziałanie wykluczeniu przez edukację włączającą.</i></p> <p><i>Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:</i></p> <p><i>2.1. Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,</i></p> <p><i>2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dzieł kultury,</i></p> <p><i>2.3. Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,</i></p> <p><i>2.4. Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę.</i></p> <p>W kontekście powyższego należy zwrócić uwagę, że jednym z celów szczegółowych <i>Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030</i> jest „System wsparcia aktywności społecznej”, cel ten w wielu aspektach wpisuje się w powyższe założenia. Bezpośrednio wpisuje się w nie także cel: „Wysoka jakość i dostępność usług publicznych”. Wdrożenie Strategii przyczyni się do</p>

		<p>zwiększenia zaangażowania obywateli w życie publiczne, szczególnie poprzez realizację projektów wzmacniających partycypację społeczną i wdrożenie programu grantowego wspierającego inicjatywy oddolne. Wdrażanie Strategii będzie sprzyjać włączeniu społecznemu, szczególnie poprzez wyrównywanie szans edukacyjnych i kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi oraz zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom i osobom niepełnosprawnym, których nie brakuje na obszarze MOF Staszowa, a także poprzez podnoszenie kompetencji zawodowych mieszkańców. Planowane są także zadania z zakresu cyfryzacji, w tym rozwoju e-administracji, a co za tym idzie digitalizacji i udostępniania danych, w tym dóbr kultury.</p>
6.	<p><i>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030</i></p>	<p><i>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030</i> jest jedną ze strategii rozwoju, o których mowa w <i>Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju</i> (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) i zastępuje <i>Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020</i> przyjętą uchwałą nr 163 Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2012 r. (M.P. poz. 839). W Strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030 r.</p> <p>Cele i kierunki interwencji, w które bezpośrednio wpisują się założenia <i>Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030</i>:</p> <p><i>Cel szczegółowy II Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kierunek interwencji II.1 Rozwój liniowej infrastruktury technicznej;</i> • <i>Kierunek interwencji II.2 Dostępność wysokiej jakości usług publicznych;</i> • <i>Kierunek interwencji II.3 Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast;</i> • <i>Kierunek interwencji II.4 Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska;</i> • <i>Kierunek interwencji II.5 Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.</i> <p><i>Cel szczegółowy III Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kierunek interwencji III.1 Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa;</i> • <i>Kierunek interwencji III.2 Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy;</i> • <i>Kierunek interwencji III.3 Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi;</i> • <i>Kierunek interwencji III.5 Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich.</i> <p>Jednym z elementów przewidzianych do realizacji w ramach <i>Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030</i> jest budowa lub modernizacja infrastruktury technicznej, która będzie prowadzona w sposób zintegrowany z działaniami uzupełniającymi, służącymi zwiększeniu dostępności cyfrowej terenów MOF Staszowa. Zwiększona będzie dostępność cyfrowa, która coraz silniej warunkuje</p>

		<p>możliwość upowszechnienia wielu nowych technologii i modeli biznesowych opartych na cyfryzacji i sieci internetowej, w tym Internetu rzeczy, technologii satelitarnych, e-handlu. Planuje się również inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.</p> <p>Do najważniejszych pozarolniczych wyzwań o charakterze społeczno-gospodarczym, przed którymi stoją obszary wiejskie niebędące wiejskimi strefami podmiejskimi dużych miast, zaliczono m.in. inwestycje służące poprawie jakości usług podstawowych na obszarach wiejskich, do których zaliczono edukację, opiekę zdrowotną, opiekę nad matką z dzieckiem, osobami niepełnosprawnymi i seniorami, rozwój kapitału społecznego, jak też poprawę jakości działania instytucji publicznych i kultury – inwestycje takie zostały wskazane jako priorytetowe w <i>Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030</i>. Planowany jest m.in. rozwój e-usług, zwiększenie dostępu do wysokiej jakości systemu ochrony zdrowia, wspieranie rozwoju i uczenia się mieszkańców przez całe życie, w tym w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych czy wzmacniania integracji mieszkańców.</p> <p>Wdrażanie Strategii przyczyni się też do dynamizacji przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych. Planowane jest też wdrożenie i rozwój infrastruktury błękitno-zielonej. Strategia przewiduje realizację projektów z zakresu wdrażania rozwiązań komunikacyjnych w oparciu o zrównoważoną mobilność oraz zwiększenia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, mieszkalnych i w przedsiębiorstwach, w tym wykorzystanie OZE.</p>
7.	<p><i>Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły¹³</i></p>	<p>Akt ten zachowuje moc do dnia 22 grudnia 2022 r. i może być zmieniany – pierwotnie okres obowiązywania aktu to 22 grudnia 2021 r., jednak art. 566 ust. 2 <i>Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne</i> (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.) został zmieniony przez art. 3. pkt. 5 <i>Ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw</i> (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2368), na mocy którego: „przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 88h ust. 13 oraz art. 114 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia 22 grudnia 2022 r. i mogą być zmieniane”.</p> <p>Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są aktualizowane co 6 lat. Obecnie trwa proces aktualizacji dokumentu, zakończyły się konsultacje społeczne projektu II aktualizacji Planu gospodarowania wodami, natomiast nie został jeszcze przyjęty projekt aktualizacji, w związku z czym odniesiono się do wersji przyjętej rozporządzeniem w 2016 r.</p> <p>Gminy MOF Staszowa położone są w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły.</p> <p>W załączniku nr 4 do Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przedstawiono inwestycje zgodnie z wymaganiami art. 38j ustawy – Prawo wodne. Te, które dotyczą MOF Staszowa to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Zmiana parametrów hydraulicznych koryta Strugi Strzeleckiej w celu ochrony przed podtopieniami miejscowości</i>

¹³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911).

		<p>przylegających do rzeki, gm. Oleśnica, pow. Staszów, gm. Stopnica, pow. Busko-Zdrój (Inwestor: Świętokrzyski ZMiUW w Kielcach);</p> <p>– Zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni rzeki Kacanka wraz z dopływami (Inwestor: Świętokrzyski ZMiUW w Kielcach).</p> <p>Poniżej przedstawiono dane o stanie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) obszaru dorzecza Wisły, w obrębie których położone są gminy Staszów, Oleśnica i Rytwiany.</p> <p>I. Wody powierzchniowe¹⁴</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kod JCWP: RW2000021785; <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Zbiornik Chańcza na rzece Czarna; - Stan ogólny JCWP: dobry; - Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. 2. Kod JCWP: RW200062178729; <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Desta; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata, regularny wywóz nieczystości płynnych; uzupełniające – monitoring badawczy wód. 3. Kod JCWP: RW20006217876; <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Ciek od Oględowa; - Stan ogólny JCWP: dobry; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – regularny wywóz nieczystości płynnych. 4. Kod JCWP: RW200062178782; <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Moczydlanka; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – regularny wywóz nieczystości płynnych, kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez
--	--	--

¹⁴ Baza danych aPGW (aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami), apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania

		<p>użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata; uzupełniające – monitoring badawczy wód.</p> <p>5. Kod JCWP: RW20006217883;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Wschodnia do Sanicy; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata, budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków; uzupełniające – monitoring badawczy wód. <p>6. Kod JCWP: RW200062178889;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Ciek od Wierzbicy; - Stan ogólny JCWP: dobry; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – regularny wywóz nieczystości płynnych. <p>7. Kod JCWP: RW20006219169;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Zawidzianka; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – rozbudowa oczyszczalni ścieków Świniary Nowe, regularny wywóz nieczystości płynnych, kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata; uzupełniające – monitoring badawczy wód. <p>8. Kod JCWP: RW20006219469;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Kacanka; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – regularny wywóz nieczystości płynnych, kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata; uzupełniające – monitoring badawczy wód. <p>9. Kod JCWP: RW2000921789;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Czarna od zbiornika Chańcza do ujścia;
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – budowa nowej oczyszczalni ścieków Staszów, modernizacja sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Staszów, modernizacja sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Połaniec, regularny wywóz nieczystości płynnych. <p>10. Kod JCWP: RW20002621792;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Ciek od Okrągłej; - Stan ogólny JCWP: dobry; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – regularny wywóz nieczystości płynnych. <p>11. Kod JCWP: RW2000621912;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Strzegomka; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. <p>12. Kod JCWP: RW2000621914;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Dopływ z Piskowoli; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – regularny wywóz nieczystości płynnych, kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata; uzupełniające – monitoring badawczy wód. <p>13. Kod JCWP: RW20009217889;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Wschodnia od Sanicy do Ujścia; - Stan ogólny JCWP: dobry; - Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. <p>14. Kod JCWP: RW2000621766;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Dopływ ze Sroczkowa; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny,
--	--	--

		<p>dobry stan chemiczny;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. <p>15. Kod JCWP: RW2000621768;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Ciek od Beszowej; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. <p>16. Kod JCWP: RW2000621788469;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Stopniczanka; - Stan ogólny JCWP: zły; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata, budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków; uzupełniające – monitoring badawczy wód. <p>17. Kod JCWP: RW200062178869;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa JCWP: Pobocznicza; - Stan ogólny JCWP: dobry; - Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: podstawowe – modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Oleśnica, budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, budowa sieci kanalizacyjnej aglomeracji Oleśnica. <p>II. Wody podziemne¹⁵:</p> <p>1. Kod JCWPd: PLGW2000115;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa/numer JCWPd: 115; - Stan ogólny JCWPd: słaby; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego
--	--	---

¹⁵ Baza danych aPGW (aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami) oraz baza danych aPWŚK (aktualizacja Programu wodnośrodowiskowego kraju), apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania

		<p>kraju: podstawowe – coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/ użytkownika ujęcia, opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP), opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych, coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/ użytkownika ujęcia, przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych; uzupełniające – prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć wód podziemnych o poborze przekraczającym 1000 m³/d, identyfikacja występowania przyczyn pojedynczych stwierdzonych zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego.</p> <p>2. Kod JCWPd: PLGW2000116;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nazwa/umer JCWPd: 116; - Stan ogólny JCWPd: dobry; - Przypisane cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy; - Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju: realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami, przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych, coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/ użytkownika ujęcia. <p>Większość jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach MOF Staszowa odznacza się stanem ogólnym złym.</p> <p>Większość działań wskazanych do realizacji w <i>aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK)</i> dotyczy przede wszystkim regularnego wywozu nieczystości płynnych i kontroli postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych. Działania te wpisują się w cel szczegółowy Strategii „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych”.</p>
8.	<p><i>Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK)</i></p>	<p><i>Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK)</i> jest jednym z dokumentów planistycznych opracowanych w celu programowania i koordynowania działań zmierzających do realizacji celów środowiskowych, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niepogarszanie stanu części wód; • osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych; • spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym m.in. narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do

		<p>spożycia, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie);</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji. <p>Większość działań wskazanych do realizacji w <i>aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju</i> (aPWŚK) dotyczy przede wszystkim regularnego wywozu nieczystości płynnych przez ich właścicieli oraz modernizacji oczyszczalni ścieków.</p> <p>W Strategii wskazano działania priorytetowe „Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji” oraz „Racjonalna gospodarka przestrzenna i infrastruktura komunalna zaspokajająca potrzeby mieszkańców”, które wpisują się w powyższe cele środowiskowe.</p>
<p>9.</p>	<p><i>Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły¹⁶ (PZRP) oraz Mapy zagrożenia powodziowego</i></p>	<p>Art. 566 ust. 2 <i>Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne</i> (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 ze zm.) został zmieniony przez art. 3. pkt. 5 <i>Ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw</i> (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2368), na mocy którego: „przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 88h ust. 13 oraz art. 114 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia 22 grudnia 2022 r. i mogą być zmieniane”.</p> <p>Plany zarządzania ryzykiem powodziowym aktualizowane są co 6 lat. Obecnie trwa proces aktualizacji dokumentu – projekt aktualizacji nie został jeszcze przyjęty, w związku z czym odniesiono się do wersji z 2016 r.</p> <p>W granicach gminy Staszów i gminy Rytwiany występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej Staszowskiej, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Na terenie obu gmin występują również obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%, a także obszary narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia zapory zbiornika Chańcza (na rzece Czarnej Staszowskiej), w wyniku przelania się wody przez korpus zapory w warunkach przejścia fali kontrolnej, o prawdopodobieństwie wystąpienia 0,01%, przy jednoczesnej awarii zasuw. Zagrożenie powodziowe występuje głównie w okresach letnich wezbrań spowodowanych deszczami frontalnymi lub deszczami nawalnymi. Najczęstszą porą występowania tego rodzaju wezbrań są miesiące czerwiec–wrzesień. Mając na uwadze art. 16 pkt. 34 ppkt. c) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. <i>Prawo wodne</i>, na terenie gminy Rytwiany obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują także tereny na obwałowanym odcinku Wschodniej, tj. pomiędzy brzegiem rzeki a wałami przeciwpowodziowymi.</p> <p>W <i>Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły</i> wskazano gminy Staszów i Rytwiany jako jedne z 39 gmin o najwyższym stopniu ryzyka powodziowego. W dokumencie tym wskazano listę projektów strategicznych, wśród których znalazły się</p>

¹⁶ *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841).

		<p><i>Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 22+797 - 23+000, msc. Rytwiany; Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 23+215 - 25+100, msc. Staszów; Budowa nowego wału na lewym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 23+065 - 24+945, msc. Staszów; Budowa suchego zbiornika Wólka Żabna na rzece Desta w km 1+054 o poj. 0,71 mln m³, msc. Staszów / Wólka Żabna; Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 25+104 - 26+576, msc. Staszów; Budowa nowego wału na lewym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 25+199 -26+194, msc. Staszów; Budowa nowego wału na rzece Czarna Staszowska w km 25+600 - 26+053, msc. Staszów; Zabezpieczenie p. powodziowe w dolinie Cieku od Oględowa ze szczególnym uwzględnieniem udroźnienia koryta Cieku od Oględowa w celu bezpiecznego przepuszczenia wód powodziowych, gm. Staszów; Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Struga Oleśnicka w km 4+150 - 4+246, msc. Oleśnica; Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Struga Oleśnicka/kanal w km 4+077, msc. Oleśnica; Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Struga Oleśnicka/kanal km 4+077, msc. Oleśnica, Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 14+190 – 15+670, msc. Kłoda; Budowa suchego zbiornika Suchy zbiornik NR061 na rzece Czarna Staszowska w km 34+685 o poj. 1,55 mln m³, msc. Wola Osowa / Kurozwęki / Kotuszów; Modernizacja przepustu na rzece Struga Oleśnicka w km 6+820, msc. Oleśnica.</i></p> <p>Zadania określone w Strategii, które najmocniej korelują z zapisami Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, to: „Zabezpieczenie przed skutkami nagłych zjawisk atmosferycznych i/lub klęsk żywiołowych”, „Powstanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury oraz rozwój bioretencji”, „Kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców”.</p> <p>Zaplanowane do realizacji zadania i projekty w ramach Strategii, w ramach których konieczne będzie zagospodarowanie terenów położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nie będą stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, naruszać planu zarządzania ryzykiem powodziowym, czy też utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. W gospodarce przestrzennej gmin MOF Staszowa uwzględniane będzie ryzyko wystąpienia w regionie powodzi błyskawicznych oraz powodzi z opadów rozlewnych. W gospodarce rolnej i leśnej wdrażane będą metody zwiększenia retencji powierzchniowej i podziemnej w celu zapobiegania i niwelowania negatywnych skutków suszy atmosferycznej oraz deficytu wód podziemnych i powierzchniowych.</p>
10.	<p><i>Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)¹⁷</i></p>	<p>Zgodnie z zapisami Planu: <i>Działania mające na celu wzmocnienie oraz przywrócenie zdolności retencyjnych danego obszaru, takie jak:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) ochrona oraz odbudowa ekosystemów;</i> <i>2) ochrona oraz odbudowa bioróżnorodności m.in. poprzez renaturyzację i renaturalizację ekosystemów wodnych i od wód zależnych oraz terenów podmokłych, zalesienia, biologizację gleby;</i> <i>3) wdrażanie zasady zrównoważonego planowania i projektowania obszarów miejskich (tzw. smart city, wprowadzanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury);</i>

¹⁷ Plan przyjęty na mocy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

	<p>4) zmiany na rzecz ograniczania wodochłonności gospodarki – skutecznie przeciwdziałają skutkom suszy, ale także mają swój pozytywny wpływ na tworzenie gospodarki neutralnej dla klimatu. Zatem działania adaptacyjne stosowane w przeciwdziałaniu skutkom suszy nie tylko minimalizują skutki wystąpienia suszy, ale również przyczyniają się do obniżania zagrożenia występowania tego zjawiska.</p> <p>Zadania określone w Strategii, które najmocniej korelują z zapisami Planu przeciwdziałania skutkom suszy, to: „Zabezpieczenie przed skutkami nagłych zjawisk atmosferycznych i/lub klęsk żywiołowych”, „Powstanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury oraz rozwój bioretencji” i „Kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców”.</p> <p>W Planie wskazane zostały: Lista inwestycji zgłoszonych przez podmioty zewnętrzne (spoza PGW WP) i Lista zadań inwestycyjnych związanych ze zwiększeniem retencji korytowej w zlewniach na obszarach wiejskich.</p> <p>Na terenie gminy Oleśnica wskazane zostało zadanie pn. <i>Odtworzenie kanału Młynówka dopływu rzeki Wschodniej</i> (załącznik 2 do Planu).</p> <p>Zasoby dyspozycyjne to zasoby odnawialne pomniejszone o średnią z wielolecia wielkość przepływu wód, tak aby nie dopuścić do znacznego pogorszenia stanu wód powierzchniowych związanych z wodami podziemnymi i do powstania znaczących szkód w ekosystemach lądowych zależnych od wód podziemnych. Gminy MOF Staszowa znajdują się w obszarze, dla którego moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 100–150 m³/24h/km² i częściowo w obszarze, dla którego moduł zasobów dyspozycyjnych wynosi 50–100 m³/24h/km².</p> <p>Na zarządzanie ryzykiem suszy przełożenie mają wyniki zagrożenia występowania trzech z czterech typów suszy: rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej. Gminy MOF Staszowa znajdują się w obszarze zaklasyfikowanym głównie do I klasy zagrożenia suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych (słabo zagrożone), jednak występują też obszary zakwalifikowane do pozostałych klas, w tym także do klasy IV (ekstremalne zagrożenie). W zakresie zagrożenia suszą hydrologiczną MOF Staszowa zlokalizowany jest przede wszystkim na obszarze klasy II (umiarkowane zagrożenie), a w kontekście zagrożenia suszą hydrogeologiczną – klasy I (słabo zagrożone) i klasy II (umiarkowanie zagrożone). W ogólnym zestawieniu gminy obszaru znajdują się na terenie umiarkowanie i silnie zagrożonym suszą.</p> <p>Dla MOF Staszowa znajdującego się w granicach zlewni następujących JCWP: Zbiornik Chańcza na rzece Czarna, Destra, Ciek od Oględowa, Moczydlanka, Wschodnia do Sanicy, Ciek od Wierzbicy, Zawidzianka, Kacanka, Czarna od zbiornika Chańcza do ujścia, Ciek od Okrągłej, Strzegomka, Dopływ z Piskowoli, Wschodnia od Sanicy do Ujścia, Dopływ ze Sroczkowa, Ciek od Beszowej, Stopniczanka, Pobocznica, rekomenduje się wdrożenie działań nr: 1 (zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych), 6 (analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji), 10 (budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych), 24 (przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych).</p>
--	--

11.	Umowa Partnerstwa dla realizacji spójności 2021–2030 w Polsce ¹⁸	<p>Umowa Partnerstwa określa strategiczne kierunki programowania i ustalenia dotyczące skutecznego i efektywnego korzystania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Funduszu Spójności (FS), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. Dokument ten zawiera 6 celów, są to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej;</i> • <i>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa;</i> • <i>Lepiej połączona Europa;</i> • <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym;</i> • <i>Europa bliżej obywateli;</i> • <i>Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.</i> <p>Założenia Strategii Rozwoju MOF Staszowa wpisują się bezpośrednio lub pośrednio w każdy z powyższych wskazanych celów. W Umowie Partnerstwa opisano Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, które będą wykorzystywane do wspierania miejskich obszarów funkcjonalnych MOF, takich jak MOF Staszowa. W ramach instrumentu ZIT mogą być realizowane wyłącznie projekty zintegrowane, rozwiązujące wspólne problemy, w tym projekty realizowane wspólnie na etapie przygotowania, wykonania lub eksploatacji. Właśnie takie projekty strategiczne wskazano w niniejszej strategii. Planuje się wykorzystanie instrumentu ZIT przy pomocy ze środków programu regionalnego do realizacji projektów strategicznych nr 1–3.</p>
POZIOM REGIONALNY		
12.	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	<p>W <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> wskazano 4 cele szczegółowe, w których zawarto cele operacyjne i kierunki działań.</p> <p>Założenia <i>Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030</i>, wpisują się we wszystkie z nich:</p> <p><i>Cel strategiczny 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie;</i> <i>Cel strategiczny 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region;</i> <i>Cel strategiczny 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi;</i> <i>Cel strategiczny 4. Horyzontalny – sprawne zarządzanie regionem.</i></p> <p>Dla <i>celu 1 Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie</i> szczególnie spójne są zadania przewidziane do realizacji w ramach działań priorytetowych „Konkurencyjna oferta inwestycyjna” i „Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców”, a także projekty strategiczne: nr 1 „Budowa portu przeładunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich” szansą na rozwój gospodarczy MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego”, nr 7 „Zapobieganie bezrobociu i wspieranie przedsiębiorczości poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców MOF Staszowa”.</p>

¹⁸ Projekt dokumentu *Umowa Partnerstwa dla realizacji spójności 2021–2030 w Polsce*, przyjęty przez Radę Ministrów, przekazany do Komisji Europejskiej.

		<p>Dla celu 2 <i>Przyjazny dla środowiska i czysty region</i> szczególnie spójne są zadania przewidziane do realizacji w ramach celu szczegółowego „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych” oraz projekty strategiczne: nr 2 „Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską”, nr 5 „Ograniczenie niskiej emisji z indywidualnych gospodarstw domowych na terenie MOF Staszowa” i nr 4 „Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych na terenie MOF Staszowa”.</p> <p>Dla celu 3 <i>Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi</i> szczególnie spójne są zadania przewidziane do realizacji w ramach celów szczegółowych „System wsparcia aktywności społecznej” oraz „Wysoka jakość i dostępność usług publicznych”, a także projekty strategiczne: nr 3 „Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa wykorzystującego dziedzictwo kulturowe i potencjał turystyczny” i nr 8 „Wsparcie seniorów – edukacja, opieka, aktywność”.</p> <p>Spójność z celem 4 <i>Horyzontalny – sprawne zarządzanie regionem</i> wynika przede wszystkim z samego faktu rozpoczęcia współpracy partnerskiej przy opracowaniu Strategii ZIT, która będzie wdrażana także poprzez partnerstwa międzysektorowe. Znaczenie tutaj będą miały również wszystkie pozytywne efekty zaplanowanych działań, które wpłyną na promocję gospodarczą i turystyczną regionu.</p> <p>Strategia MOF Staszowa jest spójna ze strategią wojewódzką nie tylko w zakresie założeń strategicznych, ale też konkretnych projektów i przedsięwzięć. W załączniku nr II do <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> wśród inwestycji służących poprawie dostępności komunikacyjnej województwa świętokrzyskiego, wskazano <i>Budowę portu przeladunkowego w miejscowości Grzybów oraz rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, w tym przewozów pasażerskich</i>.</p> <p>Wszystkie założenia w <i>Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030</i>, w tym działania priorytetowe i zadania, wpisują się bezpośrednio lub pośrednio w powyższe cele i kierunki działań.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że w <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> miasto Staszów zostało wskazane jako miasto średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla którego wyznaczono OSI regionalne, tj. MOF Staszowa.</p> <p>W Strategii województwa wskazano, że: <i>Miasta te (średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze) cechują się niekorzystnymi wskaźnikami demograficznymi – zachodzi tam najszybsza w skali regionu depopulacja, a procesy starzenia się społeczności są najbardziej zaawansowane. Pomimo problemów gospodarczych, których wyrazem jest stosunkowo wysoki poziom bezrobocia, miasta te należą obok Kielc do najważniejszych ośrodków przedsiębiorczości w regionie.</i></p> <p>Gminy Staszów i Rytwiany zakwalifikowano także do innego OSI regionalnego – OSI Dolina Wisły. Gminy tego OSI łączy położenie w dolinie Wisły oraz jej dopływów.</p>
13.	<p><i>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego</i>¹⁹</p>	<p>W <i>Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego</i> [PZPWS] przedstawiono cel główny, który brzmi: <i>Wzmocnienie spójności terytorialnej regionu oraz konkurencyjności jego struktur funkcjonalnych drogą poprawy dostępności komunikacyjnej,</i></p>

¹⁹ Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

	<p>zwiększenia wpływu miast na sąsiadujące obszary wiejskie, a także ułatwienia dostępu społeczeństwa do rynków pracy i wyżej zorganizowanych usług. W dokumencie tym wyznaczono główne kierunki polityki przestrzennej w rejonach turystycznych – gminy Staszów i Rytwiany znajdują się w Rejonie Czarnej Staszowskiej, gdzie występują duże możliwości rozwoju turystyki zarówno krótko, jak i długo pobytovej. Dla tego rejonu określono priorytety polityki przestrzennej, m.in.: wyznaczenie i oznakowanie kolejnych tras i ścieżek rowerowych – spójność z projektem strategicznym 2, którego elementem będzie stworzenie „Pętli Staszowskiej”, rozbudowa i uatrakcyjnienie bazy turystycznej w strefach koncentracji ruchu pobytovej, czy zagospodarowanie pieszego szlaku turystycznego, poprzez wyznaczenie miejsc do odpoczynku, oznakowanie atrakcji turystycznych – spójność z projektem strategicznym nr 3 opartym na wzmocnieniu funkcji turystycznej i kulturowej obszaru.</p> <p>W PZPWŚ wskazano, że główny rynek pracy w przemyśle, mimo dużego regresu tej funkcji koncentruje się nadal na obszarze dawnego Centralnego Okręgu Przemysłowego, a więc między innymi w Staszowie, który wraz z innymi miastami tego obszaru pełni jednocześnie rolę biznesową centrum regionu. Realizacja strategii, szczególnie projektu strategicznego nr 1, wzmocni tę rolę Staszowa i jego otoczenia funkcjonalnego. W PZPWŚ wskazano również najważniejsze zagrożenia w zakresie bezpieczeństwa, wśród których wymieniono m.in. katastrofy budowlane, a w ramach nich zagrożenie powodzią, które stwarza zaporę Chańczy na rzece Czarnej Staszowskiej – obszar zalewowy może objąć gminy Staszów, Rytwiany, a spoza MOF Staszowa także gminę Połaniec.</p> <p>W celu zapewnienia integracji regionalnego systemu komunikacji z systemem krajowym i europejskim oraz wzbogacenia oferty terenów pod lokalizację nowych funkcji transportowych przewiduje się ukształtowanie systemu regionalnych węzłów komunikacyjnych, które byłyby lokalizowane w większych miastach lub w najbliższym ich otoczeniu, na obszarach położonych w sąsiedztwie głównych skrzyżowań dróg (krajowych i wojewódzkich), linii kolejowych znaczenia państwowego oraz lotnisk. Zgodnie z PZPWŚ największe możliwości lokalizacji tego rodzaju funkcji posiadają m.in. Staszów (potencjał subregionalny), a także Grzybów ze względu na korzystne warunki lokalizacji niektórych funkcji transportu towarowego (w oparciu o linię szerokotorową LHS). Wskazane w PZPWŚ węzły, w tym wymienione powyżej, skupiając funkcje logistyczne, intermodalne oraz przedsiębiorczość transportochłonna winny stanowić swoiste bieguny rozwoju miast posiadających korzystne warunki komunikacyjne.</p> <p>W PZPWŚ określono główne obszary funkcjonalne, a wśród nich Obszary szczególnego zjawiska w skali regionalnej. W obszarze tym wyróżniono m.in. Staszowski obszar aktywności gospodarczej – obszar, który został zlokalizowany na terenach wcześniejszej eksploatacji siarki w rejonie Grzybowa oraz na bazie przemysłu energetycznego w Połańcu i eksploatowanego nadal złoża siarki Osiek. Obejmuje on różne obszary węzłowe, w tym Tarnobrzeską Specjalną Strefę Ekonomiczną „Euro-Park Wisłosan” ze Staszowem i rejonem inwestycyjnym w Połańcu oraz obszary i tereny rozwoju przedsiębiorczości miasta Staszów. Obszar ten posiada warunki do przyspieszenia restrukturyzacji i rozwoju społeczno-</p>
--	---

		<p><i>gospodarczego w oparciu o nowe innowacyjne projekty inwestycyjne oraz inicjatywy kooperacyjne służące uruchomieniu lokalnych potencjałów.</i></p> <p>W ocenie potencjału geologicznego województwa wymieniono m.in. surowce ilaste, których największa eksploatacja i produkcja prowadzona jest ze złóż Oleśnica I i Pałęgi.</p> <p><i>Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 określa działania priorytetowe i zadania wpisujące się w cele warunkujące, które stanowią rozwinięcie celu strategicznego PZPWŚ.</i></p> <p><i>Działania priorytetowe MOF Staszowa:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Konkurencyjna oferta inwestycyjna”, „Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców” wpisują się w cel 1 PZPWŚ – <i>Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej województwa w tym szczególnie miast z myślą o wykorzystaniu lokalnych potencjałów rozwoju i dostosowaniu tej przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy;</i> • „Włączenie społeczne” oraz „Integracja mieszkańców” wpisują się w cel 3 PZPWŚ – <i>Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich oraz integracji rynków pracy;</i> • „Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji”, „Racjonalna gospodarka przestrzenna i infrastruktura komunalna zaspokajająca potrzeby mieszkańców” i „Zagospodarowanie czasu wolnego” wpisują się w cel 4 PZPWŚ – <i>Ochrona i racjonalne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych i dóbr kultury, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;</i> • „Cyfryzacja usług” wpisuje się w cel 5 PZPWŚ – <i>Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej i społecznej w aspekcie poprawy dostępności i spójności przestrzennej oraz osiągnięcia wysokiego standardu świadczenia usług.</i>
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

3.4. Opis podejścia zintegrowanego

W ramach instrumentu ZIT mogą być realizowane wyłącznie projekty zintegrowane, rozwiązujące wspólne problemy, w tym projekty realizowane wspólnie na etapie przygotowania, wykonania lub eksploatacji. Projekty zaplanowane do realizacji w ramach niniejszej Strategii mają charakter zintegrowany – obejmują różne sektory (społeczny, gospodarczy, środowiskowy), integrują kilka rodzajów interesariuszy (władze publiczne, podmioty prywatne, inne) i obejmują różne terytoria administracyjne.

Projekty są ze sobą powiązane i komplementarne nie tylko względem siebie, ale też w stosunku do już zrealizowanych inwestycji na obszarze, dzięki czemu ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia efektu synergii. Praca nad dokumentem była poprzedzona przeprowadzeniem analizy na podstawie której określono wspólne dla obszaru problemy do rozwiązania i potencjały, które należy wykorzystać do jego rozwoju. Projekty określone do

realizacji w ramach instrumentu zintegrowanego zostały zaplanowane w sposób partnerski i w taki sam sposób będą wdrażane. O podejściu zintegrowanym świadczy też to, że dokonano integracji wymiaru społecznego i gospodarczego z przestrzennym dla mieszkańców obejmujących co najmniej dwie gminy.

4. Wymiar przestrzenny polityki rozwoju – podejście zintegrowane w strategii rozwoju

Jak wspomniano we Wstępie niniejszego opracowania, w dniu 13 listopada 2020 r. wszedł w życie nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – *Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378), której celem jest realizacja postanowień *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)* w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii. Poza integracją strategii rozwoju na różnych poziomach administracji, celem nowelizacji przepisów była także integracja w dokumentach strategicznych wymiaru społecznego i gospodarczego z przestrzennym.

Ustawodawca jasno określił elementy strategii rozwoju gminy i strategii rozwoju ponadlokalnego. Są wśród nich takie, które nie występowały w dotychczasowych strategiach:

1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej,
2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
3. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań,
4. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy/obszaru, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań.

Przestrzeń stanowi kluczowy zasób, dlatego ujęcie przestrzenne interwencji planowanych w sferze gospodarczej i/lub społecznej ma priorytetowe znaczenie dla rozwoju. W przestrzeni przebiegają lub na nią oddziałują wszystkie procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze. Z jednej strony stanowi więc uwarunkowanie rozwoju, z drugiej jednak podlega licznym zmianom, które wynikają z prowadzonych działań. Oddziaływanie człowieka na przestrzeń, kształtowanie jej w sposób planowy lub mimowolny, wpływa na warunki życia i gospodarowania i warunkuje życie przyszłych pokoleń. Człowiek, niezależnie od miejsca

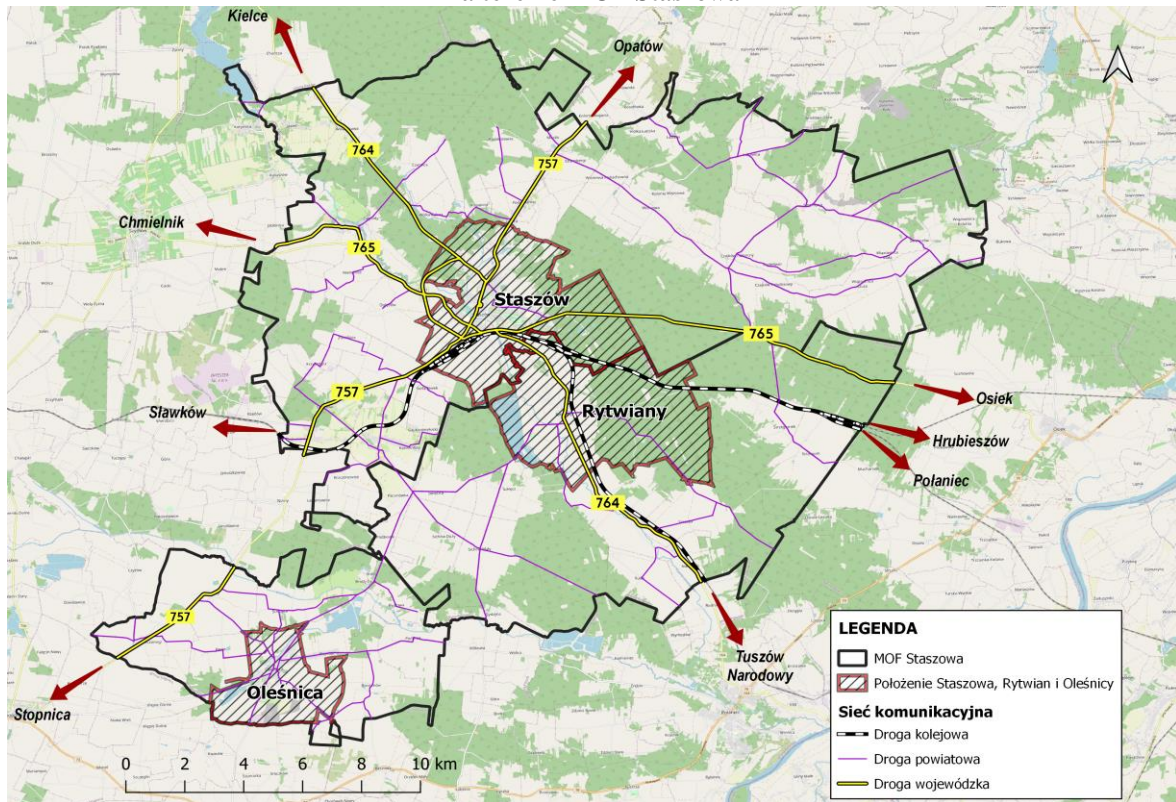
zamieszkania, właśnie na danym terytorium doświadczą występujących tam procesów. Konsekwencją niewłaściwie zaprogramowanych i realizowanych działań rozwojowych mogą być różnego rodzaju konflikty przestrzenne, których wyeliminowanie może okazać się trudniejsze w momencie, kiedy już zaistnieją. Dlatego tak istotne jest zwrócenie uwagi na aspekty przestrzenne przy przygotowywaniu zarówno dokumentów strategicznych, jak i wdrożeniowych. Przestrzeń powinna być traktowana nie tylko jako oczywiste uwarunkowanie dla rozwoju sfery społecznej i gospodarczej, ale jako kluczowa wartość publiczna. Jest ona podstawą do formułowania celów rozwojowych z uwzględnieniem interesu publicznego, w tym ładu przestrzennego.

Niniejsza Strategia zapewnia koordynację przestrzenną wszelkich planowanych działań w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem i ładem przestrzennym.

4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

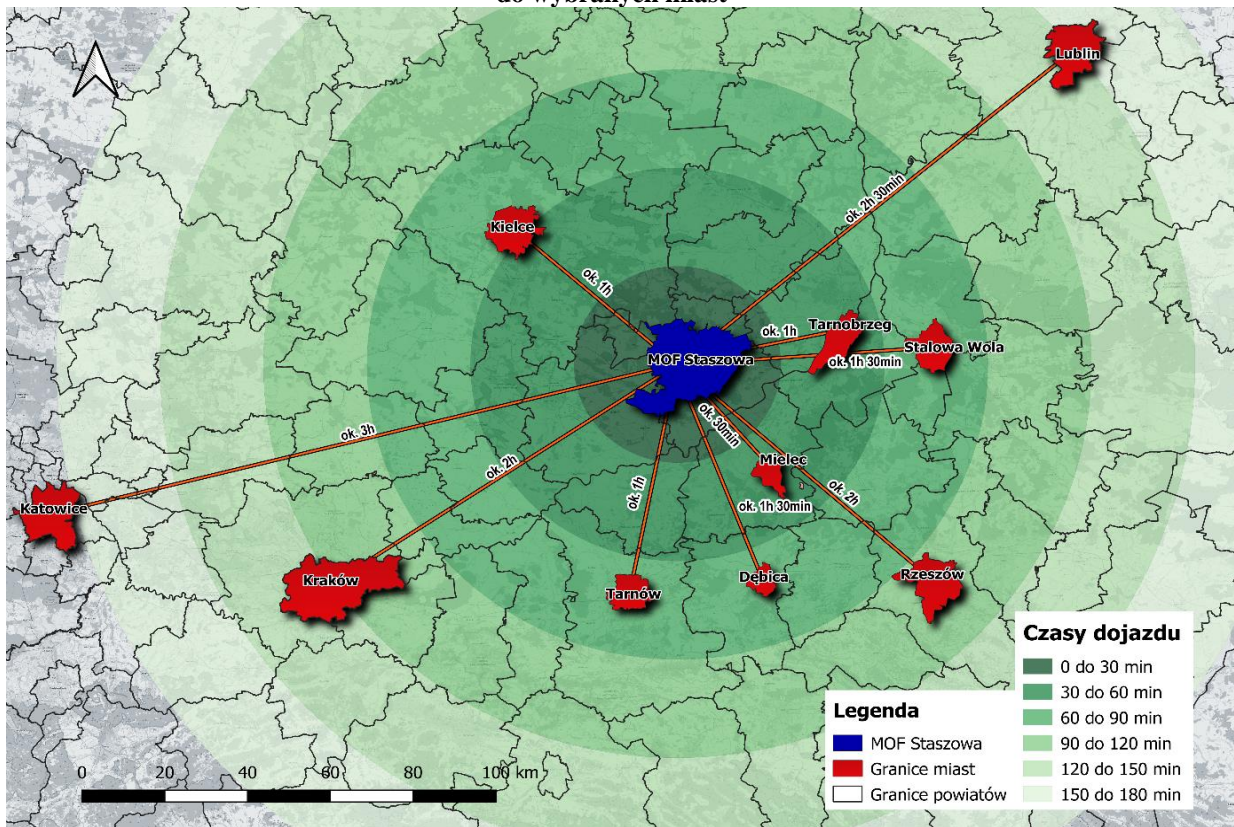
Teren MOF Staszowa stanowi dobry punkt komunikacyjny, choć zróżnicowany pod tym kątem wewnątrz. O ile Staszów i Rytwiany są gminami, przez które przebiega kilka dróg wojewódzkich i sieć kolejowa (jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 65 LHS relacji Sławków Południowy – Hrubieszów oraz jednotorowa linia kolejowa nr 70 relacji Włoszczowice – Chmielów k. Tarnobrzega, z siecią trakcyjną) o tyle w gminie Oleśnica przeważają drogi powiatowe i gminne. Ogólnie przez MOF Staszowa przebiegają trzy drogi wojewódzkie: nr 764 (łącząca DK 73 w Kielcach, DK 79 w Połańcu oraz DW 985 w Tuszowie Narodowym), 765 (łącząca DK 73 i DK 78 w Chmielniku z DK 79 w Osieku) oraz 757 (łącząca Opatów ze Stopnicą). Średni czas dojazdu z MOF Staszowa do ośrodków gospodarczych takich jak Mielec czy Tarnobrzeg wynosi około 30–50 min. W ciągu godziny można dojechać do Kielc czy Tarnowa, a zaledwie pół godziny dłużej do Dębicy czy Stalowej Woli. Trasa do Krakowa czy Rzeszowa wynosi już około 2 godziny. Główną sieć komunikacyjną na terenie MOF Staszowa przedstawiono na mapie 4, natomiast na mapie 5 zobrazowano średni czas dojazdu z MOF Staszowa do wybranych większych miast.

Mapa 4. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: główna sieć komunikacyjna na terenie MOF Staszowa

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem programu QGIS 3.16.6 – Hannover

Mapa 5. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: czas dojazdu z MOF Staszowa do wybranych miast

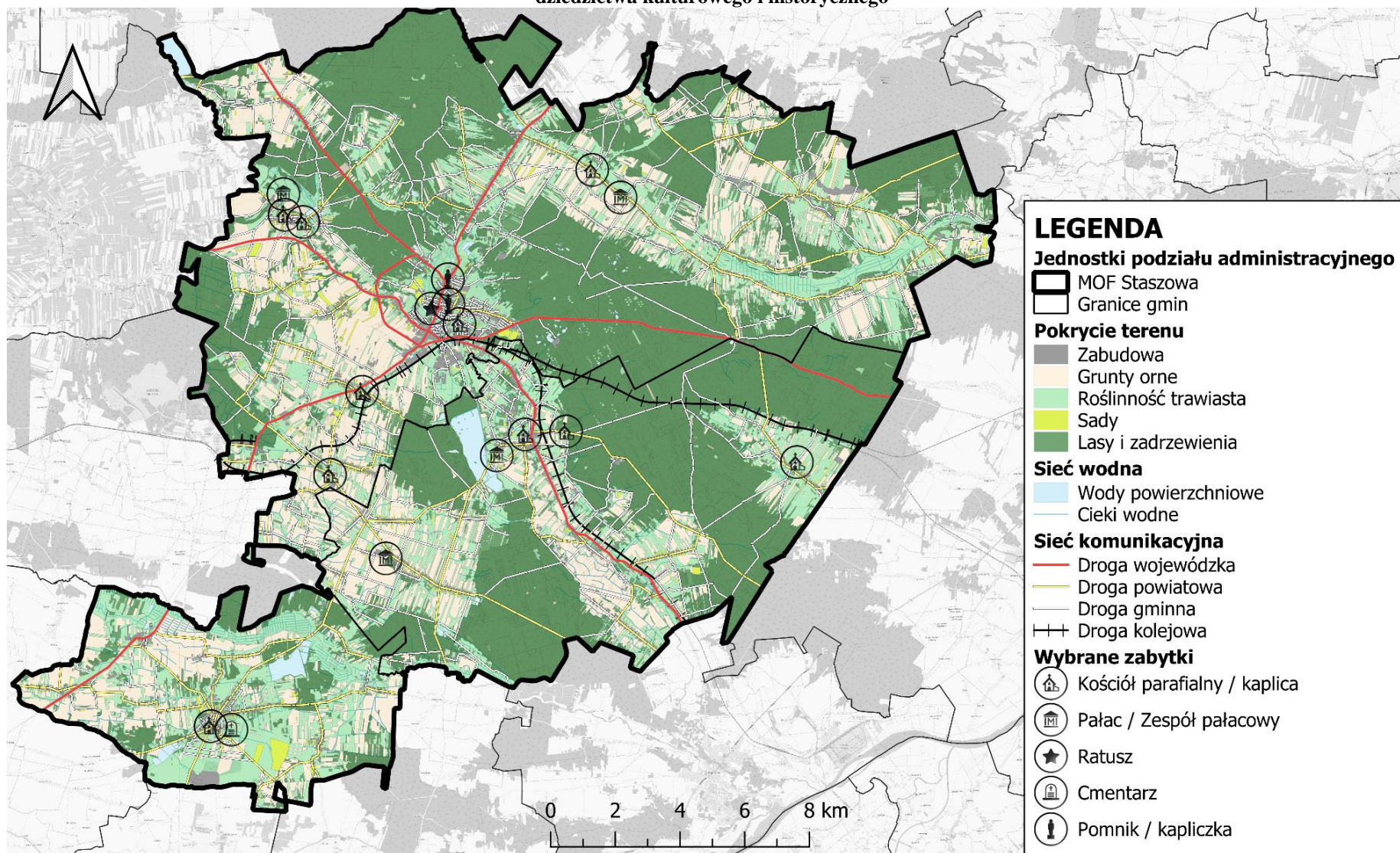

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem programu QGIS 3.16.6 – Hannover

Ukształtowanie terenu MOF Staszowa w większości jest równinne lub lekko faliste, a różnice wysokości dochodzą maksymalnie do kilkudziesięciu metrów. Taki krajobraz w kierunku Pogórza Szydłowskiego w stronę północno-zachodnią stopniowo staje się urozmaicony. Obniżenia terenu są zauważalne wzdłuż cieków wodnych: Czarna i Kacanka. Powierzchnia użytków rolnych (w tym grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe) w gminie Staszów wynosi 11 923,75 ha (52,4% powierzchni ogółem), w gminie Rytwiany 5 309,48 ha (42,6% powierzchni ogółem), a w gminie Oleśnica 4 313 ha (80,8% powierzchni ogółem), co oznacza, że łącznie powierzchnia użytków rolnych całego MOF Staszowa stanowi około 53% ogólnej jego powierzchni. W gminie Rytwiany i Oleśnica rolnictwo stanowi ważny sektor gospodarki gminy, dający zatrudnienie wielu mieszkańcom. Głównym kierunkiem rozwoju gospodarki jest przemysł rolno-spożywczy, co wynika z ich typowo rolniczego charakteru. Rolą uzupełniającą, a nawet zastępującą rolnictwo, coraz częściej są usługi – szczególnie w zakresie turystyki, agroturystyki i rekreacji. Pomimo tego, iż warunki naturalne do uprawiania rolnictwa występujące na terenie gminy Staszów są mało sprzyjające (w przeważającej części mało urodzajne gleby, o IV i V klasie bonitacyjnej), to również jest to gmina, w której rolnictwo ma znaczenie. Pokrycie terenu MOF Staszowa przedstawiono na mapie nr 6.

Powierzchnia zabudowana i zurbanizowana w poszczególnych gminach prezentuje się następująco: Staszów 208,53 ha, Rytwiany 213,01 ha, a Oleśnica 377 ha, co stanowi około 2% ogólnej powierzchni obszaru. Zabudowę mieszkaniową na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa można podzielić na dwa rodzaje, zgodnie z położeniem: na obszarach wiejskich i w obrębie miast (Oleśnica, Staszów). Na terenach wiejskich występuje głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, skupiająca się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, lecz miejscami o znacznym rozproszeniu zabudowy, w otwartej przestrzeni rolniczej czy pod lasem. Na terenach miejskich, oprócz zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej w postaci blokowisk wielkopłytowych, można spotkać zabudowę pierzejową – typową dla okolic rynków miejskich, gdzie w parterach prowadzone są drobne usługi, zaś na piętrze realizowane są funkcje mieszkaniowe. Sieć osadniczą MOF Staszowa przedstawiono na mapie nr 6.

Mapa 6. Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa – uwarunkowania: sieć osadnicza, sieć komunikacyjna, pokrycie terenu, sieć wodna, wybrane elementy dziedzictwa kulturowego i historycznego

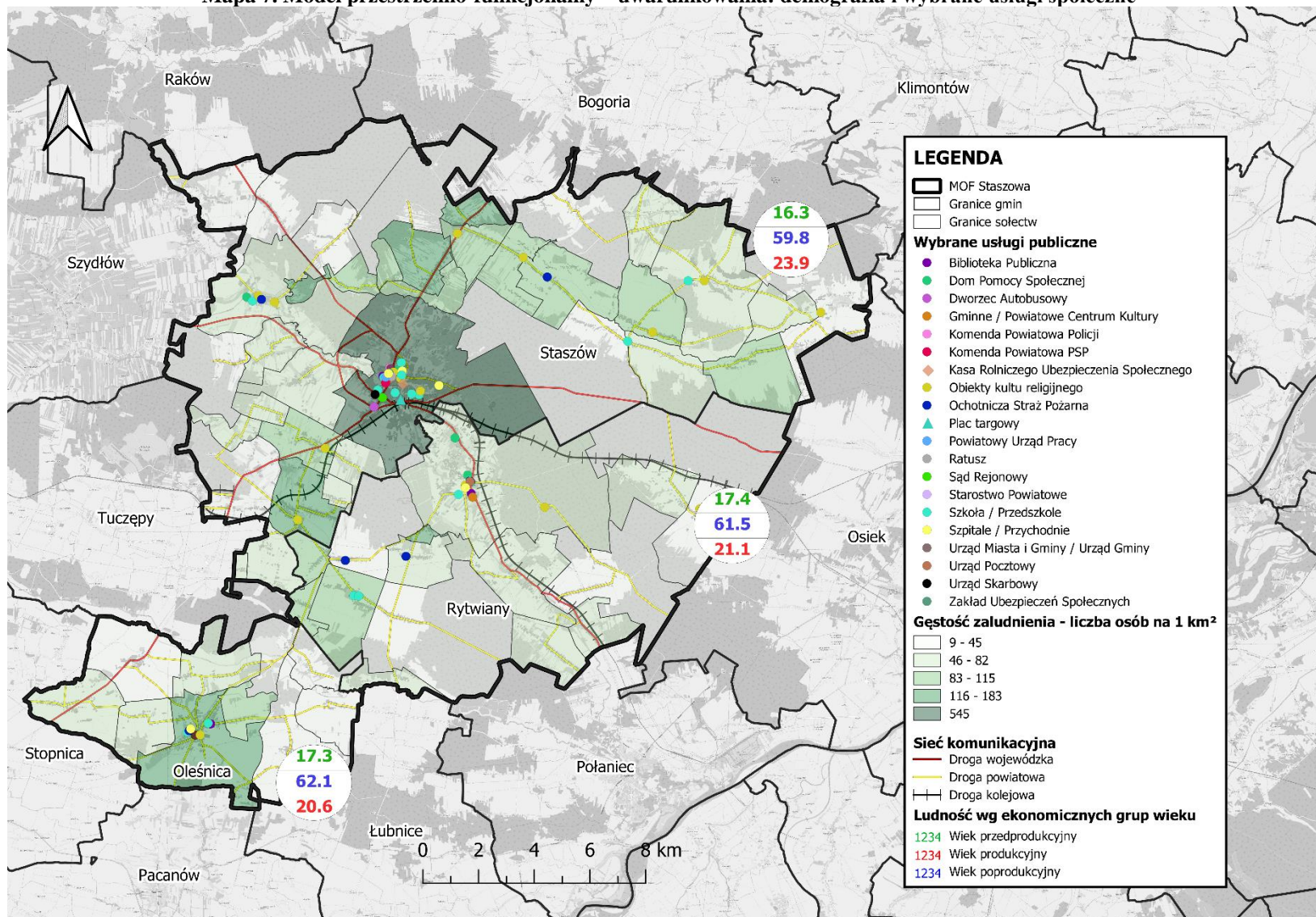
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych danych i portalów mapowych, geoportal.gov.pl/dane/baza-danych-objektow-topograficznych-bdot

Miasto Staszów to centrum administracyjne powiatu staszowskiego, na jego terenie siedzibę swą posiadają: Starostwo Powiatowe, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Komenda Powiatowa Policji oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Jest to też centrum gminy Staszów, w którym zlokalizowane są obiekty administracji publicznej, w tym Urząd Miasta i Gminy w Staszowie, obiekty usług publicznych, w tym zdrowotnych (m.in. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej SPZZOZ – szpital powiatowy założony w 1975 r.) i społecznych, a także usług komercyjnych. Miasto Oleśnica stanowi centrum usługowo-administracyjne gminy – znajdują się tutaj takie obiekty jak Urząd Miasta i Gminy Oleśnica, Samodzielny Gminny Ośrodek Zdrowia, Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, Przedszkole Gminne im. Św. Jana Pawła II w Oleśnicy, Publiczna Szkoła Podstawowa, Gminna Biblioteka Publiczna i inne obiekty usług publicznych. W gminie Rytwiany centrum usługowo-administracyjne stanowi miejscowość Rytwiany będąca siedzibą władz gminy. Na terenie tym zlokalizowane są siedziby podmiotów świadczących usługi publiczne w zakresie administracji, edukacji, kultury i pomocy społecznej, m.in.: Urząd Gminy Rytwiany, Gminny Zakład Komunalny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminne Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej, Ośrodek Zdrowia, Ochotnicza Straż Pożarna Rytwiany oraz liczne obiekty handlowo-usługowe, stowarzyszenia i kluby sportowe. Teren ten charakteryzuje się również występowaniem zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Na mapie nr 6 przedstawiono wybrane, najważniejsze elementy dziedzictwa kulturowego i historycznego MOF Staszowa, natomiast na mapie nr 7 zobrazowano lokalizację wybranych obiektów / usług publicznych.

Teren MOF Staszowa posiada potencjał do wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej oraz rozwoju funkcji osiedleńczej i turystycznej. Obszar ten wyróżnia się dużą atrakcyjnością turystyczną, szczególnie na obszarze gmin Staszów i Rytwiany (zabytki) zarówno pod względem występujących na tym obszarze walorów przyrodniczych, jak i kulturowych. Dzięki istniejącemu potencjałowi turystyka może stanowić istotną gałąź gospodarki obszaru. MOF Staszowa posiada także potencjał do wzrostu funkcji osiedleńczej, jest miejscem atrakcyjnym do zamieszkania. W związku z tym istotne jest prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej. Należy rozważyć uruchamianie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową w miastach i obszarach wiejskich i co za tym idzie – zapewnić dostępność komunikacyjną tych terenów poprzez budowę niezbędnych dróg oraz

wyposażenie w pozostałą niezbędną infrastrukturę techniczną i rozwój transportu publicznego.

Mapa 7. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: demografia i wybrane usługi społeczne

Źródło: Opracowanie własne

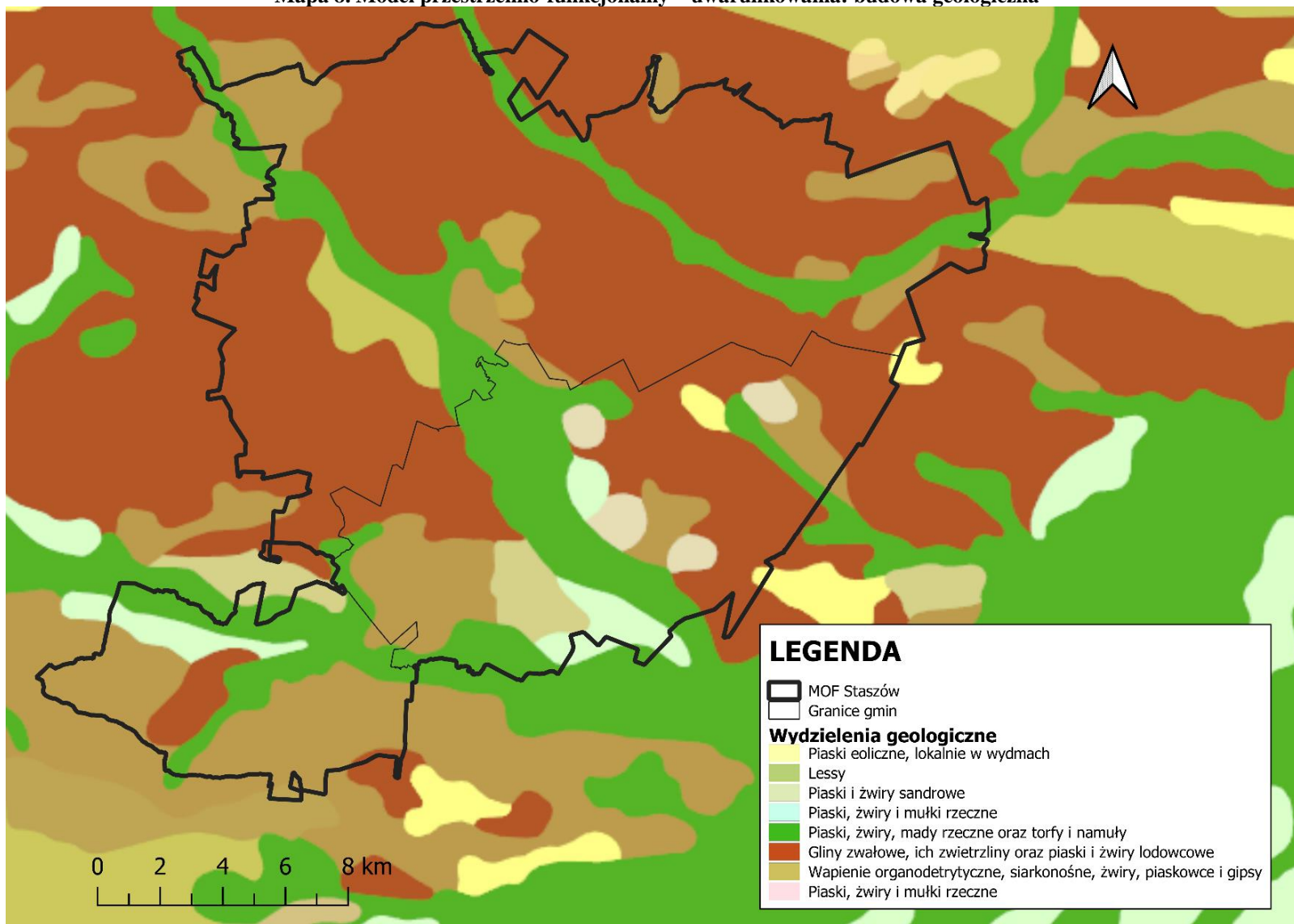
Na terenie gminy Staszów znajduje się 5 rozpoznanych złóż surowców mineralnych – są to głównie złoża piasków, wapieni, gliny, surowców ilastych, kruszywa naturalnego, kopalin, które mogą być wykorzystywane np. jako kamienie drogowe. W rejonie Staszowa występują bogate koncentracje siarki rodzimej. Na terenie gminy jest także teren i obszar górniczy Smerdyna, wyznaczony decyzją Nr GP.6522.4.2020 Starosty Staszowskiego w dniu 21.10.2020 r. (Nr rejestru 10-13/3/264). Rodzaj wydobywanej tam kopaliny to kamienie łamane i bloczne. Gmina Oleśnica jest uboga w surowce mineralne, a istniejące mają charakter lokalny, z wyjątkiem złóż ilastych. Na obszarze gminy brak jest kopalin podstawowych, występują natomiast złoża kopalin pospolitych (kruszywa naturalnego i surowców ilastych ceramiki budowlanej) o różnym stopniu rozpoznania i udokumentowania. Największa eksploatacja i produkcja złóż ilastych w województwie świętokrzyskim i całej Polsce prowadzona jest m.in. właśnie ze złóż Oleśnica I. Złoże to eksploatowane jest od 2004 r. Kopalnia z Oleśnicy stanowi duży zakład produkujący elementy ceramiki budowlanej (cegła, pustaki ceramiczne i inne). Również w gminie Rytwiany wśród surowców mineralnych należy wymienić surowce ilaste, znajdujące zastosowanie w lokalnym przemyśle ceramiki budowlanej oraz różne typy żwirów i piasków. Surowcem podstawowym występującym na terenie gminy jest siarka. Południowo-wschodnia część gminy znajduje się w obrębie wstępnie rozpoznanego obszaru (złoża) Rudniki. Budowę geologiczną MOF Staszowa przedstawiono na mapie 8.

Na obszarze MOF Staszowa zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody²⁰: Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Solecko-Pacanowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Golejów”, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Rytwiany, Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tarczyn, Obszar Natura 2000 Kras Staszowski, Obszar Natura 2000 Ostoja Żyżnów, Rezerwat przyrody „Dziki Staw”, 42 pomniki przyrody. Formy ochrony przyrody w poszczególnych gminach stanowią odpowiednio: Oleśnica – 100% powierzchni gminy pokryte jest obszarem chronionego krajobrazu, Staszów – 33,14% gminy pokryte jest obszarem chronionego krajobrazu, a 0,01% stanowi zespół przyrodniczo-krajobrazowy, Rytwiany – 25,49% obszaru pokryte jest obszarem chronionego krajobrazu, 0,05% stanowi rezerwat przyrody i 0,05% zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Pokrycie terenu MOF Staszowa formami ochrony przyrody przedstawiono na mapie 9.

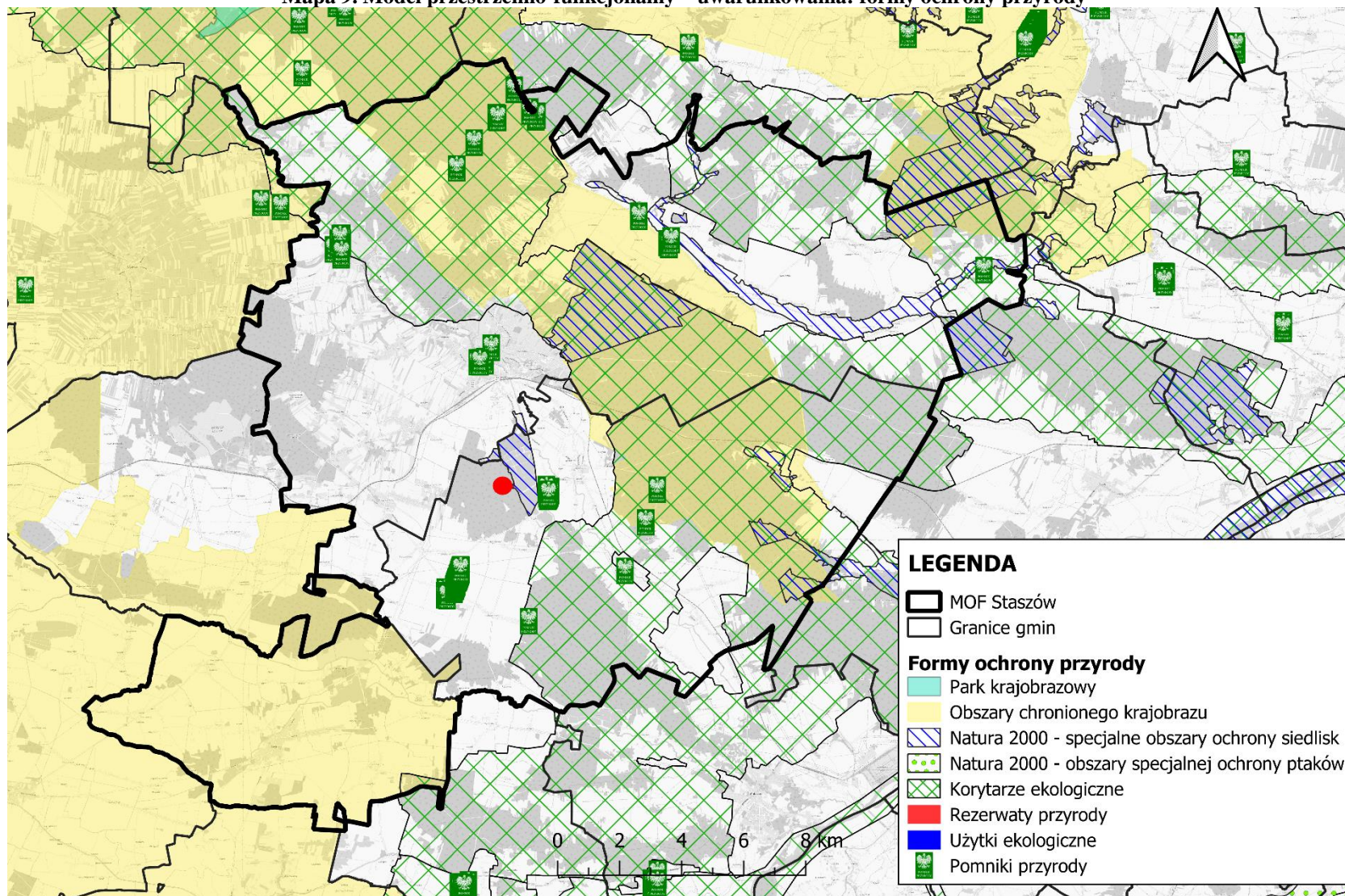
²⁰ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl

Mapa 8. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: budowa geologiczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Mapa 9. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: formy ochrony przyrody

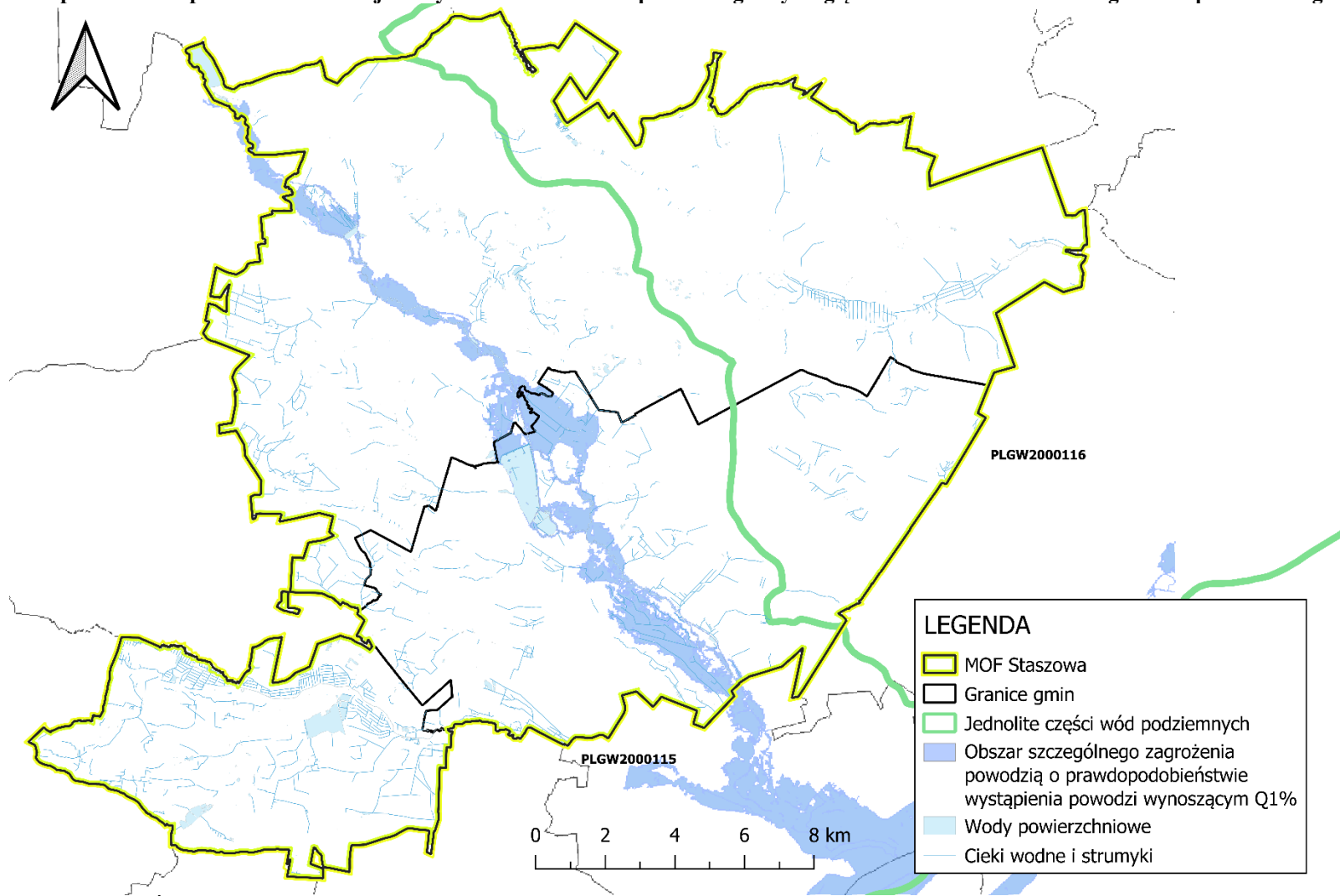
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl oraz gdos.gov.pl/dane-i-metadane

W granicach gminy Staszów i gminy Rytwiany występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Czarnej Staszowskiej, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Na terenie obu gmin występują również obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%, a także obszary narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia zapory zbiornika Chańcza (na rzece Czarnej Staszowskiej), w wyniku przelania się wody przez korpus zapory w warunkach przejścia fali kontrolnej, o prawdopodobieństwie wystąpienia 0,01%, przy jednoczesnej awarii zasuw. Zagrożenie powodziowe występuje głównie w okresach letnich wezbrań spowodowanych deszczami frontalnymi lub deszczami nawalnymi. Najczęstszą porą występowania tego rodzaju wezbrań są miesiące czerwiec–wrzesień. Mając na uwadze art. 16 pkt. 34 ppkt. c) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, na terenie gminy Rytwiany obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują także tereny na obwałowanym odcinku Wschodniej, tj. pomiędzy brzegiem rzeki a wałami przeciwpowodziowymi. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie MOF Staszowa oraz położenie gmin względem Jednolitych Części Wód Podziemnych przedstawiono na mapie 10.

Tematykę zagrożeń związanych z powodziami należy poszerzyć o temat związany z osuwaniem się mas ziemnych. Osuwiska należą do najniebezpieczniejszych i najczęściej występujących geozagrożeń na terenie Polski. Powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Dla gmin obszaru w ramach projektu System Osłony Przeciwosuwiskowej (III etap realizacji) wyznaczono: dla Staszowa 10 osuwisk (3 na terenie miasta) i 3 tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, a dla Rytwian 4 osuwiska.

Polityka przestrzenna oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju MOF Staszowa przez właściwe przeznaczenie i użytkowanie terenu dla prawidłowego, efektywnego funkcjonowania systemu społeczno-gospodarczego obszaru, jest jednym z kluczowych wyzwań strategicznych jakie stoją przed MOF Staszowa w najbliższych latach. Interwencja polityki przestrzennej ukierunkowana będzie na zwiększenie integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej, zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój rynku pracy, poprzez tworzenie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych i promocję gospodarczą, wspomaganie przedsiębiorczości oraz rozwój funkcji gospodarczych o regionalnym, a nawet krajowym obszarze oddziaływania

Mapa 10. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: położenie gminy względem JCWPd i obszarów zagrożenia powodziowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych i Hydroportalu isok.gov.pl

Ustalenia i rekomendacje dla kształtowania polityki przestrzennej MOF Staszowa
na najbliższe lata to m.in.:

- Rozwój terenów inwestycyjnych, w tym szczególnie Staszowskiego Obszaru Gospodarczego;
- Stosowanie gminnego systemu zachęt finansowych i podatkowych dla potencjalnych inwestorów – ściąganie inwestorów, którzy stworzą nowe miejsca pracy;
- Aktywne działania na rzecz promocji gospodarczej obszaru oraz przyciągania podmiotów gospodarczych;
- Udostępnienie i wykreowanie atrakcyjnych terenów przestrzeni publicznej oraz rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
- Zrównoważony rozwój transportu, w tym rozwijanie sieci dróg i ścieżek rowerowych oraz uliczek przyjaznych dla pieszych i rowerzystów, eliminowanie konieczności użycia samochodu (a co za tym idzie hałasu i zanieczyszczeń powietrza), rozwijanie dostępnego transportu publicznego, budowa parkingów park&ride;
- Ochrona korytarzy dróg tranzytowych przed ich obudową i zabudową, nie związaną z potrzebami ruchu;
- Podczas technicznego projektowania ulic miejskich i osiedlowych stosowanie rozwiązań zachęcających do podróży pieszych oraz innych, niewymagających użycia samochodu, takich jak ruch rowerowy i transport publiczny;
- Instalacja odnawialnych źródeł energii;
- Rozwój zabudowy w oparciu o istniejące i projektowane ciągi komunikacyjne. Nowe inwestycje powinny być lokalizowane przede wszystkim w zasięgu terenów, na których już istnieje infrastruktura techniczna lub jest planowana do realizacji w najbliższych latach. Należy dążyć do zwartości zabudowy i ograniczania zabudowy rozproszonej;
- Jednoznaczne ustanowienie granic pomiędzy terenami zurbanizowanymi i terenami otwartymi, nie przewidywanymi do zabudowy;
- Skuteczne zwalczanie przypadków samowoli budowlanej polegającej na nielegalnej realizacji zabudowy lub zmiany sposobu użytkowania terenów rolnych;
- Kreowanie warunków zmierzających do poprawy jakości życia lokalnej społeczności – wszystkich mieszkańców MOF Staszowa;

- Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej obszaru oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu;
- Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym poprzez rozbudowę systemu dróg gminnych i powiatowych oraz modernizację jego najsłabszych elementów;
- Ścisłe połączenie rozwoju przestrzennego z:
  - rozbudową systemu transportu (sieć dróg publicznych, sieć dróg rowerowych, sieć transportu zbiorowego, sieć transportu kolejowego),
  - rozwojem sieci wodociągowo-kanalizacyjnej,
  - dostarczaniem energii elektrycznej i gazu,
  - systemem łączności sieci internetowej.
- Eliminacja barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- Ochrona środowiska naturalnego w tym ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych polegająca na utrzymaniu dla przyszłych pokoleń posiadanych zasobów i odpowiednim ich gospodarowaniu;
- Część obszaru objęta jest różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu, niezbędne jest więc rygorystyczne respektowanie zakazów i ograniczeń wynikających z ustanowionych form ochrony przyrody;
- Rozwijanie wspólnej polityki ekologicznej gmin, poprzez podejmowanie wspólnych przedsięwzięć w zakresie ochrony wód, ziemi, powietrza i krajobrazu jako istotnego elementu rozwoju turystyki i rekreacji;
- Rozbudowa oferty dla ruchu turystycznego i rekreacyjnego, na bazie walorów przyrodniczych, kulturowych oraz dziedzictwa historycznego;
- Wyznaczenie i zagospodarowanie stref wypoczynku weekendowego;
- Utrzymanie w dobrym stanie, ochrona i właściwe udostępnianie występujących na terenie obszaru zespołów i obiektów zabytkowych, będących świadectwem historii i tradycji oraz wykorzystywanie zachowanych układów zabudowy i obiektów, które utraciły historyczne funkcje, przystosowując je do nowych, współczesnych potrzeb;
- Ochrona wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej i racjonalne jej zagospodarowanie poprzez rozwój rolnictwa ekologicznego, a także ekoturystyki i agroturystyki;

- Rozwijanie idei miast 15-minutowych, tzn. zapewnianie dostępu do podstawowych usług publicznych i komercyjnych oraz w miarę możliwości do znaczącej liczby miejsc pracy, w zasięgu 15–20 minutowego dojazdu pieszego do miejsca zamieszkania. Ograniczanie zabudowy w odległościach większych niż 3 km od szkół i ośrodków usługowych;
- Działania zmierzające do utworzenia parku kulturowego w Rytwianach;
- Realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych wzmacniających bezpieczeństwo przeciwpowodziowe i przeciwoświeiskowe;
- Zwiększenie powierzchni pokrytej Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego.

Rozwój obszaru zdeterminowany jest przede wszystkim dogodnością lokalizacyjną, poprzez powiązania drogowe oraz kolejowe, dającą podstawy do rozwoju sektora przemysłowego mogącego zasilić lokalny rynek o dodatkowe miejsca pracy dla mieszkańców. Z drugiej strony położenie gmin, a także uwarunkowania przyrodniczo-kulturowe, które kształtują duże kompleksy leśne oraz tereny rolnicze, dają możliwości rozwoju w branży turystycznej, w sektorze rolnictwa ekologicznego, czy też po prostu życia i pobytu w miejscach zielonych i spokojnych. Duża liczba zabytków, ukształtowanie powierzchni i liczne walory krajobrazowe oraz obecność form ochrony przyrody budują drzemiący w obszarze potencjał turystyczny. Nie należy zapominać o utrzymaniu terenów rolniczych stanowiących ważny sektor produkcji spożywczej, który może rozwijać się w kierunku sadowniczym lub rolnictwa ekologicznego. Głównym celem obszaru powinien być zatem zrównoważony rozwój poprzez budowanie z jednej strony atrakcyjności inwestycyjnej, a z drugiej – dbałość o posiadane dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze gmin partnerstwa, jako wiodący czynnik budujący atrakcyjność MOF Staszowa. Z tego też powodu tak ważna jest dbałość o przemyślany rozwój osadniczy, ograniczenie chaotycznej zabudowy powodującej rozproszenie zabudowy, a tym samym zaburzającej walory krajobrazowe gmin.

Wskazane rekomendacje dla realizacji polityki przestrzennej MOF Staszowa realizowane będą m.in. poprzez zadania oraz projekty strategiczne wskazane w niniejszym dokumencie *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*.

Należy pamiętać, że do instrumentów wdrażania polityki przestrzennej należy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP), które jest

dokumentem określającym politykę przestrzenną i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniające uwarunkowania (czyli czynniki i ograniczenia) rozwoju przestrzennego. Obecnie jednak planuje się gruntowną reformę obowiązującego od prawie 19 lat systemu planowania przestrzennego. Jednym z najważniejszych rozwiązań reformy systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego będzie uchylenie przepisów upoważniających do wydawania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – rolę studium w zakresie określenia ram polityki przestrzennej ma spełniać strategia rozwoju gminy. Ogólny kierunek polityki przestrzennej przyjęty w strategii będzie podlegał doprecyzowaniu i przełożeniu na konkretne normy dotyczące zagospodarowania przestrzennego w planie ogólnym (schemat zagospodarowania przestrzeni), a następnie w ramach rozstrzygnięć podejmowanych w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy²¹.

Podstawowym zaś narzędziem polityki przestrzennej gmin są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Największy, choć nadal bardzo niski, udział powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem jest w gminie Rytwiany – 2,90%, natomiast w gminie Staszów 1,00%, a w gminie Oleśnica tylko 0,50%²². Pokrycie planami ułatwia władzom samorządowym racjonalną politykę przestrzenną, ponieważ uniemożliwiają one realizację przypadkowych lokalizacji inwestycji, które stoją w sprzeczności z ładem przestrzennym, ale również z planami i możliwościami gmin w zakresie zapewnienia dostępu do podstawowej infrastruktury. Dlatego też poszczególne władze samorządowe gmin partnerstwa powinny dążyć do znacznego zwiększenia wzrostu ww. wskaźnika.

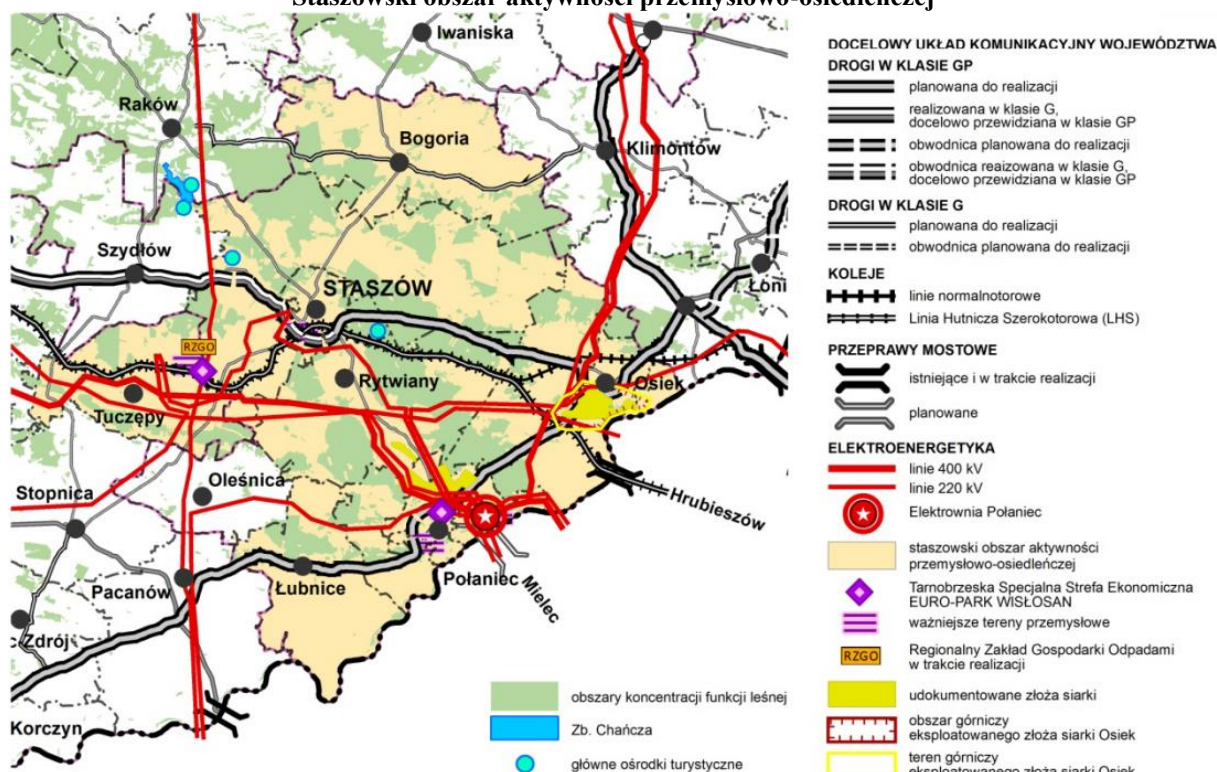
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju obszaru. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału obszaru z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy została przedstawiona za pomocą map uwarunkowań (zobrazowanie nakreślonej w niniejszym rozdziale charakterystyki obszaru) oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

---

²¹ Projekt ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, Projekt z dnia 22 kwietnia 2022 r.

²² Monitor Rozwoju Lokalnego, analizy.monitorrozwoju.pl

Mapa 11. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Staszowski obszar aktywności przemysłowo-osiedleńczej

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r., str. 439

Mapa 12. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – złoża surowców mineralnych (uwarunkowania)

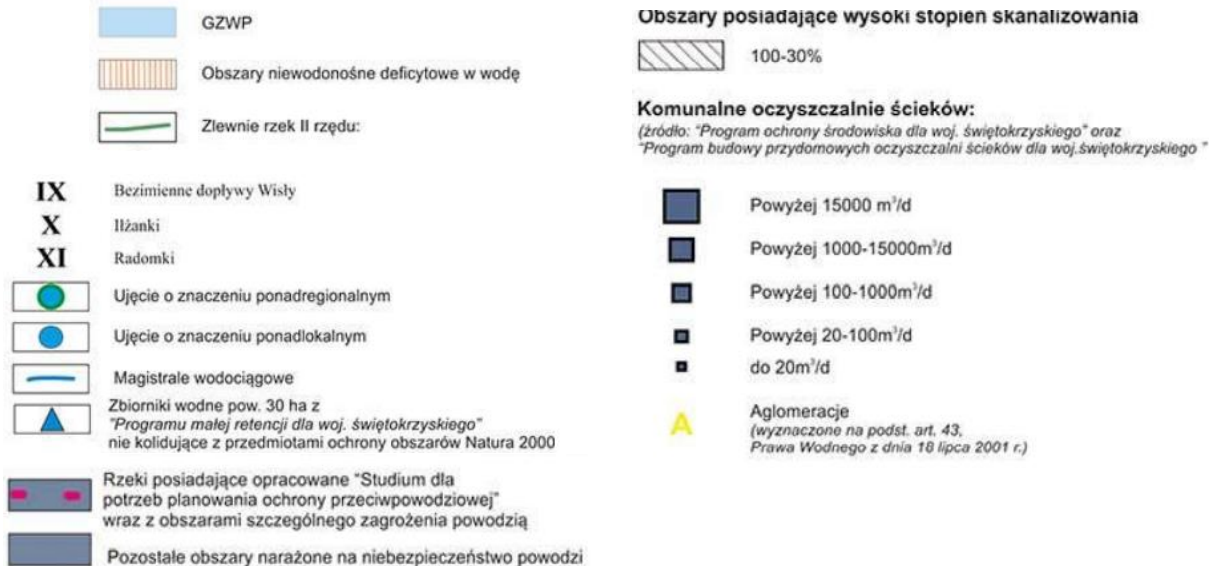

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r., str. 98

Mapa 13. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – gospodarka wodna (uwarunkowania)

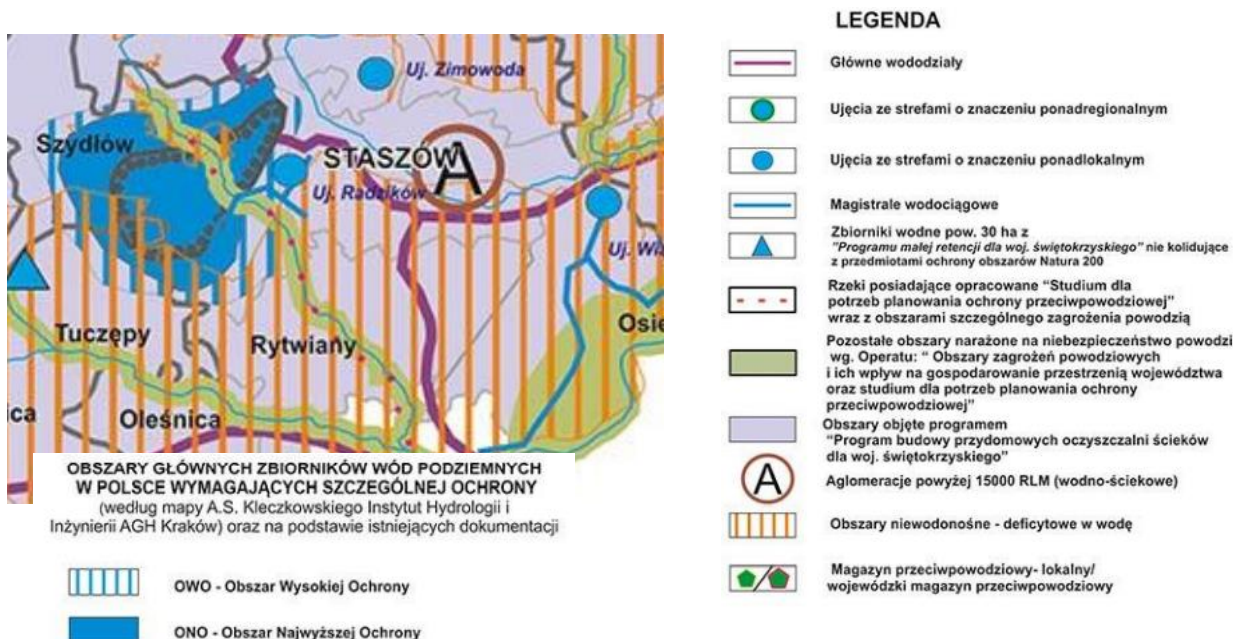

LEGENDA

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r., str. 81

Mapa 14. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – gospodarka wodna – kierunki rozwoju

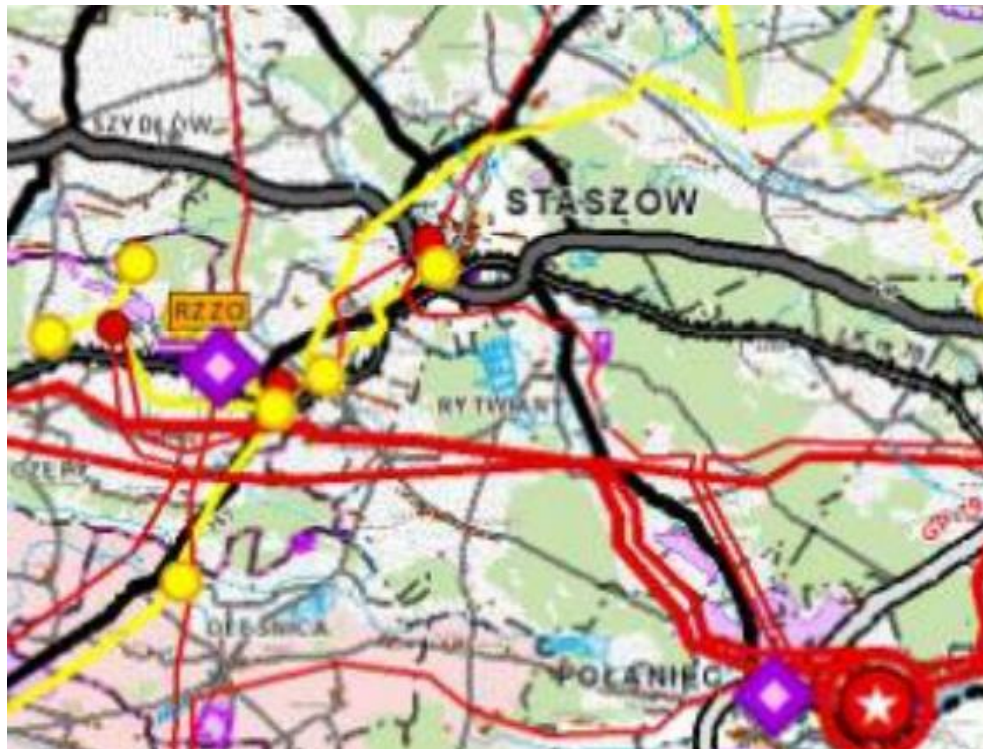
Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r, str. 295

Mapa 15. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – regionalny system osadnictwa – kierunki rozwoju

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r, str. 272

Mapa 16. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – kierunki polityki przestrzennej – infrastruktura i gospodarka

NADRZĘDNY UKŁAD TRANSPORTOWY

DROGI

Droga ekspresowa (klasy S)

Droga główna ruchu przyspieszonego (klasy GP)

Droga główna (klasy G)

○ wybrane węzły drogowe na drogach klasy S

KOLEJE

+++++ Centralna Magistrala Kolejowa (CMK)

-+--+--+--+ linia normalnotorowa

||||| Linia Hutnicza Szerokotorowa (LHS)

+++++ projektowana linia normalnotorowa

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

ENERGETYKA

- SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

— / - - - istniejąca / planowana linia 400 kV

— / - - - istniejąca / projektowana linia 220 kV

— / - - - istniejąca / planowana linia 110 kV

⊛ Elektrownia Polaniec

● istniejący GPZ 400/220/110 kV

● istniejący GPZ 220/110 kV

● istniejący GPZ 110 kV

○ planowany GPZ

- SIEĆ GAZOWA

— / - - - / - - - istniejący / projektowany / planowany gazociąg wysokiego ciśnienia

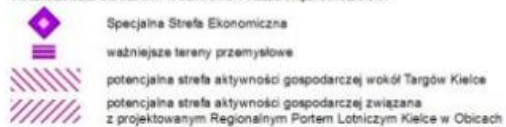
● / ● / ● istniejąca / projektowana / planowana stacja redukcyjna gazu

GOSPODARKA ODPADAMI

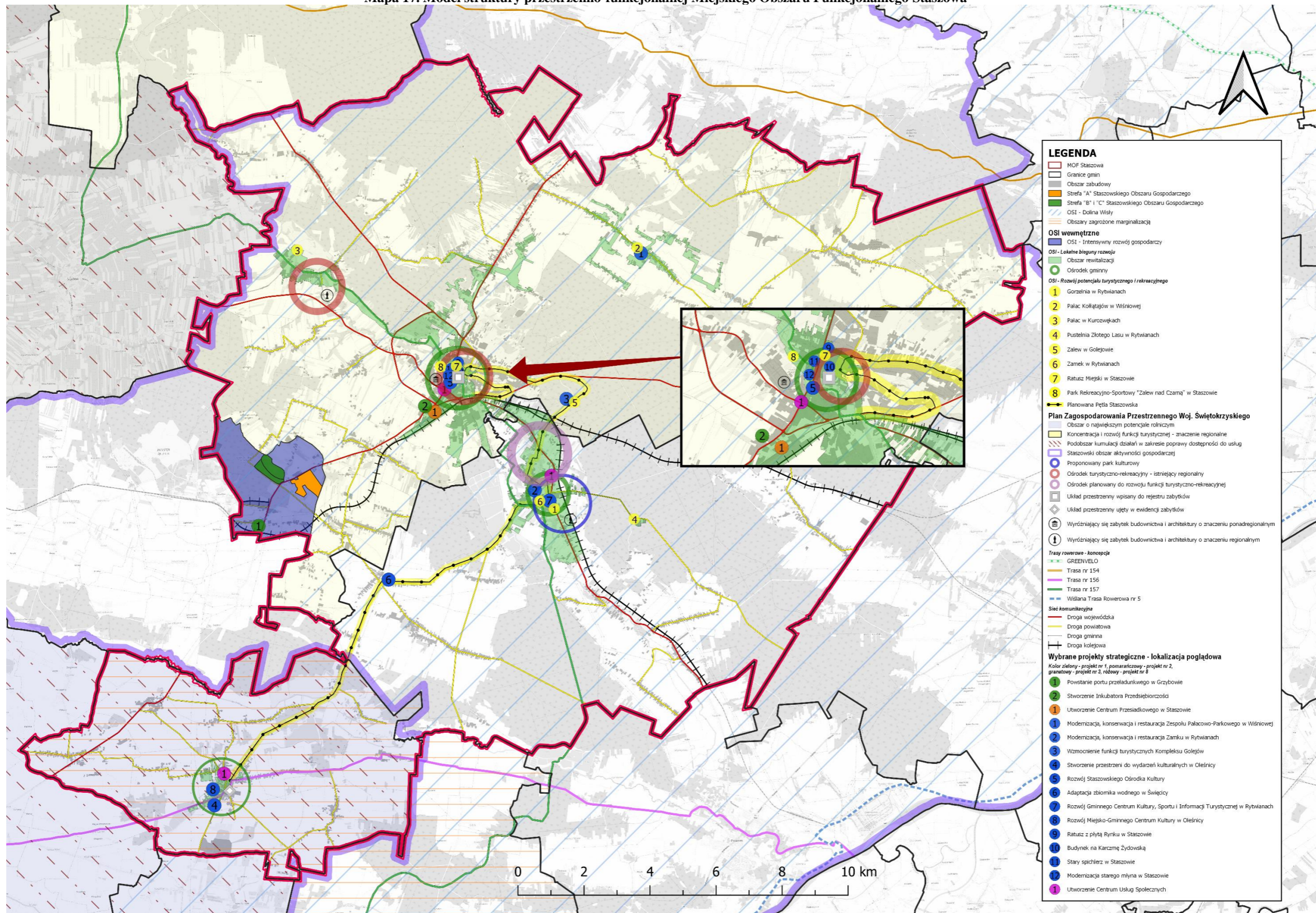
⊞ Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów (RZZO)

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r., s. 456

WAŻNIEJSZE OBSZARY ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Mapa 17. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa

Źródło: Opracowanie własne

4.2. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

4.2.1 Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa i inne ponadlokalne

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wyznacza następujące obszary strategicznej interwencji w województwie:

Wyróżnić można dwa rodzaje OSI:

- obszary, charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej lub/i przyrodniczej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych,
- obszary wzrostu, wyróżniające się szczególnymi potencjałami (tj. bieguny wzrostu, obszary tematyczne lub klastry zaawansowanych technologii), które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagi konkurencyjne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 na terenie województwa świętokrzyskiego wyznacza dwa rodzaje OSI (oba o charakterze obszarów problemowych):

- obszary zagrożone trwałą marginalizacją (w województwie świętokrzyskim 40 gmin),
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Jędrzejów i Staszów oraz Końskie, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz i Busko-Zdrój).

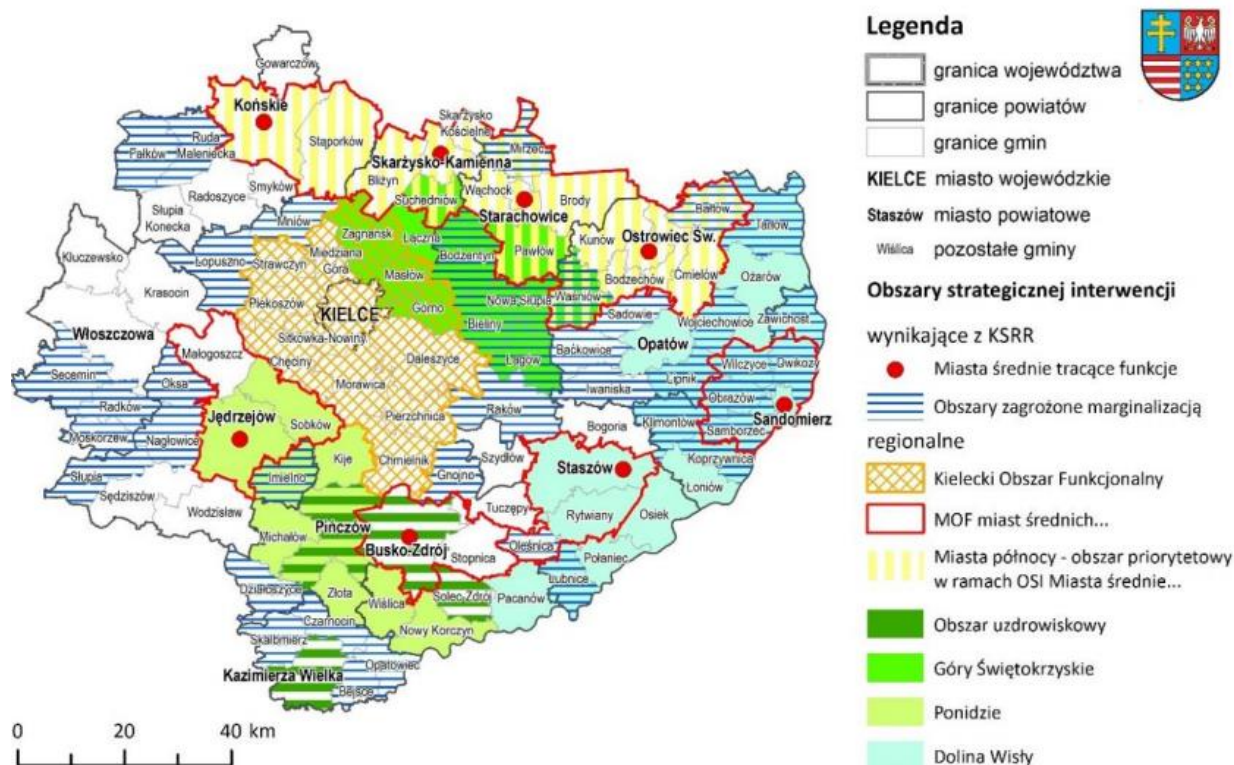
Przeprowadzając delimitację OSI, uwzględniono zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (PZPWŚ), w którym wskazane zostały OSI:

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (MOF OW) – Kielecki Obszar Funkcjonalny, obejmujący rdzeń – miasto Kielce oraz 11 gmin podmiejskich,
- obszary o największym potencjale przyrodniczo-krajobrazowym: obszar turystyczny Gór Świętokrzyskich (5 gmin) i obszar turystyczno-uzdrowiskowy (4 gminy).

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wskazuje jako jeden z obszarów interwencji Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa. Tereny wchodzące w skład MOF cechują się niekorzystnymi wskaźnikami demograficznymi – zachodzi tam najszybsza w skali regionu depopulacja, a procesy starzenia się społeczności są najbardziej zaawansowane. Pomimo problemów gospodarczych, miasta te należą obok Kielc do najważniejszych ośrodków przedsiębiorczości w regionie. Problemy gospodarcze średnich miast mają także odzwierciedlenie w niższej niż przeciętna w województwie dynamice

dochodów samorządów lokalnych²³. Zakres obszarów strategicznej interwencji przedstawiono na mapie 18.

Mapa 18. Obszary strategicznej interwencji na terenie województwa świętokrzyskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

W *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* określono oczekiwane skutki interwencji w OSI MOF Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze – w tym MOF Staszowa. Są to między innymi:

- rozwój funkcji turystycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego (w tym pomniki historii) i przyrodniczego;
- aktywizacja tradycyjnych gałęzi przemysłu w oparciu o restrukturyzację lub modernizację istniejących zasobów;
- modernizacja i wykorzystanie zbiorników retencyjnych, w tym będących pozostałością po funkcjonowaniu COP wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, z uwzględnieniem przystosowania do pełnienia funkcji rekreacyjnej;
- rekultywacja obszarów poprzemysłowych, w tym w zagłębiu siarkowym;

²³ *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, str. 65.

- wspieranie termomodernizacji zabudowy i wykorzystania energii odnawialnej w obiektach użyteczności publicznej;
- rozwój podstawowych usług publicznych: społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki, sportu i rekreacji;
- budowa ścieżek rowerowych – oddzielonych od pasa drogi przeznaczonego do ruchu pojazdów samochodowych;
- rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu, rewitalizacja przestrzeni miejskiej;
- budowa partnerstw w ramach obszarów funkcjonalnych miast;
- podnoszenie standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym rozwój sieci telekomunikacyjnych.

Wszystkie te oczekiwania są zgodne z założeniami i projektami strategicznymi wskazanymi w Strategii Rozwoju MOF Staszowa.

Gminy Staszów i Rytwiany w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* zostały również wyznaczone wraz z gminami: Sandomierz, Klimontów, Koprzywnica, Opatów, Osiek, Ożarów, Zawichost, Pacanów, Połaniec, Dwikozy, Lipnik, Łoniów, Łubnice, Obrazów, Samborzec, Tarłów, Wilczyce, Wojciechowice jako OSI Dolina Wisły. Gminy tego OSI łączy położenie w dolinie Wisły oraz jej dopływów: Czarnej, Koprzywianki i Opatówki. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego definiuje Dolinę Wisły jako specyficzny obszar problemowy o charakterze krajowym.

Gmina Oleśnica znajduje się wśród 40 gmin, które zostały wyznaczone jako obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

W kontekście obszarów strategicznej interwencji czy obszarów funkcjonalnych wyznaczanych na szczeblu ponadlokalnym, warto zwrócić uwagę, że gmina Staszów wchodzi w skład Lokalnej Grupy Działania „Białe Ługi”, z kolei gminy Rytwiany i Oleśnica – Lokalnej Grupy Działania „Dorzecze Wisły”.

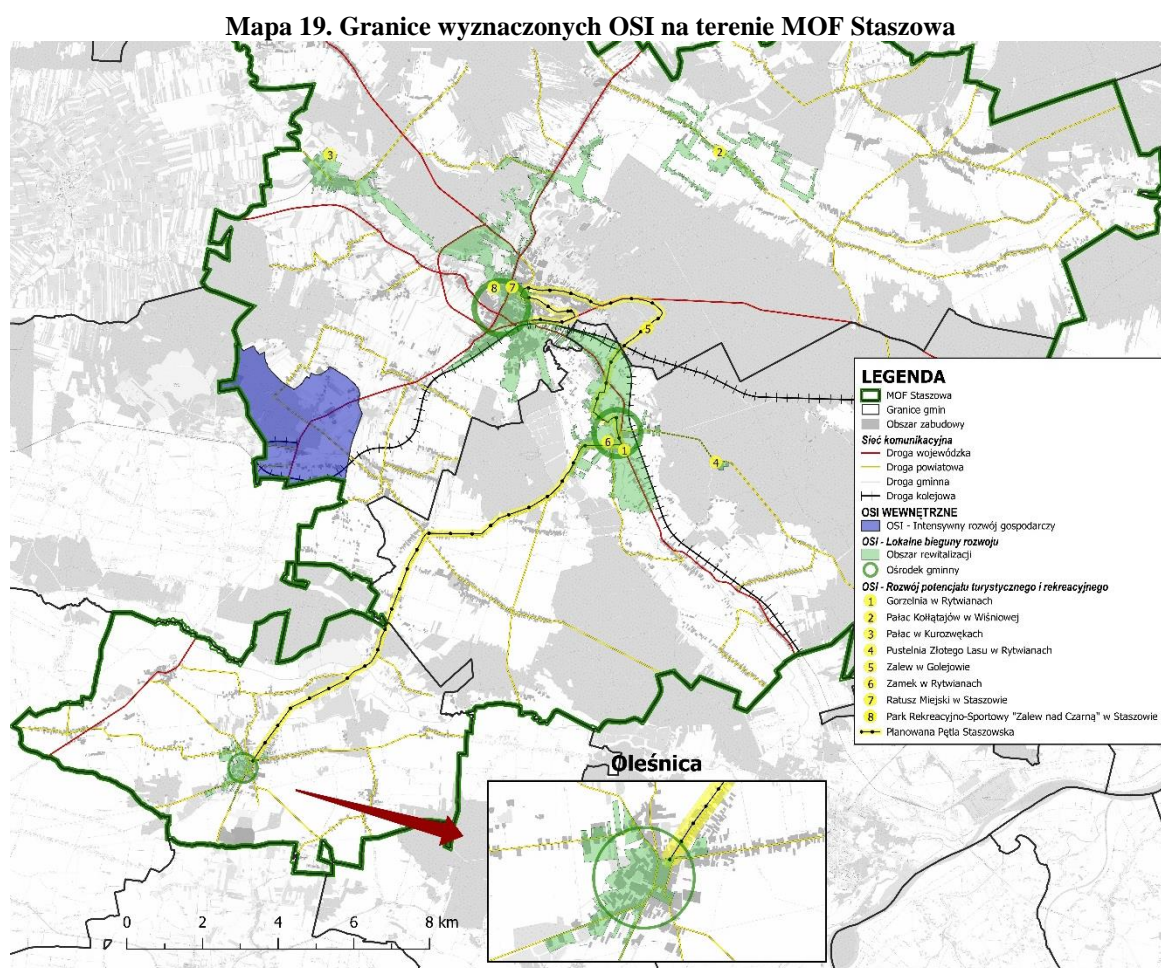
4.2.2 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla obszaru, jeżeli takie zidentyfikowano

Obszary strategicznej interwencji to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o różnym charakterze, mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie – posiadać potencjał rozwojowy. Obszary te wymagają podjęcia określonych

działań mających na celu zniwelowanie występującego problemu bądź też wykorzystanie zidentyfikowanego potencjału. Wyznaczenie OSI na poziomie lokalnym jest fakultatywne. Na terenie MOF Staszowa wyznacza się 4 obszary strategicznej interwencji:

1. OSI Intensywny rozwój gospodarczy;
2. OSI Lokalne bieguny rozwoju – ośrodki gminne i obszary rewitalizacji;
3. OSI Rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego.

Granice wyznaczonych OSI przedstawiono na mapie 19.

Źródło: Opracowanie własne

OSI Intensywny rozwój gospodarczy obejmuje miejscowość Grzybów, w której zlokalizowane są tereny inwestycyjne o powierzchni około 50 ha (strefy „A”, „B” i „C”). Potencjałem rozwojowym omawianego obszaru jest wydzielona strefa inwestycyjna w ramach Staszowskiego Obszaru Gospodarczego – strefa A w miejscowości Grzybów, gdzie znajdują się w pełni uzbrojone działki z dostępem do drogi publicznej. Powierzchnia strefy inwestycyjnej wynosi ok. 15,1 ha, w tym powierzchnia działek inwestycyjnych to ok. 11,2 ha,

a powierzchnie wydzielone pod drogi i infrastrukturę techniczną to ok. 3,8 ha. Wśród korzyści płynących z ulokowania biznesu w strefie ekonomicznej należy wymienić: możliwość korzystania z ulg podatkowych, możliwość prowadzenia działalności gospodarczej na przygotowanym terenie, możliwość korzystania z systemu zachęt oferowanych przez gminę Staszów dla zainteresowanych podmiotów chcących ulokować w tym miejscu swoją działalność. Ponadto gmina Staszów dysponuje w Grzybowie terenem o powierzchni ponad 35 ha w ramach planowanych do utworzenia stref inwestycyjnych „B” i „C”. Istotne jest to, że w Grzybowie znajduje się łącznie około 150 ha terenów, które są gruntami o uregulowanym prawie własności. Planowana jest tutaj także bardzo ważna dla rozwoju gospodarczego całego MOF Staszowa i regionu świętokrzyskiego inwestycja polegająca na budowie intermodalnego portu przeładunkowego z wykorzystaniem istniejącej linii LHS oraz linii normalnotorowej nr 70.

Grzybów stał się znaną miejscowością po rozpoczęciu budowy eksperymentalnej metody podziemnego wytopu i wydobywania siarki. W roku 1963 przystąpiono na terenie Grzybów-Gacki do prac nad eksploatacją siarki metodą podziemnego wytopu. 1 czerwca 1966 r. żółte złoto popłynęło z grzybowskiego złoża. Wydarzenie to było punktem zwrotnym w rozwoju polskiego przemysłu siarkowego. Na bazie wydobywanej siarki przyjęto w latach siedemdziesiątych inicjatywę zmierzającą do uszlachetnienia i przetwarzania tego surowca. Rozszerzenie profilu produkcji o produkcję chemiczną stało się przesłanką do zmiany nazwy przedsiębiorstwa na „Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” w Grzybowie. Siarka i dwusiarczki węgla z Grzybowa-Osieka w ponad 80 procentach eksportowane jest do kilkunastu krajów w Europie i na świecie.²⁴ W Grzybowie znajdują się Huta Szkła Tadeusz Wrześniak, Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” SA w Grzybowie oraz inne przedsiębiorstwa będące miejscem pracy dla wielu mieszkańców gmin Staszów, Rytwiany, Oleśnica i innych.

Rekomendacje:

- działania na rzecz rozwoju podstrefy SSE „Starachowice”, poprzez włączenie nowych terenów, poprawę infrastruktury oraz odpowiednie planowanie przestrzenne;
- aktywne działania na rzecz promocji gospodarczej obszaru oraz przyciągania nowych podmiotów gospodarczych;
- wykorzystanie impulsów rozwojowych generowanych z silnych ośrodków przemysłowo-usługowych, będących w otoczeniu obszaru.

²⁴ Portal informacyjny Miasta i Gminy Staszów, staszow.pl/grzybow1.html

OSI Lokalne bieguny rozwoju – ośrodki gminne i obszary rewitalizacji obejmuje centra miejscowości gminnych (Rytwiany, Staszów, Oleśnica) oraz wyznaczone w poszczególnych gminach obszary rewitalizacji. W sytuacji jeśli zostaną wyznaczone nowe obszary rewitalizacji w drodze uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na podstawie przepisów *Ustawy z dnia 9 października o rewitalizacji* (Dz. U. z 2021 r. poz. 485) należy uznać za OSI nowe obszary. Gmina Oleśnica posiada aktualnie *Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Oleśnica na lata 2016–2023*. Za obszar rewitalizacji uznano tereny zamieszkałe obszaru „Oleśnica Podobszar 4”. W gminie Rytwiany obowiązuje *Program Rewitalizacji dla Gminy Rytwiany na lata 2016–2023*. Obszar rewitalizacji stanowi część miejscowości Rytwiany. W gminie Staszów trwa proces opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Staszów*. W gminie obowiązuje obszar rewitalizacji podzielony na dwa podobszary. *Uchwała nr LVI/438/2021 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 10 listopada 2021 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Staszów* (Dz. Urz. Woj. 2021.3680) stanowi o obszarze rewitalizacji, który składa się z dwóch podobszarów. Granice Podobszaru I rewitalizacji obejmują zamieszkałe sołectwa Kurozwęki i Dobra oraz Osiedle nr 3 Stare Miasto i Osiedle nr 4 Staszówek. Natomiast granice Podobszaru II obejmują sołectwa Wiśniowa oraz Wiśniowa Poduchowna. Na obszarach przeprowadzone będą działania rewitalizacyjne, adekwatne i dostosowane do potrzeb i problemów zdiagnozowanych w drodze wyznaczania obszaru. Każda z gmin opierać będzie te działania na aktualnym programie rewitalizacji.

Rekomendacje:

- powołanie, na poziomie ZIT, wspólnej jednostki koordynacyjno-projektowej odpowiedzialnej za przygotowanie koncepcji i planów zagospodarowania przestrzennego;
- działania dedykowane zwiększeniu pokrycia MOF miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i ograniczeniu doraźności decyzji lokalizacyjnych;
- poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym poprzez rozbudowę systemu dróg gminnych i powiatowych oraz modernizację jego najsłabszych elementów;

- wzmocnianie powiązań komunikacyjnych, w celu poprawy dostępności ośrodków usługowych w układzie osadniczym, rozwój komunikacji publicznej i rozwój systemu dróg rowerowych;
- rozbudowa systemu miejskich terenów zieleni urządzonej (parki, zieleńce) stanowiących obszar wypoczynku i rekreacji oraz element kompozycji urbanistycznej;
- przygotowanie projektów odbudowy, rozbudowy lub rewitalizacji, w tym ofert inwestycyjnych dla inwestorów zewnętrznych -mających na celu lepsze wykorzystanie zasobów terenów uzbrojonych oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

OSI Rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego to miejsca o największym potencjale turystycznym i rekreacyjnym obszaru.

Rekomendacje:

- realizacja turystycznych tras pieszych i rowerowych łączących centra miejscowości z interesującymi zabytkami i obiektami;
- wspieranie rozwoju agroturystyki, wykorzystującej lokalne zasoby;
- wsparcie mieszkańców w realizacji działań mających na celu kultywowanie lokalnych tradycji i wzmocnienie tożsamości regionalnej;
- poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do integracji społecznej i aktywizacji kulturowej, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów, urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- ochrona, wykorzystanie i udostępnianie, w tym cyfrowe, zasobów dziedzictwa kulturowego.

5. System realizacji Strategii

System wdrażania, monitorowania i finansowania Strategii Rozwoju zawiera bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonanie pomiaru i obserwacji postępów w realizacji Strategii.

Wdrażanie Strategii powinno odbywać się z zachowaniem kilku kluczowych zasad, istotnych dla prawidłowego systemu funkcjonowania systemu zarządzania:

- **Partnerstwo:** należy pamiętać o kreowaniu partnerskich warunków współpracy między stronami Porozumienia, w tym budowaniu odpowiednich relacji między poszczególnymi podmiotami, nie tylko publicznymi, ale też prywatnymi, szczególnie społecznymi;
- **Równość:** wszyscy partnerzy powinni być przekonani co do łączącej ich wspólnoty interesów i celów. System wdrażania Strategii powinien w takim samym stopniu uwzględniać wszystkich partnerów, bez względu na różnice w ich potencjale, wielkości czy finansach;
- **Elastyczne rozwiązania:** należy liczyć się z tym, że z biegiem czasu i zmieniającymi się uwarunkowaniami, pewne mechanizmy zapewniające efektywność działań mogą okazać się nieaktualne/nieprzydatne. Należy więc tak formułować rozwiązania i procedury, aby sprawnie można było je dostosować do zmieniających się wyzwań i potrzeb;
- **Racjonalne wydatkowanie środków publicznych:** mechanizmy zarządcze w poszczególnych gminach partnerstwa nie mogą prowadzić do mnożenia się struktur i nieuzasadnionego wydatkowania środków publicznych;
- **Stała współpraca:** zasady wdrażania dokumentu powinny być jasno określone. Istotne jest wprowadzenie mechanizmu współpracy z góry określoną minimalną częstotliwością spotkań osób decyzyjnych i koordynujących proces realizacji Strategii. Należy dążyć do budowania partnerstw i współpracy z sektorami innymi niż tylko publiczne.

W niniejszym rozdziale wskazano podmioty zaangażowane w realizację Strategii, biorąc pod uwagę ich rolę, kompetencje i relacje między nimi. Wskazano mechanizmy i narzędzia wdrażania Strategii, określono sposób monitorowania i ewaluacji realizacji Strategii oraz wskazano wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.

5.1. Wdrażanie i monitoring Strategii dla MOF Staszowa

Monitoring ma na celu gromadzenie oraz analizę danych na temat przebiegu realizacji danego programu, pozwala na wyłapywanie ewentualnych nieprawidłowości w jego realizacji i wprowadzanie niezbędnych korekt umożliwiających osiągnięcie wcześniejszych założeń.

Określenie systemu monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu celów założonych w Strategii. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby na wprowadzenie niezbędnych korekt oraz aktualizacji dokumentu. Zakres monitoringu i ewaluacji Strategii wyznaczają określone w niej cele strategiczne, działania priorytetowe oraz zaplanowane zadania i projekty strategiczne. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym oraz rzeczowym.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji Strategii oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą dwuletnich zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów strategicznych, jak i wskaźników oddziaływania mierzonych co 2 lata, w odniesieniu do celów strategicznych, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym obszaru (*Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa*, 2022 r.). W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze w porównaniu do województwa i kraju. Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco, w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie w raportach co 2 lata. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania *Diagnozy*, czyli według stanu na koniec 2019 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, wydziały/referaty Urzędów członków partnerstwa, jednostki organizacyjne gmin i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów strategicznych zobowiązane są do składania informacji okresowej do poszczególnych *Koordinatorów ds. Strategii MOF Staszowa*. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ

aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania dokumentu.

Za wdrażanie Strategii odpowiedzialni są reprezentanci gmin członkowskich MOF Staszowa tj. Burmistrz Miasta i Gminy Staszów, Burmistrz Miasta i Gminy Oleśnica oraz Wójt Gminy Rytwiany. Wyznaczą oni w poszczególnych gminach po jednym *Koordynatorze ds. Strategii MOF Staszowa*, którzy będą tworzyli *Zespół Operacyjny MOF Staszowa* zarządzający całym procesem wdrażania, koordynujący działania i przygotowujący raport z monitoringu w okresach dwuletnich. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególne samodzielne stanowiska pracy/referaty/wydziały Urzędów członków partnerstwa, jednostki organizacyjne gmin oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze partnerstwa i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Dla zwiększenia skuteczności realizacji Strategii i podkreślenia roli partnerów w procesie zarządzania, a także wzmocnienia procesów partycypacji na etapie wdrażania i oceny realizacji dokumentu, powołany został *Komitet Monitorujący ZIT* (ciało doradcze Lidera Porozumienia). Komitet został wybrany w drodze otwartego naboru i powołany Zarządzeniem Nr 44/2022 Burmistrza Miasta i Gminy Staszów z dnia 06.04.2022 roku.

W skład Komitetu Monitorującego ZIT wchodzi 10 osób – reprezentanci społeczeństwa obywatelskiego (reprezentant LGD Dorzecze Wisły, członek OSP w Rytwianach, reprezentant Stowarzyszenia Rozwoju Sołectwa Zagrody), reprezentant podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska (Nadleśniczy Nadleśnictwa Staszów), reprezentant podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji (Kierownik OSP w Staszowie), reprezentanci podmiotów gospodarczych (dwóch przedsiębiorców), reprezentanci instytucji kultury i innych funkcjonujących w obszarze ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego i naturalnego (Dyrektor Gminne Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach oraz Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Oleśnicy) i inni (mieszkaniec).

Poniżej na schemacie przedstawiono instytucjonalną strukturę systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji dokumentu.

Schemat 2. Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030

Organy wykonawcze MOF Staszowa
<ul style="list-style-type: none">
• wdrażanie - stymulowanie działań;
• integrowanie zasobów;
• funkcja decyzyjna, opiniodawcza i kontrolna;
• podejmowanie decyzji niezbędnych do bieżącego funkcjonowania struktur Porozumienia;
• powoływanie członków Zespołu Operacyjnego (Koordynatorów ds. Strategii MOF Staszowa);
• prowadzenie konsultacji społecznych i opiniowanie na etapie ewentualnych aktualizacji dokumentu, przedstawianie projektu dokumentu do zatwierdzenia przez organy uchwałodawcze.
Organy stanowiące (Rady Miejskie i Gminy)
<ul style="list-style-type: none">
• wsparcie merytoryczne przy realizacji i ewaluacji Strategii;
• wsparcie merytoryczne przy podejmowaniu decyzji strategicznych;
• akceptacja sprawozdań z realizacji Strategii;
• analizowanie postępów wdrażania Strategii;
• przyjmowanie aktualizacji Strategii;
• uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetów gmin oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.
Zespół Operacyjny MOF Staszowa - Koordynatorzy ds. Strategii MOF Staszowa
<ul style="list-style-type: none">
• upowszechnianie założeń Strategii wśród mieszkańców obszaru;
• inicjacja realizacji działań priorytetowych;
• koordynacja działań, w tym koordynacja przygotowania okresowych sprawozdań z realizacji Strategii - sporządzanie co 2 lata raportu z postępu realizacji dokumentu. Raport będzie zawierał informacje na temat wartości wskaźników monitoringowych (produktu, rezultatu) i wartości wskaźników oddziaływania, mierzonych co 2 lata;
• udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronach internetowych gmin oraz w Biuletynach Informacji Publicznej, a także przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań;
• poszukiwanie nowych źródeł finansowania;
• ewaluacja i ewentualne przygotowanie zmian do aktualizacji;
• pełni funkcje koordynatora w przypadku realizacji projektów strategicznych lub zadań w partnerstwie;
• koordynacja współpracy między stronami Porozumienia;
• bieżący roboczy kontakt z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie i realizację projektów;
• współpraca z ekspertami zewnętrznymi oraz instytucjami zaangażowanymi w realizację Strategii.
Komórki Urzędów i jednostki, partnerzy
<ul style="list-style-type: none">
• realizacja poszczególnych zadań i projektów;
• przekazywanie informacji o stopniu realizacji zadań do Koordynatora ds. Strategii MOF Staszowa, sporządzanie statystyk i gromadzenie danych pomocnych w procesie monitorowania;
• zgłaszanie wniosków do zmian w Strategii.
Komitet Monitorujący ZIT (ciało doradcze Lidera Porozumienia)
<ul style="list-style-type: none">
• opiniowanie projektów zmian/aktualizacji Strategii;
• inicjowanie i proponowanie nowych projektów i rozwiązań organizacyjnych;
• organ konsultacyjno-doradczy Lidera Porozumienia.

Źródło: Opracowanie własne

Na etapie wdrażania Strategii Rozwoju MOF Staszowa, spotkania reprezentantów powinny odbywać się nie rzadziej niż jeden raz w półroczu. Organizatorem spotkań jest Lider, jednak spotkanie może być zorganizowane na wniosek reprezentanta każdej ze stron Porozumienia. Organy wykonawcze gmin członkowskich powinni szybko reagować na potrzeby decyzyjne wyrażane przez Zespół Operacyjny, tak by łatwy kontakt między poziomami zarządzania przyspieszał proces wdrażania Strategii. Ma to umożliwić sprawną ewaluację Strategii i poszczególnych działań oraz pozwolić na podejmowanie świadomych decyzji o niezbędnych zmianach w Strategii lub przyjętych metodach działania.

Zespół Operacyjny jest podmiotem roboczym pełniącym kluczową rolę doradczą w procesie wdrażania strategii ponadlokalnej/strategii ZIT. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich stron Porozumienia (Koordynatorzy ds. Strategii), którzy na poziomie roboczym koordynują proces wdrażania Strategii. Prace Zespołu, które koordynuje Lider Porozumienia, służą prawidłowemu i skutecznemu wdrażaniu Strategii przede wszystkim w zakresie realizacji konkretnych projektów. Członkowie Zespołu Operacyjnego powinni być ze sobą w stałym kontakcie i spotykać się z Wójtem i Burmistrzami gmin Porozumienia co najmniej jeden raz w półroczu, celem omówienia postępów prac, wspólnego rozwiązywania ewentualnych, pojawiających się problemów, potrzeb wynikających z realizacji Strategii itp.

Komitet Monitorujący ZIT stanowi forum współpracy i dialogu z organami gmin MOF w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny Strategii oraz pełni funkcję konsultacyjno-doradczą dla Lidera Porozumienia. Członków Zespołu powołują Wójt i Burmistrzowie gmin Porozumienia spośród przedstawicieli różnych grup interesariuszy – w skład zespołu będą wchodzić przedstawiciele sektora społecznego, biznesowego oraz publicznego ze wszystkich gmin partnerskich. Zespół będzie stanowił ważny kanał komunikacji między gminami będącymi stronami Porozumienia a mieszkańcami obszaru i innymi interesariuszami, np. osobami z otoczenia biznesu, które nie są mieszkańcami, ale prowadzą lub chcą prowadzić na tym terenie działalność gospodarczą.

Monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników produktów i rezultatów mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów i zadań, uwzględnionych w planie operacyjnym Strategii. Monitoring realizacji Strategii, w tym osiągniętych wskaźników odbywa się raz na 2 lata i jest realizowany do końca czerwca kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym – pierwszy okres sprawozdawczy przypada na lata 2022–2023, więc pierwszy raport z monitoringu powinien być wykonany do

końca czerwca 2024 r. Informacje na temat stanu realizacji Strategii będą przekazywane mieszkańcom obszaru, jak również wszystkim zainteresowanym, w formie raportów z monitoringu, za pośrednictwem stron internetowych członków partnerstwa, a także podczas spotkań w trakcie realizacji Strategii z różnymi grupami społecznymi, w tym mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi. Monitorowanie przebiegu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym obszaru będzie procesem ciągłym. Sporządzany raport powinien wskazywać na zachodzące przeobrażenia i tendencje rozwoju oraz umożliwiać dokonywanie oceny stopnia realizacji zapisanych celów, które mierzone będą za pomocą dwuletnich zmian wskaźników. W tabeli 18 przedstawiono wskaźniki mierzalności rozwoju, natomiast w tabeli 19 wskaźniki produktu i rezultatu, które powinny być osiągnięte na koniec realizacji Strategii – wszystkie będą przedmiotem monitoringu. Wartość bazowa dla wskaźników produktu i rezultatu wynosi zero.

Tabela 18. Wskaźniki mierzalności rozwoju MOF Staszowa

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika na koniec:	Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla województwa na koniec:	Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla Polski na koniec:	Pożądana wartość wskaźnika dla MOF Staszowa na koniec:	
		2019 r.	2019 r.	2019 r.	2030 r.	
1.	Liczba ludności ogółem	35 850	1 233 961	38 382 576	36 209 (wzrost o 1%)	
2.	Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w [%] ludności ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	16,5	16,5	18,1	Osiągnięcie wartości powyżej średniej dla województwa na koniec 2030 r.
		w wieku produkcyjnym	60,4	59,9	60,0	Utrzymanie wartości powyżej średniej dla województwa i kraju na koniec 2030 r.
		w wieku poprodukcyjnym	23,1	23,6	21,9	Nie więcej niż 23,0
3.	Współczynnik przyrostu naturalnego (przeliczenie na 1000 mieszkańców)	-0,4	-3,5	-0,9	Wskaźnik na poziomie dodatnim	
4.	Saldo migracji ogółem na 1 000 ludności	-2,4	-2,8	0,2	Wskaźnik na poziomie dodatnim	
5.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	5,0	5,7	3,8	Osiągnięcie wskaźnika poniżej średniej krajowej w 2030 r.	
6.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	37	37	38	Wskaźnik wyższy od średniej dla województwa i średniej dla kraju na koniec 2030 r.	
7.	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	68	76	99	Wskaźnik wyższy od średniej dla województwa na koniec 2030 r.	
8.	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	910	994	1 175	Wskaźnik wyższy od średniej dla województwa na koniec 2030 r.	
9.	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	151	158	196	Wskaźnik wyższy od średniej dla województwa na koniec 2030 r.	

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030

10.	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	712	722	837	Wskaźnik wyższy od średniej dla województwa na koniec 2030 r.
11.	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	268	299	215	Utrzymanie wskaźnika na poziomie niższym od średniej dla województwa na koniec 2030 r., jednocześnie nie więcej niż 240
12.	Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	29	25	28	Utrzymanie wskaźnika na poziomie wyższym od średniej dla województwa i kraju na koniec 2030 r.
13.	Udział [%] dochodów własnych w dochodach ogółem	37,1	39,5	49,6	Wzrost do min. 42%
14.	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca [zł]	4 725,6	5 384,7	6 049,7	Osiągnięcie wskaźnika co najmniej na poziomie średniej dla województwa na koniec 2030 r.
15.	Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca [zł]	750	1 003	1 011	Wskaźnik na poziomie wyższym od średniej dla województwa i kraju na koniec 2030 r.
16.	Wydatki bieżące na 1 mieszkańca [zł]	3 976	4 382	5 039	min. 85% średniej krajowej na koniec 2030 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, stat.gov.pl

Tabela 19. Wskaźniki produktu i rezultatu do osiągnięcia w wyniku realizacji Strategii

Lp.	Nazwa miernika	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość docelowa śródkresowa (stan na koniec 2025 r.)	Wartość docelowa (stan na koniec 2030 r.)
WSKAŹNIKI PRODUKTU					
1.	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny	36 029	36 209
2.	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	sztuki	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	1	2
3.	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	hektary	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	14	40
4.	Liczba nowych bocznic kolejowych	sztuki	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	0	1
5.	Liczba nowych Inkubatorów Przedsiębiorczości	sztuki	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	0	1
6.	Długość wybudowanych dróg dla rowerów	kilometry	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
7.	Długość przebudowanych dróg dla rowerów	kilometry	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
8.	Długość wyznaczonych szlaków rowerowych	kilometry	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
9.	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	sztuki	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska /	4	12

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030

			Beneficjenci projektów		
10.	Liczba nowych zielonych przystanków	sztuki	Wydział Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	7	20
11.	Liczba wspartych przystanków	sztuki	Wydział Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	7	20
12.	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	5	12
13.	Liczba zabytków objętych wsparciem	sztuki	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Wydział Promocji i Informatyki / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	3	6
14.	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	sztuki	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	1	3
15.	Budynki mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej	sztuki	Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa oraz Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	6	22
16.	Szkoły o lepszej charakterystyce energetycznej	sztuki	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Wydział Edukacji, Kultury i Sportu / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
17.	Obiekty lokalnej aktywności społecznej o lepszej charakterystyce energetycznej	sztuki	Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa oraz Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
18.	Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej	sztuki	Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa oraz Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	

19.	Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej	metry kwadratowe	Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Geodezji i Rolnictwa oraz Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
20.	Wybudowane lub zmodernizowane sieci ciepłownicze i chłodnicze	metry kwadratowe	Wydział Infrastruktury Komunalnej i Ochrony Środowiska / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
21.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej	MW	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	5,5	16,5
22.	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych / Ośrodki Pomocy Społecznej / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Środowiskowy Dom Samopomocy / Beneficjenci projektów	60	270
23.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych / Ośrodki Pomocy Społecznej / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Środowiskowy Dom Samopomocy / Beneficjenci projektów	25	200
24.	Liczba osób w wieku 55 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych / Ośrodki Pomocy Społecznej / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Środowiskowy Dom Samopomocy / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
25.	Liczba osób w wieku 18 – 29 lat objętych wsparciem w programie	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych / Ośrodki Pomocy Społecznej / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Środowiskowy Dom Samopomocy / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
26.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych / Ośrodki Pomocy Społecznej / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Środowiskowy Dom Samopomocy / Beneficjenci projektów	25	100

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030

27.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych / Ośrodki Pomocy Społecznej / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Środowiskowy Dom Samopomocy / Beneficjenci projektów	15	50
28.	Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie	osoby	Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych / Ośrodki Pomocy Społecznej / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Środowiskowy Dom Samopomocy / Beneficjenci projektów	25	150
WSKAŹNIKI REZULTATU					
1.	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	sztuki	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	8	14
2.	Stopień wykorzystania uzbrojonych terenów inwestycyjnych	procent	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	79,9	87,5
3.	Liczba nowych miejsc pracy powstałych w efekcie realizacji projektu	sztuki	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	80	130
4.	Liczba osób korzystających z wybudowanych dróg dla rowerów	osoby	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska	12 000	18 000
5.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu CO ₂	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
6.	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby	Wydział Promocji i Informatyki / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
7.	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-	osoby	Wydział Promocji i Informatyki / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed	

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030

	promocyjnych oraz informacyjnych			realizacją projektu	
8.	Roczne zużycie energii pierwotnej	MWh/rok	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
9.	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tony ekwiwalentu CO ₂	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
10.	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne	EUR	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	Wartość zostanie określona na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu	
11.	Wytworzona energia odnawialna ogółem	MWh/r	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	4.400	13.200
12.	Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii	MW	Wydział Inwestycji, Planowania Przestrzennego oraz Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska / Referat Inwestycji Infrastruktury i Środowiska / Beneficjenci projektów	4	12
13.	Liczba osób, które podjęły kształcenie lub szkolenie po opuszczeniu programu	osoby	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	50	250
14.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	25	150
15.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	osoby	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Beneficjenci projektów	25	150

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030

16.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie	osoby	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Ośrodki pomocy Społecznej / Środowiskowe Domy Samopomocy / Beneficjenci projektów	50	100
17.	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	sztuki	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Ośrodki pomocy Społecznej / Środowiskowe Domy Samopomocy	70	150
18.	Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	sztuki	Biuro Pozyskiwania Środków Finansowych / Referat Organizacyjny i Spraw Obywatelskich / Referat Organizacyjny / Ośrodki pomocy Społecznej / Beneficjenci projektów	2	3

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Ewaluacja i aktualizacja Strategii dla MOF Staszowa

Przyjęto, że Strategia MOF Staszowa ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmian zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych uwarunkowań społecznych i gospodarczych oraz wykreowania nowych projektów – możliwa będzie jej aktualizacja.

Z wnioskiem o aktualizację Strategii Rozwoju może wystąpić: Zespół Operacyjny, Komitet Monitorujący ZIT, Burmistrz/Wójt, inicjatywa co najmniej 2 członków Rad Miejskich/Gminy lub 70 mieszkańców obszaru. Rady Miejskie/Gminy jako instytucje kontrolne i uchwałodawcze będą mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w Strategii Rozwoju, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań. Oprócz modyfikacji poszczególnych elementów dokumentu, w trakcie jego realizacji możliwe będzie uwzględnienie nowych zadań i projektów, które będą wpisywać się w cele i działania priorytetowe.

Ewaluacja ma na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie jej adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Ewaluacja Strategii będzie prowadzona w celu określenia rzeczywistych efektów zrealizowanych projektów, a jej ocena opierać się będzie na pięciu zasadniczych kryteriach:

- skuteczność – pozwala określić, czy zostały osiągnięte cele Strategii założone na etapie programowania,
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności Strategii,
- użyteczność – pozwala ocenić zgodności celów Strategii z faktycznymi problemami i potrzebami grupy docelowej,
- trafność – obrazuje do jakiego stopnia cele Strategii odpowiadają potrzebom danego obszaru,
- trwałość – pozwala określić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Strategii będą trwać po jej zakończeniu.

Ewaluacja zadań zawartych w *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* zostanie podzielona na następujące części:

- *ex-ante* (przed realizacją Strategii) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji. Jej zadaniem jest próba znalezienia odpowiedzi na pytanie czy działania zakładane w ramach Strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Ocena ta została przeprowadzona w trakcie opracowywania Strategii, przed jej przyjęciem i stanowi załącznik do niniejszego dokumentu;
- *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora ds. Strategii, który będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii (raport z monitoringu Strategii), co najmniej raz na dwa lata;
- *mid-term* (w połowie okresu realizacji) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego może nastąpić aktualizacja Strategii;
- *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych działań w ramach Strategii z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

W przypadku konieczności aktualizacji dokumentu Strategii, będzie on podlegał procedurze jak podczas przyjęcia, tj. zgodnie z art. 10g ust. 9 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559).

5.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia MOF Staszowa jest dokumentem programującym rozwój obszaru do 2030 roku. Wszystkie pozostałe, zarówno obowiązkowe, jak i fakultatywne plany i programy strategiczne są względem Strategii dokumentami wykonawczymi i powinny pozostać zgodne z jej zapisami, w celu zapewnienia spójności programowania rozwoju. W poniższej tabeli przedstawiono ocenę funkcjonujących w samorządach partnerstwa programów i planów pod kątem ich aktualności i spójności w kontekście zapisów Strategii (szczególnie głównych jej założeń). Wskazano też dokumenty przewidziane do sporządzenia lub zmiany.

Tabela 20. Dokumenty na poziomie lokalnym – ocena aktualności i spójności w kontekście zapisów Strategii

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres obowiązywania	Uwagi / wytyczne
miasto i gmina Staszów			
1.	<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</i>	od 1999 r. – obecnie, aktualizacja sierpień 2022	Obowiązującym dokumentem jest Studium przyjęte <i>Uchwałą Nr XIV/139/99 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 21 grudnia 1999 roku</i> – zmienionym <i>Uchwałą Nr LXXI/577/2022 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 23 sierpnia 2022 r.</i> Planowane nowe przepisy o planowaniu przestrzennym likwidują studia uwarunkowań na rzecz aktów planistycznych, które mają być spójne ze strategią rozwoju gminy/strategią rozwoju ponadlokalnego.
2.	<i>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Staszów na lata 2015–2025</i>	2015–2025	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii, wykazujący ścisłą spójność w zakresie celów i zadań. Cel 1. Strategii Rozwoju Miasta i Gminy – „Przedsiębiorcza gmina Staszów” koreluje z celem 1. Strategii Rozwoju MOF Staszowa „Wzrost dochodów mieszkańców”, natomiast cel 2. Strategii Rozwoju Miasta i Gminy – „Staszów – przestrzeń przyjazna do mieszkania” koreluje z celem 2. Strategii Rozwoju MOF Staszowa – „Atrakcyjne miejsce zamieszkania”.
3.	<i>Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Staszów na 2022 rok</i>	2022 r.	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii.
4.	<i>Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2026</i>	2021–2026	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii.
5.	<i>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta i gminy Staszów (Aneks nr 4)</i>	2016–2022	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii.
6.	<i>Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Staszów</i>	2016 – (nieokreślony)	Zgodnie z ustawą o rewitalizacji: do dnia 31 grudnia 2023 r. <i>dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji.</i> Biorąc pod uwagę powyższe oraz zapisy programu regionalnego, które wskazują, że wsparcie na realizację

			projektów rewitalizacyjnych będzie możliwe dla przedsięwzięć wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji – należy opracować taki program. W gminie Staszów podjęta została już <i>Uchwała Nr LXII/514/2022 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 31 stycznia 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Staszów</i> . Podczas opracowania GPR należy pamiętać o zachowaniu spójności z założeniami niniejszej Strategii.
7.	<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Staszów na lata 2021–2026</i>	2021–2026	Aktualny. Strategia mocno akcentuje kwestie społeczne, w tym wspieranie integracji mieszkańców i zapobiegania wykluczeniu społecznemu, jest więc spójna z założeniami Strategii.
8.	Program opieki nad zabytkami	Nie istnieje	Ze względu na ilość i znaczenie zabytków na terenie gminy rekomenduje się opracowanie dokumentu zgodnego z zapisami Strategii.
9.	Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)	Nie istnieje	Biorąc pod uwagę cel szczegółowy „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych” i działanie priorytetowe „Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji”, zaleca się w okresie obowiązywania Strategii opracowanie i wdrażanie wspólnego dla obszaru <i>Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu</i> .
miasto i gmina Oleśnica			
1.	<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</i>	2001 (ostatnia aktualizacja 2016) – obecnie	Studium jest obowiązujące, aktualne, spójne ze Strategią, jednak planowane nowe przepisy o planowaniu przestrzennym likwidują studia uwarunkowań na rzecz aktów planistycznych, które mają być spójne ze strategią rozwoju gminy/strategią rozwoju ponadlokalnego.
2.	<i>Strategia Rozwoju Gminy Oleśnica na lata 2016–2020</i>	2016–2020	Nieaktualny. Obecnie ²⁵ trwają zaawansowane prace nad <i>Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Oleśnica do roku 2030</i> . Założenia projektu są spójne z niniejszą Strategią.
3.	<i>Program usuwania wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Oleśnica na lata 2021–2032</i>	2021–2032	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii
4.	<i>Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Oleśnica na lata 2021–2024</i>	2021–2024	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii
5.	<i>Gminny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Gminie Oleśnica</i>	2021–2023	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii

²⁵ Listopad 2022 r.

	<i>na lata 2021–2023</i>		
6.	<i>Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Oleśnica na lata 2016–2023</i>	2016–2023	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii. Wskazany w LPR obszar rewitalizacji stanowi jeden z obszarów strategicznej interwencji wewnątrz MOF Staszowa. Należy zaznaczyć, że zgodnie z ustawą o rewitalizacji: do dnia 31 grudnia 2023 r. <i>dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji.</i> Biorąc pod uwagę powyższe oraz zapisy programu regionalnego, które wskazują, że wsparcie na realizację projektów rewitalizacyjnych będzie możliwe dla przedsięwzięć wynikających z Gminnych Programów Rewitalizacji – rekomenduje się opracowanie takiego programu.
7.	<i>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Oleśnica na lata 2016-2022</i>	2016–2022	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii.
8.	Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP)	Nie istnieje	Biorąc pod uwagę cel szczegółowy „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych” i działanie priorytetowe „Ochrona środowiska i ograniczanie niskiej emisji”, zaleca się w okresie obowiązywania Strategii opracowanie i wdrażanie <i>Planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu.</i>
gmina Rytwiany			
9.	<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</i>	2013 – obecnie	Studium jest obowiązujące, aktualne, spójne ze Strategią, jednak planowane nowe przepisy o planowaniu przestrzennym likwidują studia uwarunkowań na rzecz aktów planistycznych, które mają być spójne ze strategią rozwoju gminy/strategią rozwoju ponadlokalnego.
10.	<i>Strategia Rozwoju Gminy Rytwiany na lata 2015–2025</i>	2015–2025	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii, wykazujący ścisłą spójność w zakresie celów i zadań. Cel 1. Strategii rozwoju gminy – „Rytwiany – gminą aktywnych społecznie mieszkańców” koreluje z celem 1. Strategii Rozwoju MOF Staszowa „Atrakcyjne miejsce zamieszkania”, natomiast cel 2. Strategii rozwoju gminy – „Rytwiany – gminą przedsiębiorczych mieszkańców” koreluje z celem 2. Strategii Rozwoju MOF Staszowa – „Wzrost dochodów mieszkańców”.

11.	<i>Program Ochrony Środowiska Gminy Rytwiany na lata 2017–2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025</i>	2017–2020 z perspektywą do roku 2025	Aktualny – zgodny z założeniami Strategii.
-----	--	---	--

Źródło: Opracowanie własne

Poza wyżej wskazanymi dokumentami, gminy MOF Staszowa wspólnie opracowały i przyjęły *Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla MOF Staszowa na lata 2022–2030* (dalej: SUMP). Jest to dokument strategiczny stworzony w celu zaspokojenia potrzeb mobilności ludzi oraz gospodarki w miastach i ich otoczeniu, dla lepszej jakości życia. Założenia SUMP są spójne z niniejszą Strategią, a niektóre elementy projektów strategicznych wprost z niego wynikają, m.in. wymiana taboru autobusów miejskich, utworzenie centrum przesiadkowego w Staszowie, budowa ścieżki rowerowej.

6. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i innych podmiotów

W procesie planowania i realizacji rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa istotne jest uwzględnianie rzeczywistych potrzeb nie tylko samorządów, ale przede wszystkim społeczności lokalnej. W związku z tym na etapie opracowania Strategii zapewniono włączenie w ten proces mieszkańców i innych interesariuszy. Mieli oni możliwość udziału w opracowaniu dokumentu poprzez wyrażenie swoich opinii m.in. w formie udziału w badaniu ankietowym, możliwość złożenia propozycji projektów własnych do realizacji (nabór fiszek projektowych), czy złożenia uwag i opinii zarówno do projektu *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej MOF Staszowa*, jak i projektu samej Strategii. Wkład w ostateczny kształt dokumentu miały również instytucje zewnętrzne, włączone w proces konsultacji i opiniowania dokumentu. Udział mieszkańców i innych interesariuszy zagwarantowany jest również na etapie wdrażania i oceny Strategii.

Zgodnie z wymogami projektu *Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021–2027 w Polsce* przeprowadzono nabór na członków Komitetu Monitorującego ZIT. Komitet Monitorujący ZIT stanowi „ciało doradcze” Lidera Porozumienia tj. gminy Staszów. Jego reprezentacja uwzględnia m.in. społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. Komitet stanowi forum współpracy i dialogu z organami gmin MOF w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Lidera Porozumienia.

Otwarty nabór na członka Komitetu odbył się w dniach 04.03–31.03.2022 r. W wyniku naboru utworzono Komitet Monitorujący ZIT składający się z 10 członków. Podczas pierwszego posiedzenia Komitetu Monitorującego ZIT zwołanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Staszów, sześciu obecnych członków wybrało Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego oraz Sekretarza.

6.1 Podsumowanie konsultacji społecznych i procesu opiniowania dokumentu przez Zarząd Województwa

Na podstawie art. 6 ust. 3 *Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) oraz zgodnie z *Uchwałą Nr XLV/369/2021 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa*, zmienioną *Uchwałą Nr LV/427/2021 Rady Miejskiej w Staszowie z dnia 28 października 2021 r.*, a także zgodnie z uchwałami poszczególnych gmin w sprawie trybu i zasad prowadzenia konsultacji społecznych z ich mieszkańcami, w dniach 18.05–22.06.2022 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*, które miały na celu zapoznanie grupy docelowej z projektem dokumentu.

Projekt *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* podlegał obowiązkowo konsultacjom:

1. z mieszkańcami gmin MOF Staszowa,
2. z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gmin MOF Staszowa, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami,
3. z sąsiednimi gminami i ich związkami,
4. z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Dodatkowo, MOF Staszowa włączył w proces konsultacji społecznych następujące podmioty:

5. Lokalna Grupa Działania „Białe Ługi”,
6. Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Wisły”,
7. Powiat Staszowski.

Do podmiotów wskazanych w pkt. 3–7 wysłane zostały pisma informujące o konsultacjach. Dodatkowo projekt został zaopiniowany przez Komitet Monitorujący ZIT.

Konsultacje odbyły się w terminie od dnia 18 maja 2022 r. do dnia 22 czerwca 2022 r. w następujących formach:

1. Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć do każdego z samorządów partnerstwa :
  - a) drogą elektroniczną na adresy e-mail: biuro@staszow.pl, sekretariat@gminaolesnica.pl, rytwiany@rytwiany.com.pl, wpisując w tytule „Konsultacje społeczne – Strategia MOF Staszowa”;
  - b) drogą korespondencyjną na adresy: Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, ul. Opatowska 31, 28-200 Staszów lub Urzędu Miasta i Gminy Oleśnica, ul. Nadstawie 1, 28-220 Oleśnica lub Urzędu Gminy Rytwiany, ul. Staszowska 15, 28–236 Rytwiany z dopiskiem: „Konsultacje społeczne – Strategia MOF Staszowa”;
  - c) bezpośrednio do sekretariatu w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie lub Urzędu Miasta i Gminy w Oleśnicy lub Urzędu Gminy w Rytwianach, w godzinach pracy Urzędów.
2. Spotkań otwartych, umożliwiających omówienie założeń dokumentu, a także przedstawienie uwag, opinii i propozycji. Spotkania odbyły się w dniu 13 czerwca 2022 r.:
  - o godz. 12:00 spotkanie dla mieszkańców gminy Oleśnica w sali konferencyjnej w Urzędzie Miasta i Gminy Oleśnica,
  - o godz. 13:30 spotkanie dla mieszkańców gminy Rytwiany w sali nr 3 w Urzędzie Gminy Rytwiany,
  - o godz. 15:00 II posiedzenie Komitetu Monitorującego ZIT – spotkanie konsultacyjne,
  - o godz. 16:00 spotkanie dla mieszkańców gminy Staszów w sali konferencyjnej staszowskiego magistratu..
3. Zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, Urzędu Miasta i Gminy w Oleśnicy oraz Urzędu Gminy w Rytwianach, w godzinach pracy Urzędów.

Informację o konsultacjach społecznych ww. projektu dokumentu zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 09.05.2022 r. w następujących formach:

- na stronach internetowych gmin: www.gminaolesnica.pl, www.rytwiany.com.pl, www.staszow.pl;
- na stronach podmiotowych gmin w Biuletynie Informacji Publicznej: www.bip.gminaolesnica.pl, www.rytwiany.bip.jur.pl oraz www.bip.staszow.pl;
- w sposób zwyczajowo przyjęty – na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Oleśnicy, w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie oraz budynku Urzędu Gminy w Rytwianach.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt dokumentu *Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* dostępne były od 18.05.2022 r:

- w wersji papierowej w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Oleśnicy, pok. nr 10, w budynku Urzędu Gminy Rytwiany, pok. nr 34, w budynku Urzędu Miasta i Gminy Staszów, pok. nr 215;
- w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Oleśnica (www.bip.gminaolesnica.pl) i stronie internetowej gminy Oleśnica (www.gminaolesnica.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Rytwiany (www.rytwiany.bip.jur.pl) i stronie internetowej gminy Rytwiany (www.rytwiany.com.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Staszów (www.bip.staszow.pl) i stronie internetowej gminy (www.staszow.pl).

Jedną z form konsultacji społecznych ww. projektu dokumentu były otwarte spotkania z interesariuszami, które odbyły się w dniu 13.06.2022 r. Podczas spotkań przedstawiono główne założenia programowe i wdrożeniowe dokumentu tj. wizja, misja, cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im działaniami, a także zakres rzeczowy projektów strategicznych, które planowane są do realizacji przez samorządy gminne. Przedstawione zostały również założenia przestrzenno-funkcjonalne, w tym model funkcjonalno-przestrzenny. Podczas spotkań wywiązały się dyskusje jednak formalnie nie wpłynęły żadne uwagi.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęły dwa wypełnione formularze uwag oraz pismo z uwagami od Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Na podstawie art. 10g ust. 5 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) pismem z dnia 17.05.2022 r. Burmistrz Miasta i Gminy Staszów zawniósł o zaopiniowanie projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. Opinia miała dotyczyć sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Wydanie opinii powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia doręczenia pisma wraz z projektem dokumentu. W tym samym piśmie na podstawie art. 34, ust. 6, pkt. 2) projektu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027²⁶ zwrócono się z prośbą o zaopiniowanie strategii w terminie 60 dni od otrzymania pisma, w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach Programu Regionalnego. W dniu 8 czerwca 2022 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął uchwałę nr 5418/2022, której przedmiotem była opinia dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Projekt dokumentu został zaopiniowany pozytywnie. W opinii przedstawiono jednak dodatkowe rekomendacje i potrzebę wprowadzenia pewnych korekt i uzupełnień zapisów - wszelkie uwagi i rekomendacje zostały przyjęte, a projekt Strategii odpowiednio zmodyfikowany i uzupełniony.

Pismem z dnia 30.06.2022 r. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego poinformował iż *w chwili obecnej Instytucja Zarządzająca nie może wydać opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii w ramach programu regionalnego w trybie ustawy wdrożeniowej, z uwagi na fakt, iż program regionalny Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 nie został jeszcze zaakceptowany przez Komisję Europejską. W związku z powyższym należy mieć na uwadze, iż przedłożenie strategii do zaopiniowania Instytucji Zarządzającej będzie możliwe, dopiero po zatwierdzeniu programu przez Komisję Europejską.*

---

²⁶ Projekt ustawy przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 08.02.2022 r.

6.2 Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii – partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rozwoju MOF Staszowa jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów strategicznych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze.

Partycypacja i partnerstwo to współpraca i równorzędne traktowanie reprezentantów różnych środowisk i instytucji, przy zachowaniu ich suwerenności, z założeniem stałego dążenia do wzajemnego rozumienia się. Proces tworzenia Strategii, już od etapu analiz prowadzonych na potrzeby opracowania Diagnozy, uwzględniał włączanie mieszkańców i innych interesariuszy, a także charakteryzował się otwartością (umożliwiał uczestniczenie jak największej liczbie chętnych osób i organizacji w partnerstwie) i transparentnością (dialog, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych).

Na potrzeby prowadzonych analiz i opracowania Strategii przeprowadzono badanie ankietowe w terminie od 23 czerwca do 7 lipca 2021 roku. Zostało ono przeprowadzone wśród mieszkańców gmin, na potrzeby procesu diagnostycznego, w celu opracowania *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. Ankieta była dostępna w wersji on-line oraz w wersji papierowej. Udział w badaniu wzięły 154 osoby. Najlichnieszą grupą wśród respondentów stanowili mieszkańcy gminy Staszów (109 osób), następnie gminy Rytwiany (25 osób) i gminy Oleśnica (20 osób). Ankieta zawierała 4 pytania – raport z badania ankietowego stanowi załącznik do Diagnozy.

Na potrzeby prowadzonych analiz i opracowania Strategii przeprowadzono także nabór fiszek w terminie 18–31.08.2021 r. Każdy zainteresowany rozwojem obszaru mieszkaniac, czy inny interesariusz mógł zgłosić swoją propozycję projektu do wpisania do Strategii i późniejszej jego realizacji. Wpłynęło 5 fiszek – 2 z gminy Staszów, 1 z gminy Oleśnica i 2 z gminy Rytwiany. Rozstrzygnięcie przyjęcia lub odrzucenia zaproponowanych projektów do Strategii zawarto w Załączniku Nr 1 do niniejszego dokumentu, tj. *Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 – ewaluacja ex-ante*. Fiszki projektowe można było składać osobiście, drogą elektroniczną lub korespondencyjnie. Niepodpisane czytelnie imieniem i nazwiskiem, złożone w innej formie niż na załączonym formularzu lub po upływie wyznaczonego powyżej terminu nie były przyjmowane. Po

zaakceptowaniu złożonej propozycji oraz przeprowadzeniu ewentualnych konsultacji z autorami wybranych projektów, zostały one zamieszczone w dokumencie, w celu umożliwienia ich autorom pozyskania dofinansowania na ich realizację w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027. Proponowane projekty musiały wpisywać się w zaplanowane dla obszaru cele, których osiągnięcie pozwoli na zrealizowanie założonej wizji.

Oprócz jakościowych analiz prowadzonych za pomocą badania ankietowego, odbyły się spotkania:

- 02.02.2022 r. Spotkanie wewnętrzne, tj. wóldarzy i pracowników urzędów gmin obszaru oraz eksperta zewnętrznego;
- 16.03.2022 r. Spotkanie wewnętrzne;
- 20.04.2022 r.:
  - Spotkanie wewnętrzne, tj. wóldarzy i pracowników urzędów gmin obszaru oraz eksperta zewnętrznego;
  - I posiedzenie Komitetu Monitorującego ZIT;
- 28.04.2022 r.:
  - 12:00 Spotkanie z mieszkańcami gminy Rytwiany w Rytwianach;
  - 13:30 Spotkanie z mieszkańcami gminy Oleśnica w Oleśnicy;
  - 15:30 Spotkanie z mieszkańcami gminy Staszów w Staszowie.
- 13.06.2022 r.:
  - 12:00 Spotkanie z mieszkańcami gminy Oleśnica w Oleśnicy;
  - 13:30 Spotkanie z mieszkańcami gminy Rytwiany w Rytwianach;
  - 15:00 II posiedzenie Komitetu Monitorującego ZIT;
  - 16:00 Spotkanie z mieszkańcami gminy Staszów w Staszowie.

Oprócz oficjalnych i roboczych spotkań partnerów MOF Staszowa, na ostateczny kształt dokumentu składało się wiele rozmów telefonicznych i osobistych oraz korespondencji e-mailowej autorów niniejszego opracowania z przedstawicielami samorządów partnerstwa i ich pracownikami.

Elementem partycypacji były również konsultacje społeczne:

- projektu *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa*, przeprowadzone w dniach 29.12.2021 – 12.01.2022 r.;
- projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*, przeprowadzone w dniach 18.05–22.06.2022 r.

Mieszkańcy obszaru zostali włączeni w proces konsultacji społecznych *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa*, a następnie projektu dokumentu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. W obu przypadkach mieszkańcy informowani byli o konsultacjach co najmniej 7 dni przed ich rozpoczęciem, poprzez ogłoszenia na stronach internetowych gmin, w Biuletynach Informacji Publicznej oraz na tablicach ogłoszeń Urzędów. W obu przypadkach uwagi i wnioski zbierane były w formie papierowej i elektronicznej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego.

W przypadku konsultacji samej Strategii, uwagi zbierane były również w formie uwag ustnych do protokołu, a także zorganizowane były otwarte spotkania konsultacyjne. Niezwłocznie po przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu niniejszego dokumentu sporządzony został *Raport z konsultacji społecznych projektu Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*.

Włączenie mieszkańców bądź innych kluczowych interesariuszy jest istotne nie tylko na etapie analiz, opracowania *Diagnozy* i opracowania Strategii, ale też podczas wdrażania Strategii i jej oceny. Mieszkańcy będą brać udział w pracach nad ewentualną aktualizacją dokumentu (będą mogli zainicjować aktualizację i/lub brać udział w konsultacjach społecznych projektu aktualizowanego dokumentu). Przy okazji realizacji projektów strategicznych, na etapie projektowym, organizowane będą spotkania z mieszkańcami. Mieszkańcy będą informowani o etapach realizacji projektów strategicznych, dodatkowo publikowane do publicznej wiadomości będą raporty z monitoringu Strategii.

6.3 Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – wpływ zadań na środowisko i udział podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska w opracowaniu Strategii

Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) Burmistrz Miasta i Gminy Staszów wystąpił w dniu 17.05.2022 r. z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030”.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: NZ.9022.5.56.2022 z dnia 07.06.2022 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn.: „Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022-230”. Uzgodnienie:

- 1) Przedmiotowa prognoza winna spełniać wymogi określone w art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2, 3 ustawy z dn. 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- 2) Informacje zawarte w prognozie winny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz uwzględniać przewidywane znaczące oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi, z uwzględnieniem ochrony powietrza, wód gruntowych i podziemnych oraz ochrony przed hałasem na etapie realizacji przewidzianych zadań inwestycyjnych.
- 3) Z uwagi na to, iż przedmiotowy projekt dokumentu opracowanego dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa, obejmującego obszar miasta i gminy Staszów, miasta i gminy Oleśnica oraz gminy Rytwiany będzie długoterminowo wytyczał cele i metody postępowania, zasadnym jest określenie w opracowywanej prognozie przewidywanego oddziaływania na życie i zdrowie ludzi, uznając iż ww. informacje są niezbędne do zajęcia stanowiska w trybie art. 54 ustawy z dn. 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem znak WOO-III.411.11.2022.KW z dnia 15.06.2022 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji

wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. RDOŚ zwrócił między innymi uwagę na to, że treść prognozy powinna być zgodna ze wskazaniami zawartymi w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029). Żaden z elementów zawartych w tym artykule nie może zostać pominięty w treści opracowywanej prognozy. W przypadku, gdy którykolwiek ze składników zakresu prognozy wymienionych przez ustawodawcę nie dotyczy projektowanego dokumentu, autor prognozy powinien zawrzeć informację w tym zakresie wraz z jej uzasadnieniem. Lokalizację planowanych zadań wskazane jest przedstawić na załączniku graficznym w celu umożliwienia zidentyfikowania skali planowanych do realizacji zadań.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ww. ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu poddaje projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy. W celu zaopiniowania projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedłożono w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej (płyta CD) do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z końcem czerwca 2022 r

W związku z powyższym w postępowaniu przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko opracowując Prognozę oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 oraz zapewniono możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Na 7 dni przed rozpoczęciem konsultacji społecznych, zamieszczono w prasie (Echo Dnia – dodatek powiat staszowski) obwieszczenie o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu dokumentu Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030. Projekt dokumentu wraz z prognozą został wyłożony do publicznego wglądu na oficjalnych stronach internetowych samorządów partnerstwa, tj. www.staszow.pl, www.gminaoleśnica.pl, www.rytwiany.com.pl oraz na stronach podmiotowych gmin w Biuletynie Informacji Publicznej: www.bip.staszow.pl, www.bip.gminaolesnica.pl, www.rytwiany.bip.pl na okres 21 dni tj. w dniach od 08.07.2022 r. do 29.07.2022 r. W trakcie konsultacji społecznych do projektu dokumentu wraz z prognozą wpłynął jeden wypełniony i podpisany formularz zgłaszania uwag.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 13.07.2022 r. znak NZ.9022.5.69.2022 zaopiniował bez zastrzeżeń projekt „Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W piśmie wskazano, że „biorąc pod uwagę charakter planowanych działań, jak również konieczność zastosowania się do wskazanych w prognozie oddziaływania na środowisko rozwiązań i zapisów zawartych w opracowanym dokumencie, można przyjąć, że realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje negatywnego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach (RDOS) pismem z dnia 1 sierpnia 2022 r. (ZNAK WOO-III.410.3.22.2022.KW.1) poinformował o wydłużeniu do dnia 29.08.2022 r. terminu rozpatrzenia wniosku Burmistrza Miasta i Gminy Staszów, znak BPŚ.033.7.1.27.2022.IV z dnia 1 lipca 2022 r. dotyczącego zaopiniowania projektu dokumentu pn. „Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Następnie RDOŚ pismem z dnia 29.08.2022 r. wniósł o uzupełnienie informacji zawartych w przedłożonej dokumentacji. Ostatecznie, pismem z dnia 30.11.2022 r. RDOŚ wydał pozytywną opinię dla projektu Strategii z prognozą oddziaływania na środowisko

**Lista projektów planowanych do dofinansowania w ramach działań programu
Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021 - 2027**

Projekt nr 1.		
1.	Tytuł projektu	<i>Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego</i>
2.	Nazwa Lidera / Wnioskodawcy	Gmina Staszów
3.	Partnerzy projektu	Miasto i Gmina Staszów, Miasto i Gmina Oleśnica, Gmina Rytwiany
4.	Cel szczegółowy FEŚ 2021–2027	RSO5.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
5.	Priorytet FEŚ 2021–2027	6. Fundusze Europejskie dla wspólnot lokalnych
6.	Działanie	6.1 Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT)
7.	Krótki opis projektu	<p>Celem projektu jest wzmocnienie turystycznego potencjału MOF Staszowa, a zarazem potencjału województwa w zakresie ochrony i udostępniania dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju kultury i turystyki.</p> <p>Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowane deficyty i przyczyny problemu kluczowego obszaru, w szczególności: „słabą rozpoznawalność i zagospodarowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego” oraz „słabo rozwiniętą infrastrukturę turystyczną i okołoturystyczną”. Efektem realizacji projektu będzie zwiększona atrakcyjność oferty turystycznej oraz estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna i stworzone możliwości spędzania czasu wolnego przez mieszkańców, turystów i odwiedzających obszar.</p> <p>Zakres projektu obejmuje:</p> <p>ETAP I:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie trasy turystycznej, odnoszącej się do walorów kulturowych i przyrodniczych obszaru – wdrożenie spójnego systemu oznakowania i informacji turystycznej, ścieżki edukacyjnej oraz małej infrastruktury informacyjnej wzdłuż „Pętli Staszowskiej”; • wzmocnienie funkcji turystycznych obszaru kompleksu lasów i jezior Golejowskich w gminie Staszów, między innymi poprzez utwardzenie i oznakowanie szlaków pieszo-rowerowych i edukacyjnych na terenie kompleksów leśnych (gmina posiada stosowne zgodny od nadleśnictwa Staszów), rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej, • promocja walorów środowiskowych obszaru; • adaptacja zbiornika wodnego w Święcicy (gmina Rytwiany) zagospodarowanie terenu z przeznaczeniem do funkcji turystycznej; <p>ETAP II:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie dziedzictwa kulturowego i zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do dóbr kultury poprzez prace modernizacyjne, konserwatorskie i restauratorskie obejmujące obiekty dziedzictwa kulturowego obszaru, w tym: Zamek Rytwiany, Zespół Pałacowo-Parkowy w Wiśniowej;

		<p>ETAP III:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie w mieście Oleśnica atrakcyjnej przestrzeni do organizacji wydarzeń kulturalnych, w tym koncertów; • rozwój oferty Staszowskiego Ośrodka Kultury poprzez rozbudowę amfiteatru plenerowego nad Zalewem nad rzeką Czarną w Staszowie; • budowa amfiteatru plenerowego przy Zespole Pałacowo – Parkowym w Wiśniowej; • modernizacja i rozwój oferty obiektów infrastruktury kultury w tym: Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Staszów wraz z filiami na terenach wiejskich, Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach, Miejsko-Gminnego Centrum Kultury w Oleśnicy, Gminnej Biblioteki Publicznej w Oleśnicy – tworzenie letnich czytelników, ogrodów czytelnika, zagospodarowanie terenów zielonych w celu zwiększenia atrakcyjności kulturalno – turystycznej. <p>Koncepcja zintegrowanego podejścia sprawia, że każdy przyjęty do realizacji projekt będzie wywierał wpływ na więcej niż jedną gminę. Deklarowany będzie wspólny efekt planowanych działań – wspólne projektowanie, realizacja i wykorzystanie produktów i rezultatów projektu. W ramach tego podejścia, projekty będą planowane tak, aby mogły obejmować różne wymiary, takie jak społeczny, gospodarczy i środowiskowo-przestrzenny.</p>
8.	Całkowita szacunkowa wartość projektu	45 mln zł Etap I – 15,4 mln zł; Etap II – 13,6 mln zł; Etap III – 16 mln zł
9.	Kwota dofinansowania w ramach FEŚ	13,27 mln zł
10.	Okres realizacji projektu	2023-2029
11.	Oczekiwane wskaźniki produktu powiązane z realizacją FEŚ 2021-2027	RCO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] RCO75 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt] RCO76 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego [projekty] RCO77 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (obiekty kulturalne i turystyczne) [szt] RCO112 Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (udział podmiotów instytucjonalnych) [szt]
12.	Oczekiwane wskaźniki rezultatu powiązane z realizacją FEŚ 2021-2027	RCR77 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [osoby odwiedzające/rok]

Projekt nr 2.		
1.	Tytuł projektu	<i>Poprawa jakości i dostępności komunikacyjnej MOF Staszowa w oparciu o zrównoważoną mobilność miejską</i>
2.	Nazwa Lidera / Wnioskodawcy	Gmina Staszów
3.	Partnerzy projektu	Miasto i Gmina Staszów, Miasto i Gmina Oleśnica, Gmina Rytwiany
4.	Cel szczegółowy FEŚ 2021–2027	RSO2.8. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej (EFRR)
5.	Priorytet FEŚ 2021–2027	3. Fundusze Europejskie na mobilność miejską
6.	Działanie	<i>3.1 Mobilność Miejsca w MOF (ZIT)</i>
7.	Krótki opis projektu	<p>Celem projektu jest zmniejszenie poziomu emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczeń powietrza pochodzących z transportu na obszarach miejskich, a także zwiększenie poziomu dostępności na tych obszarach, poprzez rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego oraz wzrost udziału rowerów w ruchu drogowym z uwzględnieniem zwiększenia bezpieczeństwa ruchu, w celu wspierania niezmotoryzowanych form transportu.</p> <p>Zakres projektu obejmuje:</p> <p>ETAP I: Rozwój innowacyjnego transportu publicznego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury na potrzeby transportu zbiorowego w postaci uruchomienia centrum przesiadkowego dla transportu publicznego na bazie dworca autobusowego w Staszowie, w tym utworzenie obiektów P+R (Park&Ride); • ujednoczenie miejskich i gminnych przystanków autobusowych wraz z tworzeniem zielonych przystanków. <p>ETAP II: Budowa ścieżki rowerowej „Pętla Staszowska” poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wytyczenie, budowę i oznakowanie trasy (ścieżki) rowerowej łączącej gminę Staszów z gminami Oleśnica i Rytwiany o łącznej długości około 50 km; • budowę infrastruktury towarzyszącej przy trasie (ścieżce) rowerowej – wiaty, stojaki rowerowe, stacje naprawy rowerów; • kampanie informacyjno-promocyjne podnoszące świadomość mieszkańców i pracodawców w zakresie korzystania z ruchu niezmotoryzowanego, w tym szczególnie transportu rowerowego.
8.	Całkowita szacunkowa wartość projektu	70 mln zł Etap I – 36 mln, Etap II – 34 mln
9.	Kwota dofinansowania w ramach FEŚ	Etap II - 28,9 mln
10.	Źródła finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych inne dodatkowe/alternatywne źródła finansowania
11.	Okres realizacji projektu	2023-2029
12.	Oczekiwane wskaźniki produktu powiązane z realizacją FEŚ 2021-2027	RCO58 Wspierana infrastruktura rowerowa [km] RCO74 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby] RCO75 Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt]
13.	Oczekiwane wskaźniki rezultatu powiązane z realizacją FEŚ 2021-2027	RRCR64 Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [użytkownicy/rok]

Załącznik nr 1 - wykaz projektów o możliwości ich finansowania w ramach instrumentu ZIT z programu FEŚ	155
---	-----

Spis schematów

Schemat 1. Programowanie rozwoju	20
Schemat 2. Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa.....	128

Spis tabel

Tabela 1. Schemat analizy SWOT	12
Tabela 2. Analiza SWOT	13
Tabela 3. Drzewo problemów	18
Tabela 4. Drzewo celów	19
Tabela 5. Plan operacyjny	23
Tabela 6. Projekt strategiczny nr 1	33
Tabela 7. Projekt strategiczny nr 2	37
Tabela 8. Projekt strategiczny nr 3	41
Tabela 9. Projekt strategiczny nr 4	45
Tabela 10. Projekt strategiczny nr 5	47
Tabela 11. Projekt strategiczny nr 6	49
Tabela 12. Projekt strategiczny nr 7	51
Tabela 13. Projekt strategiczny nr 8	53
Tabela 14. Matryca logiczna działań oraz powiązań zidentyfikowanych problemów i potencjałów z projektami i celami ZIT oraz celami polityki UE	56
Tabela 15. Możliwe źródła finansowania projektów strategicznych i zadań w ramach Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030	70
Tabela 16. Generalna, przewidywana kwota wydatków na realizację Strategii, w ramach poszczególnych celów strategicznych	76

Tabela 17. Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu	77
Tabela 18. Wskaźniki mierzalności rozwoju MOF Staszowa	131
Tabela 19. Wskaźniki produktu i rezultatu do osiągnięcia w wyniku realizacji Strategii	133
Tabela 20. Dokumenty na poziomie lokalnym – ocena aktualności i spójności w kontekście zapisów Strategii	141

Spis map

Mapa 1. Położenie MOF Staszowa na tle województwa świętokrzyskiego	8
Mapa 2. Staszowski Obszar Gospodarczy – lokalizacja Stref „A”, „B” i „C”	36
Mapa 3. Lokalizacja projektowanej ścieżki rowerowej	38
Mapa 4. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: główna sieć komunikacyjna na terenie MOF Staszowa	98
Mapa 5. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: czas dojazdu z MOF Staszowa do wybranych miast	98
Mapa 6. Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa – uwarunkowania: sieć osadnicza, sieć komunikacyjna, pokrycie terenu, sieć wodna, wybrane elementy dziedzictwa kulturowego i historycznego	100
Mapa 7. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: demografia i wybrane usługi społeczne	103
Mapa 8. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: budowa geologiczna	105
Mapa 9. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: formy ochrony przyrody ...	106
Mapa 10. Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: położenie gminy względem JCWPd i obszarów zagrożenia powodziowego	108
Mapa 11. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Staszowski obszar aktywności przemysłowo-osiedleńczej	113
Mapa 12. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – złoża surowców mineralnych (uwarunkowania)	113
Mapa 13. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – gospodarka wodna (uwarunkowania)	114
Mapa 14. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – gospodarka wodna – kierunki rozwoju	115

Mapa 15. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – regionalny system osadnictwa – kierunki rozwoju	115
Mapa 16. Fragment mapy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – kierunki polityki przestrzennej – infrastruktura i gospodarka	116
Mapa 17. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa	117
Mapa 18. Obszary strategicznej interwencji na terenie województwa świętokrzyskiego ...	119
Mapa 19. Granice wyznaczonych OSI na terenie MOF Staszowa	121

***Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności
i efektywności realizacji Strategii dla Miejskiego
Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030
– ewaluacja ex-ante***

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Grudzień 2023

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Partycypacyjny charakter dokumentu.....	5
1.1. Nabór fiszek projektowych.....	6
1.2. Konsultacje społeczne Strategii.....	8
1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa.....	26
2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii.....	27
3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.....	52
Podsumowanie	53
Spis tabel	54

Wstęp

Ewaluacja jest procesem mającym za zadanie ocenę jakości oraz wartości przebiegu i efektów wdrażania danej polityki czy interwencji publicznej. Choć nie jest to badanie naukowe, monitoring czy audyt, to dzieli z tymi narzędziami wiele wspólnych cech. Ewaluacja może być przeprowadzona na każdym etapie projektu, dokumentu, czy programu – w tym przypadku *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* (dalej: Strategia). Ewaluacja *ex-ante* przeprowadzana jest przed działaniem, w tym przypadku przed przyjęciem i wdrożeniem Strategii. Ma ona ocenić trafność zamierzonych zadań i projektów zgodnie z głównymi założeniami/celami dokumentu. Ewaluacja *mid-term*, często nazywana też ewaluacją *on-going*, to badanie prowadzone podczas wdrażania Strategii – ocenia osiągnięte etapy, produkty i rezultaty. Daje możliwość modyfikacji działania, tak aby lepiej spełniało zamierzone cele. Natomiast ewaluacja *ex-post* jest to najpopularniejsze tego typu badanie. Przeprowadzana po zakończeniu wdrażania Strategii, ma na celu zbadanie długotrwałych rezultatów, a także ocenia realizację poszczególnych etapów oraz stopień realizacji zakładanych celów.

Każda z wyżej wskazanych ewaluacji ma określone zastosowanie i metodologię. Niniejszy raport dotyczy przeprowadzonej ewaluacji *ex-ante*, tj. uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji dla projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. Proces ewaluacji rozpoczął się wraz z konsultacjami społecznymi projektu Strategii – niniejszy Raport pokazuje procedurę oraz zmiany, jakie zachodziły w dokumencie Strategii w trakcie jego konsultowania, opiniowania i w wyniku ewaluacji.

Wiele elementów Strategii stanowi przedmiot ewaluacji *ex-ante*. Badanie to m.in. weryfikuje poprawność, kompletność, adekwatność, trafność i aktualność wniosków wynikających z diagnozy i tłumaczy przyczyny potencjalnych zmian. Ewaluacja ta ocenia również poprawność określonych działań i ich realność w kontekście dostępnych zasobów. Istotnym elementem ewaluacji jest również weryfikacja założeń wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) wprowadziła obowiązek przeprowadzenia ewaluacji uprzedniej,

nie wspominając o ewaluacji śródkresowej ani końcowej. Ewaluacja wydaje się jednak być bardzo ważnym procesem nie tylko przed, ale też w trakcie i po realizacji dokumentu.

W Strategii przyjęto więc następujący schemat ewaluacyjny:

- Ewaluacja *ex-ante* – Raport (przed realizacją Strategii),
- Ewaluacja *on-going* (na bieżąco, w trakcie wdrażania Strategii),
- Ewaluacja *mid-term* (w połowie okresu realizacji Strategii),
- Ewaluacja *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii).

W przypadku ewaluacji *ex-ante*, wyróżnia się cztery podstawowe kryteria¹:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań;
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów;
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań;
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej, między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Ewaluacja *ex-ante* Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 wykonana została w sposób partycypacyjny, jednocześnie jest efektem pracy wewnętrznej w Urzędzie Miasta i Gminy w Staszowie (Lider Porozumienia MOF Staszów) oraz podmiotu zewnętrznego – Wykonawcy dokumentu Strategii. Przyjmuje się, że jeżeli projekt Strategii powstawał w sposób partycypacyjny, to nie jest konieczne prowadzenie ewaluacji jako całkowicie osobnego działania, dublującego wcześniejsze. Raport z ewaluacji *ex-ante* może pokazywać procedurę oraz zmiany, jakie zaszły w dokumencie Strategii w wyniku przeprowadzenia ewaluacji.

---

¹ *Strategia Rozwoju Gminy – Poradnik Praktyczny*, FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, ISBN: 978-83-7610-708-0.

1. Partycypacyjny charakter dokumentu

Opracowanie *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* obejmowało szereg działań partycypacyjnych:

1. Badanie ankietowe w dniach 23.06–07.07.2021 r. przeprowadzone wśród mieszkańców obszaru, na potrzeby procesu diagnostycznego, w celu opracowania *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. Ankieta była dostępna w wersji on-line oraz w wersji papierowej. Udział w badaniu wzięły 154 osoby.
2. Różnego rodzaju spotkania:
  - 02.02.2022 r. Spotkanie wewnętrzne, tj. wóldarzy i pracowników urzędów gmin obszaru oraz eksperta zewnętrznego;
  - 16.03.2022 r. Spotkanie wewnętrzne;
  - 20.04.2022 r.:
    - Spotkanie wewnętrzne, tj. wóldarzy i pracowników urzędów gmin obszaru oraz eksperta zewnętrznego;
    - I posiedzenie Komitetu Monitorującego ZIT (ciało doradcze);
  - 28.04.2022 r.:
    - 12:00 Spotkanie z mieszkańcami gminy Rytwiany w Rytwianach;
    - 13:30 Spotkanie z mieszkańcami gminy Oleśnica w Oleśnicy;
    - 15:30 Spotkanie z mieszkańcami gminy Staszów w Staszowie.
  - 13.06.2022 r.:
    - 12:00 Spotkanie z mieszkańcami gminy Oleśnica w Oleśnicy;
    - 13:30 Spotkanie z mieszkańcami gminy Rytwiany w Rytwianach;
    - 15:00 II posiedzenie Komitetu Monitorującego ZIT;
    - 16:00 Spotkanie z mieszkańcami gminy Staszów w Staszowie.
3. Wiele rozmów telefonicznych i osobistych (spotkania „robocze”) oraz korespondencji e-mailowej między autorami Strategii i współtworzącymi ją pracownikami: Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, Urzędu Miasta i Gminy w Oleśnicy, Urzędu Gminy Rytwiany oraz wóldarzy samorządów gmin partnerstwa.
4. Nabór tzw. fiszek projektowych (propozycji projektów do realizacji w ramach Strategii), który odbył się w dniach 18–31.08.2021 r.
5. Konsultacje społeczne:

- projektu *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa*, przeprowadzone w dniach 29.12.2021–12.01.2022 r.;
- projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*, przeprowadzone w dniach 18.05–22.06.2022 r.

Na każdym etapie tworzenia dokumentu, wszystkie zainteresowane osoby miały zapewnioną możliwość wyrażenia swojej opinii, udziału w dyskusjach, złożenia uwag do projektów dokumentów, dlatego też należy stwierdzić, że Strategia powstała w sposób partycypacyjny.

1.1. Nabór fiszek projektowych

Poniżej przedstawiono efekty naboru tzw. fiszek projektowych (propozycji projektów do realizacji w ramach Strategii), który odbył się w dniach 18–31.08.2021 r. Każdy zainteresowany rozwojem obszaru mieszkaniowym, czy inny interesariusz mógł zgłosić swoją propozycję projektu do wpisania do Strategii i późniejszej jego realizacji. Wpłynęło 5 fiszek – 2 z gminy Staszów, 1 z gminy Oleśnica i 2 z gminy Rytwiany. Fiszki projektowe można było składać osobiście, drogą elektroniczną lub korespondencyjnie. Niepodpisane czytelnie imieniem i nazwiskiem, złożone w innej formie niż na załączonym formularzu lub po upływie dnia wyznaczonego powyżej terminu nie były przyjmowane.

Podczas naboru do urzędów samorządów gmin MOF Staszów wpłynęło 5 wypełnionych i czytelnie podpisanych fiszek projektowych. W tabeli 1 przedstawiono zestawienie propozycji projektów wraz ze sposobem ich uwzględnienia w projekcie Strategii lub informacją o odrzuceniu.

Tabela 1 Zestawienie fiszek projektowych ze sposobem uwzględnienia w projekcie Strategii

Lp.	Skrócony opis propozycji projektu	Odniesienie
1.	Opracowanie naukowe co najmniej 5 biogramów mieszkańców oraz osób związanych z Oleśnicą, działających na rzecz lokalnej społeczności na przestrzeni XIX i XX w. Prace będą polegały na przeprowadzeniu kwerendy w Archiwach Państwowych m.in. w Kielcach, Archiwum Diecezjalnym w Kielcach oraz bibliotekach. Opracowanie plansz wystawienniczych z wybranymi życiorysami osób związanych z Oleśnicą i pochodzących z Oleśnicy.	Projekty w ramach strategii powinny być zintegrowane, a więc obejmować różne sektory, obejmować kilka rodzajów interesariuszy lub obejmować zakresem kilka gmin. Zaproponowany projekt jest wąski w kontekście administracyjnym (dotyczy tylko gminy Oleśnica) i sektorowym. Bez wątplenia należy podejmować takie działania, ponieważ wpływają na historyczną edukację mieszkańców i budowanie tożsamości lokalnej, jednak w ramach Strategii całego obszaru MOF Staszowa ważna jest hierarchizacja potrzeb

		i projektów. Zaproponowany projekt mógłby być ciekawym wkładem do gminnej strategii rozwoju, być może będzie też możliwy do realizacji w ramach Lokalnej Grupy Działania, jeśli LSR obejmie tego typu działania, jednak na potrzeby Strategii MOF Staszowa nie jest on wystarczająco zintegrowany, a oczekiwane rezultaty nie wpłyną w znacznym stopniu na cały obszar.
2.	„Nowe życie starej szkoły”. Cel główny to ożywienie wyjątkowego budynku oraz ukazanie walorów historycznych i kulturowych naszego regionu. Rezultatem będzie unikalne, żywa lekcja historii, gdzie głównie młodzież i dzieci będą poznawać tajniki dawnej szkoły (w Wiązownicy Kolonii) oraz spotkają się z tradycjami na terenie wiejskim poprzez liczne warsztaty i lekcje w terenie. Dzięki wzmożonemu ruchowi turystycznemu zostanie zachowane dziedzictwo naszej wsi oraz znajdzie zatrudnienie okoliczna ludność przy tworzeniu i działaniu wioski tematycznej, której sercem i osią będzie stara szkoła.	Projekty w ramach strategii powinny być zintegrowane, a więc obejmować różne sektory, obejmować kilka rodzajów interesariuszy lub obejmować zakresem kilka gmin. Bez wątpienia należy podejmować takie działania, ponieważ wpływają na historyczną edukację mieszkańców, wykorzystanie zabytkowych obiektów i budowanie tożsamości lokalnej, jednak w ramach Strategii całego obszaru MOF Staszowa ważna jest hierarchizacja potrzeb i projektów. Na potrzeby Strategii MOF Staszowa nie jest on wystarczająco zintegrowany, a oczekiwane rezultaty nie wpłyną w znacznym stopniu na cały obszar.
3.	„Szlakiem Wiosek tematycznych w gminie Staszów”. Projekt polega na kompleksowym wsparciu w tworzeniu i testowaniu wiosek tematycznych w oparciu o lokalne zasoby, diagnozę i możliwości organizacji i ludzi tam działających. Wioski będą bazować na historii, tradycji, przyrodzie i dziedzictwie lokalnym. W proces powstawania wioski tematycznej byłby zaangażowany animator, specjalista od marketingu, a zdobyte środki posłużą do szkoleń, budowania zaplecza socjalnego, produktów lokalnych, usług i odpowiedniej infrastruktury, wyposażenia pracowni i zakup materiałów na warsztaty.	Zaproponowany projekt być może będzie możliwy do realizacji w ramach Lokalnej Grupy Działania, jeśli LSR obejmie tego typu działania, a warto zwrócić uwagę, że zgodnie z Planem Strategicznym dla WPR 2023–2027 możliwe będzie wdrażanie tematycznych wiosek (w ramach koncepcji inteligentnych wsi) w podejściu LEADER. Jednak na potrzeby Strategii MOF Staszowa nie jest on wystarczająco zintegrowany, a oczekiwane rezultaty nie wpłyną w znacznym stopniu na cały obszar.
4.	Budowa wraz z wyposażeniem sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach. W ramach projektu wybudowana zostanie nowa sala widowiskowa na 150 miejsc siedzących wraz z zapleczem technicznym i socjalnym. Przy istniejącym dotychczas budynku GCK w Rytwianach. Ponadto zostanie zakupione i zamontowane niezbędne wyposażenie techniczne sali widowiskowej.	Projekt częściowo uwzględniono w ramach projektu strategicznego nr 3 „Realizacja Strategii ZIT – Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego”, gdzie jednym z elementów IV etapu jest „rozwój oferty (...) Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach poprzez inwestycje i wyposażenie jednostek w celu zwiększenia atrakcyjności kulturalnej i turystycznej.
5.	Zakup sprzętu do urządzenia biura projektowego – zakup m.in. mebli biurowych, komputera stacjonarnego, laptopa, niwelatora itp.	Projekt nie jest zintegrowany, nie będzie miał wpływu na realizację założonych celów i rozwój obszaru.

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Konsultacje społeczne Strategii

W dniach 18.05–22.06.2022 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. Konsultacje miały na celu zapoznanie grupy docelowej z projektem dokumentu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* oraz zebranie uwag, opinii i propozycji dotyczących zapisów dokumentu.

Projekt *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* podlegał obowiązkowo konsultacjom:

1. z mieszkańcami gmin MOF Staszowa;
2. z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gmin MOF Staszowa, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami;
3. z sąsiednimi gminami i ich związkami;
4. z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Dodatkowo, MOF Staszowa włączył w proces konsultacji społecznych następujące podmioty:

5. Lokalna Grupa Działania „Białe Ługi”,
6. Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Wisły”,
7. Powiat Staszowski.

Do podmiotów wskazanych w pkt. 3–7 wysłane zostały pisma informujące o konsultacjach. Dodatkowo projekt został zaopiniowany przez Komitet Monitorujący ZIT.

Konsultacje odbyły się w terminie od dnia 18.05.2022 r. do dnia 22.06.2022 r. w następujących formach:

1. Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:

- a) drogą elektroniczną na adres e-mail: biuro@staszow.pl, rytwiany@rytwiany.com.pl, sekretariat@gminaolesnica.pl wpisując w tytule „Konsultacje społeczne – Strategia MOF Staszowa”.

b) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, ul. Opatowska 31, 28–200 Staszów lub Urzędu Gminy Rytwiany, ul. Staszowska15, 28–236 Rytwiany lub Urzędu Miasta i Gminy Oleśnica, ul. Nadstawie 1, 28-220 Oleśnica z dopiskiem: „Konsultacje społeczne – Strategia MOF Staszowa”.

c) bezpośrednio do sekretariatu w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, Urzędu Gminy Rytwiany lub Urzędu Miasta i Gminy Oleśnica w godzinach pracy urzędów.

d) elektronicznie na adres skrytki Urzędu na platformie ePUAP: /7uv0r0v2ae/skrytka lub /pk43lj2a8s/skrytka lub /x8lx093njl/skrytka

2. Spotkań otwartych, umożliwiających omówienie założeń dokumentu, a także przedstawienie uwag, opinii i propozycji. Spotkania odbyły się w dniu 13.06.2022 r. o godz. 12:00 – spotkanie w Oleśnicy dla mieszkańców gminy Oleśnica, o godz. 13:30 – spotkanie w Rytwianach dla mieszkańców gminy Rytwiany, o godz. 16:00 – spotkanie w Staszowie dla mieszkańców gminy Staszów. Tego samego dnia odbyło się II posiedzenie Komitetu Monitorującego ZIT.

3. Zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynkach Urzędu Miasta i Gminy w Staszowie, Urzędu Gminy Rytwiany i Urzędu Miasta i Gminy Oleśnica w godzinach pracy urzędów.

Informację o konsultacjach społecznych ww. projektu dokumentu, zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 11.05.2022 r. w następujących formach:

– na stronach internetowych gmin (www.staszow.pl, www.gminaolesnica.pl, www.rytwiany.com.pl) w formie publikacji ogłoszenia (gmina Staszów) oraz Zarządzenia Nr 31/2022 Wójta Gminy Rytwiany z dnia 11 maja 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030” i Zarządzenia Nr 46/2022 Burmistrza Miasta i Gminy Oleśnica z dnia 11 maja 2022 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu dokumentu pn. Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030;

– na stronach podmiotowych gmin w Biuletynie Informacji Publicznej (www.bip.staszow.pl/, www.bip.gminaolesnica.pl, www.rytwiany.bip.jur.pl);

– w sposób zwyczajowo przyjęty – na tablicach ogłoszeń urzędów.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęły dwa wypełnione formularze uwag oraz pismo z uwagami od Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Wszystkie uwagi Dyrektora RZGW w Krakowie zostały uwzględnione w całości, pozostałe w większości odrzucono. Szczegółowe zestawienie uwag wraz z informacją o wynikach konsultacji i uzasadnieniem uwzględnienia lub braku uwzględnienia poszczególnych uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji, zamieszczono w tabeli 2.

Tabela 2 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*

Lp.	Zgłaszający	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany z uzasadnieniem	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1.	Robert Wyrazik (Gminne Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach)	Rozdział <i>Projekty Strategiczne, Projekt nr 3 Realizacja Strategii ZIT – Zintegrowanie rozwoju MOF Staszowa poprzez wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i potencjału turystycznego</i>	ETAP IV: – (...); – rozwój oferty Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Staszów, Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach, Miejsko Gminnego Centrum Kultury w Oleśnicy, Gminnej Biblioteki Publicznej w Rytwianach, Gminnej Biblioteki Publicznej w Oleśnicy poprzez inwestycje i wyposażenie jednostek w celu zwiększenia atrakcyjności kulturalnej i turystycznej.	Należy dodać podpunkt: - Budowa amfiteatru plenerowego wraz z zadaniem membranowym w miejscowości Rytwiany w okolicy Parku przy ruinach średniowiecznego zamku. <u>Uzasadnienie:</u> Budowa amfiteatru plenerowego z zadaniem membranowym umożliwi w okresie wiosenno-letnim organizację w tym miejscu koncertów, festiwali, przeglądów, spektakli teatralnych, występów lokalnych artystów i zespołów, co przyczyni się do podniesienia atrakcyjności zrewitalizowanego obszaru oraz rozszerzenia oferty kulturalnej dla mieszkańców MOF Staszów oraz turystów.	Uwaga odrzucona <u>Uzasadnienie:</u> Opinie, propozycje i uwagi przekazane w wyniku konsultacji analizowane są przez zespół opracowujący dokument, w tym władze lokalne, pod kątem realności i możliwości realizacyjnych. Budowa amfiteatru w miejscowości Rytwiany w okolicy Parku przy ruinach średniowiecznego zamku nie jest możliwa m.in. ze względu na wymagania konserwatora zabytków. Temat ten był już analizowany i poruszany w przeszłości. Konserwator zabytków nie zezwoli na żadną inwestycję w pobliżu ruin zamku, która ingeruje w grunt.
2.	Teresa Keller	Uwagi organizacyjne	-	1. Proszę o udokumentowanie, że zgłaszanie wniosków, uwag oraz sugestii do projektu <i>Strategii Rozwoju MOF Staszowa na lata 2022–2030</i> musi się odbywać tylko i wyłącznie na formularzu udostępnionym i opracowanym przez UMiG w Oleśnicy. Wg mnie, konsultacja społeczna to komunikacja z obywatelem i każda uwaga mieszkańca Oleśnicy jest ważna i nie powinna być ograniczona do konkretnej	1. Zgłaszająca ma rację, że <i>konsultacja społeczna to komunikacja z obywatelem i każda uwaga mieszkańca Oleśnicy jest ważna i nie powinna być ograniczona do konkretnej formy przekazu czy tabelki</i> . Dlatego też: a) w niniejszym Rejestrze odniesiono się do uwag i opinii Zgłaszającej, pomimo iż nie zostały zaprezentowane na Formularzu;

				<p>formy przekazu czy tabelki.</p> <p>2. Udostępniony przez UMiG Oleśnica formularz nie odpowiada wymaganiom i wyklucza sam siebie. W tytule podano, że mają być zgłaszane „wnioski, uwagi oraz sugestie”, sam formularz został tak skoncypowany, że nie posiada rubryk „wnioski, uwagi oraz sugestie” a rubryki „Obecny zapis...” nie dadzą się wykorzystać przy zgłaszaniu uwag, wniosków i sugestii.</p> <p>3. Sama „Strategia” jest dokumentem na przeszło 150 stron maszynopisu. Udostępniony przez UMiG formularz pozwala na wpisanie trzech zapisów, co jest ograniczeniem prawa do wypowiedzenia się.</p>	<p>b) samorządy partnerstwa MOF Staszowa nie ograniczyły możliwości składania uwag i opinii do konkretnej formy przekazu – zbieranie uwag i opinii odbywało się w następujących formach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprzez formularze składane drogą elektroniczną, korespondencyjną, osobiście lub przez ePUAP; - poprzez uwagi ustne do protokołu; - poprzez spotkania konsultacyjne otwarte dla mieszkańców MOF Staszowa, które odbyły się w dniu 13.06.2022 r. Każdy faktyczny mieszkaniec Oleśnicy mógł wziąć udział w spotkaniu i wyrazić swoje opinie na temat projektu Strategii. Wykorzystywanie formularzy podczas konsultacji społecznych jest powszechnie stosowaną praktyką w całym kraju. <p>2. Formularz został tak sformułowany by ułatwić mieszkańcom zgłaszanie uwag i opinii oraz ograniczyć nie merytoryczne zgłoszenia nie odnoszące się do kwestii Strategii. Ważne, żeby uwagi i opinie dotyczyły bezpośrednio kwestii związanych ze Strategią i jej zakresem a nie np. kwestii bieżącego funkcjonowania danej gminy.</p> <p>3. Nie jest prawdą, że formularz pozwala na wpisanie trzech zapisów. Nie bez powodu udostępniono mieszkańcom formularz w wersji edytowalnej (Word) a nie np. PDF. Dzięki temu Zgłaszający mogli dodawać kolejne wiersze. Wzór niniejszego Rejestru zmian również posiadał początkowo 3 wiersze i mieścił się na dwóch stronach – obecnie jest Rejestrem na 14 stron.</p>
--	--	--	--	---	--

		Str. 9	<p>„Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030” stanowi odpowiedź samorządów gminnych na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą wymagającą nowego spojrzenia na posiadane aspiracje, zasoby i perspektywy rozwoju obszaru” Obecny zapis: STANOWI</p>	<p>Powinno być: POWINNA STANOWIĆ</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>„Podstawa Strategii jest wcześniej udostępniona obywatelom Diagnoza. Czytając zapisy Strategii można stwierdzić, że dokument prawidłowo ocenia sytuację: Oleśnica jest marginalizowana, bo jest terenem o tradycji chłopskiej (str. 98- Powierzchnia użytków rolnych w gminie Oleśnica 4 313 ha - 80,8% powierzchni ogółem), znajduje się daleko od centrów i stref przemysłowych; posiada starzejąca się populację, gdyż nie potrafi zatrzymać młodzieży, nie oferując miejsc pracy. Sytuacja trwa od lat 90-tych i kolejne samorzady przyczyniły się do pogorszenia (likwidując PGR Kwasów i Spółdzielnie Samopomoc Chłopska) albo nie zadbały o poprawę sytuacji. Ostatnie lata, mimo zapewnionych wpływów ze stawów, firmy Wienerbergera, firm murarskich i Oazy to "picowanie" miasta i pudrowanie biedy. Do aktualnego samorządu z burmistrzem i rada miejska nie dotarło, że w pierwszym podejściu powinni posiadać plan zagospodarowania przestrzennego, żeby zdefiniować mienie gminne i zachęcić mieszkańców do wytyczenia strefy gospodarczej, która mogłaby być wypromowana u potencjalnych inwestorów zakładów przemysłowych. Oleśnica to przede wszystkim pola okraszone lasami. Połacie pól należących do przywaciarzy albo</p>	<p>Uwaga odrzucona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Przedstawione uzasadnienie nie wskazuje dlaczego słowo „stanowi” powinno być zamienione na „powinna stanowić” w zdaniu „<i>Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 stanowi odpowiedź samorządów gminnych na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą (...)</i>”.</p>
--	--	--------	--	---	---

				<p>kod kreskowy pojedynczych działek, które leżą odłogiem.</p> <p>Niechlubne informacje "góry" o Oleśnicy:</p> <p>Str. 117 Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wskazuje jako jeden z obszarów interwencji Miejski Obszar Funkcjonalny Staszowa. Tereny wchodzące w skład MOF cechują się niekorzystnymi wskaźnikami demograficznymi – zachodzi tam najszybsza w skali regionu depopulacja, a procesy starzenia się społeczności są najbardziej zaawansowane.</p> <p>str. 118 Gmina Oleśnica znajduje się wśród 40 gmin, które zostały wyznaczone jako obszary zagrożone trwałą marginalizacją.”</p>	
3.		Str. 110	<p>Największy, choć nadal bardzo niski, udział powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem jest w gminie Rytwiany – 2,90%, natomiast w gminie Staszów 1,00%, a w gminie Oleśnica tylko 0,50%</p>	<p>„i tu leży pies pogrzebany – bo już w średniowieczu budowano siola na „prawie magdeburskim”, dbając o porządek rzeczy i zasadę Ordnung muss sein W Oleśnicy planu zagospodarowania przestrzennego NIE MA”.</p>	<p>Uwaga odrzucona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W zasadzie przytoczona treść uwagi nie wnosi żadnej propozycji zmiany i nie wskazuje na żaden błąd w opracowaniu. Trudno jest się więc do niej odnieść. We wskazanym fragmencie znajduje się informacja o tym, że w gminie Oleśnica udział powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem wynosi zaledwie 0,5% więc innymi słowy praktycznie takiego mpzp nie ma.</p>

4.		Str. 23	Tabela 5. Plan operacyjny	<p>Strategia jest dowodem na to, że samorząd nie ma poczucia obowiązku naprawy czegokolwiek, prowadzić politykę małych nieskutecznych i mijających się z celem kroków zaradczych, jak str. 23</p> <p>- Wdrożenie programów wsparcia dla młodych przedsiębiorców (z biedy nie można zrobić przedsiębiorców)</p> <p>- Aktywizacja osób w wieku senioralnym (po co, skoro i tak nie znajda pracy!)</p> <p>- Zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty sportowej i rekreacyjnej- po co? bezrobotny ma tylko "czas wolny"</p> <p>- Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej mieszkańców - no to dlaczego Oleśnica dalej jest skłóconym społeczeństwem, który obnosi sąsiada przy najlepszej okazji? Co tu nie działa? Może kobietom, które pozostają dniami i nocami bez mężów należy zaproponować zajęcia artystyczne, kulturalne, sportowe, a nie tylko kursy nauczycielki od sportu dla "wtajemniczonych"? (...)</p>	<p>Opinia przyjęta. Brak jednak konkretnych uwag/propozycji, które miałyby wpływ na zapisy dokumentu.</p> <p>- <i>Wdrożenie programów wsparcia dla młodych przedsiębiorców (z biedy nie można zrobić przedsiębiorców)</i> – wydaje się to być bardzo krzywdzące stwierdzenie w stosunku do mieszkańców obszaru. Ważne zrozumienie jest kilku kwestii – po pierwsze Strategia jest planem działań ukierunkowanym na mieszkańców całego obszaru -nie tylko Oleśnicy, ale też Rytwian i Staszowa. Nie jest to dokument strategiczny dla obszaru samej gminy, konieczne jest więc szersze spojrzenie. Po drugie – stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości może przyczynić się do tego, że młodzi zamiast wyjeżdżać, zostaną w gminie i podejmą własne działalności gospodarcze a to ograniczy zjawisko, jak to Zgłaszająca ujęła, „biedy”,</p> <p>- <i>Aktywizacja osób w wieku senioralnym (po co, skoro i tak nie znajda pracy!)</i> – zapis ten nie odnosi się stricte tylko i wyłącznie do aktywizacji zawodowej, choć z nią również się wiąże. Osoby w wieku senioralnym należy również aktywizować społecznie. Są różne formy takiego wsparcia, np. Uniwersytet Trzeciego Wieku, kluby seniora, wolontariat. W zapisie tym chodzi również o integrację seniorów z młodszymi grupami wiekowymi.</p> <p>- <i>Zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty sportowej i rekreacyjnej- po co? bezrobotny ma</i></p>
----	--	---------	------------------------------	--	---

					<p><i>tylko "czas wolny" – należy zwrócić uwagę, że MOF Staszowa tworzą nie tylko osoby bezrobotne... Z resztą bezrobocie nie jest przeszkodą w korzystaniu z ogólnodostępnej infrastruktury sportowej czy rekreacyjnej. Ideą jest tutaj uatrakcyjnienie MOF Staszowa jako miejsca zamieszkania, w tym dla rodzin z dziećmi, które z takich obiektów najczęściej korzystają.</i></p> <p><i>- Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej mieszkańców - no to dlaczego Oleśnica dalej jest skłóconym społeczeństwem, który obnosi sąsiada przy najlepszej okazji? Co tu nie działa? – właśnie dlatego, że niektórzy zauważają problem skłóconego społeczeństwa i brak aktywności społecznej, w tym oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz braku przywiązania do miejsca zamieszkania (tożsamości lokalnej), zaproponowano w Strategii działanie polegające na wzmacnianiu integracji społecznej mieszkańców MOF Staszowa. Ze spostrzeżeń Zgłaszającej wynika, że zaplanowane działanie odpowiada na zauważane potrzeby i problemy.</i></p>
5.		<p>Tabela 20 Dokumenty na poziomie lokalnym – ocena aktualności i spójności w kontekście zapisów Strategii</p>	<p>Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) - Nie istnieje</p>	<p>No to NA PODSTAWIE CZEGO na planie sesji rady miasta w ten piątek jest akceptacja wydania pozwolenia na budowę fermy fotowoltaicznej?????????</p>	<p>Uwaga odrzucona</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Plan działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) nie jest dokumentem stanowiącym podstawę do wydawania pozwolenia na budowę fermy fotowoltaicznej. SECAP jest dokumentem fakultatywnym (gminy nie mają obowiązku jego posiadania).</p>

6.		Str. 24, 25	<p>- Promocja gospodarki obszaru,</p> <p>- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych</p>	<p>Tak, ale to dotyczy tylko Staszowa. Oleśnica nie zdobyła się na plan jednomyślności, zagospodarowania przestrzennego...</p>	<p>Plany promocji gospodarczej i uzbrojenia terenów inwestycyjnych dotyczą całego obszaru, którego dotyczy Strategia, w tym szczególnie Staszowa jako miejsca o największym potencjale w tym zakresie i jako miasta rdzenia tego obszaru funkcjonalnego.</p>
7.		-	-	<p>W tym momencie proszę o wyjaśnienie poniższych pojęć:</p> <p>- Nawiązywanie partnerstw trójsektorowych do wspólnej realizacji projektów</p> <p>- Powstanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury</p> <p>- Deinstytucjonalizacja usług opieki zdrowotnej i długoterminowej - czyli sprzedaż Ośrodka Zdrowia?</p> <p>A przecież jedną linijkę dalej czytamy: "Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej"</p> <p>- Budowanie postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży- czyli co?</p> <p>Str. 32- o jakich "projektach" tu piszą?</p> <p>str. 38- co ma mieć Oleśnica ze ścieżki rowerowej? Czy ktoś będzie jeździł rowerem do pracy w Staszowie? Na jakim etapie jest budowa mostu na Pacanówkę? Ach, to pewnie most nie gminny, więc niech się o niego martwi Zarząd Wód?</p> <p>stworzenie w mieście Oleśnica atrakcyjnej przestrzeni do organizacji wydarzeń</p>	<p>Wyjaśnienia:</p> <p>- <i>Nawiązywanie partnerstw trójsektorowych do wspólnej realizacji projektów</i> – partnerstwa trójsektorowe to najprościej rzecz ujmując współpraca między sektorem publicznym, prywatnym i organizacji pozarządowych w celu wspólnej realizacji różnych przedsięwzięć. Przykładem może być tutaj proces rewitalizacji w gminie Rytwiany, który został przeprowadzony przez samorząd w partnerstwie z przedsiębiorcą (DB Projekt Konrad Gądek) oraz instytucją kultury (Gminne Centrum Kultury, Sportu i Informacji Turystycznej w Rytwianach).</p> <p>- <i>Powstanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury</i> – Błękitno-zielona infrastruktura to rozwiązania oparte na przyrodzie. Sprawdzają się one w warunkach miejskich, gdzie z powodzeniem mogą uzupełniać lub zastępować tradycyjne „szare” rozwiązania, równocześnie regulując temperaturę powietrza oraz magazynując i oczyszczając wodę deszczową. Elementy błękitno-zielonej infrastruktury to m.in. stawy retencyjne, rowy infiltracyjne, zielone przystanki, zielone dachy, nawierzchnie przepuszczalne.</p>

			<p>kulturalnych, w tym koncertów i w Gminnej Bibliotece Publicznej w Oleśnicy poprzez inwestycje i wyposażenie jednostek w celu zwiększenia atrakcyjności kulturalnej i turystycznej- co? Muszla koncertowa? Kurort?</p> <p>- gdzie jest statystyka, ile mieszkańców korzysta z Biblioteki i czy warto tu dalej inwestować, skoro jest już Oleśnickie Centrum Kultury.</p>	<p>- <i>Deinstytucjonalizacja usług opieki zdrowotnej i długoterminowej - czyli sprzedaż Ośrodka Zdrowia? A przecież jedna linijkę dalej czytamy: "Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej"</i> – nie, nie oznacza to sprzedaży ośrodka zdrowia – deinstytucjonalizacja to nie likwidacja przychodni podstawowej opieki zdrowotnej. Deinstytucjonalizacja jest procesem rozwoju usług (również profilaktycznych) świadczonych na poziomie lokalnych społeczności, które mają wyeliminować konieczność opieki instytucjonalnej. Przykładowa lista konkretnych działań, które wpisują się w tak definiowany proces deinstytucjonalizacji, obejmuje tworzenie alternatyw dla opieki stacjonarnej w postaci: usług asystenckich, usług w formie wsparcia dla opiekunów faktycznych, sąsiedzkich usług opiekuńczych, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, rodzinnych domów pomocy, ograniczenia liczby miejsc w ośrodkach wsparcia i domach pomocy społecznej do 30 miejsc.</p> <p>- <i>Budowanie postaw przedsiębiorczych u dzieci i młodzieży- czyli co?</i> - sposobem na rozwój u dzieci i młodzieży kompetencji związanych z przedsiębiorczością są m.in. odpowiednio dobrane zajęcia pozalekcyjne, wydarzenia, konkursy.</p> <p>- <i>Str. 32- o jakich "projektach" tu piszą?</i>- pytanie niezrozumiałe. Na str.32-33 znajdują się tytuły strategicznych, zintegrowanych projektów, które będą wdrażane w ramach Strategii, i których</p>
--	--	--	--	--

					<p>zakres został uszczegółowiony w tabelach 6–13.</p> <p>- <i>str. 38- co ma mieć Oleśnica ze ścieżki rowerowej? Czy ktoś będzie jeździł rowerem do pracy w Staszowie?</i> - Projekt przyczyni się do rozwoju infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego z uwzględnieniem zwiększenia bezpieczeństwa ruchu, w tym do zwiększenia dostępności wysokiej jakości transportu publicznego i rozwoju obszaru w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Ścieżka rowerowa połączy wszystkie gminy partnerstwa, wzmocni powiązania funkcjonalne obszaru, będzie też uzupełnieniem istniejących tras rowerowych.</p> <p>- <i>Na jakim etapie jest budowa mostu na Pacanówkę? Ach, to pewnie most nie gminny, więc niech się o niego martwi Zarząd Wód?</i> – pytanie nie dotyczy przedmiotu konsultacji społecznych.</p> <p>- <i>stworzenie w mieście Oleśnica atrakcyjnej przestrzeni do organizacji wydarzeń kulturalnych, w tym koncertów i w Gminnej Bibliotece Publicznej w Oleśnicy poprzez inwestycje i wyposażenie jednostek w celu zwiększenia atrakcyjności kulturalnej i turystycznej- co? Muszla koncertowa? Kurort?</i> – katalog obecnie jest otwarty, wyposażenie w zależności od potrzeb i inwestycja najprawdopodobniej polegająca na budowie muszli koncertowej.</p> <p>- <i>gdzie jest statystyka, ile mieszkańców korzysta</i></p>
--	--	--	--	--	---

					<p><i>z Biblioteki i czy warto tu dalej inwestować, skoro jest już Oleśnickie Centrum Kultury – statystyka dotycząca mieszkańców korzystających z Biblioteki nie ma większego znaczenia w kontekście planów inwestycyjnych w zakresie szeroko rozumianej kultury. Nie planuje się tworzenia nowych podmiotów i obiektów instytucji kultury ale uzupełnienie istniejącej infrastruktury celem poszerzenia oferty (np. o wydarzenia plenerowe).</i></p>
8.		Str. 47	Projekt nr 5	<p>Z tego co ja rozumiem, to jacyś zagraniczn ubrani na "Wiślański Klaster Energii" "inwestorzy" chcą poprawić wygląd Oleśnicy w Strategii i wybudować fotowoltaikę na prywatnych gruntach. Prawdopodobnie cała instalacja będzie prywatna własnością. Pytanie, skoro gmina chce zainwestować 20 mln w taki projekt, to na co wyłoży te pieniądze i jak się jej one maja zwrócić?</p>	<p>Zgłaszająca błędnie stwierdziła, że <i>gmina chce zainwestować 20 mln w taki projekt. Należy zwrócić uwagę na 3 kwestie:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Strategia oraz wspomniany projekt dotyczą całego MOF Staszowa, więc trzech samorządów a nie tylko gminy Oleśnica, 2) 20 mln zł to szacowana wartość całego projektu – wartości w poszczególnych gminach nie muszą się rozkładać równomiernie, w zależności od potrzeb część przypadająca na gminę Oleśnica może wynosić 2 mln, 4 mln, 9 mln... 3) Szacowane środki własne realizatorów projektu (wkład własny), jak wskazano w projekcie, wynoszą 4 mln zł, przy czym realizatorami są nie tylko samorządy (np. w zakresie poprawy efektywności energetycznej szkół) ale też mieszkańcy, stowarzyszenia, którzy będą chcieli w takim projekcie wziąć udział. <p>Projekt odnosi się głównie do wymiaru ekologicznego – czyste powietrze, zdrowie mieszkańców, oszczędność energii – kosztów utrzymania.</p>

9.		Str. 48	Wskaźniki rezultatu	<p>zamiast konkretnych danych podano tylko jednostki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Roczne zużycie energii pierwotnej [MWh/rok]; 2. Szacowana emisja gazów cieplarnianych [Tony równoważnika CO2/rok] (...) 	<p>Tak, w projektach strategicznych podano wskaźniki jakimi będzie mierzona ich realizacja bez wskazania wartości docelowych. W tabeli 19 natomiast wskazano wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu do osiągnięcia w wyniku realizacji Strategii i dookreślono wartości docelowe tam, gdzie jest to możliwe na etapie planowania strategicznego. Pozostałe wartości zostaną określone na podstawie dokumentacji przed realizacją projektu (np. we wniosku o dofinansowanie).</p>
10.		str. 102	42 pomniki przyrody	Gdzie ich lista?	<p>Uwaga odrzucona.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>Nie ma wymogu wypisywania z nazwy wszystkich pomników przyrody. Ich lokalizacja została przedstawiona na mapie 9, natomiast z nazwami można zapoznać się we wskazanym źródle informacji, tj. Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl</p>
11.		Str. 102	Oleśnica – 100% powierzchni gminy pokryte jest obszarem chronionego krajobrazu	no to ja się zastanawiam, jak chcą tu postawić farmę fotowoltaiczna na 50 ha.	<p>Żaden z zaplanowanych do realizacji projektów nie będzie zrealizowany jeśli nie spełni warunków wymaganych prawem, w tym zakazów wynikających z objęcia obszarem poszczególnymi formami ochrony przyrody. Przed realizacją projektu konieczne będzie uzyskanie odpowiednich zezwoleń i decyzji, bez których żaden projekt inwestycyjny nie zostanie zrealizowany.</p>
12.		Str. 109	Duża liczba zabytków, ukształtowanie powierzchni i	a gdzie te zabytki są?	<p>Lista zabytków MOF Staszowa znajduje się w dokumencie <i>Diagnoza sytuacji społecznej</i>,</p>

			liczne walory krajobrazowe oraz obecność form ochrony przyrody budują drzemiący w obszarze potencjał turystyczny.		<i>gospodarczej i przestrzennej MOF Staszowa</i> w rozdziale 6 Kultura i dziedzictwo kulturowe. Bez wątplenia sama gmina Oleśnica nie jest miejscem bogatym w zabytki, jednak należy pamiętać, iż Strategia dotyczy obszaru trzech gmin.
13.		Str. 110 Należy pamiętać, że do instrumentów wdrażania polityki przestrzennej należy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP), które jest dokumentem określającym politykę przestrzenną i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniające uwarunkowania (czyli czynniki i ograniczenia) rozwoju przestrzennego. Obecnie jednak planuje się gruntowną reformę obowiązującego od prawie 19 lat systemu planowania przestrzennego.		skąd te informacje? Celowa dezinformacja?	Uwaga uwzględniona. <u>Wyjaśnienia:</u> O planowanych zmianach można przeczytać tutaj: https://samorzad.pap.pl/kategoria/prawo/reforma-planowania-przestrzennego-w-wykazie-prac-rzadu lub w projekcie ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw Projekt ustawy do konsultacji Do zacytowanego tekstu zostanie dodany przypis ze źródłem informacji.
14.	str. 111		Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r., str. 98	Przestarzałe dane. To by znaczyło, że nowy rząd od 2016 roku niczego nie wprowadził, nie zrobił żadnych opracowań. Kto z samorządu skontaktował sejmik Kielecki, żeby sprawdzić, czy nie ma nowych danych?	We wskazanej części dokumentu przedstawiono fragmenty map obejmujących MOF Staszowa pochodzące z AKTUALNEGO i OBOWIĄZUJĄCEGO na chwilę obecną Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego. Należy w tym kontekście nadmienić, iż Strategia podlega opiniowaniu przez Zarząd Województwa w zakresie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa (w uproszczeniu –

					w zakresie zgodności z PZPWŚ oraz wojewódzką strategią rozwoju). W czerwcu 2022 r. Zarząd Województwa wydał pozytywną opinię dla projektu Strategii.
15.		Str. 120	Przypis nr 23 „Portal informacyjny Miasta i Gminy Staszów, staszow.pl/grzybow1.html”	dłaczego gmina Oleśnica miałyby takich stron nie mieć? Przecież to wspólny projekt równouprawnionych partnerów!	Uwaga odrzucona. Pytanie jest niezrozumiałe. Każda gmina, jeśli ma taką potrzebę i potencjał, może opracować tego typu portal informacyjny. Przytoczony fragment – link do portalu informacyjnego gminy Staszów o strefie inwestycyjnej został podany w dokumencie w przypisie jako źródło podanych tam informacji, a nie jako projekt zaplanowany do realizacji.
16.			-	O ile pamiętam, mam do dyspozycji list od Przewodniczącej Rady Gminy, która twierdziła, że rada "ma i działa" w/g wcześniej ustalonych planów rocznych i pięcioletnich. Niniejszym wnioskuję o udostępnienie mi tych planów.	Uwaga odrzucona. Konsultacje społeczne projektu Strategii nie są podstawą wydawania tego typu wniosków. Konsultacje mają na celu zbieranie uwag i opinii lub wniosków w zakresie zmian/uzupełnień w projekcie Strategii.
17.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	Opinie i uwagi przedstawiono w formie pisma. Pismo znak KR.RPP.610.328.2022.PW z dnia 22 czerwca 2022 r. – zamieszczono pod tabelą.			Wszystkie uwagi uwzględniono. Dokument został uzupełniony i poprawiony zgodnie z nadesłaną opinią.

Źródło: Opracowanie własne

KR.RPP.610.328.2022.PW

Burmistrz Miasta i Gminy Staszów
ul. Opatowska 31
28-200 Staszów

W odpowiedzi na pismo z dnia 17.05.2022r., znak: BPŚ.033.7.1.17.2022.IV w sprawie opinii do projektu Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022 - 2030, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie przekazuje poniższe uwagi do dokumentu.

Zgodnie z art. 166 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne, w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, m. in. w strategii rozwoju gminy uwzględnia się tzw. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przez które w myśl art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne rozumie się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, przedstawione zostały na mapach zagrożenia powodziowego, zgodnie z art. 169 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne. Obowiązujące obecnie mapy jw. podane zostały do publicznej wiadomości w dniu 22.10.2020r. i są dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Na podstawie ww. map stwierdzono, że na terenie gmin: Staszów i Rytwiany występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od Czarnej, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). W granicach ww. dwóch gmin występują również obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%. Jednocześnie, mając na uwadze art. 16 pkt 34 ppkt c) ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, na terenie gminy Rytwiany obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują także tereny na obwałowanym odcinku Wschodniej tj. pomiędzy brzegiem rzeki a wałami przeciwpowodziowymi.

W projekcie strategii zamieszczono informację nt. obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, jednak wymaga ona uzupełnienia o zapisy dotyczące ww. wałów rzeki Wschodnia i występujących - między tymi wałami a brzegiem rzeki - obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Informujemy również, iż na terenie gminy Oleśnica nie ma wałów przeciwpowodziowych, w związku z powyższym usunięcia wymaga błędny zapis na stronie 88 projektu strategii o brzmieniu: „(...) zgodnie z art. 16 ust. 34 pkt. c) tej ustawy, obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują między brzegiem Strugi Oleśnickiej a wałem przeciwpowodziowym oraz naturalnie wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.”. Ponadto informacja nt. obszarów zagrożonych powodzią, przedstawionych na mapach zagrożenia

powodziowego zawarta została w tabeli 17 pn.: „Wykaz powiązań celów Strategii Rozwoju z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu”, w wierszu: Lp. 9: Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP), a nie w Lp.7 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Mapy zagrożenia powodziowego – jak sugeruje to nazwa tego wiersza. W związku z powyższym zdaniem tut. Zarządu kolumna druga w tabeli 17 wymaga stosownej korekty w zakresie nazw dokumentów jw. (Lp. 7 i Lp. 9).

W tym miejscu zwracamy uwagę, iż zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 2233 ze zm.), w strategii rozwoju gmin, uwzględnia się m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy tj. planu zarządzania ryzykiem powodziowym, planu przeciwdziałania skutkom suszy czy też planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP; Dz. U. z 2016r. poz. 1841), zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, w granicach gmin: Staszów, Rytwiany i Oleśnica wskazano konieczność realizacji zadań pn.:

- „Budowa nowego wału na rzece Czarna Staszowska w km 25+600 - 26+053, msc. Staszów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77216,
- „Budowa nowego wału na lewym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 25+199 -26+194, msc. Staszów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77215,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 22+797 - 23+000, msc. Rytwiany”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77209,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 23+215 - 25+100, msc. Staszów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77210,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 25+104 - 26+577, msc. Staszów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77214,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 14+190 - 15+670, msc. Kłoda”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77212,
- „Budowa nowego wału na lewym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 23+065 - 24+945, msc. Staszów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77211,
- „Budowa suchego zbiornika Suchy zbiornik NR061 na rzece Czarna Staszowska w km 34+685 o poj. 1,55 mln m³, msc. Wola Osowa / Kurozwęki / Katuszów”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77202,
- „Budowa suchego zbiornika Walka Żabna na rzece Dęsta w km 1+054 o poj. 0,71 mln m³, msc. Staszów / Wólka Żabna”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77203,
- „Zabezpieczenie p.powodziowe w dolinie Ciek od Oględowa ze szczególnym uwzględnieniem udrażnienia koryta Ciek od Oględowa w celu bezpiecznego przepuszczenia wód powodziowych, gm. Staszów, woj. Świętokrzyskie”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 3_120_W,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Struga Oleśnicka/kanal w km 4+077, msc. Oleśnica”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77219,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Struga Oleśnicka w km 4+150 - 4+246, msc. Oleśnica”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77217,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Struga Oleśnicka/kanal w km 4+077, msc. Oleśnica”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77218,
- „Budowa nowego wału na prawym brzegu rzeki Struga Oleśnicka/kanal w km 4+077, msc. Oleśnica”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77220,
- „Modernizacja przepustu na rzece Struga Oleśnicka w km 6+820, msc. Oleśnica”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 77227.

W projekcie strategii uwzględniona została informacja nt. PZRP, stanowiącego strategiczny dokument służący właściwemu zarządzaniu ryzykiem. Wymieniono również planowane do zrealizowania w ramach PZRP zadania. Pominęte zostały jednak trzy działania tj.: „Budowa nowego walu na prawym brzegu rzeki Czarna Staszowska w km 14+190 - 15+670, msc. Kłoda”, „Budowa suchego zbiornika Suchy zbiornik NR061 na rzece Czarna Staszowska w km 34+685 o poj. 1,55 mln m³, msc. Wola Osowa / Kurozwęki / Kotuszów” i „Modernizacja przepustu na rzece Struga Oleśnicka w km 6+820, msc. Oleśnica”, które – zdaniem tut. Zarządu – należy dopisać w tabeli 17 Lp. 9: Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP).

W przedłożonym do zaopiniowania dokumencie odniesiono się również do Planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027, stanowiącego dokument o strategicznym znaczeniu, do którego będą się odnosiły wszystkie późniejsze, konkretne działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez organy administracji rządowej, jak i samorządy. Proponujemy, aby w rozdziale dot. PPSS dopisać informację, iż plan został przyjęty na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021r. poz. 1615). Ponadto w projekcie strategii korekty wymaga akapit o brzmieniu: „W Planie wskazane zostały: Lista inwestycji zgłoszonych przez podmioty zewnętrzne (spoza PGW WP) i Lista zadań inwestycyjnych związanych ze zwiększeniem retencji korytarowej w zlewniach na obszarach wiejskich – na żadnej z nich nie znalazły się projekty ze wskazaniem gmin MOF Staszowa.”. Zapis ten jest niezgodny z prawdą – na terenie gmina Oleśnica wskazane zostało zadanie pn.: „Odtworzenie kanału Młynówka dopływu rzeki Wschodniej.” (załącznik 2 do PPSS).

Dodatkowe informacje dotyczące Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy można znaleźć na stronie internetowej: <https://stopsuszy.pl/>.

W odniesieniu do Planów gospodarowania wodami zapisy zawarte w przedłożonym projekcie strategii wymagają korekty zgodnie z zestawionymi poniżej uwagami oraz informacjami.

Na stronie 83 projektu strategii, w tabeli 17 pn. „Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu”, Lp. 7: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Mapy zagrożenia powodziowego - dla wszystkich wymienionych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) błędnie wpisano: Działania z aktualizacji programu wodno-ściekowego. Nazwa dokumentu zawierającego zestawienie działań dla JCWP wymaga korekty. Jego poprawna nazwa to Działania z aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju.

Ten sam błąd pojawia się również w przypisie 15 na stronie 86: ⁴⁵ Baza danych aPGW (aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami) oraz baza danych aPWŚK (aktualizacja Programu Wodno-Ściekowego Kraju), apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania.

W tabeli jw., Lp. 7. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Mapy zagrożenia powodziowego skorygować należy również:

- nazwę działania dla JCWP Zbiornik Chańcza na rzece Czarna (kod) RW2000021785 - zamiast *regularny wywóz śmieci nieczystości płynnych* powinno być: *regularny wywóz nieczystości płynnych*,
- nazwę JCWP o kodzie RW200062178729 – zamiast: *Destra* powinno być: *Destra*,
- nazwę działania dla JCWP: Strzegomka o kodzie RW2000621912 - zamiast *budowa nowych zbiorników bezodpływowych* powinno być *budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących*.

Ponadto w ww. tabeli 17 pn. „Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu”, Lp. 7: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Mapy zagrożenia powodziowego - brakuje działania przypisanego dla JCWPd

o kodzie PLGW2000115. W związku z powyższym konieczne jest uzupełnienie w tabeli brakującej danej: *przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych*.

Wspomniane powyżej dane źródłowe tj. baza danych aPGW oraz baza danych aPWŚK, są ogólnodostępne i możliwe do pobrania pod adresem WWW: <https://apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania>

Mając powyższe na uwadze, przedmiotowy projekt Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022 - 2030 wymaga uzupełnienia w podniesionych kwestiach.

Niezależnie od powyższego informujemy, że zarówno plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, jak również Program wodnośrodowiskowy kraju oraz plan zarządzania ryzykiem powodziowym są aktualizowane co 6 lat. Obecnie trwa proces aktualizacji w/w dokumentów.

Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi znowelizowaną w 2017r. ustawą Prawo wodne, Program wodnośrodowiskowy kraju zastąpiony zostanie przez zestawy działań dedykowane poszczególnym jednolitym częściom wód. W tym miejscu informujemy, że zostały już zakończone konsultacje społeczne projektu II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, podczas których można było wyrazić opinię na temat działań przypisanych do realizacji poszczególnym jcw zlokalizowanym w obrębie Państwa Gminy.

Obecnie trwają uzgodnienia wewnętrzresortowe, a po nich nastąpią uzgodnienia zewnątrzresortowe, a następnie publikacja zaktualizowanego dokumentu. Informacje na temat prowadzonych prac w ramach II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły można uzyskać na stronie: <https://apgw.gov.pl/>.

Jednocześnie informujemy, że ramach realizowanego projektu pn.: „Przegląd i aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym” w chwili obecnej trwa proces rozpatrywania przez Ministerstwo Infrastruktury oraz PGW WP wszystkich uwag i wniosków do przygotowanej przez wykonawcę ostatecznej wersji projektu aPZRP zgłaszanych w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych. Zakończenie prac nad przedmiotowym dokumentem planowane jest na II połowę 2022r.

Z-ca DYREKTORA

Radosław Radoń

/dokument podpisany elektronicznie/

Rozdzielnik:

1. Adresat – (ePUAP),
2. RPP a/a

1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa

Na podstawie art. 10g ust. 5 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) pismem z dnia 17.05.2022 r. Burmistrz Miasta i Gminy Staszów zawniósł o zaopiniowanie projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. Opinia miała dotyczyć sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Wydanie opinii powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia doręczenia pisma wraz z projektem dokumentu. W tym samym piśmie na podstawie art. 34, ust. 6, pkt. 2) projektu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027² zwrócono się z prośbą o zaopiniowanie strategii w terminie 60 dni od otrzymania pisma, w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach Programu Regionalnego.

W dniu 8 czerwca 2022 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął uchwałę nr 5418/2022, której przedmiotem była opinia dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Projekt dokumentu został zaopiniowany pozytywnie. W opinii przedstawiono jednak dodatkowe rekomendacje i potrzebę wprowadzenia pewnych korekt i uzupełnień zapisów - wszelkie uwagi i rekomendacje zostały przyjęte, a projekt Strategii odpowiednio zmodyfikowany i uzupełniony.

Pismem z dnia 30.06.2022 r. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego poinformował, iż *w chwili obecnej Instytucja Zarządzająca nie może wydać opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii w ramach programu regionalnego w trybie ustawy wdrożeniowej, z uwagi na fakt, iż program regionalny Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 nie został jeszcze zaakceptowany przez Komisję Europejską. W związku z powyższym należy mieć na uwadze, iż przedłożenie strategii do zaopiniowania Instytucji Zarządzającej będzie możliwe, dopiero po zatwierdzeniu programu przez Komisję Europejską.*

---

² Projekt ustawy przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 08.02.2022 r.

2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii

Dla oceny poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii zadano następujące pytania badawcze:

1) Czy sporządzono Diagnozę zgodnie z art. 10a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057)?

Tak, *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej MOF Staszowa* sporządzono zgodnie z art. 10a ww. ustawy. Projekt *Diagnozy Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* podlegał konsultacjom społecznym przeprowadzonym w dniach 29.12.2021–12.01.2022 r. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynął 1 wypełniony formularz uwag (gmina Staszów). Formularz podpisany był czytelnie imieniem i nazwiskiem oraz złożony został w wyznaczonym terminie w formie formularza konsultacyjnego. Do gminy Oleśnica wpłynęła wiadomość e-mailowa z uwagami i spostrzeżeniami. Rejestr zgłoszonych uwag do projektu „*Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miejskiego obszaru funkcjonalnego Staszowa (MOF Staszowa)*” wraz z uzasadnieniem ich przyjęcia lub odrzucenia przedstawiono poniżej.

Tabela 3 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miejskiego obszaru funkcjonalnego Staszowa*

Lp.	Zgłaszający	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany z uzasadnieniem	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1.	Staszów Jacek P. Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Dolina Kacanki”	Strona 80	Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego jest dziedzictwo lokalne, w tym działalność instytucji kultury	Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego jest dziedzictwo lokalne, w tym działalność organizacji pozarządowych i instytucji kultury Uzasadnienie: Nie tylko instytucje kultury dbają o lokalne dziedzictwo kultury. W dużej mierze zajmują się tym też organizacje pozarządowe.	Oczywiście, że nie tylko instytucje kultury dbają o lokalne dziedzictwo, dlatego też napisano: „w tym działalność instytucji kultury”, co nie zamyka kręgu wszystkich podmiotów dbających o to dziedzictwo. Zapis taki wynika z faktu, że w akapicie tym nawiązano już do następujących po nim zaprezentowanych danych statystycznych, dotyczących wydarzeń/imprez organizowanych przez instytucje kultury. Nie stoi jednak na przeszkodzie aby przytoczone zdanie uzupełnić o „organizacje pozarządowe”, dlatego też UWAGA ZOSTAŁA UWZGLĘDNIONA.
2.		Strona 82	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół pałacowy „Dzięki” w Wiązownicy Kolonii 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół pałacowy „Dzięki” w Wiązownicy -Kolonii, • Drewniany budynek szkoły w Wiązownicy-Kolonii, • Latarnia leśna w Wiązownicy-Kolonii Uzasadnienie: Drewniany budynek byłej szkoły w Wiązownicy-Kolonii powstał w 1909 r. Został rozbudowany w 1937 r. i już wtedy szkoła nosiła imię Wielkiego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Wieloletnim kierownikiem tej placówki był żołnierz legionów Józef Stępniewski. Obecnie głównie dzięki staraniom lokalnej organizacji pozarządowej i wielu ludzi z całego świata budynek został zabezpieczony przed	UWAGA ODRZUCOWNA W przytoczonym fragmencie diagnozy wymieniono najistotniejsze i największe atrakcje turystyczne oraz miejsca warte odwiedzenia w kontekście całego obszaru MOF, nie wymieniano natomiast wszystkich zasobów dziedzictwa kulturowego każdego sołectwa wszystkich trzech gmin partnerstwa, dlatego też postanawia się nie uwzględniać uwagi.

			<p>dalszą degradacją, a w dwóch pomieszczeniach znajduje się jedyna w regionie retro klasa ze sprzętami początku wieku. Odbywają się tam warsztaty kaligrafii, czerpania papieru i odbywają lekcje wolności, które opowiadają o lokalnych bohaterach, dziedzictwie i tradycji regionu. Jest to ostatni z takich budynków w szerokiej okolicy i żywy przykład historii.</p> <p>Obok budynku byłej szkoły podstawowej w Wiązownicy-Kolonii, przy drodze z Smerdzyń do Osieka/Bukowej stoi leśna latarnia. Kiedy postawiono latarnię obecnie trudno ustalić ale na podstawie dokumentów odnalezionych w 1937 r. należy stwierdzić, że było to najprawdopodobniej w pierwszej połowie XVI w. Latarnia jest wysoka na ponad pięć metrów, wykonana z miejscowego kamienia mając figurę w kształcie obelisku. Jej dolną część stanowi czworogram będący postumentem całości. Od postumentu wznosi się ku górze czworokątna wieża. Przy szczycie wieży od strony wschodniej widoczny kwadratowy otwór, najprawdopodobniej na umieszczenie ognia. Po bliższych oględzinach latarni taki sam otwór był wykonany przy szczycie latarni od strony zachodniej - od budynku szkoły. Dawniej były wyposażone w specjalną latarnię, którą rozpalano w każdą noc. W czasie powstania latarni leśnej cały teren pokrywały rozległe wiązowe lasy, wąskie trakty i dukty leśne, które miały charakter drożyn/ścieżek. Usytuowanie latarni leśnej w Wiązownicy-Kolonii było podyktowane również tym, że tu krzyżowały się drogi leśne. Jak podaje tradycja, latarnia miała wskazywać nocą drogę błądzącym wędrowcom, w dzień być</p>	
--	--	--	---	--

			<p>kierunkowskazem dla kupców, którzy przemierzali szlak handlowy z Sandomierza do Krakowa właśnie przez Wiązownicę. Jak każda latarnia morska miała za zadanie prowadzić i ostrzegać żeglarzy na wzburzonych morzach, tak wiązownicka latarnia mogła być również przystanią do wypoczynku bohaterów opancerzonych w zbroje, podążających strategiczną arterią na wyznaczone place bojów. Tu także złożono ciała poległych z Szwedami wojaków³. Służyła również pielgrzymom zmierzającym do Łysogórskiego sanktuarium jako, że pewien okres Wiązownica była własnością benedyktynów świętokrzyskich. Z znalezionych dokumentów wynikało, że codziennie palono ogień na jej szczycie by wskazywać drogę podróżnikom, zbrojnym i pielgrzymom. Latarnikiem był najczęściej więzień, który w ten sposób odbywał swoją karę przysługując się społeczeństwu – dbając o bezpieczeństwo. Obecnie latarnia, której powagę i okazałość dodaje wiekowy budynek szkoły, zwraca na siebie uwagę i urzeka swoim oryginalnym wyglądem dając świadectwo minionych dziejów. Należy do zabytków Wiązownicy-Kolonii⁴.</p> <p>Rok 1920 Ziemia Sandomierska dwutygodnik⁵ poświęcony sprawom i zobrazowaniu życia miejscowego nr 11 z dnia 10 października 1920 r. w artykule pt. Osiek przynosi między innymi informacje, że do osobliwości</p>	
--	--	--	--	--

³ Osiek, "Ziemia Sandomierska. Dwutygodnik poświęcony sprawom i zobrazowaniu życia miejscowego" 1920, nr 11, s. 7.

⁴ Latarnia leśna w Wiązownicy Kolonii położenie – 201 n.p.m, 50o 33' 26' 56'' N E 21o 24' 14' 76'' E

⁵ Redakcja dwutygodnika informowała o zamknięciu wydawnictwa na czas nieokreślony co było spowodowane trwającymi rokowaniami wojennymi.

			<p>gminy Osiek zaliczyć można znajdujący się we wsi Wiązownica Kościelna nie wiadomo przez kogo wystawiony obok szkolnego ogrodzenia – obelisk kamienny /Latarnia Leśna przyp. aut/. Obok tego obelisku złożone zostały ciała poległych w czasie wojny ze Szwedami wojaków⁶. Obelisk /Latarnia leśna/ ten zębem czasu zniszczony potrzebuje remontu.</p> <p>Rok 1937 20 sierpnia 1937 r. Kierownik 3 klasowej Publicznej Szkoły Powszechnej w Wiązownicy-Kolonii, Pani Julia Stępniewska skierowała do Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Rejestracji i Konserwacji zabytków i pomników w Kielcach pismo w którym informowała, że w ogrodzie szkolnym Wiązownicy-Kolonii stoi stary pomnik obelisk /latarnia leśna/ zbudowany z kostki kamiennej. Pani Kierownik w piśmie zapytuje czy Wydział Zabytków wie z jakich czasów ten pomnik pochodzi, kto go wybudował i co on ma przypominać? Bo pomnik ten jest stary, że nawet najstarsi mieszkańcy okoliczni nie znają historii jego powstania i różne sprzeczności o nim opowiadają. Pani Kierownik nadmienia również, że pomnik jest w złym stanie i zagraża bezpieczeństwu publicznemu, a obecnie w pobliżu pomnika trwają prace budowlane polegające na przybudowaniu izb szkolnych i składowane są materiały budowlane. Ostatecznie Pani Julia Stępniewska prosiła o przysłanie fachowej Komisji, która by zbadała stan pomnika. Odpowiedź na wszystkie tak postawione</p>	
--	--	--	--	--

⁶ W 1657 r./czas potopu szwedzkiego/ po stronie Szwecji udział w wojnie wzięli książę Siedmiogrodu Jerzego II Rakoczy, którego wojsko wspierane przez Kozaków osławiło się okrucieństwem, paląc, mordując i rabując wsie i zamki Sandomierszczyzny Zniszczeniu uległy wówczas min. zamki w Sandomierzu, Osieku, Rytwanach, Ujeździe, Ossolinie, Szydłowie. Dochodziło również do bitew i potyczek, gdzie ginęli polscy żołnierze i chłopscy partyzanci.

			<p>pytania przyszła z Urzędu Wojewódzkiego w dniu 27.08.1937 r. w której poinformowano Kierownictwo Szkoły w Wiązownicy-Kolonii, że brak w Urzędzie Wojewódzkim wiadomości co do wartości historycznej i zabytkowej pomnika. Urząd Wojewódzki prosił ponadto Panią Kierownik szkoły o nadesłanie w miarę możliwości fotografii omawianego pomnika. Poinformowano także o planowanym zbadaniu pomnika przez konserwatora w czasie jego objazdu tego terenu⁷. Czy doszło do zbadania pomnika? – tego nie wiemy, gdyż pomimo licznych kwerend w tym temacie nie udało się tego ustalić.</p> <p>Dokumenty</p> <p>Było to w roku 1937, kiedy rozbudowano drewnianą szkołę w Wiązownicy-Kolonii. Podczas prac budowlanych ówczesny kierownik szkoły Józef Stępniewski postanowił poprawić sygnaturkę (wglębienie) znajdujące się na kamiennym monumencie, stojącym tuż przy szkole. W tym celu zlecił to zadanie stolarzowi Józefowi Rosołowi, który dostawił drabinę do obelisku i zaczął demontować zmurszałe drewno znajdujące się w zagłębieniu na szczycie kamiennego filara. Pod jedną z desek znalazł 4 pergaminowe arkusze zapisane mało czytelnym pismem. Kierownik szkoły z uwagi na podejrzenie znalezienia historycznych dokumentów postanowił</p>	
--	--	--	--	--

⁷ W Archiwum Państwowym w Sandomierzu w aktach Szkoły Podstawowej są dwa dokumenty dotyczące Latarni Leśnej w Wiązownicy Kolonii – pierwsze to pismo nr 78 z dnia 20 sierpnia 1937r. Kierownika Szkoły w Wiązownicy do Województwa w Kielcach i drugie o sygn.K.Szt.1/108-37 z dnia 27 sierpnia 1937 - odpowiedz na pierwsze pismo.

				<p>odesłać je do jednego z warszawskich archiwów. Po kilku tygodniach przyszła odpowiedź. Znalezione dokumenty potwierdzały lokalną nazwę obiektu, który od niepamiętnych czasów był nazywany latarnią leśną⁸. Okazało się, że obiekt ten został zbudowany prawdopodobnie w XVI/XVII wieku i pełnił funkcję latarni leśnej. Niektóre przekazy mówią o roku 1610. W tamtych wiekach cały teren pokrywały rozległe knieje, a trakty i dukty leśne miały często charakter wąskich ścieżek. Dlatego też na skrzyżowaniu budowano leśne latarnie, które nocą miały wskazywać drogę błądzącym wędrowcom. Latarnia stoi właśnie na skrzyżowaniu dwóch traktów i jak mówią znalezione dokumenty, codziennie palono światło na jej szczycie, by wskazywać drogę podróżnikom. Latarnikiem był najczęściej więzień, który w ten sposób odbywał swoją karę przysługując się społeczeństwu – dbając o bezpieczeństwo. Dzisiaj niestety nie wiadomo, gdzie znajdują się owe latarniane dokumenty i jaki jest dokładnie ich zapis. Nie wiadomo czy zachowały się podczas wojennej zawieruchy i ile lat liczy leśna latarnia. W ubiegłym roku zmarł człowiek, który odnalazł te dokumenty. Zdążył jeszcze przekazać ta historię, która od dziesiątek lat krążyła po okolicy w formie legendy.</p>	
3.	Strona 83	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Natura 2000 Ostoja Żywnów 	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar Natura 2000 Ostoja Żywnów <p>Uzasadnienie: Także pod względem przyrodniczym nasza okolica znacząco wyróżnia się w skali regionu. Stwierdzono</p>	<p>Uzasadnienie: Także pod względem przyrodniczym nasza okolica znacząco wyróżnia się w skali regionu. Stwierdzono</p>	<p>UWAGA UWZGLĘDNIONA</p> <p>Przytoczony fragment uzupełniono zgodnie z uwagą.</p>

⁸ Wywiad z P. Józefem Rosolem

				<p>na naszym terenie 8 gatunków sów i 10 gatunków nietoperzy. Podwale to ewenement na skalę kraju. Buczyna miesza się tu z grądem. Przez las ciągnie się głęboki i obszerny wąwóz z licznymi skałkami wapiennymi. Skałki porośnięte są zbiorowiskami paproci z rzadkim i chronionym paprotnikiem koleczastym, który w świętokrzyskim znany jest z paru stanowisk. To naskalne paprociowiska, rzadkie i chronione, górskie zbiorowisko, które występuje w Pieninach, Sudetach czy Bieszczadach. Nigdzie dalej na wschód Polski nie ma już takiego miejsca. W skałkach znajdują się niewielkie jaskinie, które tu odkryto i zostały pierwszy raz opisane dla nauki. Więcej o wyjątkowych walorach przyrodniczych można przeczytać pod tym linkiem:</p> <p>https://dzikiezycie.pl/archiwum/2021/kwiecien-2021/toskania-czy-karpacki-lasostep-nie-to-wiazownica-na-kielecczyźnie</p>	
4.		Strona 150	<p>Mocne strony:</p> <p>18. Ogromny potencjał linii kolejowych: LHS i normalnotorowej.</p> <p>Słabe strony:</p> <p>20. Frekwencja wyborcza poniżej średniej dla Polski</p>	<p>Mocne strony:</p> <p>18. Ogromny potencjał linii kolejowych: LHS i normalnotorowej.</p> <p>19. Duży potencjał i zagęszczenie organizacji pozarządowych.</p> <p>Słabe strony:</p> <p>20. Frekwencja wyborcza poniżej średniej dla Polski.</p> <p>21. Niewykorzystany potencjał organizacji pozarządowych.</p> <p>22. Brak przedsięwzięć społecznych i słabo</p>	<p>UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA</p> <p>W mocnych i słabych stronach w analizie SWOT należy przedstawić te, które tyczą się całego obszaru (a nie np. jednej z gmin partnerstwa) i te, które są znaczące – np. wskaźnik jest znacznie korzystniejszy niż w gminach sąsiednich i województwie (mocna strona).</p> <p>W przypadku zagęszczenia organizacji pozarządowych w MOF Staszów, wskaźnik „Fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys.</p>

			<p>rozwinięta ekonomia społeczna.</p> <p>23. Słaba konsolidacja i współdziałanie sektora pozarządowego.</p> <p>24. Brak znacznego kapitału finansowego w organizacjach pozarządowych.</p> <p>25. Brak ponadregionalnego produktu turystycznego, marki, sieci wzajemnych relacji wyróżniających MOF wśród innych w województwie.</p> <p>26. Brak realnych i głównie przynoszących profity partnerstw samorządu, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych.</p> <p>27. Słabe wykorzystanie walorów przyrodniczych, kulturowych i dziedzictwa lokalnego.</p> <p>28. Brak kompleksowego długofalowego wsparcia osób starszych i słaba polityka senioralna (brak domów dziennego pobytu, gospodarstw opiekuńczych)</p> <p><u>Uzasadnienie:</u></p> <p>W bardzo wielu miejscowościach są organizacje pozarządowe (KGW, OSP, stowarzyszenie, LZS, fundacje), które posiadają niewykorzystany potencjał.</p> <p>Słabo rozwinięta ekonomia społeczna powoduje niskie przychody w organizacjach i uzależnienie się tylko od środków pochodzących z grantów i konkursów.</p> <p>Brak wzajemnej współpracy organizacji pozarządowych w postaci zorganizowanych form (forum organizacji, zrzeszenia, Powiatowa Rada Pożytku Publicznego, Gminna Rada Pożytku</p>	<p>mieszkańców” nie wyróżnia się na tle gmin sąsiednich, województwa i Polski – nie jest ani najwyższy, ani najniższy, równy średniej wojewódzkiej. W TEJ CZĘŚCI NIE UWAZGLĘDNIA SIĘ UWAGI.</p> <p>W odniesieniu do proponowanego uzupełnienia słabych stron:</p> <p>Ad. 22, 23, 25, 27, 28, – uwzględniono</p> <p>Ad. 21, 24 – częściowo uwzględniono w zmienionej formie. Brak kapitału w organizacjach pozarządowych nie do końca stanowi wewnętrzne uwarunkowanie gminy i nie koniecznie zależy od samorządu. Jest to problem wielu organizacji w całym kraju. Problemem wydaje się być przyczyna braku tego kapitału, m.in. skomplikowane formalności związane z korzystaniem ze środków grantodawców, sponsorów lub funduszy Unii Europejskiej, a ze strony samych organizacji – nie w każdym przypadku, ale powszechnie często - brak wiedzy, doświadczeń i aktywności w pozyskiwaniu funduszy oraz nieumiejętne gospodarowanie nimi. Problemem jest nie tylko pozyskiwanie środków, ale dominacja środków publicznych, a także regularność i stabilność finansowania działalności większości organizacji. Trudności</p>
--	--	--	--	---

				<p>Publicznego).</p> <p>Nie ma sztandarowych projektów, produktów turystycznych, marek regionu (np. wioski tematyczne), które jednoczyły by we wspólnym celu 3 sektory.</p> <p>Obszar MOF obfituje w szczególne walory przyrodnicze, które są w niewielkim stopniu popularyzowane i wykorzystywane.</p> <p>Starzejące się społeczeństwo powinno mieć zapewnione odpowiednie zaplecze i formy spędzania wolnego czasu, a przede wszystkim powinni być ważną i aktywną częścią społeczności lokalnej poprzez między pokoleniowe projekty realizowane w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi.</p>	<p>z pozyskiwaniem środków są źródłem wielu innych ułomności i problemów w działalności organizacji pozarządowych, przede wszystkim braku stabilności i ciągłości prowadzonych działań, braku możliwości utrzymania stałego, płatnego personelu, ograniczonych możliwości rozwoju pracowników oraz słabości potencjału fizycznego. Dlatego też nie uwzględnia się uwagi w proponowanej formie, ale do analizy zostanie dodany zapis w słabych stronach „Trudności w pozyskiwaniu środków finansowych przez organizacje pozarządowe oraz niewykorzystany potencjał tych organizacji”.</p> <p>Ad. 26 – uwzględniono częściowo. Zamiast proponowanego zapisu, analizę SWOT uzupełnia się o inny o podobnym znaczeniu: „brak efektywnych partnerstw trójsektorowych”</p>
5.		Strona 151	<p>Szanse:</p> <p>10. Moda na zdrowy styl życia.</p> <p>Zagrożenia:</p> <p>11. Emigracja mieszkańców Polski.</p>	<p>Szanse:</p> <p>10. Moda na zdrowy styl życia.</p> <p>11. Większa samoorganizacja społeczności lokalnych w zakresie ochrony środowiska, dziedzictwa i kultury.</p> <p>12. Wspólne działania i stworzenie sieci organizacji pozarządowych.</p> <p>13. Utworzenie sieci wiosek tematycznych na terenie trzech gmin jako wyjątkowego w skali regionu produktu turystycznego.</p>	<p>UWAGA ODRZUCONA</p> <p>Zgodnie z definicją analizy SWOT, szanse i zagrożenia wynikają z mikro i makrootoczenia i nie są zależne od władz lokalnych i lokalnej społeczności – należą one do otoczenia bliższego i dalszego.</p> <p>Przytoczone propozycje uzupełnienia szans, nie są same w sobie szansą na rozwój – są one już pewnymi środkami/działaniami, które można</p>

			<p>14. Dzięki wioskom tematycznym i rozwojowi ekonomii społecznej podniesienie zasobów finansowych i niezależności organizacji pozarządowych.</p> <p>15. Dodatkowe miejsca pracy i współpraca międzysektorowa w zakresie tworzenia i prowadzenia wiosek tematycznych.</p> <p>16. Rozwój turystyki opartej na lokalnych zasobach, kapitale społecznym i dziedzictwie.</p> <p style="text-align: center;">Zagrożenia:</p> <p>11. Emigracja mieszkańców Polski.</p> <p>12. Degradacja środowiska naturalnego, ważnych i cennych przyrodniczo obiektów (skałki, drzewa, skupiska drzew, lasy, strumienie i rzeki), terenów i obiektów cennych kulturowo.</p> <p>13. Brak współpracy między organizacjami pozarządowymi.</p> <p>14. Brak współpracy międzysektorowej i partnerskiej.</p> <p>15. Brak wsparcia finansowego i instytucjonalnego dla organizacji pozarządowych (środki finansowe tylko dla samorządu i przedsiębiorców).</p> <p>16. Wypalenie społeczne lokalnych liderów i liderów.</p> <p>17. Brak chęci współpracy w zakresie tworzenia i działania ponadregionalnego produktu lokalnego.</p> <p><u>Uzasadnienie:</u> Zorganizowane i współpracujące ze sobą organizacje pozarządowe mogą się wzajemnie wspierać, wymieniać doświadczeniami, realizować projekty</p>	<p>podjąć. W większości zależą od działalności gmin obszaru i jego lokalnej społeczności. Podobnie w zakresie zaproponowanych zagrożeń.</p> <p>Metodologicznie i merytorycznie zaproponowane zmiany uznaje się za niezasadne.</p>
--	--	--	---	---

				<p>i być partnerem nie petentem dla samorządu i biznesu.</p> <p>Jak aktywizować lokalną społeczność, stworzyć nowe miejsca pracy, miejsca noclegowe, markę regionu, określić zasoby, spowodować uczucie dumy z dziedzictwa, spowodować międzysektorową współpracę? Na te wszystkie wyzwania odpowiadają wioski tematyczne i procesy ich powstawania.</p> <p>Wioski tematyczne stanowią obecnie coraz popularniejszą formę ożywienia gospodarczego terenów wiejskich. Dzięki współpracy lokalnej społeczności z instytucjami i przedsiębiorstwami turystycznymi przy tworzeniu i implementacji konkretnego produktu turystycznego istnieje możliwość poprawy sytuacji ekonomicznej na danym terenie i generowanie dochodów m.in. przez tworzenie nowych miejsc pracy. Innowacyjność w turystyce wiejskiej polega na wprowadzaniu istotnych zmian w ferowanych wiejskich produktach turystycznych, tworzeniu nowych, ciekawych produktów oraz implementacji lepszych rozwiązań w procesach obsługi klientów.</p>	
6.		Strona 165-166	<p>W celu stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi turystyki, konieczne jest podjęcie szeregu działań dotyczących rozbudowy lub poprawy standardu istniejącej infrastruktury</p>	<p>W celu stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi turystyki, konieczne jest podjęcie szeregu działań dotyczących tworzenia i funkcjonowania wiosek tematycznych jako lokalnego produktu turystycznego i stworzenie sieci wyjątkowych wsi trzech gmin bazujących na zasobach lokalnych. Należy rozbudować lub poprawić standardy istniejącej infrastruktury turystycznej, m.in.: bazy noclegowej, gastronomicznej, budowy tras rowerowych budowy tras rowerowych umożliwiających dojazd do miejsc rekreacji (Golejów), czy też łączących miejsca</p>	<p>Zaproponowane zapisy dotyczą już pewnych szczegółowych rozwiązań/zadań / projektów. Zadaniem diagnozy jest opracowanie wniosków o stanie obecnym, o pewnych zachodzących zjawiskach, zaobserwowanych potencjałach i barierach rozwoju. Synteza diagnozy i same rozwiązania/projekty znajdują się bezpośrednio w Strategii Rozwoju MOF Staszów. Opracowanie projektu Strategii poprzedzi nabór</p>

			<p>turystycznej, m.in.: bazy noclegowej, gastronomicznej, budowy tras rowerowych umożliwiających dojazd do miejsc rekreacji (Golejów), czy też łączących miejsca atrakcyjne turystycznie na obszarze trzech gmin.</p>	<p>atrakcyjne turystycznie na obszarze trzech gmin.</p> <p>Uzasadnienie: Uruchomienie wioski tematycznej daje duże możliwości rozwojowe. Mieszkańcy wraz z ekspertem specjalizującym się w tym obszarze: konstruują ofertę turystyczną, tworzą plan marketingowy oraz budują zespół osób odpowiedzialnych za realizację tego projektu. Wioski tematyczne – czyli wsie z motywem przewodnim – to innowacyjny sposób na ożywienie gospodarki wiejskiej oraz zapewnienie mieszkańcom wsi alternatywnych dochodów. Oferta wsi tematycznych – budowana na bazie zasobów przyrodniczych kulturowych i historycznych danej miejscowości – pozwala przyciągnąć na tereny wiejskie turystów oraz zintegrować mieszkańców wsi. Dotychczas działające oddzielnie gospodarstwa agroturystyczne łączą siły i wspólnie tworzą markę miejscowości i lokalnych produktów. W województwie świętokrzyskim jest kilka wsi tematycznych (3-5), a stworzenie nowych wsi i połączenie ich w sieć dałoby dużą szansę na wypromowanie regionu i stworzenie na skalę regionu marki turystycznej opartej o współpracę międzysektorową i bazowanie na lokalnych zasobach. Lokalna społeczność miałaby dodatkową pracę, powstałyby nowe miejsca noclegowe i usługowe, a mieszkańcy mając profity z ruchu turystycznego bardziej dbaliby o przestrzeń publiczną, przyrodę i dziedzictwo lokalne.</p>	<p>pomysłów na projekty do realizacji – wtedy interesariusze będą mogli zgłaszać swoje propozycje.</p>
7.	<p>Oleśnica</p> <p>Teresa K.</p>	<p>Zgłoszone uwagi odnoszą się do ogółu Diagnozy i sytuacji gminy.</p> <p>Uwagi nie zostały zgłoszone na przeznaczonym do tego celu formularzu,</p>	<p>W Diagnozie brakuje adresu firmy i nazwiska osoby, która opracowała tę Diagnozę oraz zaświadczeń, że autor ma kompetencje i doświadczenie w opracowaniu tego typu prac.</p>	<p>Przepisy prawa nie nakazują umieszczania tego typu informacji w dokumentach takich jak Diagnoza, którą poddano konsultacjom. Jest to decyzja autorów i Zamawiającego. Tym</p>	

		<p>w związku z czym nie muszą być rozpatrywane, jednak postanowiono o odniesieniu się do nich. Treść przesłana przez Zgłaszającą jest obszerna i w wielu miejscach nie odnosi się bezpośrednio do przedmiotu konsultacji, dlatego w kolumnie „Propozycja zmiany z uzasadnieniem” przedstawiono tylko wybrane, bezpośrednio odnoszące się do Diagnozy uwagi.</p>	<p>bardziej brak jakiegokolwiek wymogu załączania zaświadczeń autorów o doświadczeniu. W przypadku konsultowanej Diagnozy, należy zwrócić uwagę na to, że Wykonawca (autor) został wyłoniony zgodnie z przepisami prawa, a wszelkie informacje o wiedzy i doświadczeniu były weryfikowane przez Zamawiającego, czyli Gminę Staszów – jako Lidera Partnerstwa, przed podpisaniem z Wykonawcą umowy na realizację zadania.</p> <p>Mimo powyższych argumentów, postanowiono o częściowym uwzględnieniu uwagi – w dokumencie zamieszczony zostanie adres i kontakt do firmy InicjatywaLokalna.pl sp. z o.o. (Wykonawca), tak aby nie było wątpliwości co do kwestii autorskich.</p>	
			<p>Diagnoza opiera się częściowo na danych gminnych i danych GUS. Tu, przy żadnym odesłaniu do GUS nie podano, do jakiego dokumentu konkretnie autor Diagnozy się odnosi.</p>	<p>Do wszystkich danych w Diagnozie podane zostały źródła informacji. Dane Głównego Urzędu Statystycznego [GUS] są ogólnodostępne i można je wyszukać w witrynie https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start Wszędzie tam gdzie w Diagnozie podano dane z GUS wpisano źródło <i>dane GUS</i>.</p> <p>W przypadku gdyby w Diagnozie podano dane z konkretnego dokumentu/publikacji stworzonego/ej przez GUS, np. „Rocznik Demograficzny” Warszawa 2021, ISSN 1505-6716 – wtedy takie dane zostałyby dopisane.</p>

			<p>Wykres 37 „Poza dochodami odzwierciedleniem sytuacji finansowej gminy są jej wydatki. Wydatek bieżący na 1 mieszkańca to 4105,55 zł wydatek majątkowy to 812,13 zł” – dlaczego autor nie podaje skąd wzięł te dane?</p>	<p>Pod wszystkimi wykresami i tabelami w Diagnozie podano źródło informacji. Również w przypadku wykresów i tabel odnoszących się do wydatków bieżących i majątkowych gmin MOF Staszów podano źródło – <i>dane GUS</i>. Dane Głównego Urzędu Statystycznego [GUS] są ogólnodostępne i można je wyszukać w witrynie https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start</p>
			<p>Diagnoza jest opasłą pracą na 173 strony, niestety drukowane w odstępie dwulinijkowym.</p>	<p>Diagnoza została przygotowana zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie – w szczególności z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm) oraz ustawą z dnia 26 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), a także w oparciu o zapisy <i>Poradnika Praktycznego – Strategia Rozwoju Gminy</i>, opracowanego na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Obszerność dokumentu wynika zarówno z wymogów określonych powyższymi dokumentami/aktami prawa, jak i faktu iż dotyczy obszaru kilku gmin. W tekście zastosowano interlinię 1,5 (w tabelach 1,15).</p>
			<p>Diagnoza nie wnosi do wiadomości gminy nic nowego. Bo wiemy już od dawna, że społeczeństwo w Oleśnicy się starzeje, że młodzież wybywa (...). Diagnoza powiela to, co gmina już wie z poprzednich analiz i nie proponuje prawie żadnego rozwiązania</p>	<p>Bez względu na to jaką wiedzę i opinię na temat danego obszaru mają niektórzy mieszkańcy czy inni interesariusze, zgodnie ze znowelizowanymi przepisami prawa, opracowanie Strategii musi być poprzedzone <i>Diagnozą sytuacji</i></p>

				<p><i>społecznej, gospodarczej i przestrzennej.</i> Zgodnie z obowiązującym prawem, diagnoza nie jest już tylko dobrą praktyką czy standardem realizacyjnym, ale obowiązkiem ustawowym. Warto zwrócić uwagę, że konsultowany dokument odnosi się do całego obszaru MOF, składającego się z 3 gmin i stanowi zbiór danych o nich – na co dzień nie każdy mieszkaniec Oleśnicy musi posiadać wiedzę o tym, jak wygląda sytuacja społeczno-gospodarcza pozostałych gmin partnerstwa. Zgłaszająca słusznie zauważa, że Diagnoza nie proponuje żadnych rozwiązań – jest to jednak jak najbardziej merytoryczne podejście, ponieważ zadaniem diagnozy jest opracowanie wniosków o stanie obecnym, o pewnych zachodzących zjawiskach, zaobserwowanych potencjałach i barierach rozwoju. Synteza diagnozy i same rozwiązania znajdują się bezpośrednio w Strategii Rozwoju MOF Staszów.</p>
			<p>Diagnoza opiera się na wybranych danych z lat wcześniejszych, ale brak danych z roku 2020.</p>	<p>Jak wskazano w <i>Poradniku Praktycznym – Strategia Rozwoju Gminy</i> Diagnoza powinna być prowadzona w układzie dynamicznym (kilkuletnim), pozwalającym na uzyskanie informacji o dokonujących się zmianach. Dobrym okresem jest pięć ostatnich lat, z uwzględnieniem opóźnień, jakie zdarzają się w zakresie publikacji danych</p>

				<p>w ramach statystyki publicznej.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że proces tworzenia Diagnozy rozpoczął się w 2021 r. kiedy jeszcze nie wszystkie dane statystyczne były dostępne za 2020 r. Ponadto odniesiono się do danych z 2019 r., gdyż przez pandemię COVID-19 rok 2020 był szczególny – pandemia spowodowała załamanie gospodarcze i trudną sytuację na rynku pracy, w związku z czym przedstawianie danych dla tego roku mogłoby powodować błędną interpretację sytuacji w poszczególnych obszarach</p> <p>funkcjonowania MOF. Zgłaszająca sama z resztą słusznie zauważyła, że ciężko o porównywanie danych w czasach pandemii, zawierając w swoim piśmie komentarz „strony 60-70 można sobie darować bo jest pandemia i nie można teraz niczego porównywać” – przy tym należy zwrócić uwagę, że dane na stronach 60-70 zostały podane również na lata 2015–2019, więc pandemia nie miała na nie wpływu.</p>
--	--	--	--	---

			<p>Właściwie autor Diagnozy ma rację, że w Oleśnicy już niczego nie trzeba, że Oleśnica już nie musi się dalej rozwijać. Ale jak to się ma do twierdzenia autorów, że oleśnickie dzieci rodzin nie budowlanców są biedne (...). Diagnoza dowodzi, że oleśnicka młodzież zajmuje ostatnie miejsca w międzyszkolnych konkursach. Tylko sportowo nie daje się pobić.</p>	<p>W konsultowanej Diagnozie nie znaleziono fragmentów/tekstów/tez, które przedstawia Zgłaszająca. „Diagnoza dowodzi, że oleśnicka młodzież zajmuje ostatnie miejsca w międzyszkolnych konkursach” – w Diagnozie nie wspomniano o konkursach międzyszkolnych, w zakresie edukacji analizowano wyniki uczniów z egzaminów końcowych w szkołach. Ponadto, gdyby autorzy Diagnozy lub władze gminy, stwierdzili, że Oleśnica nie musi się rozwijać, to zapewne nie byłaby przygotowywana strategia rozwoju obejmująca zasięgiem ten obszar.</p>
			<p>Nieprawdą jest: „Najczęstszą porą występowania tego rodzaju wezbrań są miesiące czerwiec-wrzesień.</p> <p>Obszar zagrożenia powodziowego przedstawiono na mapach 8-10. W granicach Gminy Oleśnica nie występuje jakiegokolwiek zagrożenie” (powodziowe).</p> <p>8b. „W Oleśnicy jest 26 stowarzyszeń, fundacji na 10 tys. mieszkańców” – w Oleśnicy nawet nie ma 10 tys. mieszkańców</p>	<p>Zgłaszająca nie przedstawiła dlaczego uważa przytoczony fragment za nieprawdziwy i nie podała informacji, która jej zdaniem byłaby zgodna z prawdą.</p> <p>Odnosnie wskaźnika „Liczba stowarzyszeń, fundacji na 10 tys. mieszkańców” – pewne dane statystyczne należy przeliczać na 1 mieszkańca, na 100 mieszkańców, na 10 tys. mieszkańców, na 1 km² itp., po to aby móc te wartości porównywać między różnymi podmiotami /jednostkami. Nie ma znaczenia jaka jest liczba mieszkańców danej gminy – dane statystyczne np. dotyczące liczby podmiotów wpisanych do REGON, zawsze można przeliczyć na</p>

				<p>10 tys. mieszkańców, nawet jeśli realnie tych mieszkańców jest o połowę mniej – wtedy z danej statystycznej powstaje nam wskaźnik, dzięki czemu możemy porównywać jednostki terytorialne między sobą. Nie bez powodu dane GUS w większości podawane są również w postaci wskaźników – przeliczone na jakąś jednostkę – jest to zgodne z podstawowymi zasadami analiz statystycznych.</p>
			<p>Niczym nie poparte twierdzenia „we wskaźniku rozwoju Oleśnicy autor Diagnozy stwierdził, że jest pozytywny, na co miałyby wpływać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stan finansów lokalnych, - dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych, - sytuacja demograficzna, - dostępność komunikacyjna, - nie wykazując źródeł prawdziwości tych informacji. 	<p>Przytoczona uwaga wskazuje na niedokładne zapoznanie się z metodologią prac i przeprowadzonych analiz w Diagnozie. Jak wskazano w rozdziale „Metodyka opracowania Diagnozy” – „Narzędziem pozwalającym na analizę sytuacji rozwojowej danej gminy był Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL). MRL pozwala <u>na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju.</u> Zgodnie z teorią zrównoważonego rozwoju wyodrębniono trzy wymiary tegoż rozwoju: gospodarczy, społeczny i środowiskowo-przestrzenny. Następnie w ramach każdego z wymiarów wyodrębniono od 3 do 5 obszarów analizy, charakteryzujących główne sfery funkcjonowania gminy. Tych obszarów łącznie wyodrębniono 12.” Na wykresie przedstawiającym wskaźnik rozwoju</p>

			<p>danej gminy przedstawione są konkretne obszary – wartości dodatnie oznaczają pozytywną sytuację (względem grypy gmin podobnych), natomiast ujemne – negatywną sytuację (rysunek 48). W Diagnostyce zawarto również informacje do jakiej grupy zaliczono Gminę Oleśnica i jaka jest liczebność tej grupy. Przytoczone stwierdzenie poparte jest źródłem informacji: <i>Monitor Rozwoju Lokalnego, gminy.monitorrozwaju.pl</i>.</p>
		Minimalizacja wniosków końcowych (...)	<p>Zgłaszająca wyraża niezadowolenie odnośnie braku wskazania w Diagnostyce środków i kierunków rozwoju dla Gminy Oleśnica. Diagnostyka nie proponuje żadnych rozwiązań – jest to jednak jak najbardziej merytoryczne podejście, ponieważ zadaniem diagnostyki jest opracowanie wniosków o stanie obecnym, o pewnych zachodzących zjawiskach, zaobserwowanych potencjalach i barierach rozwoju. Synteza Diagnostyki i same rozwiązania znajdują się bezpośrednio w Strategii Rozwoju MOF Staszów.</p>
		<p>Diagnostyka ma następujące definicje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stwierdzenie na podstawie badań, na jaką chorobę cierpi człowiek lub zwierzę, 2. Określenie stanu kogoś lub czegoś na podstawie badań i analiz. <p>Niestety oprócz paru analiz i porównań, nie widzę w Diagnostyce żadnych badań. Dlatego się zastanawiam, jaką wartość ma tak opracowana „DIAGNOZA” i ile</p>	<p>Przytoczona definicja „diagnostyki” pochodząca z internetowego słownika Ortograf.pl (internetowe narzędzie korektorskie) jest bardzo ogólną definicją tego słowa. Wydaje się nie do końca odzwierciedlać istotę konsultowanego dokumentu. Przy definicji tej podano przykłady użycia („Poprzedni lekarz postawił błędną diagnozę”, „Postawiona</p>

			<p>gmina za jej opracowanie zapłaciła. Trudno oprzeć się wrażeniu, że Diagnoza nie powstała na konkretne zamówienie.</p>	<p>diagnoza była podstawą do rozpoczęcia leczenia”, „Utwór stanowi wnikliwą diagnozę współczesnego świata”), które wskazują na nieco inny obszar stosowania tego słowa. Diagnoza dla MOF Staszów została przygotowana zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie – w szczególności z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm) oraz ustawą z dnia 26 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), a także w oparciu o zapisy <i>Poradnika Praktycznego - Strategia Rozwoju Gminy</i>, opracowanego na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Została oparta na podstawie badań ilościowych (analiza danych statystycznych, w tym GUS i MRL oraz pochodzących z urzędów gmin partnerskich i podległych im jednostek) oraz badań jakościowych (badanie ankietowe, rozmowy w zespołach roboczych, analiza istniejących wyników raportów i opracowań) itp.</p>
--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

2) Czy Diagnoza jest kompletna i spójna wewnętrznie?

Diagnoza została opracowana we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy w Staszowie (lider) oraz Urzędem Miasta i Gminy w Oleśnicy, Urzędem Gminy Rytwiany (spojrzenie od wewnątrz) oraz z Wykonawcą zewnętrznym (spojrzenie od zewnątrz). Diagnoza jest spójna wewnętrznie, jej struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały. Różne zagadnienia z poszczególnych sfer zostały przeanalizowane w odrębnych rozdziałach. Analizie poddano następujące obszary:

- Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego – dostępność komunikacyjna i mobilność;
- Ludność, zachodzące procesy demograficzne i rozwój w wymiarze społecznym;
- Gospodarka i rynek pracy;
- Środowisko naturalne i infrastruktura;
- Kultura i dziedzictwo;
- Sport, rekreacja i turystyka;
- Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne;
- Bezpieczeństwo;
- Polityka społeczna;
- Edukacja i wychowanie;
- Kapitał społeczny;
- Finanse samorządowe.

Swoim zakresem Diagnoza obejmuje stan aktualny (dane ilościowe za 2019 r.) oraz stan poprzedzający stan aktualny (dane dla poszczególnych lat z okresu 2015–2019). Sytuacja bieżąca i zachodzące procesy mają odzwierciedlenie w analizie SWOT, która pozwala stwierdzić jakie na obszarze są problemy i bariery rozwojowe, a jakie są jego potencjały i szanse do rozwoju. Dokument spełnia swoją funkcję, ponieważ umożliwia podjęcie decyzji strategicznych, takich jak określenie wizji rozwoju MOF Staszowa, określenie celów strategicznych rozwoju oraz ukierunkowanie działań i wskaźników osiągnięcia celów.

3) Czy w projekcie Strategii określona została wizja? Czy cele strategiczne i szczegółowe odpowiadają na zdiagnozowane bariery rozwojowe i potrzeby oraz są odpowiedzią na mocne strony i potencjały obszaru? Czy cele strategiczne i szczegółowe przyczyniają się do osiągnięcia wizji?

Tak, w projekcie Strategii określona została wizja, czyli stan docelowy rozwoju obszaru osiągnięty w 2030 roku. Wizja powstała w procesie dialogu, z udziałem mieszkańców i ich przedstawicieli, podczas różnego rodzaju spotkań. Wstępne założenia Strategii, w tym wizja, zostały poddane do publicznej oceny w projekcie Strategii poddanych konsultacjom społecznym w dniach 18.05–22.06.2022 r. Do zaproponowanej wizji nie wpłynęły żadne uwagi. Wizja wyraża aspiracje i ambicje mieszkańców oraz władz lokalnych, a jednocześnie jest możliwa do zrealizowania. W projekcie Strategii określono również cele strategiczne, podzielone na cele szczegółowe, których osiągnięcie za pomocą realizacji założonych działań priorytetowych, pozwoli na dojście do stanu przewidzianego w wizji. W procesie opracowania Strategii wyzwania rozwojowe zostały opisane poprzez konkretne cele strategiczne, dzięki czemu uzyskano spójność i komplementarność między elementami diagnozy a planowanymi zadaniami.

Cel strategiczny 1. „Wzrost dochodów mieszkańców” odnosi się do stworzenia wszelkich warunków, które pośrednio lub bezpośrednio umożliwią mieszkańcom zwiększanie swoich dochodów. Wyodrębniono w tym zakresie dwa cele szczegółowe – jeden związany ze stworzeniem atrakcyjnych warunków inwestowania na obszarze partnerstwa i drugi odnoszący się do zbudowania systemu wsparcia aktywności społecznej. Założono, że głównymi priorytetami, w ramach których realizacja zadań przyczyni się do wzrostu atrakcyjności warunków inwestowania na obszarze, są: „Konkurencyjna oferta inwestycyjna” oraz „Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców”. Cel szczegółowy „Stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania” i jego działania priorytetowe odnoszą się z jednej strony do największych potencjałów obszaru (zasoby dziedzictwa kulturowego i niedostatecznie wykorzystany potencjał turystyczny, tereny inwestycyjne i możliwości ich poszerzenia i uzbrojenia, Staszowski Obszar Gospodarczy, dogodne warunki do rozwoju konkurencyjności inwestycyjnej obszaru, w tym możliwości wykorzystania LHS), a z drugiej strony do jego słabości i deficytów (niezadawalająca przedsiębiorczość mieszkańców, mało atrakcyjny rynek pracy, migracje młodych).

Cel strategiczny 2. odnosi się do wykreowania wizerunku MOF Staszowa jako miejsca atrakcyjnego do życia i osiedlania się. Wyodrębniono w tym zakresie dwa cele szczegółowe – jeden związany ze stworzeniem atrakcyjnych warunków mieszkaniowych na obszarze partnerstwa, a drugi odnoszący się do wysokiej jakości i dostępności szeroko rozumianych usług publicznych. Założono, że głównymi priorytetami, w ramach których realizacja zadań przyczyni się do wzrostu atrakcyjności warunków mieszkaniowych na obszarze, są: „Ochrona

środowiska i ograniczanie niskiej emisji” oraz „Racjonalna gospodarka przestrzenna i infrastruktura komunalna zaspokajająca potrzeby mieszkańców”. Cel „Stworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych” z jednej strony jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i deficyty (m.in. spadek ludności spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym i migracją, niewystarczająco dostosowana infrastruktura i usługi publiczne do zachodzących zmian demograficznych, niezadowolająca jakość powietrza itd.), z drugiej strony jego osiągnięcie będzie wymagało wykorzystania istniejących potencjałów (m.in. warunki umożliwiające rozwój funkcji osiedleńczej obszaru).

To w jaki sposób zaplanowane projekty i zadania oraz cele szczegółowe i strategiczne odpowiadają na zdiagnozowane problemy i bariery rozwojowe oraz wykorzystują zasoby i potencjały zostało przedstawione w tabeli nr 14 w Strategii: „Matryca logiczna działań oraz powiązań zidentyfikowanych problemów i potencjałów z projektami i celami ZIT oraz celami polityki UE”.

4) Czy osiągnięcie celów strategicznych i szczegółowych jest realne?

Niezbędnym warunkiem właściwego planowania strategicznego jest możliwie szeroki udział różnych grup interesariuszy w procesie tworzenia dokumentu strategicznego. Prace nad Strategią oparte były nie tylko o wiedzę i doświadczenia władz lokalnych, pracowników samorządów gmin partnerskich MOF Staszowa, radnych miejskich/gminnych i podmiotu zewnętrznego opracowującego dokument, ale też mieszkańców i ich przedstawicieli. Partycypacyjne podejście daje szansę osiągnięcia zamierzonych celów i urzeczywistnienia założonej wizji.

5) Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów strategicznych

Określony w projekcie Strategii system monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby na wprowadzenie niezbędnych korekt oraz aktualizacji dokumentu. Zakres monitoringu i ewaluacji Strategii wyznaczają określone w niej cele strategiczne, działania priorytetowe oraz zaplanowane zadania i projekty strategiczne. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym oraz rzeczowym. W każdym projekcie strategicznym określono cel strategiczny, w który ten projekt się wpisuje oraz wskaźniki produktu i rezultatu. Dodatkowo określono wskaźniki mierzalności rozwoju obszaru.

6) Czy dokonano hierarchizacji i wskazano projekty strategiczne?

W dokumencie wskazano plan operacyjny, na który składają się: wizja, misja, cele strategiczne i dla każdego z nich po dwa cele szczegółowe, a dla tych z kolei działania priorytetowe, w ramach których wskazano ogólne zadania do realizacji. W ramach działań przedstawiono konkretne zadania, a po przeprowadzeniu hierarchizacji planowanych przedsięwzięć wskazano konkretne i uszczegółowione projekty strategiczne. Strategia przedstawia 8 projektów strategicznych, które są kluczowe do osiągnięcia założeń, najważniejsze i najpilniejsze do realizacji na obszarze MOF Staszowa we wskazanym okresie – przedstawiono dla nich ramy finansowe oraz plan finansowania.

7) Czy dokument jest czytelny i zachowana została jego logika? Czy opracowany został w sposób zrozumiały i dostępny?

Tak, dokument jest czytelny, jego struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały, osobno przedstawiono część wprowadzającą, wnioski z Diagnozy, część programową, wymiar przestrzenny polityki rozwoju, system realizacji Strategii, mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii oraz podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokument sporządzony został czcionką bezszeryfową, odpowiednio dużą (poza tabelami rozmiar 12), między akapitami zachowano odpowiednie odstępy, każdy główny rozdział rozpoczyna się od nowej strony. Dla sprawdzenia poprawności językowej i edycyjnej dokument został sprawdzony przez tzw. „edytora tekstów” – osobę, która posiada odpowiednie kompetencje w tym zakresie oraz przez kilka osób zaangażowanych w jego powstanie.

3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu

Strategia rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celach głównych, strategicznych i działaniach priorytetowych) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów wyższego szczebla, regulujących działania w przedmiotowym obszarze. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii.

Oceny spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu dokonano bezpośrednio w dokumencie. Ocena ta odnosiła się do następujących dokumentów:

1) Na szczeblu międzynarodowym i krajowym:

- Agenda 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030;
- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK);
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy;
- Umowa Partnerstwa dla realizacji spójności 2021–2030 w Polsce.

2) Na szczeblu regionalnym:

- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Sprawdzenie zgodności założeń Strategii z dokumentami wyższego rzędu wykazało pełne powiązanie z tymi dokumentami, a część założonych w Strategii celów bezpośrednio przyczyni się do realizacji założeń opracowań regionalnych i krajowych.

Podsumowanie

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 oraz przeprowadzony proces jej tworzenia spełniają wszystkie podstawowe kryteria ewaluacyjne. Dokument został przeprowadzony przy współpracy podmiotu zewnętrznego, przedstawiciele władz lokalnych, pracowników instytucji publicznych oraz mieszkańców i ich przedstawiciele. Interesariusze mogli wyrażać swoje potrzeby, opinie i uwagi w badaniu ankietowym, podczas spotkań oraz w procesie konsultacji społecznych. W związku z tym należy stwierdzić, że dokument stanowi odpowiedź na oczekiwania i potrzeby miejscowej społeczności.

Nie odnotowano uchybień proceduralnych, dokument powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz rekomendacjami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, zawartymi w opracowaniu „Strategia rozwoju ponadlokalnego – poradnik dla jednostek samorządu terytorialnego”. Pomimo trudnej sytuacji wywołanej pandemią COVID-19 zapewniono możliwie najwyższy udział mieszkańców obszaru i ich przedstawiciele w tworzeniu dokumentu.

W systemie realizacji Strategii można zauważyć podejście horyzontalne, tzn. cele szczegółowe dotyczą kilku sfer, z tego też względu niektóre projekty przewidziane są do realizacji w ramach interdyscyplinarnej współpracy kilku podmiotów. Strategia uwzględnia wszystkie elementy wynikające z *Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1378), w tym w szczególności zawiera opis OSI wojewódzkich i lokalnych, model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na obszarze.

Mając na uwadze powyższe uznaje się, że zadania i projekty przewidziane do realizacji w ramach Strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Założenia są trafne i spójne, a cele odpowiadają na zdiagnozowane problemy, potencjały i wyzwania rozwojowe.

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie fiszek projektowych ze sposobem uwzględnienia w projekcie Strategii	6
Tabela 2. Rejestr zgłoszonych uwag do projektu Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030	11
Tabela 3. Rejestr zgłoszonych uwag do projektu Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miejskiego obszaru funkcjonalnego Staszowa	28

UZASADNIENIE

W dniu 8 czerwca 2021 r. gminy: Staszów, Oleśnica, Rytwiany, podpisały Porozumienie Międzygminne w sprawie współdziałania celem realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszów (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego poz. 2141). Zgodnie z § 2 ww. Porozumienia, projekt Strategii MOF po opracowaniu został przedłożony wszystkim Stronom Porozumienia do przyjęcia przez Rady Miast/Gmin w formie uchwały.

Strategia dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030 stanowi zarówno strategię rozwoju ponadlokalnego, zgodnie z art. 10g ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 9 pkt. 6) ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, jak i strategię terytorialną stanowiącą instrument rozwoju terytorialnego w rozumieniu artykułu 29 rozporządzenia ogólnego¹ oraz art. 34 projektu ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa). Zgodnie z art. 34 ust. 9 ustawy wdrożeniowej strategii ZIT można nie sporządzać jeśli dla danego obszaru obowiązuje strategia rozwoju ponadlokalnego, o ile spełnia wymagania dla strategii ZIT. *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* spełnia warunki zarówno dla strategii ZIT, jak i strategii rozwoju ponadlokalnego.

W dniach 18.05–22.06.2022 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu Strategii. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęły dwa wypełnione formularze uwag oraz pismo z uwagami od Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Szczegółowe zestawienie uwag wraz z informacją o wynikach konsultacji i uzasadnieniem uwzględnienia lub braku uwzględnienia poszczególnych uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji opublikowano na stronach internetowych gmin partnerstwa. Dodatkowo projekt Strategii podlegał opiniowaniu przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego (art. 10g ust. 5 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*). W dniu 8 czerwca 2022 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął uchwałę nr 5418/2022, której przedmiotem była opinia dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Projekt dokumentu został zaopiniowany pozytywnie.

Dodatkowo projekt Strategii podlegał postępowaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W dniu 17.05.2022 r. Burmistrz Miasta i Gminy Staszów wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (dalej: RDOŚ) i Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach (dalej: PWIS) z wnioskiem na podstawie art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Staszowa na lata 2022–2030*. Po otrzymanych odpowiedziach opracowana została prognoza oddziaływania na środowisko, która była poddana

konsultacjom społecznym na okres 21 dni w terminie 08–29.07.2022 r. Pismem z dnia 19.07.2022 r. PWIS zaopiniował bez zastrzeżeń projekt Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. RDOŚ jeden raz wydłużył termin opiniowania i jeden raz wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia prognozy, ostatecznie w dniu 30.11.2022 r. wydał pozytywną opinię.

Opracowanie strategii rozwoju ponadlokalnego, stanowiącej jednocześnie strategię ZIT jest niezwykle ważne zarówno w kontekście zarządzania spójnym i zintegrowanym rozwojem danego obszaru jak i możliwościami pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań ujętych w tym wieloletnim planie rozwoju. Zmieniające się nowe uwarunkowania zewnętrzne, wynikające m.in. z kryzysu gospodarczego, celów i kierunków wsparcia jakie zaproponowała Komisja Europejska w ramach perspektywy finansowej 2021–2027, oraz zmieniające się podejście do finansowania i współpracy z samorządami, wynikające z polityk krajowych, wpłynęły na zmiany dokumentów strategicznych na wszystkich szczeblach administracji publicznej w kraju, co determinowało konieczność zaplanowania najważniejszych zadań do realizacji na obszarze strategicznej interwencji jakim jest MOF Staszowa.

Mając na względzie powyższe, podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.